

GOVERNMENT OF INDIA

DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY

**CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY**

CALL No. 891.53 Sun

D.G.A. 79.

v. 12. 3

AN.
9097

b1

PRESENTED
BY THE TRUSTEES OF THE PARSEE PUNCHAYET
FUNDS & PROPERTIES FROM THE SIR JAMSETJEE
JEJEEBHOY TRANSLATION FUND.

THE
DINKARD.

THE ORIGINAL PHELWI TEXT; THE SAME TRANSLITERATED IN
ZENO CHARACTERS; TRANSLATIONS OF THE TEXT IN THE
GURATI AND ENGLISH LANGUAGES; A COMMENTARY
AND A GLOSSARY OF SELECT TERMS.

BY

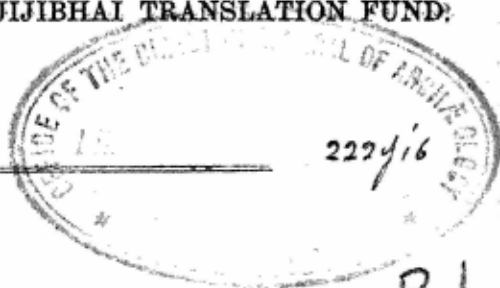
RESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA

VOL. II.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF THE

SIR JAMSETJI JIJIBHAI TRANSLATION FUND.

891.53

Sum

Bombay:

PRINTED AT THE DUFTUR ASHKARA PRESS

BY BEHRAMJEE FURDOONJEE & CO.

6 & 11 BEHRAMJI HORMASJI STREET, FORT.

Ref 295
Sum

IN THE YEAR 1246 OF YEJDAJARD AND 1876 OF CHRIST.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 34174

Date. 7.6.58

Call No. 841.53

Sun.

દીનુકદ કેતાબ

તેહની

અસલ પેહલવી એબારત, જંદ અક્ષરે ઉચ્ચાર, ગુજરાતી
તથા ઈંગરેજી તરજુમો, શીરેહ, અને અગતબ્જોગ
પેહલવી શબ્દોની ફરહંગ સાથે.

ખનાવનાર,

પેશોતન દસતુર બેહરામજી સંભાળા.

દફતર બીજું.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટ્રાંસલેશન ફંડના આસારા હેઠલ
છપાવી પરગટ કરેલો છે.

મુંબઈ,

દફતર આશાધારા છાપાખાનાંમાં

બેહરામજી ફરહુનજીની કુંપનીએ છાપીલો છે.

કોટ—બેહરામજી હોરમજી સીટ, નાં ૬ તથા ૧૧.

સને ૧૨૪૬ ઇસ્લામી/૧૯૨૬.

સને ૧૯૭૬ ઇસવી.

सां क ली ङि.

	पृ.
आम्हे दुनीआंतां लोकोनी संकट दुर करवा साईं पण्दोनी मद मलवा तथा नही मलवाना सुप्य.	१३
पवीचर वीच्यार (धम्माने मज्झिमसुत्तानी दीननुं गज्जेआंलु) सधवा अहउते दरजेना वीच्यार, वचन अने कांभेना सुप्यअछे.	१६
मांलुअने अहउती तथा उतरती हालतमां गुंदगी युज्जरवाणी रीत.	१८
जली दीनने लगतां अहउतां, मध्यम, अने उतरते दरज्जेनां कांभ वीसे.	२०
पुत्री दीनवासा (धम्माने कुइर) जली दीन उपर धम्मकीन लावीने पोताने साईं गाथा पढाव्वा तथा पीणं सवाप्यनां कामि कराव्वाणी आरगु राप्तेता तेम करवाणी जरखे	२३
जनां अने पुत्रां आदमीआंतां प्रमांलु अथवा दरज्ज वीसे.	२५
दीननी रोहे पसंद करवा तथा नापसंद करवान्जोग अोरत डेहीछे? ते वीसे.	२५
आदमीअे पोताना पेदा करनारना ताअेया तरे पोताने केम यलावुं, ते वीसेनी सहमज्ज.	२६
आसमानना घेरावणी अंदर डेरली जगतनी पेदाअेशेछे ते अने तेहनी आलयललुं, उलु अने हालत वीसे	२७
आदमीने अहउते दरज्जेनुं तथा नीअ कडिअत साथी भलेअ? अने ते शुधरेलुं तथा पोताना पेदा करनारथी गुदुं साथी थाअेअ? ते वीसे.	२८
कुइरती अकलनी तथा पुत्रा हवअनी सकती वीसे.	२९
पाक जोदातालाने पीछांलुवाणी सकती आदमीने कोलुथी भलेअ अने ते डेहकी रीते भेलवी सकाअेअ?	२३
मज्झिमसुत्तानी दीनने तरीको अे, पाक जोदाअेतालाना धारैछे.	२४
आदमीना आतमाने लगतां पाप तथा पुलुणी आक्ती दुनीआंतां तपाअ तेहनी मनसकतीनां प्रमांलु सुअ्य थाअेअ	२६
मज्झिमसुत्तानी जरतोअती दीन धरावनारने गुददीन अथवा परगलेआतानी साथे लगलु करवाणी मनाधं, तथा तेम करवाथी यता जेरकाअेदा वीसे.	२८
हादर अहुरमज्जने लगती स्तुती अथवा पेहजयी नांभसेताअेशने.	३६
आअे अजे आक्ती दुनीआंतां सुअ्य अने दुःअना सुअयो वीसे.	१०२
आदमी पोताने आअे दुनीआंतां जेहउतनी उमेद अने दोअ्यणी धारतीथी यथापनाईं दीनने लगती नसीहतथी थाअेअ.	१०४

સ્વેનામીનાની સકતીને અંધમેનીઉશની ઉપર ચલાવવાના સખ્ય તથા તેહને લગ- તી મતલબની સહમજ	૧૦૪
મજદીઅસની દીનતા સંબંધને લીધે માંલુસને મલતા ફાએદા તથા વગર સંબંધને લીધે તેહને થતાં નોકસાંન વીસે	૧૦૫
પુંલુનું કામ કરનાર અને પાપથી દુર રેહનાર માંલુસ અગમખુદિવાલુંછે. ..	૧૦૬
મજદીઅસની દીનને લગતા યોગ, મધ્યમ અને ચહડતા સંબંધ અને તેહને લ- ગતા ફાએદા વીસે	૧૦૭
મજદીઅસની દીનની કીરતીને વધારનાર તથા ઘટાડનાર આદમી વીસે. ..	૧૦૮
આતમાનાં સુખની તરફ માંલુસે તજર રાખીને આએ દુનીઆમાં ઉદીઆગ ક- રવો, અને સંતોષ રાખવો.	૧૦૯
જોદાએતાલાની તરફથી આદમીને સવાખનો બદલો અને યુનાહની સજા મલ- વાનો સખ્ય	૧૧૦
જોદાએતાલાની સ્તુતી કરવાની અને તેહની બખ્શીશનો આબાર માંનવાની માંલુસને જરૂરીઆત.	૧૧૧
આએ દુનીઆને લગતી હલાકી તથા નોકસાંન દુર કરવાની પાદશાહોની ફરજ વીસે	૧૧૨
ધરથીકંપ થવાનાં તથા જમીનથી તેના ભાગને જુદો પડવાનાં કારણ વીસે. ..	૧૧૩
પચ્ચોરીઆદકએશીઆના કેહવા મુજબ કેટલીએક વસ્તુથી દુર રેહવા વીસે. ..	૧૧૪
મીનો અને ગેતીની અંદર કેહી જાંનદાર પેદાએશ અહુરમજદની પેદાએશ ત- રીકેની ઈધાંણી વાલીછે?	૧૧૫
સારાં અને નરસાં રાજથી બલી દીનના સારાં અને નરસાં વખતની ઉમેદ તથા સારી—નરસી શરૂઆતના સખ્ય વીસે	૧૧૬
એઆર તરેહનાં આદમીએની અંદરથી સરવેથી આતમ અને સરવેથી ખુરાં માંલુસ વીસે.	૧૧૮
શુધરેલી રહઆત તથા કેલવણી પાંચિલા રાજ અધીકારીથી રાજાને ફાએદા, અને રાજની કીરતીમાં વધારે થાએએ તે વીસે	૧૨૦
ક્રીહું માંલુસ અખલમંદછે?	૧૨૧
ક્રીહું માંલુસ સકતીવાંન અને ક્રીહું માંલુસ વગર સકતીવાલુંછે?	૧૨૧
દાદાર અહુરમજદે જરતોશત્ર સ્તીતમાંનને પોતાના પેગમખર તરીકે તેહને લગતા ક્રીહા યુણેથી પસંદ કીધો?	૧૨૨.
મજદીઅસની દીનતા રેવાજથી યઈ ગએત્રા, હાલના અને હવે પછી થનારા લોકોને થએલા અને હવે પછી થનારા ફાએદા વીસે	૧૨૪.

(૧૫) આએ દુનીઆનાં લોકોને, (સંકટ અને દુઃખના વખત
 ઉપર), મદદ કરવા સાઝું, જેખી યજ્ઞોને
 આઠવા તથા નહી આઠવા વીસે, ભક્તી
 દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુ કે, જેખી યજ્ઞો, જે મદદ કરવાની ઇચ્છાવાલાએ, તેઓ આ-
 લમને (સંકટ અને દુઃખના વખત ઉપર) મદદ કરવા સાઝું, જેઆરે
 આદમીએ ગુનાહથી દુર રહેનારાં, અને સવાબ કરનારાં હોએય, તેઓરે
 હું'મેશાં જલદીથી આવેય; અને આદમીએને ઈજા દેવા સાઝું (આવતા)
 દેવોને રસ્તેથી માઠા નહુસારેય.* પાક ખોદાએતાલાની ઇચ્છા જે આ-

* આએ ઉપલાં લખાણુની મતલબને મલતા ફકરાઓ અવસ્તામાં ઘણે ઠેકાણે
 આવેલાએ, તેમાંથી જે તરણુ ફકરાઓ હમો અતરે લખી જણાવીએય.

ખોરદાદ યશત કરદો પેહેલસો.

દેવુએમુખાઈમુખા . ફજુલુમુ . ફેજુમુ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આદમુએમુખાઈ . આદમુએમુખાઈ . ફેજુમુ . ફેજુમુ . ફેજુમુ
 • આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ

અહુરમજદ સ્પેતમાં જરતોચતને કહીઈ કે, હુંએ ખોરદાદ અમેશાસ્પન્દને,
 અશો મરદોની (ઈઆને સવાબકાર આદમીએની) મદદ કરવા, તેઓને સુખ આ-
 પવા, અને સંકટથી તેઓને છુટકારો કરવા સાઝુ પેદા કરીવાય.
 ક્રીરતીવાં અમેશાસ્પન્દોની અંદરથી, જે કોઈ ખોરદાદ અમેશાસ્પન્દની યાદ
 કરેતો, તે, પેલા હજારઘણુ, દસ હજારઘણુ, અને ખેશુમારઘણુ દેવોમાંથી, 'નસુ'
 (ઈઆને નાસ કરનાર), 'હશિ' (શકમંદ કરનાર), 'વશિ' (ભોંસવાને લગતું દરદ
 ઉતપન કરનાર), 'સેનિ' (હાંણી પોહ્યાડનાર), અને 'બુજિ' (ભખિ ખાનાર),
 ઈતીઆદી દેવને મારેય.

મેહુર યશત કરદો ૨૪ મો, ફકરો ૯૭ મો.

આપુએમુખાઈમુખાઈ . ફેજુમુએમુખાઈમુખાઈ . ફેજુમુએમુખાઈમુખાઈ . ફેજુમુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈ
 . ફેજુમુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ
 • આપુએમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ . આપુએમુખાઈમુખાઈમુખાઈ

જેખીથી, (ઈઆને મેહુર યજ્ઞથી), મોત ભરેલા ઘનામીનો, બુદી ધનાઠવાસો

કર્મીઓનું પાલણુ કરવાની, અને તેઓને (કોઈબી જાતની બદીથી) છુટકારો તથા શુભ આપવાની છે, તે (ઈચ્છા) આપ્યે દુનીઆનાં લોકોને સારી રીતે જાહેર કરવાનો ખોલ્લો મારગ, જેબી યજ્ઞોને આપ્યે દુનીઆના લોકોની મદદ કરવા સારું આવાથી છે. (એટલેજ પાક દાદારની મરજી આલમને સંકટથી બચાવી તેહને શુભ આપવાની છે તેહનું કારણુ જેબી યજ્ઞોને આપ્યે દુનીઆના લોકોની મદદ કરવા સારું આવાથી જણાવ્યે.) આદર્મીઓને દેવોના મારગ ઉપર ઉતાવલે દોડવું, (એ તેઓને) સવાબ કર-

પાપી હેશમ, લાંબા વખત શુધી સુસતીમાં રાખનારો બુશી આંસત, તથા ખીજા સંબંધા જેબી દેવો અને નાચકારક પાપી 'વરેનીઆ' ધણા ખહિય.

કરદો ૨૬ મો, ફકરો ૧૦૩ જો.

જોહને, (ઈઆને મેહર યજ્ઞને), અથો અહુરમજ્ઞદે આપ્યે દુનીઆની સંબંધી જાનંદાર પેદાએશનો સંભાલ અને સાચવણી કરનાર તરીકે પેદા કરેલો છે, તેથી તે, સંબંધી જાનંદાર પેદાએશને સાચવનાર અને જાલવનાર છે; અને તે (હમેશાં) વગર મફલત અને આલાકીથી અથો અહુરમજ્ઞદની ખલકને નીભાવેય અને જાલવેય.

સરોશ યશત કરદો ૭ મો, ફકરો ૧૫, ૧૬, ૧૭, ૧૮.

જોહને, (ઈઆને મેહર યજ્ઞને), અથો અહુરમજ્ઞદે આપ્યે દુનીઆની સંબંધી જાનંદાર પેદાએશનો સંભાલ અને સાચવણી કરનાર તરીકે, ધણાજ જાલમ અને દુનીઆને હાંણી પોંદ્યાડનારાં દેવનાં નોકસાંનને મારનાર, (ઈઆને દુર કરનાર) છે. જે, ખોરશેદને અસત પાંચેઆ પછી, સંબંધી તનોમદ દુનીઆને, ઉઠાવેલાં હથીઆરે કરી, (હિવાથી) જાલવેય. અને કાએદાને તોડનારા દેવોની સાથે, સંબંધા દાહડા અને રાત લડાઈ કરેય. જેમાં તે પોતે, ધણા દેવોના ડરથી ખીહતો અને નીરાસ થતો નથી; પણ તેહનાથી, ધણાએક દેવો નીરાસ થાઈ, ખીહીને નખેય, અને ડરને અંધારામાં નાહસી જાએય.

વાથી પાછા રેહવાએ, અને ગુનાહ કરવામાં આગલ વધવાએ; અને તેથી આદમીએને યજ્ઞોથી નેકીનું મલવું બંધ થાએચ, તથા તેએને પાક ખોદાએતાલાની (ઉપલી નેક) ઈચ્છા જણાતી નથી. કેમકે આદમીને ગુનાહ કરવાથી દુર રેહવાએ, અને સવાબ કરવામાં આગલ વધવાએ; તરેહવાર રીતની પાકીના રસ્તા, અને ફરાગતના મારગ, (ખોલ્લા) હોવાથી, યજ્ઞો દેવોને ઘણી ઈજા દેવા સાથે, આલંબને ઘણી આબાદી પોહવાડનારા થાએચ. ઘણુંકરીને યજ્ઞોની વધારે કૃતેહથી, તથા લોકોની તરફની સારી હકુમત, (ઈઆને રવાંનને લગતી સારી હીલચાલ) થી, તથા ભલી દીનને લગતી સહમજ, ધરમને લગતા શુધારા અને ખોદાને લગતા સંબંધે કરી, આદમીને મુરાદ મુજબની છંદગી, અને (બદીથી) છુટકારો મલેછ. દેવોનું (આએ કુનીઆમાં) આંવું, જમ બને તેમ લોકોને ડગવા, અને (તેએને) ગુનાહમાં આગલ વધારવાથી, તરેહવાર રીતે આલંબને હલાક કરવાના સબખો ઉતપત કરવા સાડંછે. કારણ કે જ્યારે કુનીઆમાં ખેહદ લોકો સવાબ કરવાથી પાછાં રેહચ અને ગુનાહ કરવામાં આગલ વધેચ, તેચારે દેવોની આમદરકૂતનો (આએ કુનીઆમાં) ઘણો વધારો થાએચ, અને તેને લીધે, યજ્ઞોની તરફથી કુનીઆમાં લોકોને આબાદી પોહચવાને માટેનો મારગ વધારે રેહતો નથી; અને લોકો જલમ, અથરાંમણી, દીનને લગતા અંધાપા, ખેહરપણ, બંદ દીઆંનત, બુરી સહમજ અને અનીતીએ કરી ઘણાં લુખ્યાં અને પરેશાંત રેહચ. અને (તેથી) માંજુસોને ઘણી સંકટ, મેહનત અને સખતી પોહચેચ. માંટે તેહવા વખતની અંદર, કોઈખી શખ્સે, ગુનાહમાં આગલ વધનારા અને સવાબથી પાછા રેહનારા સઘલા લોકોમાં, ગુનાહથી પાછા કરવાનું અને સવાબમાં આગલ વધવાનું, ભાષાંણુ કરવું; અને તેમાં, (માંજુસોને) ગુનાહમાં આગલ વધવાએ અને સવાબથી પાછાં રેહવાએ, દેવોની (આએ કુનીઆમાં) ઘણી આમદરકૂત હોવાથી, યજ્ઞો (ને આએ કુનીઆમાં આંવા) નો મારગ બંધ થાએચ તે સબખથી, યજ્ઞોની તરફથી (લોકોને) સુખાકારી મલવાનો રસ્તો (ઈઆને ઉપાએ) રેહતો નથી, તે વીસેનું વરણન કરવું. અને તેથી યજ્ઞોની તરફથી (લોકોનો) ફરાગત ભરેલો ખચાવ નહી થવાનું અને (તેએને) નેકી નહી મલવાનું કારણ સહમજાંવું. કે તે શખ્સનાં તેવાં ભાષાંણુને લીધે, ખેહદ લોકોને નેકીનું પોહચવું થાએ; તથા લોકોને ગુનાહથી પાછાં રેહવાએ, અને સવાબમાં આગલ વધવાએ, યજ્ઞોને

લગતી આખેરશની કૃતેહને સખ્ય મલે. આદમીઓને જે કાંઈ હુદથી છુઆદા નેકીછે, તે (તેઓને) ખેહુદ રીતે ગુનાહથી પાછાં રેહવાની, અને સવાબમાં આગલ વધવાની અંદર છે. માંટે (આદમીઓને) સવાબથી પાછાં રેહવા અને ગુનાહમાં આગલ વધવા વીસેનો બોધ આપનારો શખ્સ (તેઓમાં) ઘણો બધું કારણ; (કારણ કે) તે શખ્સની ઉપર દેવોની હકુમત હોવાને લીધે, (ઈઆને દેવ સકતીઓને તે તાએબે હોવાથી), ખેહુદ લોકોની અંદર તે સવાબનો અટકાવ કરનાર, અને ગુનાહને વધારનાર તથા યજ્ઞાંતી ખોરેહ (ઈઆને કી-રતી) નો નાસ કરાવનાર છે. અને તે સવાબથી પાછાં રાખવાને તથા ગુનાહમાં આગલ વધવાનો (આદમીઓને) બોધ કરનાર, ખેહુદ લોકોને હુલાકી તથા નોકસાંનતી અંદર લાવવા માંટેની ધાસ્તીનું ખરૂંખરૂં કારણ છે. જેમ આદમીનાં બદનની બીમારીના વગર એલાબથી, તેહનાં સઘલાં સરીરને બીમાર થવાની ધાસ્તી રેહ્ય, અને વલી (તેહનો) ઉપાએ નહી થવાએ, (મરબનો) વધારો થવાથી, જલદીથી તે આદમી મરણ માંમેય, *તેમ (જે માંણસોને ગુનાહ કરવાથી અટકાવી તેઓને સવાબ કરવા સાડું નહી મલાવેઆમાં આવેતો તેથી, તેઓનો આતમા ખોતમંદ, ઈઆને દોબખનું સંકટ હુમેશાં બોગવનારો થાએય.)

- ૧ (૧૪) દરએક કાંમને વારતેના ચહુડતા વીચાર, વચને અને કરણીના સખ્ય તરીકે, પવીતર વીચાર (ઈઆને મજદીઅસની દીનનું ગણેઆંણ) છે, તે વીસે બલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, (ખાણસ પોતે) પોતાના સઘલાં કાંમ અને ચાલચલણની મારકુતે ખેહુલ્લી કુનીઆને લગતા વીમારવાણું, તથા તે (બુજ્જેરગ કુનીઆ) ને લાએકનું; સઘલા પવીતર વીચાર (ઈઆને મજદીઅસની દીનનાં કરમાનો) ઉપર, એકીત રાખવાથી થાએય. અને દીન ઉપર એસ્તવાર રેહવાને લીધે, તે (આદમી), ચહુડતે દરબજેના ગુનાહનો પસ્તાવો કરી સકેય; પણ જે (આદમી) નો વીચાર દીન ઉપર એસ્તવાર નહી હોએ, અને તે જ્યાંને કરી ઘણુંએ પઢે, તથા કાંમની મારકુતે ઘણું કરી બતલાવે, તો

સહીપણું, (એ તેહને લગતા ધરમના) વીચાર ઉપરથી છે; અને તેહના) વીચારનું (નીચાધીસને) સારી રીતે જણાવું, (એ તેહના) બોલવાથી છે. તેમ (આદમીને) સવાબના બદલાવાલાં કાંમનો સંબંધ, પાક ખોદાએતાલાની તરફની વસ્તુથી (ઈચ્છાને તે ખોદાવંદતાલાની તરફથી મોકલેલા મજબૂતની ઉપર એકીન રાખીને તેના ફરમાન પરમાણુ ચાલવાથી) છે. જેમ મનને લગતો આપ (ઈચ્છાને વીચારનું જાહેર કરવું), એ જ્યાંને કરી બોલવાએ છે; તેમ નેક બદલાને લાએકના (આદમી) ને, નેક બદલાનું મેલવવું (દીનને લગતાં અંતકરણથી) છે. માટે જો (આદમીની) કરણી, તેહની, (ઈચ્છાને ધરમને લગતા વીચારની) સાથે વલગેલી નહી હોએતો, તેથી, આવતી ફુનીઆને લગતો નેક બદલો તેહને મલતો નથી.

૧ (૧૪) હંદગી ગુજારવાના વખત વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

૨ જાણવું કે, (આએ ફુનીઆમાં માંણુસે પોતાની) હંદગીનો વખત સારી રીતે ગુજારવો, એ અકલને લગતા ગુણોની મારફતે પોતાને મલાવવાથી છે. તેહમાં જે અગમણુદિવાણું (માંણુસ) છે, તે, કેહવી રીતના

(કુઆ સાથે) કહીક કે, તું જીવતો રહેજે ! જે કોઈ જાણીશુજીને પોતાના માલિકને જીવ લેવાની કુશિય કરે તે મરગરજાનને કાપી નાખવો ધરતર છે.

કેવલી ખીનાને લગતું વરણુન શીરદોસીનાં શાહનામાંની અંદર આએ રીતે આવેલું છે.

بیامد بر خسرو پاک رای
 که بدخواهرا گرنشانی بکاه
 که بیموده یازن بجان تو دست
 چه سازیم درمان خون کردن را
 چه یازن بجان جهاندار دست
 کسی پند گوید نباید شنید

بفرمود تا مرید و کدخدای
 ز دستور ایران بپرسید شاه
 شود در نوازش بدینگونه مست
 چو باد افروز است آن برآورد را
 چنین دان پاسخ که مهتر برآست
 سر بیگناهش بیداید برید

પાદશાહ અરદેશેરે ફરમાવીકે તેથી માબદ તેહની આગલ આવેએ, તે ધરિનના દશગુરને પાદશાહે સવાલ કીવો કે, જો એક બદખાહને તું એ તખત ઉપર બેસારેએ હોએ, અને તેહવી નવાજેશથી તે બેપરવા બનીને તારે જીવ લેવાની વગર દાહપણુની કુશિય કરે તો, તેહને (દીનની રાહ) શું મળે છે? અને તે કમિનો ઉપાએ શું કરીએ ? માબદ તેહના ઉતાર વાલેએ કે, જે કોઈ પાદશાહનો જન લેવાની કુશિય કરે, તેના (યુનાહ) ઘણા માહેટા છે, માટે તે યુનાહના બદલામાં કોઈની સીખામન માંબલેઆ વગર તેહનું માથું કાપવું જોઈએ.

ગુણો ચહડતે દરબજની હાલતને લગતાછે, તેહને પીછાંનેચ; અને પેદા-
એસને પેદા કરનાર (ખોદાએતાલા) ના બંદોબસ્ત (ઈઆને ધારા) થી,
પોતાની જાતને ભરપુર કરી, તેહને લગતી સુખ્ય વ્યકલના ગુણોએ,
દરએક વખતની સહમજને મેલવેચ, (એટલેજે કીહા વખતમાં કીહું કાંમ
કરવું, તે સહમજ સકેચ). ચહડતી હાલત*ની અંદર, ભલી પેદાએશ
તરીકે રેહવા અને (આવતી કુનીઆનું) સુખ મેલવવા સાડ, માંણસનો
વખત તરેહવાર રીતનાં મોહટપણથી ગુજરેઆમાં આવેચ. અને ઉતરતી
હાલત*ની અંદર, તેહને ભલી પેદાએસ તરીકે રેહવા અને સુખ મેલવવા
સાડ, તેહનો વખત ઘણીએક તરેહની હલકાઈથી ગુજરેઆમાં આવેછે.
(આએ) જે તરેહનાં વખતની અંદર, માંણસને સારી રીતે ચલાવવાને માટે-
નું કાંમ કરાવનારા, જે રીતના ગુણોછે. (તેમાં) જે ગુણો ચહડતી હાલતની
અંદર (માંણસને) ચલાવવા, તથા વખતને સારી રીતે ગુજરવાને માટેના
અને કાએદો કરનારાં કાંમોને લગતાછે, તેએથી માંણસ પોતાની સારી કીરતી,
સ્વંત્રીને લગતી નેકી, અને (પોતાના આતમાના) છુટકારાની તરફ ધેઆંત
આપનાડ, આએ તરેહથી, (એટલેજે નીચે લખી જણાવેલી રીતે), થાઈ
સકે. જેમકે તે, (ઈઆને આદમી), લોભ વગરની લીઆકતે, (ઈઆને કોઈની
તરફ લાએકી બજલાવવામાં મતલબ નહી રાખવાએ); ગોસ્સા વગરના આ-
ખેરસીને લગતા ઉપાએ, (ઈઆને આવતી કુનીઆને લગતું સાડ કાંમ
કરવાથી કાંટાલો નહી ખાવાએ); મતલબ વગરની હીલચાલે, (ઈઆને
વગર સવારથનું કાંમ કરવે); યુરા હવસ વગરના ઉદીએએ; ધરમને લ-
ગતાં બેહુરપણુ વગરની પરહેજગારીએ, (ઈઆને મજહુબનાં કરમાંત ઉપર
ધેઆંત આપી ગુનાહથી દુર રેહવાએ); નાપાએદાર સુખ વગરનાં સુખે,
(ઈઆને બદકારીથી મલતાં સુખ વગરનાં નેક કાંમને લગતાં સુખે); તાંફર-
માંતી વગરની તાબેદારીએ, (ઈઆને કોઈબી રીતે પાક ખોદાએતાલાની
તાબેદારીમાં કસુર નહી રાખવાએ); બખીલી વગરની સખાવતે, (ઈઆને
સખાવત કરવામાં દીલ તંગ નહી રાખવાએ); પરદા વગરની સચ્ચાઈએ,
(ઈઆને સાચવટની અંદર કરસો આંતરો રાખેઆ વગર); મુસ્તી વગરની
બગર બીહુકે, (ઈઆને ખરી હીમત તથા બેદરકારીએ); ઠગાઈ વગરના ઈત-
સાદે, (ઈઆને અપખસીપાત ચુકાદાએ); મગડરી વગરનાં મોહટાંમને; યુરી

* ચહડતી હાલત તથા ઉતરતી હાલતનો અર્થ માંણસની ચહડતી દયા,
તથા પડતી દયાને સહમજવી.

ધારણા વગરની સારી મતલબે; બુરા હવસની ધબ્ધા વગરની (ધ્યાને નેક દેખાંનતવાલી) ચાલચલણે; ઠાંકણુ વગરની (ધ્યાને વગર ઠગાઈતી) ચાલાઈએ; ખરાબ વીચાર વગરની (ધ્યાને સારાં કાંમને માટેની) હીમતે; અને પાપ વગરના બીજા ગુણેએ કરી, પોતાનો ચહુડતો વખત, અકલની આગેવાંની (ધ્યાને રેહનોમાઈ) થી, સારી રીતે ગુજારે. તે આદમી, પોતાને (આએ કુનીઆંમાં), ઈબત ભરેલું તથા (પોતાની જાતને) સકાઈદાર બનાવવાનું; (મીનોઈ કુનીઆને સારૂ) ચહુડતે દરબજેનું, અને હમેશની નાંમદારી વાલું સવાબનું જે પાએદાર કાંમછે, તેહમાં બરોબર ચલાવી સંકેચ. (એજ પરમાંણે) માંણસને તેહની ઉતરતી હાલતમાં, અકલની આગેવાંની (ધ્યાને રેહનોમાઈ) તલે સારી રીતે વખત ગુજારવો, એ ચુગલી વગર, તપાસથી, પોતાને રાખવાએ, હાએ અફશોસ કરેઆ વગર કુઃખને સેહન કરવાએ, નોકસાંત કરવાના વીચાર વગર ગુપચુપ રેહવાએ, ચાલસાઈ વગરના સંતોષે, કંગાલીઅત વગરની દરવેશીએ, (ધ્યાને સંતોષ ભરેલી ગરીબાઈથી); નજસી (ધ્યાને લોભ) વગરના પવીતર ખવાસવાલા સંતોષે, અપકીરતી વગરની (ધ્યાને સારા ઉદીઓગની) આએપત મેલવાએ, તથા (તેહવીજ) ખાહેશે, અખીલી વગરના વધારાએ, (ધ્યાને દરએક આબતમાં મોહટું દીલ બતલાવાએ), બેમરવતાઈ વગરની શરમે, સવાબની ફરી વગરની પરહેજગારીએ, પોતાની વખાંણુ કરેઆ વગરની બરદાસત કરવાની સકતીએ, હીનપસ્તી વગરની નમનતાઈએ, બુરી ધારણા વગરની સારી નીસતાએ, વેરલાવ વગરની મોહટાઈએ, સખતી વગરની કરબદારીએ, ગુનાહના સંબંધ વગરની પસંદગીએ, અને પાપ વગરના બીજા ગુણેએ કરી, અકલમંદીથી બરોબર ચલાવવાને લીધે, તે પોતાને ભલી પેદાએસ તરીકે બનાવનાર અને સરવેથી નાંધલા ગુનાહથી પરહેજ કરનાર થાએચ.

૧ (૧૧) ચહુડતે દરબજેનાં, મધ્યમ અને ઊતરતે દરબજેનાં કાંમ વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણુવું કે, ભલી દીનની અંદર (ફરમાવેલાં) સંધલાં કાંમો સવાબને લગતાંછે, અને સવાબ જે છે તે, (માંણસને) નેક બનવા સારૂછે. જે લોકો (પોતાને) ચહુડતે દરબજેનાં બનાવનાર તથા મોહટાં કાંમ કરનારછે, તે નેકી-

થી છે. જે કાંમ દરજને વધારે ટાલનારૂં અને કુનીઆને અશોધના ઘણા આપવાલી કરનારૂં છે, તે મન્વદિયસની દીનને લગતા ચેચ્યાર જાતના ધન-ધાની અંદરનું છે; તેમાં અથોરનાંતનો ધનધો કરનારાઓનું સરવેથી ચહડતે દરજનેનું કાંમ, યજ્ઞાંતી આરાધનાને પસંદ કરવાનું તથા તેહની સહમજ (લોકોને) આપવાનું, દીનનું ફરમાંત સહમજનવાનું, દીનને લગતો ચુકાદો કરવાનું અને (એ વગેરે) ખીજું અથોરનાંતના ધનધાને લગતું કાંમ છે.

અરથેશતારના ધનધાની અંદર ચહડતે દરજનેનું કાંમ, પેહલવાંતગરી, ૩
 એલચીપણું, અને ખીજાં રાજદરબારી કારોબારને લગતું છે. વાસ્તરીએ- ૪
 શના ધનધાની અંદર ચહડતે દરજનેનું કાંમ, આતમાનું રક્ષત કરવાનું
 અને ખીજું આધખોરાકને લગતી ખેતી કરવાનું છે. હુતુખશના ધન- ૫
 ધાની અંદર ચહડતે દરજનેનું કાંમ, સારા ઉદિયોગની મારફતે પવિતર
 (ધ્યાને હલાલ મેહુતતની) રોટી મેલવાનું, તથા ખીજા સારા ઉદિયોગને
 લગતાં કાંમથી સારી કારીગરી કરવાનું છે. તેમાં માંત બરેલા અથોરનાંતના
 ધનધાનું ગમે હેવું હલકું અને નીચું કાંમ હોએ, તોપણ તેહની આગલ,
 ઉપલા તરણે ધનધાને લગતાં સઘલાં કાંમ મધ્યમ ગણ્યએ છે. અને વેપારને
 લગતું (ધ્યાને હુતુખશના ધનધાનું) ઉતરતે દરજનેનું કાંમ, વાસ્તરી-
 એશના ધનધાને લગતાં કાંમની આગલ ધણુંજ હલકે દરજનેનું છે.
 તેથી (ઉપલા તરણે પેશેવરોમાં) જે કોઈ વધારે દોલતમંદ હોએ ૬
 તેણે, તેહની વધારે દોલતને, (આદમી તથા ગોસ્પનદોની) પરવરશીનાં તથા
 ખીજા ચહડતે દરજનેના સંબંધને લગતાં નેક કાંમની અંદર વાપ-
 રવી, (એટલેજે તે દોલતથી એ ઉપરાંત ખીજાં પુતનાં કાંમ કરવી).* અને

* વંદીદાદની ચોથી પરગરદની અંદર આવેલા નીચે લખી જણાવેલા પાક અવસ્તામાં, ગોસ્પંદ તથા આદમીની જાલવણી તથા પરવરશી કરવાનું ફરમાંત આવેલું છે, તેહમાં તે પુણુનું કાંમ કરનારને સરવેથી સરસ ભલા વીચારવાલો ગણેલો છે.

કોઈ એક દરજનેનું કાંમ કરવાનું છે. જેમ કે -
 ૦૧. કોઈ એક દરજનેનું કાંમ કરવાનું છે. જેમ કે -
 ૦૨. કોઈ એક દરજનેનું કાંમ કરવાનું છે. જેમ કે -

જે કોઈ ગોસ્પંદની પરદાચત નહી કરે, અને તેથી તે મરણ પામી, તેહવાં ગોસ્પંદ, ઘોડા, પસુ, ઢાર અને આદમીની જે શખ્ત વૃદ્ધિ તથા જથામંધ સંખીઆ બનાવેચ, (ધ્યાને વગર જાતન તથા પરવરશીએ મરણ પામતાં ગોસ્પંદ તથા આદમીની જાતન કરીને જે કોઈ તેઓની સંખીઆને વધારેચ), તે શખ્ત, ખીજા (નેક) પુરુશોનાં કરતાં, અતી અંત ભલા (ધ્યાને પુતને લગતા) વીચાર વાલો છે.

જે જગોએ ગોસ્પનદો તથા આદમીઓ જટલાં રેહી સકે તેથી વધારે હોએ તો, તે આદમીઓ તથા ગોસ્પનદોને ઘટતી રીતે ખીલતાં રાખવા, તથા તેઓને મુખએતથી રેહવા, અને વાજબી રીતે વસવા વાપરવા સાડું; (બીજી) લાએક જગો ખરીદવી. અને જાંહાં આદમીઓ તથા ગોસ્પનદોનું રેહકાંણુ હોએ, પણ તાંહાં તે (આદમી) એને રેહવાથી તથા (ગોસ્પનદોને) રાખવાથી તેઓની વસ્તી અને એલાદનો ઘટારો થતો હોએ તો, તે જગોને ઘટતી કીમતે વેચી નાખવી, અને (તેહને બદલે) બીજી જગોને ખરી કીમતે વેચાતી લેવી. સા સખબથી કે તેહને લીધે ગોસ્પનદો તથા આદમીઓને ઘણી મદદ મલે, તથા લોકોમાં એક બીજાને કહ્યમત આપવાનું કાંમ આણું રેહવાથી ફુનીઆંનો વધારો થાએ. (માણસને) સારી હાલતની અંદર (રેહવાથી), આએ (ધ્યાને નીચે જણાવેઆ) પરમાંણે, એ તરેહની હાંસેલ થાએમ; તેહમાં (એક હાંસેલ) તેહને સાડું (હવે પછી આવનારી) બુલંદ ફુનીઆંનો વધારો કાએદેમંદ ધનધાને લગતું કાંમ કરવાની (ધ્યાને સવાબકારીની) છે, અને (બીજી હાંસેલ) પોતાના ગુજરાંણુને લગતી રોટી મેલવવાની છે. જે (આદમી) ધરમ પરમાંણે ચાલનાડું છે, તેહને, તેહની પોતાની પરવરશી કરવા સાથે દીનનાં ફરમાંન મુજબનાં કાંમ કરવાનું ભલી દીનનું ફરમાંન છે.

- ૭ વલી આએ ઉપલાં કાંમથી ઉતરતે અને હલકે દરજજોનાં જે કાંઈ કાંમો છે, તે ખેડુતને લગતા ધનધાની અંદરના વાજબી કાંમથી, નેકીના સંબંધ સાથે (ધ્યાને સસતી કીમતે લોકોને અનાજ વેચી), ભલી રોટી મેલવવા, અને સારી (ધ્યાને સવાબ કરી ભરેલી) છંદગી ગુજરવા વીસેનાં છે. અને તેથી અથોરનાંન, અરથેશતાર અને હુતોખના ધનધામું કાએદાસર ચાલવું છે. (પણ એથી ઉલટું) જે કોઈ, પોતાને સાડું બુરાઈના સંબંધવાલો સામાં ખરીદે, અને પોતાનાં દેશમાં આદમીઓને રેહવા તથા ગોસ્પનદોને રાખવા સાડું નારાજ બતલાવે, અને અનાજ ઉગાડવાને માટે ઘણી કસુર ભરેલો હોએ, અને તેથી બેહદ લોકોને (ખાધખોરાકનો) વાખો તથા તંગી પડે, અને તેહના સંબંધને લીધે સઘલાં આદમી તથા ગોસ્પનદો બીમાર અને જખમી થાએતો, હેવી રીતે ખોદાના બંદાએને ઈજા દેવાએ, તે શખ્શ કુફર તરીકે (ધ્યાને ખોદાની તાબેદારીમાંથી બાહરે ગએલો) ગણાએમ. કારણ કે તે, (ખાધખોરાકની) તંગીથી ફુનીઆંને ખરાબ કરવાએ, અને ખોદાનાં તાબેદાર ઈનસાંનોને તેથી નોકસાંન પોહ્યાડવાએ, નેકીથી રદ થાએલો અને પેલા (નેકીનો) ઘટારો કરનાર (અંબ-

મેનીઉશ) ના સંબંધમાં પોતાને શખ્તારો છે. અને હેવો શખ્ત ભલ્લી દીનને લગતા ઉપાએ છતાં ઘણોજ પાપી છે. (ઈઆને ભલ્લી દીનની અંકર કરમાવેલાં યુનાહને લગતાં નીવારણો તેહને કારગત લાગતાં નથી.)

(૧૦) જે શવાપ, ભલ્લી દીનવાલો શખ્ત, યુરી દીનવાલાથી ૧
કયુલે અને કરે, તે વીસે ભલ્લી દીનને
લગતો ખોલારો.

જે કયુ કોઈખી દીવસે કોઈ યુરી દીનવાલો (ઈઆને મજદીઅસની ૨
દીનને છોડી દેઈ ઉલટે મારગે ચાલનારો શખ્ત), પાછો (ભલ્લી દીન ઉપર

+ આએ જગોએ યુરી દીનવાલાનો અરથ ભલ્લી દીનવાલાથી ઉલટી ચાલચલણવાલાનો સહમજવો. અને તેહમાં આપણુથી જુદો ધરમ પાલનાર શખ્તને ગણુવો નહી, પણ જે શખ્ત ભલ્લી દીનનો હોએ અને તે પોતાનો ખોદાઈ નીતીવાલો મજદાંખરસ્તી ધરમ તરફ કરી, શેતાની અનીતીના દેવખરસ્ત મારગ ઉપર ચાલતો હોએ તેહને ગણુવો. કારણકે વંદીદાદની ૧૮ મી પરગરદમાં એક મજદીઅસની દીનવાલો તરણુ વરસેવેર શુદરેહ કુસ્તી કાહાડીનાંખીને કરે, ગાથા વાંણી નહી પઢે અને પાક પાંણીથી ગોમલ ઉતારીને ખોદાતાલાની બંદગી નહી કરે, તેહને યુરી દીન (ઈઆને યુનાહ ભરેલી ચાલચલણુ) ખતલાવનારો કહેલોએ, અને તે વીસેનું બએઆંન પાક અવસ્તામાં મીચે જણાવેઆ પરમાણે આવિલુ છે.

જે કયુ કોઈખી દીવસે કોઈ યુરી દીનવાલો (ઈઆને મજદીઅસની ૨
દીનને છોડી દેઈ ઉલટે મારગે ચાલનારો શખ્ત), પાછો (ભલ્લી દીન ઉપર

પુછીઈ જરતોચતે અહુરમજદને કે, એ ગેખી વૃદ્ધિના કરનાર, તથા તનોમંદ (ઈઆને બદન વાલી) દુનીઆને પેદાના કરનાર અશો અહુરમજદ ! નોકચાંનકારક તથા મોત ભરેલો (ઈઆને ઈલ કરવાને લાએકનો તથા મોતની સજા ભોગવવાને ચેગીઆ) કોણુ છે ? તેહનો અહુરમજદ જવાબ દીધો કે, એ સ્પિતમાંન જરતોચત ! જે કોઈ તરણુ વરસ વેર શુદરે કુસ્તી નહી રાખે, ગાથાનું ગાએન નહી કરે (ઈઆને ગાથા વાંણી નહી પઢે) અને ભલાં (ઈઆને યુનગારો) પાંણીઓની વખાંન નહી કરે તે. તે (દિબખનાં) સંકટમાં ગીરકતાર થાએલા પુરધને, તેહમાંથી, મારે જે કોઈ પુરધ બાહર કાહાડે, ઈઆને (મજદીઅસની દીનની રહિ તેહનાં યુનાહનું નીવારણુ કરનારાં કાંમની મારકતે) તેહને પાછી કરાગત આપે, (એટલેજે ખેહશતને લગતાં શુખની હાલતમાં તેહને લાવે), તો તેમ કરવાથી તે શખ્ત, તેહનાં માથાંની આમકી કાપી નાખે, તેહના કરતાં એહું ભલું કાંમ નથી કરતો.

ઈજાન લાવી), પુણ્યને માટેનો અતીશ્ય વીચાર રાખીને, પોતાની યુરી દીન-
 (ઈચ્છાને ઉલટી ચાલચલણ) ને લગતો (પરચાતાપનો) વીચાર, (બરતોશતી દી-
 નના) સાચ્યા વીચાર, સાચ્યા વચન અને સાચ્યાં કાંમવાલા સરદાર (ઈચ્છાને
 દશતુરંત દશતુર) ની હુજુરમાં જાહેર કરે, અને (તેહને સાડું) ગાથા ગા-
 વાની અને ગેબી સવાબની મદદ આપવાની, (તે દશતુરને) અરજ
 કરે તો, તે બદબખ્ત પાપીનાં રવાંતને સાડું, તે યુરી દીનના પા-
 સેથી કાંમ લેઈને, ગાથાનું ગાએન, અને બને તેટલાં બીજાં સવાબનાં
 ૩ કાંમ, કરવાં સારાં છે. જેમ એક બીજારી વાલાં તનદડસ્તીને માંડે
 ઉમેદવાર આદમીને દવા આપવી ઘટતી છે, તેમ તે ભલી દીન ઉપર શોક
 ખતલાવનાર યુરી દીનવાલા પાપીનાં, સવાબનાં કારણસર ઉમેદવાર થાએ-
 લાં રવાંતને સાડું, (તેહની) છનદગીમાં (સવાબનું) કાંમ કરવું, તથા
 તે સવાબની મારફતે તે યુરી દીનવાલાનાં રવાંતનો દોબખ્તી છુટકારો
 કરવો, એ કાએદાસર છે. કારણ કે તે (યુરી દીનવાલો) બદબખ્ત, મરણ
 પામીને દોબખ્તમાં પડે તેઆર પછી, તેહના રવાંતને સાડું સવાબ કરવો,
 એ તેહને મદદ કરનારો નથી; અને તેહને લગતા કોઈબી સવાબે દોબ-
 ખ્તમાંથી તેહનો છુટકારો થવાનો નથી. જેમ મુએલાં શરીરની અંદર
 દવાઈ નાંમવાથી, તેહને તે (દવાઈ) કસ્સી મદદ કરતી નથી, અને તે બ-
 દનને, દવાઈ નકાંમી થવાના સબબથી, તેહનો નાસ થાએ છે; તેમ ગાથાનાં
 ગાએનની આરાધના તે દેવપરસ્તને સાડું (તેહના મુઆપછી નકાંમી) છે.

૧ (૫૧) મરદોની અંદરના અતીશ્ય ભલા, વધારે ભલા, અને
 ભલા શખ્સ વીસે, તથા યુરાએની અંદરના અતી-
 શ્ય યુરા, વધારે યુરા અને યુરા શખ્સ વીસે
 ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, જે કોઈ શખ્સ દુનીઆમાં આમાંથી આપવાના ખવાસ
 અને કાંમવાલો, તથા દુનીઆમાં જેમરગી આપવાની ખાસીઆત અને કાંમ
 વાલો (હોએ), તે સોસીઆધના ખવાસ અને કાંમને ઘણોજ મલતો, તથા
 મરદોની અંદર સરવેથી સરસ, અને ભલાઈમાં સરવેથી મહડતે દરજ્જોના છે.
 અને જેહનો ખવાસ અને કાંમ તે, (ઈચ્છાને ઉપર જણાવેલા) શખ્સનાં

કાંમને મદદ કરનાર છે, તે શખ્સ ભલાઈમાં તેથી ઉતરતે દરજ્જેનો છે. અને જેહનો ખવાસ તથા કાંમ ઉપર જણાવેલા (બંધે) શખ્સના ખવાસ અને કામની સાંભણે થવાનું નથી, તે ઉપર જણાવેલા બીજા શખ્સનાં કરતાં ભલાઈમાં ઉતરતે દરજ્જેનો છે.

જે કોઈ દુનીઆમાં ઘટારો કરવાની ખાસીઅત ધરાવનારો અને કાંમ કરનારો છે, તે જેહાકના ખવાસનાં કાંમવાલો છે, અને જે કોઈ દુનીઆમાં મોહત લાવવાના ખવાસ અને કાંમવાલો છે, તે મલકુસ * ના ખવાસ અને કાંમને ઘણા મલતો છે, અને તે યુરાઅેની અંદર યુરાઈમાં સરવેથી સરસ દરજ્જે ધરાવનારો છે. અને જે કોઈ તે શખ્સના ખવાસ અને કાંમને મદદ કરનારો છે તે વધારે યુરાઈની અંદર તેહનીથી ઉતરતે દરજ્જેનો છે. અને જેનો ખવાસ તથા કાંમ ઉપર જણાવેલા યુરા શખ્સના ખવાસ અને કાંમની સાંહાંમણે થવાનો નથી, તે યુરાઈમાં (બીજાનાં કરતાં) ઉતરતે દરજ્જેનો છે.

(૧૨) ઝોરતોમાંની પસંદ કરવા જોગ તથા તરક કરવા જોગ ૧
ઝોરત વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જે કોઈ ભલી દીનવાલો શખ્સ, આઅે (ઈઆને ઉપર જણાવેલી) ૨
ખાઅત ઉપર ઘેઆન આપનારો હોઅે, તેહને જે પસંદ કરવા જોગ અને તરક કરવાજોગ આંલચલણુ વાલી ઝોરતો છે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો જણાવેઆમાં આવે છે. (જાણવું કે), અગત કરીને ઝોરતો, આઅે (ઈ ૩
આને નીચે લખી જણાવેલી) એઆર પરકારની હોઅે છે, તેમાં એક સારી તેમ માઠી, (બીજી) માઠી નહીં ને સારી, (તરીજી) સારી નહીં ને માઠી; અને (ચોથી) નહીં સારી તેમ નહીં માઠી; તેમાંથી જે ઝોરત ખરાબ નહીં હોઅે અને નેક હોઅે તેણીને ધરનો કારોબાર ચલાવવા સાડું, તથા ધરધણીને

* મલકુસ—એ નામ આઅે દુનીઆની અંદર દુનીઆના મોહટા ભાગને ખરાબ કરનારો જે વરસાદ વરસવા વીસે અથો અહુરમજદે પાદશાહ જમશેદને અગમચેતી આપી હતી અને તેહને સાડું જમશેદ પાદશાહ 'વરજમકરદ' નામની એક જગા ઉપલાં આકૃત વરસાવનારા વરસાદથી માણસો, જાનવરો અને જાહડ પાંતનો ખ્યાલ કરવાની નેમથી બાંધી હતી, તે વરસાદને આપેઆમાં આવેલું છે. (જુઓ વંદીદાદની બીજી પરગરદનો ૪૬ થી ૬૦ મો ફેકરો તથા પાજંદ મીનોખરદની ૨૭ મી પુરસેશ.)

શુભ અને આરાંમ આપવા સાડ૩ં પસંદ કરવી. અને તેણીથી પોતાને વગર દુઃખે રાખવા સાડ૩ં, જે નેક અને બદ (હોએ) તેહને મેલવવી (ઈઆને પસંદ કરવી) નહી, અને પેલી ઉપર જણાવેલી બે તરાંહની એારતોમાંની નહી શારી તેમ નહી બુરીના કરતાં જે શારી નહી ને બુરી હોએ તેણીને પસંદ કરવાથી જરૂર દુર રેહવું.

- ૧ (૫૪) પેદાના કરનાર આહુરમજદની આએ દુનીઆને લગતી પેદાએશે (પોતાને આએ દુનીઆમાં કમ) ચલાવવું ?
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું, કે દાદાર આહુરમજદની આએ દુનીઆને લગતી પેદાએશની ચાલચલણ, (સ્પન્તોમઈનીઉશ અને અંબ્રમઈનીઉશને લગતી) બે સકતીની ખારકતે ભેલસેલ વીચારની અંદરછે; ખાટે તે બેમાંની એક (સ્પન્તોમઈનીઉશને લગતી) પસંદ કરવા જોગ મનના જોરસા અને પસંદ કરવા જોગ ઈચ્છાએ કરી (આએ દુનીઆમાં ખાણસે) પોતાને ચલાવવું. (આએ) બે (સકતી)ની અંદરથી, પસંદ કરવાજોગ મનના જોરસાએ કરી, (ખાણસે પોતાને) ચલાવવું, એ (તેહનાં) બદનની અંદરના, હયાતીને લગતી કહ્યમત ધરાવનારા સાચ્યા અવ્યઓ + થી બની સકેછે. એને તે અવ્યઓની ખારકતે પોતાને ચલાવવાથી, લોકો એબ આપનાર (એહરેમનને) ટોડવાએ કશોકન્તને ખાટેનો સંબંધ મેલવેચ. અને પસંદ કરવા જોગ ઈચ્છાએ કરી પોતાને ચલાવવાએ ખાણસ બેમરગ અને બુજોર સકતીવાલા વીચાર, પ્રમન અને કાંમને સાડ૩ં શુધરેહું બનેચ, અને સારા વીચાર, સારા વચન અને સારા કાંમની ખારકતે અશોધના વધારો કરેચ, દરૂજને જાંખો પાડેચ, એબ આપનારા (અંબ્રમઈનીઉશ) ને તોડેચ અને લોકોને કાએહો કરેચ. જે કોઈ શખ્સ (આએ ઉપર જણાવેલી) બે, (આદમીઓને) તાએબામાં રાખનારી સકતીઓમાંની, પસંદ કરવા જોગ મનના જોસાએ ચ-

+ સાચ્યા અવ્યઓ—તે પાક ખોદાતાલાની તરફથી રવાનને લગતી ૧૧ સકતીઓ જે રવાનના ઈજતવાલા મદદગાર તરફે ગણાયેચ, તેહને મહમજવા. (શુધેએ એ વીસે 'દીનકર્દ' કેતાબનાં ૧ લાં દરૂજતા શુજરાતી તથા ઈંગરેહુ તરજુમાને ૪૨ તથા ૪૪ મે સર્કે આપેલી નોક.)

લાવવાને માટેની સકતીએ કરી, આલમને ચલાવીને, તેહને ક્ષોકન્તને લગતા સંબંધ વાલી કરે, અને તેમજ બેમરગી અને યુજ્જરગીને લગતી પસંદ કરવાનેજ ઈચ્છાએ ચલાવાની સકતીની મારફતે, લોકોને ચલાવી, ભલી દીનની તથા સારી હુકુમતની કહ્યમત, સઘલા હુમત, હુપ્ત અને હવરશતની ઈચ્છાથી કાંમ કરનારા દેશીઓને પોંહચાડે, તથા અશોધના પુરતો વધારો કરે, દરજને પુરેપુરો જાંખો કરે, અને એમ આપનાર (હેરેમન) ને ઠાલે, અને ઈજ્જ આપવાથી (તેહને) ઘટાડે, તથા લોકોને ભલાઈની મારફતે સ-કાઈદાર બતાવે; તો તે શખ્સ (આલમને) સઘલી નેકીને સાડું શુધારનારો અને પેદાના કરનાર (અશો અહુરમનદ) ની અગમયુધીના વીચાર વાલોછે. (પણ) જે ધરમગુરુઓ, સઘલા લોકોને તકસીરવાર કરવા (સાડું), ૫ આખેરશના ઘટારાને લગતા મનના જોરસા અને ઈચ્છાએ ચલાવનારાછે, તેઓ તે (કાંમ) થી, પોતાને હુમેશતાં બંદીવાંન કરનારા, અને દોનખી બનાવનારાછે. માટે તેઓનો મેનહુબ, જે (લોકોને) યુરી રીતે ચલાવ્યા સ્થથે, ચંહડતે દરજના ધરમ તરીકે (લોકોની અંદર) કેહવાતો હોએતો, તે તેમ નહી કેહવાએ તેહમાં અગમયુધિ (ઈઆને દાહપણ) છે.

(૧૬) આસમાંનની અંદરની (પેદાએશ) વીસે. ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

દીનની રાહે એમ જણાવેલું છે કે, આએ ફુનીઆંની (પેદાએશ) થી ૨ પેહલલી, આસમાંની (ઈઆને મીનાઈ જેહાંનને લગતી) પેદાએશછે. જેમ ઈંડાંની અંદરથી પક્ષી પેદા થાયેચ, તેમ આએ ફુનીઆંને લગતી, તથા બીજી પેદાએશ પેદા થાયેલીછે. અને જેમ ઈંડું પક્ષીની ઉપર હોએચ, તેમ સઘલી પેદાએશની આસપાસ આસમાંનછે. આસમાંનની અંદર તરણ તરેહનાં મકાંનછે; તેમાં એક મુતલક અંધારાં વગર, રોશનીવાલું, બીલકુલ યુરાઈ વગર ભલાઈ સી-થનું; અને કાંઈપણ દુ:ખ વગર, ખુસીવાલું મકાંનછે; અને તેમા ઘણું ચહડતે દરજનું મકાંનછે તેહનું નાંમ ગરોથમાંન બેહશતછે; અને તેમાં જે શરવેથી સરસ જગોછે, તાંહાં પેદાના કરનાર અહુરમનદનું, અમેશાસ્પ-ન્દેનું અને બીજા ઈનદો તથા (આએ ફુનીઆંમા) વગર જણુમ લીધેલાં

કુરોહરો અને રોશન સેતારાઓનું મકાન છે; અને તે (મકાન) એમ
 ૩ આપનાર (એહરેમન) થી નીરમલ છે. બીજું મુતલક રોશની વગર, અં-
 ધારૂં, કાંઈપણ લલાઈ વગર, યુરાઈવાલું અને કોઈપણ તરેહની ખુશી
 વગર, દુઃખવાલું, અંધારાં (દોળખનું) મકાન છે; તેહમાં સરવેથી ઉતરતે
 દરજ્જેનું ઢેકાધરીઆવાલું મકાન અંબ્રેનીઉશ, તથા કાએદાને તોડનારા
 (દેવો) અને બીજા આલખનું પાલંણુ કરવાની આડે આવનારાઓનું છે.
 ૪ (તરીજીં આએ ફુનીઆને લગતું) મકાન બેહશત અને દોળખની વચ્ચે-
 નું છે. અને તે રોશની તથા અંધારાંવાલું, લલાઈ તથા યુરાઈ સાથનું
 અને સુખ તથા દુઃખવાલું છે; અને તેહમાં (જેઓ સંતોષ, આવતી ફુની-
 આને લગતો) ચહડતો દરજ્જે અને ઉદીઓગ, એ તરંણુ સકતીવાલા
 છે, તેઓ ખરેખર ખોદાનો સંબંધ ધરાવનારા, અને ખોદાને પીંછાંણુનારા
 છે. ખોદાએતાલાને પીછાણુવો એ દાંનાઈની ત્રારકતે છે, તેમજ તે સાહેબની
 ઉપર ઈમાંન રાખવું, એ આદમીની આતમાને લગતી વગર પરદાવાલી
 અસલ આંખે (ઈઆને રૂહને લગતી સહમજ) છે. માંટે (માણસને ઘટા-
 રત છે કે) દાંનાઈની મતલબવાલી આંખના નમુના દાખલ, (તેહના) બં-
 દને કાએદાસર ચલાવનારી પરદાવાલી, (ઈઆને હદસર જોઈ સકનારી),
 જે આંખ છે, તેહને આતમાને લગતી પેહલવી આંખની સાથે ઉઘાડી રાખ-
 વી, (ઈઆને આએ ફુનીઆની આંખે કોઈબી વસ્તુ જેતાં આતમાને લ-
 ગતી આંખને, એટલેજે રૂહને લગતી સહમજને, તેહની સાથે વાપરવી.)
 કારણ કે યુરો હવસ, લોલ, અદેખાઈ, વેર અને બીજા ખરાબ કરનારા,
 હાંણી પોહચાડનારા અને દુઃખ દેનારા દરજો (ઈઆને યુરી ખવાસો) છે,
 તેઓ માંણસની દાંનાઈને (તેહનાં) બદનમાંથી દુર કરવા તથા (માંણસને)
 આએ ફુનીઆની નેકી (ઈઆને નાપાએદાર થુખ) ની તરફ લેઈ જાઈને,
 આએ ફુનીઆને લગતી નેકીથી, (તે આદમીની) આવતી ફુનીઆની નેકીને
 લુટનારા છે; માંટે જે કાંઈ આ ફુનીઆની નેકી છે, તેહને વગર વળનની કરવા
 સાડું, તેહની સાંહમણે લડાઈ કરવા માંટેની અંદાંમી સકતીએ (કુદરતની
 તરફથી માણસની અંદર બખશેઆમા આવેલી) છે. જેમકે યુરા હવસની

† આગલાં લખાણુની સાથે શરખાવતાં, હમોએ વલાએઆમાં લખી જણા-
 વેલી ખીના અમલ પેહલવી લખાણુ કરનારની તરફથી લખાણુ જોઈએ, પણ નકલ
 કરનારની ચકલતથી તે ઈરાંનથી શુરત ખાતે આવેલી નકલમા લખેઆમા આવી
 નથી, તેમજ તે ઉપરથી થાએલી મધલી નકલોમાં તે મલતી નથી.

સાંભણે થવા સાડું અકલ, લોભની સાંભણે થવા સાડું સંતોષ, ગોસ્તીની સાંભણે થવા સાડું નમનતાઈ, અદેખાઈની સાંભણે થવા સાડું વાનખી રીત, અને વેરની સાંભણે થવા સાડું ખમવા (ઈચ્છાને સેહન કરવા) ની સકતી છે. (માંણસની અંદર) દાનાઈમાં વધારે ચહડતે દરજ્જેની તરંણુ સકતી છે, સંતોષ, મોહકું દીલ અને ઉદ્દીચ્છોગ. જાંહાંવેર તે સકતી (માંણસની અંદર) રહેલી હોએચ, તાંહાંવેર આએ (ઈચ્છાને ઉપર જણાવેલી) યુરી સકતીએને (માંણસની તરકૂથી) વનન આપેઆમાં આવતું નથી. (આદમી) જે આવતી કુનીઆનાં શુખથી પાએમાલ થાએચ, તે આએ કુનીઆના શુખની તરકૂ ખેચાએણું હોવાને લીધે છે. (જાંહાંવેર) આદમીનાં બદનની અંદર આલસાઈને લગતી યુરી સકતીને પકડેઆ તથા રાખેઆમાં આવતી નથી, (તાંહાંવેર) આદમીની અંદર યુરી સકતીએ (તેહના) આતમાને લગતું જેવાનો પરદો કરવાથી છુપી રેહચ. અને તેહને લીધે (માંણસની અંદર) આતમાની આંખ વાલી હકુમત (ઈચ્છાને રૂહને લગતી સહમજની હીલચાલ) ખોલલી રેહચ. અને (તેથી) આદમીએ યજ્ઞની તરકૂ સારી રીતે જેવાએ (ઈચ્છાને તેએની તરકૂ ધે-આંન આપવાએ) અને તેએને એલખવાએ, તેએનો ખેચાર મેલવેચ, અને તેજ સખજથી તેએ પાક ખોદાતાલાનો સંબંધ ધરાવેચ. માટે જે ધરમગુરૂએ આતમાને લગતી આંખે જેવાનો પરદો કરનારા, તથા માંણસની અંદરથી યજ્ઞ * ને પાછા રાખવાનું કાંમ કરનારા છે, તેએનો આપેલો મજહુબ આદમીએને ખોતાના પેદા કરનારને એલખવા સાડું નામોરાદ કરનારો છે; જેથી જેએ, તેવા મજહુબની મારકૂતે આદમીએને ખોદાતાલાને પીછાંણવાનું ફરમાન આપનારા છે, તેએ ખરેખર તેહણું ફરમાન આપવાથી આદમીએને બદખખતીની ઈચ્છા તરકૂ ઠગનારા છે. વાસતે તેવો મજહુબ, મજહુબ તરીકે ગણાવો જેઈએ નહી; પણ તેહને લોભના દેવને માનવાનો (મજહુબ) કેહવો સજવાર છે.

* આએ જગોએ યજ્ઞથી મોરાદ પાક ખોદાએતાલાની તરકૂથી આસ્તદિ ખરદની મારકૂતે જે સારી સોચના ઉત્પન કરનારી મકતીએ આદમીની અંદર રેહચ તેહને સહમજવી.

૧ (૧૦) આદમી સવાબનું કાંમ કરવાથી ચહડતી સકતીવાલું
 અને ગુનાહનું કાંમ કરવાથી નીચ કહીઅત વાલુંછે,
 અને સવાબને લીધે (આદમીને) સુધરણું તથા
 ગુનાહને લીધે (પોતાના પેદા કરનારથી)
 જીદાઈનું મેલવુંછે, તે વીસે ભલી
 દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ બાંજુવું કે, (માંજુસ) સરવેથી સરસ ચહડતે દરબજેનું સ્પેનામી-
 નોનાં સવાબકાર મુલ *ની કહીઅતે સવાબ કરવાથીછે. અને સરવેથી વધારે
 ઉતરતા દરબજવાલું (ઈઆને ખરાબ અવસ્થાવાલું) ગનાહમીનેનાં પાપી
 મુલ †ની સકતીની મારકતે ગુનાહ કરવાથીછે. (આએ) બેહુ મીનોને લગતું
 કાંમ કરવાની અંદર, સવાબના સોકતું ઉતપત થવું, માંજુસનાં અંતકરણની
 અંદર સારા બદલાવાલાં સવાબનાં મુલને પોહચવાથીછે, અને તેથી માંજુ-
 સનો મુધારોછે. તેમજ પાપના શોકતું ઉતપત થવું આદમીનાં દેલની
 અંદર કુઃખકારક પાપી મુલને પોહચવાથીછે. આદમીએ એમ આપનાર
 (એહરેમન) ની મારકતે (પોતાને) સીનગાર આપવો, (ઈઆને શેતા-
 નના મારગ ઉપર પોતાને ચલાવવું), એ (પોતામી) ખરાબીને
 સાડુંછે. આદમીની અંદર બંધે મીનોને લગતું કાંમ કરવાના શોકતું
 ઉતપત થવું દરએક મીનોની તરફની સકતીને (આદમીએ) કબુલ રાખ-
 વાથી (ઈઆને તેહને તાએબે થવાથી) છે. (આદમી) સવાબની સકતીવાલા
 ભલા મીનોને કબુલ રાખનાડું (ઈઆને સ્પેનામીનોને તાએબે રેહનાડું),
 સવાબની હાંસેલને સાડુંછે, અને તેથી તે સવાબકાર (આદમી) નાં ગુબ-
 રેલાં રવાંતને (બેહુશતમાં) પોહચાડવા સાડું મદદ આપનાર તરીકે,
 (એક) ખુબસુરત, સીનગારેલાં બદનવાલી, જવાંત છોકરીનાં રૂપ વાલી,
 અને કનીઆતું નામ ધરાવનારી (મીનો), (ઈઆને તે આદમીએ આએ
 કુનીઆતમાં કરેલાં નેક કાંમનો નમુનો ઉપલા આકારમાં તેહની) સાંમણે

* આએ જગોએ સવાબકાર મુલનો અરથ, બલાઇ કરવાને લગતા અને
 ખુરાઈની સાંમણે થનારા નેક વીચારને ઉતપત કરનારી ગેખી સકતી કે જેહને આ-
 પણુ 'બેહમન' ને નાંમે આલખીએચ તેહનો સહમજવો.

† પાપી મુલનો અરથ ખુરાઈ કરવાને લગતા અને બલાઇને આડે આપ-
 નારા ભુગા વીચારને ઉતપત કરનારી ગેખી સકતી કે જેહને આપણુ 'અકુમન' ને
 નાંમે પીછાણીએચ, તેહનો સહમજવો.

આવેચ; અને અશોનું સ્વાંત (તેહના) ગુનાહથી સવાખ વધારે હોવાને લીધે, સ્ત્રીવત (પુલ) નો રસ્તો ગુજારવા, અને મહુડતે દરજ્જાનાં હુમેશની પસંદગી વાલાં (ખેહશતનાં) મકાંત તરફ ઉત્તરે મહુડવા સાડું, સકતીવાંત ધાએચ. વલી (આદમી) ગુનાહની સકતીવાલા ધુરા મીનાને કબુલ રાખનારું (ધંઆને ગનામીનાને તાબે રહેનારું) ગુનાહને મદદ કરવાનું કાંમ કરવાએછે, અને તેથી તે ગુનાહ કરનારાં (આદમી) નાં બદબખ્ત સ્વાંતને ધુરી મદદ આપનારી, છોકરીનાં રૂપવાલી, વેશીઆ બદનના સીંગારવાલી, ચરાઈતી તરીકેનું નાંમ ધરાવનારી, અને નોકસાંતકારક કાએઆવાલી (મીના), (ધંઆને તેણે આએ કુનીઆંમો કરેલાં ભુડાં કરતુકનું) કરૂપ ઉપલા આકારમાં તેહની સાંમણે આવેચ. અને તે પાપીનાં સ્વાંતને તેહના સવાખ કરતાં ગુનાહનો વધારો હોવાને લીધે, તે ખરાખ બદનવાલીની સાથે એનવદ (પુલ) ને લગતા નીચાંતવાલે મારગે અંધારાં (દોબખનાં) મકાંતમાં કેદ પડવુંછે. † અને તે વીસે લલી દીનની રાહે જે કાંઈ ખબર મલીચ તે, હુલી રીતનીછે કે, (તાંહાં) તેહને ‘કશકેરેતિ’ ના વખત શુધી છુટવું નથી, પણ (દોબખથી) દુઃખ ભોગવું અને ડંખ ખમવાચ.

(૧૫) ખેહશતને લગતી અકલનો, તથા ધુરા હવસની, ૧
સકતીએ વીસે લલી દીનને લગતો ખેલાસો.

જાણવું કે, (ખાંણસની અંદર) સઘલા સારા ગુણુછે તે, ખેહશતને લગતી અકલની સકતીને લીધેછે. અને તેહની વીગત, આએ (નીએ જાણાવેલા) છ સારા ગુનાથીછે. જેમાં એક સંપુરણ વીચારને લગતો (ગુણુ), કે જે કસુરને લગતા અનીતીના વીચારવાલા (ફરગુણુ) ના સંબંધથી વેગલોછે; બીજે બાહુધીને લગતો ગુણુ, કે જે પાપને લગતી અથરાંમ-

† અશો અને દરવંદ (ધંઆને પુણુ અને પાપ કરનાર) આદમીને આએ કુનીઆંથી ગુજરી જવા પછી, તરીછ રાતની બાંમદાદે, ઉપલા આકારનાં તેવાના કરતુકનાં સારાં માઠાં રૂપ, તેઓની સાંહમણે આવેચ, અને તેહની સાથે તે અશો અને પાપીનું રહુ ખેહશત અને દોબખનાં મકાંતમાં જાએચ, અને તાંહાં પોતાનાં કરતુક સુજખનું સુખ દુઃખ ભોગવેચ; તે વીસેનું વીગતવાર વરણુત વંદીદાદની ૧૯ મી પરગરદના ૨૭ થી તે ૩૪ મા ફેકરા સુધીનાં પાક અવસ્તામાં તથા હાદોખ નુસકની ખીછ અને તરીછ પરગરદમાં આવેલુંછે.

છીના (કુરુણ) ના મેલાપથી કુરુણ; તરીજી ઉદીઓગને લગતો ગુણ, કે
 જોનો સંબંધ કસુરને લગતા લોભના (કુરુણ) થી કુરુણ; ચોથો સં-
 તોષને લગતો ગુણ, કે જોહોનો મેલાપ આલસાઈના (કુરુણ) ના સંબંધથી
 જુદો છે; પાંચમો અકલની પસંદગીને લગતો (ગુણ), કે જે કસુરવંત
 યુરા હવસની આપમતલખના (કુરુણ) થી કુરુણ; અને છઠો દાંનાઈ-
 ના વધારાને લગતો (ગુણ), કે જે કસુરવંત ઉલટી ઈચ્છાના સંબંધથી કુરુ
 છે. જેનામાં ઉપર જણાવેલી છ મદદગાર સકતીની અસર હોય, તે
 (આદમી) બેહશતી અકલવાલું છે. અને તેથી તે બેશતી અકલ ધરાવનાર
 (માણુસ), સઘલાં એવવંતાં માણુસોની અંદર (પોતાને) સારી રીતે બચા-
 ૩ વનારું અને મહુડતો દરજે મેલવનારું છે. માણુસની અંદર સઘલા
 કુરુણો છે તે યુરા હવસની સકતીઓને લીધે છે. અને તે આયે
 (ઈઆને નીચે લખી જણાવેલા) છ કાએદાને તોડનારા કુરુણો-
 છે. જેમાં એક સંપુરણ વાચારના (ગુણ) વગરનો અનીતીના વી-
 ચારવાલો (કુરુણ), કે જે પાપને લગતો છે; બીજી બાહુધરી વગરનો, કસુર-
 ના મેલાપવાલો અચરાંમણીનો (કુરુણ); તરીજી પાપને લગતો ઉદમ વગ-
 રના લોભનો (કુરુણ); ચોથો સંતોષ વગરની આલસાઈનો પાપને લગતો
 (કુરુણ); પાંચમો અકલની પસંદગી વગરની યુરા હવસની આપમતલ-
 ખનાં પાપને લગતો (કુરુણ); અને છઠો વિદીઆના અભિયાશ વગરનો
 પાપના સંબંધવાલી ઉલટી ઈચ્છાને લગતો (કુરુણ) છે. જે (આદમી) યુરા
 હવસના સંબંધને લીધે, આયે (ઉપર જણાવેલા) ઉલટા છ. કુરુણો ધરાવે, તે
 ઘણી સખતી ભોગવનારું, અને યુરા હવસના ઉલટા મારગવાળું છે. જોહના
 સખતને લીધે આદમીઓની અંદર તે (માણુસ) ઘણું ખરાબ અને ધીકારવા
 ૪ જોગ છે. (માટે) જે ધરમગુરુઓ ભલી ઈમાનદારીને વાસતેની (ઈઆને આહુ-
 રમઠી ફરમાંન મુજબ આયે ફનીઆમાં ખરી પરહેજગારીથી ચાલવાની)
 મેહનતને નાપસંદ કરનારા, તથા આદમીઓની અંદર તેઓને હલાક
 કરવાનો મનહુબ ચલાવનારા છે, તેઓનો ધરમ, યુરા હવસની અસરવાલી
 ઉલટી ચાલચલણથી, આદમીઓને દરએક તરેહની ઈજા અને નોકસાંન
 કરનારો છે. અકલના તરીકા પરમાણુ (તેવો ધરમ), માણુસોને આડે આ-
 વવા વાલો, તેમજ તેઓની કુશમનીને લગતો ગણાએમ; માટે તેહવા મ-
 નહુબને મનહુબ તરીકે કેહવો સખવાર નથી.

(૧૧) જે સાહેબ (આલમને) પેદાનો કરનાર છે, તેહને
(આદમીએ) કેહવી રીતે પીછાંણવો, તે વીશે
ભલી દીનનો ખોલાસો.

દીનમાં એમ જાહેર કરેલું છે કે, માંણસ યજ્ઞોની કલ્પિત અને તે- ૨
ઓની સાહેતાએ કરી પાક ખોદાએતાલાને પીછાંણનારૂં, દરજ (ધંયાને
બુરી સકતી) ની સાથે લડનારૂં, અને પોતાનાં શરીર તથા રવાંને તેથી
છુટકારો આપનારૂં તથા આએ ફુનીઆંની બીજ પેદાએશને ચલાવ્વા-
ની સકતી ધરાવનારૂં છે. (એટલું જ નહીં પણ) આદમી (પોતે) પેદાના કર-
નાર (અશોખ અહુરમજદ) ની ધારણાથી પોતાને યજ્ઞોનાં ઉપરીપણા હેલ
ચલાવ્વા સારૂં હયાતી પાંખેલું અને સકતી મેલવેલું છે. (આદમીની અં- ૩
દર) બુરા હવસના ફરગુણોનું રેહકાંણુ, બેહશતી અકલની આડે આવ્વા
તથા માંણસને પાપમાં નાંખવાની ઈચ્છિતી કરવા સારૂં છે. આદમીની અં-
દર તેને એબીઅલ કરનારની સકતી, ઉલટાં મુલની તરફથી પોહએછ, અને
તેથી તેવાં (આદમી) એ યજ્ઞોને દુઃખકારક થાએચ. આએ ફુનીઆંનાં
લોકોને, સરવેથી સરસ દરજજવાલા લોકોમાં, (ધંયાને યજ્ઞ અમેશાસ્પતદો
અને પવીત્તર આંતમાવાલાં અશો રવાંનો સાથે) ખીતરાચારી કરાવનારી
બેહશતી અકલ (ધંયાને મજદયસની દીનને લગતું ગણેઆં) છે.
તેથી આદમીએ પોતાના પેદા કરનારને પીછાંણેચ, અને તે સા
હેબની તરફ વીસવાસથી રેહચ. તથા નીતીને સારૂં યજ્ઞને,
અનીતીને સારૂં દેવને, સાચ્યાઈને સારૂં સાચ્યાને, ખોટાંને સારૂં
જુઠાંને, નફાંને સારૂં નફો કરનારને, અને નોકસાંને સારૂં નોકસાં
કરનારને સહમજેચ. અને ભલી દીનની મારફતે ગુનાહથી દુર રેહચ,
સવાબને મેલવેચ, ફુનીઆંને ચલાવેચ, પોતાનાં બદનને જાલવેચ, અને
આંતમાને (દોખથી) છોડવેચ. બુરો હવસ, બુરાઈના સખબથી નીએ, ૪
તથા ઘણીજ કડંણુ ઘાટ કરનારો છે, અને તે એમ આપનારની તરફથી આ-
એ ફુનીઆંનાં લોકોમાં (તેઓની) ખરાબીને સારૂં પોહએલો છે; તેહનીથી
આદમીએ પોતાના પેદા કરનારને પીછાંણવાની સકતી વગરનાં તથા હાજ-
તમંદ રેહચ, અને (તેઓ) અનીતીને સારૂં યજ્ઞને, નીતીને સારૂં દેવને,
સાચ્યાઈને સારૂં ખોટારાંને, જુઠાંને સારૂં સાચ્યાંને, પુણને સારૂં પાપને, પા-
પને સારૂં પુણને અને નોકસાંને સારૂં કાએદાને સહમજેચ; અને (તેથી)

તેઓ દોળખી થાએચ. તથા તેહની બુરી દીનને લીધે તેઓ સવાબથી દુર રેહચ, પાપની તરફ દોડેચ, લોકોને ખરાબ કરેચ, અને મીના યજ્ઞને લગતી (ધમ્માને આવતી દુનીઆમાં શુષ્ણને લગતી) ધમ્માને પસંદ કરતાં નથી. આદમી ઉલટા મારગથી દુર રેહનારૂં, અને નેક તરીકાની જીંદગીવાલું, પ ખેહશતી અકલની અહડતી કહ્યત તથા ઉપરીપણું લીધેછે. અને સારા મારગથી દુર રેહનારૂં તથા ખરાબ રીતે જીંદગી ગુજરનારૂં બુરા હવસની ક અહડતી કહ્યત તથા ઉપરીપણું લીધેછે. માટે જેઓ ધરમગુરૂ કેહવાત હોએ, તેઓએ ખોદાની હસ્તીવાલી પેદાએશ (ધમ્માને આદમજાત) ની અંદર, જે લોકો ખેહશતી અકલનાં પરખાણુ વગર બુરા હવસની આલચલાણુ વાલા હોએ, તેઓને ખેહશતી અકલવાલો ધરમ (એવી શરતથી) આપવો, કે તેઓ બુરા હવસની મારકતે કરેલાં કાંમનો પસ્તાવો કરે તથા (પોતાની અંદરથી) ગુનાહનાં મુલને ઉમેડી નાંખે. એટલું નહી પણ આદમીઓની અંદર જેઓ ખોદાતાલાનો આભાર નહી માંનનારાં તથા ગુનાહને સંબંધ રાખનારાં હોએ, તેઓને (તેઓએ) ધીકારવાં.

- ૧ (૪૪) મજ્ઞદિયશની દીનનો તરીકો, એ બરદાશત કરવાની સક્તી* ધરાવનાર (પાક દાદાર) નો ધારોએ, તે વીસે (બહી દીનને લગતો ખોલાસો.)

- ૨ જાણુ કે, જેમ મુંદર રોશની અહડતે દરજેની રોશનીના વસીલા તરીકે, તથા સાચી દાંનાઈ સઘલી દાંનાઈ તથા સચ્ચાઈની મીસલ બ-

* પાક ખોદાએતાલાને બરદાશત કરવાની (ધમ્માને ખમવાની) સક્તી ધરાવનારનો એલકાબ ઉપલાં મયાલામાં આપેએ, તેથી ખરૂં ખરૂં આપણને સંતોષ મલેએ; કારણુ કે આપણે જોધએચ કે આએ દુનીઆમાં ગમે હેવું માંણુસ થંડા સવભાવનું; ગભીર અને મોહટાં દીલ વાલું હસે, તે કોઈખી વખતે તેહની મરજીએ આડે આવનારની માંહમણે થયા વગર તથા તેહની તરફ પોતાનો ગોરસો બતલાવેઆ વગર રેહવું નથી. પણ પાક ખોદાએતાલા સરવે સક્તીવાંન હોવા છતાં, આદમ જાત તેહની મરજીની વીરુધ થાઈ, પાપનાં કાંમો કરેચ, અને તે સહિબની ધમ્માદ કે આભાર માંનતા નથી, તેહવાં ખેમરવત અને નીમખહરંમ આદમીની તરફ તે સહિબ પોતાનાં પુરતાં બલ સાથે રેહમ બતલાવિચ અને તેહનાં સઘલાં બુડાં કરવુક છતાં તેહને આએ દુનીઆમાં જીંદગી ભોગવ્યા દીએચ અને તેહનું પાકણુ ખોલણુ કરેચ. તેમારૂં એ બરદાશત કરવાની સક્તી કેહવી ? ખચીત તેહની ખોદાવ દીને જેબ આપનારો આએ તેહનો ગુણુએ.

તલાવનાર છે, તેમ સેહન કરવાની સકતી ધરાવનાર (અશો અહુરમઝદ) ની
 મજદીઅસની દીનનો ધારો, તેહને (ધમ્માને પાક ખોદાએતાલાને) માંનવાની
 દીનનો તરીકો (માંણુશને) બતલાવનાર છે. અને તેજ પરમાણુ ભલી દીનના
 તરીકાની અંદર તરણુ તરેહનો ખોલાસો આપેલો છે. તેમાં એક (ખોલાસો)
 બદનની હાલતની અંદર (માંણુસે) આએ કુનીઆમાં (કેમ) રેહવું તે વીસે-
 નો છે; બીજો (ખોલાસો) બદન સાથની (આએ કુનીઆની) હાલત પછીની ૩
 મીનોઈ (જેહાં) ને માંટેનો છે; અને તરીજો (ખોલાસો) ક્રશોકન્તને લગતાં ૪
 સેવટનાં કાંમનો છે. (આએ તરંણુ તરેહના ખોલાસાની અંદર) હાલની ૫
 કુનીઆને લગતો જે તરીકો છે તે નાસકારક વસ્તુથી (માંણુસને) દુર રેહવાનો,
 તથા માંણુસ્નાં કુ:ખનું નીવારણુ કરવાનો છે. તેથી જે કોઈ ખોદાની ભકતી
 કરનાર છે, તે (દીનના) કાએદાસર બરોબર કાંમ કરનાર, (કોઈને) ઈજા તથા
 કુ:ખ દેવાથી દુર રેહનાર, અને પોતાનાં શરીરને લગતાં કુ:ખ તથા ઈજાની
 સહમજ ધરાવવાને લીધે (તેથી) પોતાને સુખી રાખનાર છે, અને તે, દરીએક
 શુખને આપનારી વસ્તુથી પોતાના પેદા કરનારને પીછાંણુનાર છે. મા-
 ણુસે પોતાના પેદા કરનારને પીછાંણુવો, એ યુરી દીનવાલા (એહેરેમન) ને
 પીછાંણુવા સાડું છે. અશો (આદમી) તકસીર કીધા વગર (દીનના) કાએ-
 દાસર પોતાને રાખવાએ, અને કોઈની સાથનો કોલ વચણુ નહીં તોડવાએ,
 ધરમનાં કાંમને બાટે લાએકનું છે. બદનની અવસ્થા પુરી થવા પછીની ૬
 આવતી કુનીઆને વાસ્તેની બેમરગી (ધમ્માને સુખ) ને લગતો (બીજો)
 તરીકો, આએ કુનીઆમાં રેહીને (ગુનાહથી) જેમ અને તેમ રવાંનને મા-
 ટેની દરીએક ઈચ્છા તથા સહમજ કરી પાક રેહવા સાડું, સવાબનો સાં-
 માંન ખરીદવાનો, અને પાપને તોડવા એ, ગુનાહનું નીવારણુ કરવાનો છે.
 (તરીજો અથવા) છેહલ્લો જે તરીકો ક્રશોકન્તને માંટેનો છે, તે પેદાના કર- ૭
 નાર (અશો અહુરમઝદ) ની સેવટની સારી સહમજવાલી ધારણુને લગ-
 તો છે. જેહમાં સારા ખવાસની પેદાએશને સવજ બનાવવાની, તથા એબ
 આપનાર (એહેરેમન) ની સકતીએ જે (આદમીને) ગુનેહગાર, તેમજ
 જુહું બનાવનાર છે, તેહને લોકોની અંદરથી બાહર કાહડીને તોડવાની, અને
 બીજાં તકસીરવારોનાં રવાંનને દોબખથી છુટકારો આપીને તેઓને ગુનાહ-
 ની આહુઠગીથી પુરતી પવીતરાઈ આપવાની, તથા તેઓની મુરદાલ અવ-
 સ્થાને અશો લોકોના રવાંનની સાથે હુમેશની અમર કાએઆની અંદર
 સમારવાની, અને તેહને ઘણી નુરમંદ બનાવવાની, ખુબીવંતી અગમ-

- બુદ્ધિ છે; (કે નથી) તે ખોદાવંદની પેદાશ્ચેશમાંથી કોઈબી પોતાને લોભની
- ૮ મારકતે લોભીઉ બનાવે નહી. આએ કુનીઆનાં લોકોમાંથી જોહનું કાંમ (ખોદાની પેદાશ્ચેશને) જખમી કરવાનું તથા કુ:ખ દેવાનું છે, તે કાંમ કા-
એદાસરનું (ઈઆને ધરમનાં ફરમાંન પરમાંણેનું) નથી. કારણકે (લોકોને) ઈજા તથા કુ:ખ દેવાનું કાંમ, ઉલટી ચાલચલણવાલા, બેદીન, અને ખોદાની
- ૯ નાફરમાંની કરનારનું છે. માટે જે ધરમગુરૂઓ (લોકોને) આવતી કુનીઆં તથા ક્ષોકન્તને વખતે છુટકારો આપવાને માટેના તરીકાવાલો મજહબ ધરાવ-
તા હોએ, તેઓ બીજા લોકો, કે જેઓની અંદર સંઘલી ઈચ્છા અને સહમજ સકતી પાપના સખ્યને લગતી હોએ, તેઓને (તે ગુનાહની અંદરથી) મો-
કલા કરવાને ઉપાએ નહી કરે; અને તેહને લીધે ઘણાંએક આદમીઓ ઉ-
મેશનાં દોજખી હોવાથી તેઓ વગર છુટકારાએ દોજખમાં પડેતો, તે (ધ-
રમગુરૂ) ઓનો મજહબ દાદારની તરફનો હોવા છતાં, તેઓ લોકોને કાએ-
દાસર નહી ચલાવવાએ, તેઓને યુરી મદદ આપવાએ, અને તેઓને આક્રિયતને લગતું ગણેઆંણુ નહી આપવાનાં કારણને લીધે, પોતાની જાતવાલાઓને યુરાં સેવટવાલા બનાવનાર છે. અને જેહલું વરૂ, ચાલ-
સાઈને લગતા લોભની અસરને લીધે, પોતાનાં બચ્યાંઓનો નાસ કરનાર તરીકે કેહવાએચ, (તેટલા નાસકારક તે ધરમગુરૂઓ છે.)

- ૧ (૧૧) જે (વરતુ) ને લીધે રવાંનનો (આવતી કુનીઆમાં)
હેસાબ શુમાર થાએચ, તે વીસે ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, (આદમીના) આતમા એ, આએ કુનીઆમાં કરેલાં કાંમ) નો હેસાબ શુમાર, (આવતી કુનીઆઓ) તેહની ઈચ્છા તથા સહમજ સકતી ન પરમાંણુ પરમાંણુ થાએચ. અને એ પરકારનાં આદમીઓ અગત કરીને ૫) તરેહનાં છે. (તેમાં) એક તે (આદમી) કે જેહની ઈચ્છા (પોતાના) પેદા કરનાર અને તેહની દીનની ઉપર અંતકરણથી હોએ, અને તે (બંધે) તે સહમજવા સાડું પુછપરછ કરવાની દાનાઈની ઈઈતી સકતી તેહનામા હોએ; તેથી તે શખસ ભલી દીનને લગતી પુછપરછ કરીને તેહને લગતું ગણેઆંન મેલવે; તથા તે ઉપર એકીન રાખીને ભલી દીનનાં ફરમાન પરમાંણુ સવાબ કરે અને ગુનાહથી દુર રેહતો, તે દીનની રાહે અશો છે. પણ જે

કચુ તેહડુ' આદમી) પુછપરછ કરવાની સક્તી છતાં ભલી દીનને લગતું ગણેઆંત નહી મેલવી સકે, અને ખનતી કુશેશ કરતાં ભલી દીનને લગતી પુછપરછ કરવામાં નીસકલ થાએ, તેઆરે પાક દાદારની તરફનાં અંત-કરણુથી (ધરમને લગતી) ચાલતી રીત પરમાંણેનો કોઈખી સવાખ કરવાએ દોળખથી (પોતાના રવાંતને) છુટકારો આપવાની ઉમેદવાલોછે, (ધ્યાને તે સવાખનાં કાંમ કરવાથી તેહડુ' રવાંત દોળખી થતું નથી. બીજું તે ૩ (આદમી) કે જે (પોતાનાં) પેદા કરનારને અને તેહડુ' દીનને અંતકરણુથી ચાહનાર હોએ, પણ તેહડુ'નામાં ભલી દીનને લગતી પુછપરછ કરીને તેહડુ'ને લગતું જેહડુ' ગણેઆંત મેલવું જોઈએ તેહડુ' સહમજ સક્તી નહી હોએ, અને હેવી તરેહડુ' તે માંણુસ હોએ કે જેહડુ' સહમજ તેહડુ' પાપથી દુર રેહ, અને જેહડુ' જાંણે તેહડુ' સવાખ કરે, તે આદમી પાક દાદાર અને તેહડુ' દીનને ચાહવાના સખખને લીધે, તથા પેલાં સવાખના કાંમની અને ગુનાહથી દુર રેહવાની કહ્યતને લીધે (દોળખથી) છુટકારો મેલવવાંની આસાવંતુ'છે. તરીજું તે (આદમી) કે જે પાક દાદાર અને ૪ તેહડુ' દીનને અંતકરણુથી ચાહનાર હોએ, અને (દીનની) પુછપરછ કરવાની ઉલટ રાખતું હોએ, પણ ભલી દીનને સહમજવાનું તેહડુ'નામાં ગણેઆંત નહી હોએ, અને તે, હેવી રીતનું આદમી હોએ કે, તે પોતે તેહડુ'નામાં દાંનાઈ નહી હોવાને લીધે, ખતલખને નહી સહમજ સકે. તે તેહડુ' આદમીનો (દોળખથી) છુટકારો, પેદાના કરનાર દાદાર અને તેહડુ' દીનની દાંનાઈ તરફ તેહડુ' અંતકરણુ હોવાની સક્તીને લીધે થાઈ શકેચ. ચોથું ૫ તે (આદમી) કે જે (પોતાના) પેદા કરનાર અને તેહડુ' દીનને અંતકરણુથી ચાહનાર હોએ, પણ તેનામાં ભલી દીનને લગતી પુછપરછ કરીને સહમજ મેલવવાની મનસક્તી નહી હોએ, અને તે, હેવી રીતનું માંણુસ હોએ કે, દાંનાઈની સક્તીએ કરી જે કાંઈ (દાંનાઈ) તેહડુ' પાસે નહી હોએ તે (બીજા પાસેથી) સહમજ સકે નહી. તે માંણુસને, પાક દાદાર અને તેહડુ' દીનને લગતાં તેહડુ'નાં અંતકરણુને લીધે (દોળખથી) છુટકારો મેલવાનો ઉપાએછે. પાંચમું તે (આદમી) કે જેહડુ'ને (પોતાના) પેદા કરનાર ૬ અને તેહડુ' દીનને ચાહવાનું અંતકરણુ નહી હોએ, (ધ્યાને જે માંણુસ સહમજ સક્તી વગરમું, અને ઘેલું હોએ) તે તે આદમીને ગુનાહનો સંબંધ હોવા છતાં તેહડુ'નાં અંતકરણુથી ઈચ્છા લઈ લેવાએઆને લીધે (જેહડુ' જે સવાખ કે ગુનાહ એ બંધે કરવાની સહમજ સક્તી તેહડુ'નામાં નહી હોવાને લીધે) તેહડુ'ને દોળખથી છુટવાનો એક સખખછે.

૧ (૧૦) એક સારી મોહ્યત ધરાવનારા યાહુદીએ, (પોતાની જાતવાલી એરતનાં) લગણુ, હેરબદની સાથે કરવામાં એમ શું છે, તેહનું કારણ પુછવાથી, તે હેરબદે તેહનો મજદીઅસની દીનની સહમજથી વાલેલો જવાબ.

૨ કારણુ એ છે કે, એક પ્રતિવાદીની તરફથી વાદીને જખમ, નોકસાંત અને કુઃખ મોહ્યવાએ તેહના દાવાને લગતી તકરાર ઉઠે છે; તે (સખખ) થી, (દીનનાં) ફરમાંનથી બંધાએલાં (દીનદાર) આદમીઓએ વગર ગુનાહે તથા વગર જગડાએ રેહવાના વીચારથી, ધરમ પાલનારા હેવા લોકોની સાથે શાદીનો ગાંઠ બાંધવો સવાર છે, કે જેથી તેઓને તથા તેઓની જાતવાલા લોકોને (પાક) પબદાંની બંદગી તથા એબાદતની મારફતે દોજખથી છુટકારો મેલવવાની કહિયત રેહ. * આદમીની એલાદની આબાદી, આએ (ઉપર જણાવેલા) ખુક ખીજને મદદ મલવાના વીચારથી લગણુ કરવાએ છે. ખેતીઓદથ (ખેતી) આને લગણુને લગતી સગાઈ કેઆરે કેહવાએ કે, જેઆરે તે પોતાની જાતની અંદર કરેઆમાં આવેલી હોએ. અને તેથી (તેહની) એલાદને મરતબો, તથા સગાંઓ અને હમજાતીઓને પાક ખોદાએતાલાની બંદગીની મારફતે (દોજખથી) છુટકારો મેલવવાની કહિયત મલી સકેમ. (એટલા વાસ્તે) જેઓ કશોકન્તને માટેના શુધારા અને સેલસેલાંને વાસ્તેની ખતલ-

* જરતોશતી મજહબની અંદર હમદીન સેવાએ પરકોમકી સાથે શાદી કરવાનું ફરમાંન નથી, તે વીસેની ગવાહી વંદીદાદની ચોથી પરમરદની પાક અવસ્તા ઉપરથી આપણને નીચે જણાવેઆ મુજબ મલે છે.

•••••

‘(ઓ અશો જરતોશત) ! જો અતરે હમદીન (હમ્યાને મજદીઅસની જરતોશતી દીન ઉપર એતેકાદ રાખનારા) પુરુષો, બાઈઓ, અથવા દોસ્તો, દોલત મેલવવાની, એરત કરવાની, અને એલમ સીખવાની આહેશ બતલાવે; તેહમાંતાં જેઓ દોલત મેલવવાની આહેશ રાખતા હોએ તેઓને દોલત બખશવી; જેઓ એરત કરવાની આહેશ રાખતા હોએ તેઓને એરત પરણાવી આપવી; અને જેઓ એલમ સીખવા માંગતા હોએ તેઓને ‘માંકસ્યેન્ત’ (હમ્યાને જરતોશતી ધરમને લગતું ગણેઆણું) આપવું.’

બધી પોતાનાં (ધંઆને પોતાની દીનનાં) આદમીઓનું મરદ આરત તરીકેનું
 જોડું બનાવેતો, તે (જોડાં) ની સગાઈનું નાતું વધારે સલામતી સાથે ઘણી લાં-
 ખથી મુદતવેર ચાલવા સાડ, (પોતાના) બેહુદ હુમખતીઓની અંદરથી સગાં-
 ઓમાંના નબદીકનાં સગાંઓમાં, તથા આરખાંણુવાલાઓમાંના વધારે આર-
 ખાંણુવાલાઓની સાથે કરવું. અગત કરીને (ખાણુસની) ઓલાદ (ની ઉતપન્તી) ૩
 ને લગતો સંબંધ જે ઘણોજ વીચાર કરવા જોગછે, તે તરણુ તરેહનોછે; તેમાં
 એક બાપ અને બેટોના, બીજો દીકરા અને માતાનો, અને તરીજો ભાઈ
 અને બેહુનનોછે. અને આએ બાબતને લગતાં ભરંમ ભરેલાં બોલવાનો,
 દીનના વાકેફગાર દસતુરની તરફથી ભલી દીનની રાહે આએ પરખાંણુ ખો-
 લાસો કરેઆમાં આવેલોછે. આપણુ કહીએચ કે, ખોદાએતાલાએ ખલ-
 કની અંદર જે કાંઈ પેદા કરીહુંછે, તે નર અને માદાછે; તેમાં જે નરછે
 તે બેટો, અને તેહનાં જોડાં તરીકે જે માદાછે તે બેટીછે, અને (ખોદાએ-
 તાલા) પોતે (તેઓનો) બાપછે. (હવે) સફંદારમદની જમીન કે જેમાથી
 પેદાએશની ઉતપન્તી થાઈછે, તેણી, તેહની (ધંઆને પેદાના કરનારની), માદા
 તરીકે ગણાએછે, તેણીની અંદરથી તેણુ (ધંઆને પાક ખોદાએતાલાએ);
 ગયોમરદ જે નર હોતો, તેહને પેદા કીધો હોતો. અને તે પેલ્લા પુરૂષને લીધે
 (આએ દુનીઆમાં) સઘલાં આદમીઓએ જાણુમ લીધોછે. † જાંહાવેર ગ-

† આપણી પવીતર જરતોશતી મજહબનાં ફરમાન પરમાણે, આએ દુનીઆમાં
 આદમીઓની પેદાએશની ઉતપન્તી અથો ગયોમરદથી થાઈછે. તે વીસેની ગવાહી,
 ફરવરદીન યથતના ૨૪ મા કરદા, અને ૮૭ મા ફેકરાની અંદર તથા યજ્જનેના
 ૨૫ મા હા, અને ૧૦ મા ફેકરામાં નીચે લખી જણાવેઆ પરમાણે આપેલીછે.

...
 ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ...
 ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ...

‘ ગયોમરદનાં અથો ફરોહરની હમો ઇઆદ કરીએચ, કે જે પેહલો અહુર-
 મજ્દના વીચાર અને નસીહતોને સંબલનારો હોતો; જેહનીથી (અથો અહુરમજ્દ) ઇરાંન દેશના લોકોની ઓલાદ, અને યુનીઆની ઉતપન્તી કીધી હતી.’

...
 ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ...
 ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ... ફેહમ્મ ...

‘ અથો મરદોનાં અને આરતોનાં ફરોહરની હમો ઇઆદ કરીએચ; તેમાં ગયો-
 મરદથી તે સોસીઓશ શુધીનાં સઘલાં ભલાં, કહિઅતદાર અને સવાબની અંદર
 અહુરતે દરજોનાં અથો (આદમીઓ, જે યઈ ગીઆં, હમણાંછે, અને થસે તેઓ) નદે
 ફરોહરની હમો ઇઆદ કરીએચ.’

યોગરદ હતા તાંહાંવેર તે જીવતો, બોલતો, અને મોતની તરફવાલો (ઈચ્છાને
 મોતમંદ થવા બેગ) હતા. દરીએક આદમીને જે કાંઈ જીવતું, બોલતું અને
 મરનારૂં, હેવા તરંજી સખુતની હદ (ઈચ્છાને પરમાંજી) મલીઈંછે, તે તેહનીથી,
 (ઈચ્છાને અશો ગયોમરદથી) છે; તેમાં (માંજીસ), પ્રેદાએશની અંદર જીવતું,
 તથા બોલતું, એ બે (ઉમદા ચીજ) ધરાવનારૂં, પેદાના કરનાર બાપ (ઈચ્છાને
 પાક બોદાએતાલા) થીછે, અને મરનારૂં (ઈચ્છાને દેજખની ઈજા બોગ-
 વનારૂં), એજ આપનાર (એહરેખન) ને તે ઉપર પોહુવવાથી (ઈચ્છા-
 ને તેહની અસરથી) છે. આએ ઉપર જણાવેલી તરજી હદવાલાં આ-
 દમોએનો સેલસેલો ક્રશોકત (ના વખત) શુધી, તે પુરૂષ, (ઈચ્છાને ગયોમ-
 ૪ રદ) ની સાથે જોડાએલો રેહસે. હવે ઉપર લખી જણાવેઆ પરમાંજી
 બાપની સાહેતાએ છોકરીથી પુરૂષ પેદા થાઈને જે પેદાએશ બની, (ઈચ્છાને
 સફંદારમદની જમીનની મારફતે ગદમોમરદ જીજીએઓ,) તેહને હમો બાપ
 બેટીને લગતું બેતીએદથ કહીએચ. વધી દીનમાં એજ જાહેર કરેલુંછે કે, જ-
 આરે ગયોમરદ (આએ કુનીઆથી) ગુજરી ગીએ, તેઆરે તેહની મની, જે
 તેહનું વિરજ કરી કેહવાએચ, તે સફંદારમદની જમીન જે તેહની (ઈચ્છા-
 ને ગયોમરદની) માતાહતી, તેણીમાં પડીઈં, તેહના સંબંધથી 'મશય' અને
 'મશમાની' ની ગયોમરદ અને સફંદારમદના બેદા બેટી તરીકે ઉતપત્તી થાઈ,
 તેહને હમો દીકરા અને માતાને લગતું 'બેતીએદથ' કરી કહીએચ.*

* 'બુ-દેહચને' નામની પેહલવી કેતાબમાં 'મશિય' અને 'મશિયાની' ને
 પેદા થવાનું વરજીન નીચે લખી જણાવેઆ પરમાંજી આલેલુંછે:

૧૦૦૦૦ ૨૦૦૦ ૧૦૦૦ ૧૧૦ ૬૧૦ ૬૬ ૧૧૧૦ ૨૧ ૬૧૦ ૨૦૦૦૦ ૨૧ ૬૦ ૧૦૦૦૦
 ૨૦૦૦૦ ૨૦૦ ૨૦૦ ૧૦૦૦૦ ૧૦૦૦૦ ૨૦૦૦ ૧ ૧૦૦૦ ૨૦૦૦ ૨૦૦૦૦ ૨૦૦૦ ૨૦ ૧૦૦૦૦ ૨૦
 ૨૦ ૬૬૦ ૧૦૦૦ ૬૬ ૨૬૬ ૬ ૧૦૦૦૦ ૧ ૧૧૦૦ ૨૦ ૨૦૦૦ ૨૦૦૦ ૧૧૦૦ ૨૦૦ ૨૦૦૦
 ૨૦૦૦ ૧૦૦૦૦ ૧૦૦૦૦ ૨૦૦ ૬૧ ૨૦૦૦ ૧૦૦૦૦ ૨૦૦૦ ૨૦૦ ૧૧૦ ૧૦૦૦૦ ૨૦૦૦૦
 ૨૦ ૨૦ ૬૬૦ ૧૦૦૦ ૧૦૦૦૦ ૨૦ ૧૦૦૦૦૦ ૬૬ ૬૦ ૨૦ ૨૦૦૦ ૨૦૦૦૦ ૬૬૦ ૧૦૦૦૦
 ૦ ૬૦ ૬૦૦ ૬૦૬ ૬૦૦ ૨૦ ૨૦૦૦૦

'ગયોમરદે ગુજરતી વખતે (મોતાનું) તોખમ બાહેર આપાઈં હતું; (ઈચ્છાને
 તેહનું વીરજ જમીન ઉપર પડીઈં હતું), તે તોખમ ખોરશેદની રાશનીના પરકા-
 થથી ફેલાઈં અને તેના બે ભાગને નેરીસંગે (ઈચ્છાને માંજીસની એલાદનો અચાલ
 કરનારી કૂદરતી સકતીએ) જાલવેઆ અને એક ભાગને સફંદારમદે કબુલ રાખેઓ
 (ઈચ્છાને એક ભાગની અસર જમીનમાં થાઈ), તેથી ૫૦ વરસે એક ખાડે જમીન-
 માંથી રૂપ પકડીઈં, અને ૧૫ વરસે ૧૫ પાતરાં વાલો 'મશિય' અને 'મશિયાની'
 ને લગતો એક સંબંધ હેવી પરકારે ઉગી નીકલેઓ કે, જેહમાં તેઓના હાથ ખલાં

અને મશ્ય તથા મશ્યાનિએ એકબીજાની સાથે મરદ ચોરત તરીકે રેહીને
 ઝોલાદની વરધીને લગતું કાંમ કીધું, અને તેહનેથી (આદમીની) પેદાએ-
 શની ઉતપન્તી થાઈ, તેહને હુમો ભાઈ બેહનને લગતું 'ખેતીઓદથ' કરી
 કહીએચ. આએ 'મશ્ય' તથા 'મશ્યાનિ' થી ઘણા જોડ છોકરાંઓએ
 જણુમ લીધો હતો, અને તે દરએક જોડું ચોરત મરદ તરીકે રહીઈ હતું;
 અને (આએ દુનીઆમાં) જે સઘલાં આદમીઓ જણુએઆંચ, અને વલી
 જણુમસે તે (સઘલાં) આએ અસલ (મશ્ય, મશ્યાનિની) બુનીઆદના સં-
 બંધથીછે. પાક ખોદાએતાલાની તરફથી આએ પરખાંણુ (ધનસાંનની)
 પેદાએશની ઉતપન્તી થવાએ, તે જે હસ્તીનો સાહેબએ, તેહને પીછાંણુવાનો
 સબબ બનેઓએ, એટલે જે પાક ખોદાએતાલાને લગતી સહમજ સઘલાં કેશ-
 વરના (ધ્યાને હકૂતએકલીમના) આદમીઓને, (આદમજાતની) પેદાઅશની
 વરધીથી મલીછે; અને તેથી (તે) વરધીનો કરનાર (પોતે) જણુએલોએ. મારે
 કેહવું જોઈએચ કે, દેવો આદમીના દુશમનએ, તેઓની ઈચ્છા અને હીલચાલ, ૫
 (ખુલકની) નેસ્તીને માટેનીછે, તેથી (આદમીઓને) ઘટારતએ કે તેઓએ લગ-
 ણુને લગતી સગાઈ કરવા માટેનો ઉલટ રાખવો, કે તેથી તેઓની (ધ્યાને દેવો-
 ની), બદબખતી થાએ. જે (સરવે સકતીવાંન) સાહેબથી આએ કાંમના ઠેડાવની
 શરૂઆત થાઈછે, (ધ્યાને જે સાહેબે આદમજાતને જે નીઅમથી જણુમ
 આપેઓએ), તેહનો પુરતો આભાર ખાણુવાને સઘલાં આદમીઓ બંધાએલાંછે;
 અને તેથી તેઓના (ધ્યાને આદમીઓના), જે હરીફેએ તેઓને (ધ્યાને
 દેવોને), ઘણી ધારૂતી, દુઃખ, અને ઈજા પોહએએ, તથા તેઓની સકતી
 ઘટેએ; અને તેહને લીધે તેઓ આદમીઓને નરતલ તથા નોકસાંન કરવાનું
 કારણ જાણી સકતા નથી. જાંહાંશુધી (આદમીની અંદર) આએ રીતની
 (ધ્યાને ખેતીઓદથને લગતી) સવાબકારી હોએચ, તાંહાંશુધી તે, દુઃખી,
 દરદી, ભએ ભરેલા અને જોલમ પાંમેલા કરી સકેચ; અને એ મારગે સવા-
 બકારોને સવાબનો મુજદ અને બદલો મલેચ. (વલી) માહરે કેહવું જો- ૬
 ઈએચ કે, (આદમીનાં) બચાંઓ શેકલ, અંદાંમનો ઘાટ, ઉધરભાવ, ભ-
 લાઈ, અકલ, સારો ખવાસ, મરવત, માએઆ, પરાકરમને લગતી સકતી,
 શરીરનો બાંધો અને તેમજ બીજી કેટલીએક બાબતમાં તેહને જનમ આ-

આગલથી જાણ્યા હતા, અને તેઓનાં શરીર જાડની એકબીજા સાથે મલતી ડાલીના
 આકારમાં એકબીજા સાથે જોડાએલાં હતાં. અને તે બંધે કમર આગલથી એકબીજા
 સાથે હેવી રીતે મલેલાં હતાં કે પુરૂષ કીહા અને સ્ત્રી કેહી તે જણુવાનું નહી હતું.

પનારી અસલ યુનીઆદને ઘણું કરીને ખલતાં આવેચ. અને એ (વાત-
 ને લોકો) વધારે સહી અને વાજબી ગણેચ. વલી તે વીશિનો વીચાર
 આપણને એ ઉપરથી મલી આવેચ કે, જે કોઈ ટોલો પવીત્તર, અને
 દીનને લગતો (ઈઆને અથોરનાંતી) છે, તે આવતી કુનીઆની તરફ ઈ-
 માંન રાખનારો, અરવતવાલો, વગર સકતીવાલાની તરફ મોહકું દીલ બ-
 ૭ તલાવનારો અને ખોદનો દર રાખનારો હોએચ. અને જે અરથેશતારનો
 (ઈઆને રાજ દરબારી ટોલો) છે, તે ગુરૂજ ઉઠાવનારો, આએ કુનીઆનાં
 બંદોબસ્તને વધારનારો, કદાવર બદનવાલો, કઠવ્યતદાર, મન્યુત દીલનો,
 (ઈઆને ધારી છાતીવાલો), અને દલેર હોએચ; અને (આખી) જનદગી
 શુધી લડાઈ અને બાહકુરી કરવાથી ધરાતો નથી, અને શેકારી સગ તથા
 વરૂની માફક, જવની નહીં દરકાર કરનાર તથા (ખીજનો જવ લેવાથી)
 ફર રેહનારો નથી. વલી ગરીબરૂં ગોરૂપન્દ, વરૂની માફક ઘાતકી નથી;
 ૮,૯ તેમજ (શેકારી) સગના જેવું વરૂ જનચું નથી; અને (શેકારી) સગ વગર
 (આદમી તથા ગોરૂપન્દનાં) સરીરનો (વરૂથી) બચાવ થાઈ સકતો નથી. †
 વલી અરખી તેજ ચાલના ઘોડા (ની યુનીઆદ) થી ગાંમઠી (ઈઆને ઈરાં-
 ની ઘોડી) એ જે બચાંને જણુમ આપેચ, તે અરખી ઘોડાની માફક ચા-
 લતા નથી. તેમ ગાંમઠી (ઈઆને ઈરાંની) જણુમેલા ઘોડા ચાલમાં અરખી-
 ના જેવા નથી. એજ મુજબ બદાવી ‡ (ઘોડા) ગાંમઠી (ઈઆને ઈરાંની) ના
 જેવા નથી. વલી એક ઘોડા અને ઘઘેડાં (ના સંબંધ) થી જણુમેલું ખ-
 અચર, ઘોડા અને ઘઘેડામાં કોઈની સાથે જાતની અંદર બરોબર ખલતું
 આવતું નથી. આએ પરકારે (અવાર નવાર જાતના સંબંધને લીધે)
 તેઓમાંનું (ઈઆને ઉપર લખી જણાવેલાં જણુવરોમાંનું) કોઈ, એકખી-
 જાને ખલતું આવતું નથી, અને તેમ થવાથી ખરી યુનીઆદીને હાંણી પો-
 હુએચ, તથા એલાદ આગલ વધતી નથી. એટલા સારૂં પોતાની યુનીઆ-
 ૧૦ દને નીરમલ હાલતમાં સાચવી રાખવામાં ઘણો કષ્ટએદોછે. મારે માહરૂં
 કેહવું એછે કે, માંણુસોની અંદર ભાઈ અને ખેહનને તાંહાં જણુમેલાં ફર-
 નંદોમાં આએ (ઈઆને નીચે જણાવેલી) એઆર કેસમની મોહબતનો
 તરીકોછે; તેમાં એક ભાઈનાં ફરનંદોનો ચાહ (ખીજ) ભાઈના ફરનંદ ઉ-

† સગ, ગોરૂપન્દ તથા આદમીઓનો વરૂથી બચાવ કરેચ, તે વીસેની જેકર
 વંદીદાદની ૧૩ મી પરગરદના ૩૯ અને ૪૦ મા ફેકરાનાં પાક અવસ્તામાં આવેલીછે.

‡ બદાવી એ ઉતાવલી ચાલવાલા ઘોડાની એક જાતનું નામછે.

પર; બીજું—ભાઈના ફરજંદનો ચાહ બેહનનાં ફરજંદ ઉપર; તરીજું—
બેહનનાં ફરજંદનો ચાહ (બીજી) બેહનના ફરજંદ ઉપર; ચોથું—પીતરા-
ઈ ભાઈનાં ફરજંદનો (ચાહ) પીતરાઈ (ભાઈ બેહન) નાં ફરજંદ ઉપર હોય્મ; તેહના સબબને લીધે આયે ચેચ્યાર કેસમનાં લોકોને તેઓને લગતાં ચેચ્યાર
કેસમનાં ફરજંદોની પરવરશી કરવાની માયેચ્યા, કાલજી, ઉલટ અને આ-
સા રેહમ; અને તેથી તેઓ સવજ ફરજંદોને જનમ આપનારાં થાયેચ.

(સવાલ—) તેચ્યારેતો એજ રીતે બાપ અને બેટી, તથા દીકરા અને ૧૨
માતાના સંબંધથી જે ફરજંદ જણ્યે, તેવાં ફરજંદની ઉપરબી વધારે મા-
યેચ્યા રાખવાની અને તેઓની જતન જાલવણી કરવાની કાલજી રાખવી
વધારે જરૂરીછે ?

(જવાબ—) જોકે કેટલાયેક લોકોમાં ફરજંદની સાથે હમબીશતર ૧૨
થવાનું જે કાંમછે તે વધારે ખુશી ઉપજવનારું અને (તેઓના) મજહબને
લગતું ગણાયેચ, અને (તે વાત આપણને) જાણીતીછે, તેહનો સબબ
અગત ફરીને જુદી યુનીઆદના અને ઉલટો મજહબ પાલનારા કોઈ શખ્સ-
થી કેટલીયેક હલકે દરજેની ઓલાદને લીધે ખતવો જોઈયે.* અને તેહવી

* દખ્ખેસ્તાં કેતાબના ૧૩ મા બાબની અંદર 'આશીઆન' ટોલાની રીત-
બાંત અને મજહબને લગતા તરીકા વીસેનું વરણન આપેલુંછે, તેહમાં લખેચ કે
આયે ટોલાને લગતો મજહબ માયદ 'આશી' નામના એક ધરિંનના રેહબસી-
થી ઉતપન થયેઓ હતો, અને એ મજહબ પાલનારા લોકો બેહશત, દોજબ અને
રીસ્તાબેજનો ધનકાર કરનારા તથા પોતાની મરજી મુજબ કોઈબી રીતની હદ વ-
ગરનાં કાંમો કરનારાછે; અને તેઓમાં દીકરી, બેહન, માયે અને માસી તથા તેઓથી
જણ્યેલાઓની સાથે હમબીસ્તર થવાનું રવાછે. આયે છેલ્લી મતલબને લગતું
લખ્યાંલુ અસલ કેતાબમાં આપણને આયે રીતે લખેલું મલેછે:—

نزل ابن فرقة وطي و خواهر و حواهر و خاله وانچه از
ایشان بزاید رواست

આયે ટોલાને લગતાં ઉપલાં વરણન ઉપરથી જણાયેચ કે, તે દખ્ખ-
ઈતો કુકર અને વગર ધરમવાલો ટોલોછે. તેહવો ટોલો ધરિંનના કોઈબી
ભાગમાં વસ્તો હોયે તેહની સાથે મજહબીઅસની જરતોશતી ધરમ પાલનારા પાર-
સીઓને કરસુ લાગતું વજગતું નથી. પણ જેચ્યારે આપણુ જોઈયેચ કે કેટલાયેક
યુનાની અને ગ્રીક લખનારાઓએ, તેઓને મલેલી ઝોડી અપર ઉપરથી વગર તપાસે
ઉપલી ખેકાએદે લગણુ કરવાની અથવા હમબીસ્તર થવાની નાલાયેક આલને જરતો-
શતીઓને લાયુ પાડીચ. જેમકે: Philo (ફીલો) અને Diogenes Laertius
(ડાયોજેનીસ લેઅરતીઅસે) પારસીઓને વાસ્તે લખીઈંચ કે " પારસીઓ પોતાની
માયે અને બેહનોની સાથે પરણુતા હતા, તે સગાઓની સાથે જણ્યાકરી કરનારાઓ-
ના લગણુને સેકંદરે ૨૬ કીધાં હતાં." Herodotus (હીરોડોટસ) લખેચ કે,
"Cambyses (કેમબાઈસીસ), તેહની 'એટાસ્ચા' નામની બેહનની સાથે પરણેઓ

શાદીની મોહબત તથા ખુશીની મારફતે જે એક પુરુષને તેહની બેટીના સંબંધથી એક બેટો જણમેતા તેથી (જણીથી તે છોકરાએ જણમ લીધામ ૧૩ તે તેણીના) લાઈ ગણાએ; તેમજ તેણી તેહની માતા ગણાએ. અને જે છોકરો માએ અને દીકરાના સંબંધથી જણમે તેહને (પેલો જણમ આપનાર શખસ) લાઈ તેમજ બાપ ગણાએ; માટે આએ એક શાદીના અણુ-ધરતો અને જણાકારીને લગતો તરીકાછે. જે એમ હોએતો તેથી તે (હિંબુ કામ કરનારો) શખસ મોદાતાલાની બંદગી, તથા બેહસતની ખુશીને લગતો નથી; પણ તેથી તે વધારે મોકસાંનને ઉતપન કરનારો, તથા નહી કાએદો ૧૪ કરવા સાથે સારા દેખાવ વગરનો અને વધારે એબવાલોછે. જે તમો એમ કેહવા માંગતા હોવો કે, તેમાં ખરાબ દેખાવ (ઈઆને એબ) શું છે ? તો આએ વાત ઉપર બેઆંન આપો કે, જે કોઈની માએ, અથવા બેહન અને દીકરીને, કબજોએ કાંઈ જણમ થએઓ હોએતો, તેણીને એક ડાકટરની નબદીક જા-ઈને તેની પાસે તે જગોએ રૂજનો કાકરો મેલાવેઆ વગર છુટકો નથી, તે વર્ધનું કાંમ કરવાથી તેણીનો બાપ, બેટો અને લાઈ જે દુર રેહતો, તેહમાં ખરાબ શું છે ? કારણ કે બીજા બેગાંનાં પુરુષનાં કરતાં તેઓ (તે જગોને) હાથ લગાડે અને રૂજનો કાકરો મેલે તે (ઈબતના) કાએદાસર નથી.

૧૫ (શવાલ—) જોએ તેઓનું (ઈઆને યાહુદી અને પારસીનું) જોડુ બનાવવાની મતલબ ધરાવતા હોએ, તેઓ પોતાની તરફથી એક પેગાંમની મારફતે (તે જોડાંને) ધણી ધણીઆણી તરીકે મુકરર કરવાનો વીચાર જણાવીને (તેઓની રાજથી) તે વીસેનો બંદોબસત કરે, અને લગાણને લગ-

હોતો." Strabo (સ્ટ્રાબો) લખેય કે, "પારસીઓને તેઓના મજહબની રાહે પોતાની માએની સાથે હમખીસ્તર થવાની છુટકો." Plutarch (પ્લુટાર્ચ), Artaxerxes (ઈઆને ખેહમન) ની જાહેગાંનીના એહવાલમાં લખેય કે, "આએ પાદશાહે પોતાની Atossa (એટોસા) અને Amestris (એમેસ્ટ્રીસ) નામની બે દીકરીઓને પોતાની આરત કીધી હતી." હવે આએ ઉપલા તેમજ તેહને મલતા ખીજા લખનારાઓનું ભુલ ભરેલું લખાણુ પારસીઓતો કદીખી કચુલ નહી રાખે; પણ જે વીહવાંન યુરોપીઆની જોએ જરતોશતી મજહબનાં પુસ્તકો અને એ ટાલાને લગતી તવારીખથી ચારી રીતે વાકેફકારછે, તેઓખી કચુલ રાખવાના નથી. તે છતાં 'દેવેસ્તાન' કેતાબનો ઈંગરેજી તરજુમો કરનારા 'ડેવીડ શેઆ' (David shea) તથા એઓની ત્રોયર (Anthony Troyer) નામના વીહવાનાએ મજકુર તરજુમાને લગતી નોટાની અંદર ઉપલા ગરથકારીનાં મતો જુખજ ટાંકીને તેઓના બે-વજન લખાણુને પોતાની તરફથી વજણુ આપીઈછે, તેવાત આપણને નાપસંદ લાગેછે, અને તેમજ તે ઉપલા ગરથકારીને શોભા આપનારી નથી. (જુઓ 'દેવેસ્તાન' કેતાબનો અને ૧૮૪૩ ઈસવીમાં થાએલો ઈંગરેજી તરજુમાનો વાલમ ૩ હાને સર્ ૧૬૧, અને ૨૦૯ મે.)

તાં વાજાં તથા સરનાઈની મારકતે શેહરનાં સઘલા લોકોને વાકેફ કરે કે, આએ આદમીએની શાદી થાએચ, એટલે જે “ફલાના અરખાંનીની બેટી, બેહન, અને આએની સાથે, ફલાંને પારસી ફલાંનું” (ઈઆને પરણવાનું) કાંમ કરવા માંગેચ, ” અને તે વાતથી લોકોને વાકેફ કરેઆ પછી, જે કલુ તેઓ-નું જોડું બનાવેઆમાં આવેતો તે વાજબી હોવું જોઈએ. (આ રીતના બંદોબસ્તથી મુકરર થાએલું જોડું) ખરાબ દેખાવવાલું તથા એક બીજાને નહીં માહનારૂં કેમ હોએ ? પણ તેમ થવાથી તો (તેહવું જોડું) એકબીજાની સાથે ખરાબ દેખાવ નહીં રાખનારૂં અને સારો વરતનુકથી એકબીજાની સાથે કાંમ કરનારૂં થાએચ.

(નવાબ—) દેખઈતું છે કે, જુદી કોમથી જનદગી ગુજરવા માટેની ૧૬ ફાએદાં ભરેલી હાલત, એમનું ઠાંકવું, એકબીજાને મલતી ધવ્લા, એક બીજાના નફા નોકસાંનમાં ભાગ લેવો, અને જે કાંઈ મલે તે ઉપર રાજ રેહવું બની શકે નહીં; કારણ કે કેટલીએક ઓરતો પોતાના ખાવંદની ઉપર તેઓની કમસકતી તથા નહીં હીમત હોવા છતાં, પોતાની વાપરવેશ-ને સારૂ વધુ વસ્તુઓ ખરીદવાની ફરજ પાડેચ, અને ખાવંદની તરફથી તે નહીં મેલવવાને લીધે, પોતાની મોહટાઈ જણાવવા સારૂ, ખાવંદની ઉપર જ-સ્તી કરેચ. જેમ બીજા ઘણીએક પારકી (ઈઆને જુદી જાતવાલી) ઓરતો આ-એ રીતનો હોકમ (પોતાના ખાવંદની ઉપર) કરવાને રાજ થાએચ, અને (તેઓ પાસે) જરીઆંન તથા જેબદાર પોશાક પેહરવા ઓઠવા માંગેચ, તથા બાંડીઓ, ખુશ દેખાવ દેખાડનારો રંગ, સુગંધી, અને તેમજ બીજા ઘણીએક ઘરઘણીઆંનીને પસંદ પડતી વસ્તુઓ માંગેછે, કે જે (ખાવંદથી) કલુ-લ કરી શકાય નહીં. અને જો તે કલુલેઆ વગર છુટક નહીં થાએ હેવું હોએતો, પછી તે વીસેની મારામારી, ગાલાગાલી થાએ, અને (એકબી-જાને) ખરાબ શખુત ઓચરેઆમાં આવે. અને જો તે (વસ્તુ) મેલવવાને લગતી વધારે જસ્તી થાએતો, પછી તે (અસલ મતલબ) નો ભેદ છુપો રેહ, અને તેઓ રાત દાહડો (એકબીજાં સાથે) ખરાબ ચાલ ચલાવે, તથા (એકબી-જાનું) મોહડું જોવાનો વેહવાર નહીં રાખે. અને (સેવટે) પેલી જુડી ઓરત, પોતાનાં મા-આપને ઘર જતી રેહ, અને ખાવંદને નીઆધીસોની આગલ ખેંચી મંગાવે, અને (નીઆધીસો) તેણીને સારૂ નોકસાંન વગર રેહવાનો મુકાદો કરે. અને જો ખાવંદ કેહ કે હું (એ ઓસ્તને) ઓરત તરીકે રાખવા માંગતો નથી; કારણ કે તેણીની અંદર ઘણીએક તરેહની ખરાબ એબ, નો-

કંસાંત, હલાકી, બદી અને ગુનાહ છે. પણ નીચાધીસો જે એમાંનાં (ઈચ્છાને ખાવંદે બતલાવેલાં) એકબી કારણથી, તે ઓરતના છુટાછેડા નહી કરેતો પછી, તે જોડાંને કેહવી રીતે કાચ્છેદા ભરેલી હાલત, સારી છનદગી, થોડી મીરાસે રેહવું, ઈબ્બતથી વખત ગુજરવો અને સંતોષથી ૧૭ રેહવાની ચહડતે દરજેની કહ્યત મલે. ? જે તમે (એમ) કેહવા માંગતા હોવો કે, એવું (ખરાબ) પરીનાંમ, જે કોઈ ખરાબ વીચારવાલો હલકો રોલો હોએય તેહનીથી બનેય; તો સંહમજવું જેઈએછે કે, બદી અને નીચાઈનો વધારો પોતાની મેલે થતો નથી, પણ ઘણાંએક બચાંએ બીજાએનો ખવાસ પસંદ કરવાએ અને તેહની ઉપર પેચાર રાખવાએ, ખરાબ (ખવાસનાં) ધાએછે. (કેટલાએક લોકો) હમબીસ્તર થવાના વીચારને લીધે (હેવું કેહય કે). ખુબસુરત ઓરતથી ઘણાં (બચાંએ) ખુબસુરત રૂપ લીએય; પણ અરો અહુરમજદના સંભાલ હેકલ રેહનાર (મજદીઅસની દીનવાલા) ના વીચાર પરમાંલે તેવી ઓરત બદસુરત છે, કારણ કે હમારીથી ઉલટા વીચારવાલાએની અંદર જે આદમી, નાણું હમબીસ્તર ધાએય, તેહને હમે ખરાબ ગણીએય, અને તેમજ (નિક) લોકો તેહને એબ ભરેલું ગણેય. અને જેલે પોશાક પેહડેલો હોએય તેહને હમે શુંદર ગણીએય, અને તેહને તેએ (ઈચ્છાને હમારીથી ઉલટા વીચારવાલાએ), ખરાબ ગણેય. જેહવું નાંખ તેહનાં મોહડાની સાથે એકસરખું (ઈચ્છાને મલતું) હોએય, તેહને હમે ખુબસુરત ગણીએય, પણ જેએતું નાંખ મોહડાંથી ઉંચું હોએય, તેએ તેહને બદસુરત ગણેય; અને કેહય કે જેએની બે આંખની વચ્ચે (નાખ) દીવાર તરીકે બાહર નીકલેલું હોએ તે પસંદ કરવા જોગ અને સુનદર છે. તે ઉપરથી જણાએય કે ખુબસુરતી તથા બદશુરતી અસલ નથી, પણ તે (માણસની) પસંદગીમાં છે. તેમજ ઈમાંતદારી, જે ધરમ કદીમ અને મતલબને સહમજવાનારો છે, તેહની અંદર ફરવામાં (ઈચ્છાને મજદીઅસની જરતોશતી દીન કબુલ કરવામાં) છે. * જેલે માણું ઘોરાવેલું હોએ-

* આએ બાબતની અંદર મજદીઅસની દીન ઉપર ઈમાંત લાવ્યા બીસે, હુરબદની તરફથી વીચાર આપવાની મતલબ, એ દીન કબુલ કરવાથી કોઈબી જાત વાલી ઓરત સાથે પરણવું દીનની રાહે ગેરવાજબી નથી, તે વીસેજી. માયાંની તબક્કાના પાદશાહો મેહરાંમગોર, અને નોશીરવાંન, પારકી કોમવાલી ઓરતો સાથે પરણેઆ હતા, હેવું જે આપણને તેઓને લગતી તવારીખ ઉપરથી જણાએલું છે, તેહની મતલબબી આપણને હેવીજ રીતે શહમજબી જોઈએય કે, તેણીઓને આપણા મજહબમાં લઈને તેઓ પછી, તેઓએ તેણીઓની સાથે પોતાની શાદી કરી હતી. કારણ કે તેમ ધએઆ વગર આપણા પાક મજહબની રાહે લગણુ યાઈ ચકતાં નથી.

મ, તે હુમારી નબરમાં બદ સુરત છે, કારણ કે હુમારી દીનમાં તેહવા લોકોને 'મરગરજાંની' † ગુનેહગાર ગણેલા છે. તેથી જે શેહરી મરદો માથું યોરાવ્વાને કાચ્ચેદાસરના છે, (ઈચ્છાને જેચ્છોના મજહૂબમાં માથું યોરાવ્વાની મનાઈ નથી) તેચ્છોને પણ તે વીસેનો અટકાવ છે. તેચ્છારે હવે દાંનાઈ તેહમાં છે કે, જે (ચ્છોરત) કોઈબી દેકાંબી (ઈચ્છાને કોઈબી તરેહથી) ખરાબ નહી વીચારી સકાચ્ચે, તેણીને સવાબનાં કારણસર શુંદર ગણવી. કેટલીએક કોમની અંદર ચ્ચાચ્ચે (ઈચ્છાને લગણુ સંબંધી સગાઈનું) કાંમ પોતાની જાતમાં કરવાનો સુતલક રવઈચ્ચો નથી; પણ જાંહાંબી ખરાબ અને વગર દીનના લોકો હોચ્ચે, અને તે પસંદ પડેતો તાંહાં કરવાનો (રવઈચ્ચો) છે. અને હુમો (તેથી ઉલટી રીતે) જેમ દાંનાઈના તરીકો છે તેમ, ઈચ્છાને પેદાના કરનાર (પાક દાદાર) ની તરફથી ચ્ચાચ્ચે રીતે (ચ્ચેટલેજે પોતાની કોમની અંદર શાદી કરવાથી) પેદા થાચ્ચેલા (ફરજંદો) ને જેમ સવાબનો બદલો મલે તે મુજબ, (પોતાની) બુનીઆદની સાચવણી ફરનારા અને ચ્ચોલાદને સલામત રાખનારા છઈચ્ચે. અને તેજ કારણુને લીધે, હુમો ચ્ચાખેરશને લગતા ઉપાચ્ચેવાલા (ઈચ્છાને ચ્ચાવતી કુનીઆનું) શુખ મેલવનારા) છઈચ્ચે, તથા જેમ ફરજંદને ફાચ્ચેદો થાચ્ચે, ચ્ચોલાદને મદદ મલે, અને બુનીઆદને (બેહુશતાનાં શુખની) ચ્ચાસા રેહ,

† 'મરગરજાં' બોલનો અર્થ 'મોહતની કોમતનો ગુનાહ' હોવા થાચ્ચે છે; પણ માથું યોરાવનારે શખ્શ ચ્ચેટલો કસુરવંત નથી કે તે મોહતની સજને લાચ્ચેકનો ગણાચ્ચે. જરતોશતી ધરમમાં માથું યોરાવ્વાની મનાઈ જે કારંણુસર છે, તેહમાં એક તો એકે, જરતોશતી ધરમનો ફેલાવો પેહલ્લાં ધરાંનના મુલકમાં થચ્ચેચ્ચો હતો અને તે દેશ સરદીને છે, માટે તેહવા દેશમાં આદમીચ્છોને પોતાના બદનને સરદીથી સાચવવા સારૂ હમેશાં ગરમ કપડાં પેડવાં જોઈચ્ચે છે, તેમજ માંથાંને સાચવવા સારૂ તેહવા દેશમાં માંથાં ઉપર ખાલ રાખવાની ઘણી જરૂર છે. અને ખીચ્ચું ખીલકુલ માથું યોરાવ્વાથી માંથાંની ચાંમડીની અંદરથી જે મવાદ અથવા એક જાતની તરવત નીકલે છે તે રસી જરતોશતી દીનની રાહે અવગુન બરેલી ગણાચ્ચે છે; ચ્ચેટલા સારૂ આપણા પાક મજહૂબમાં માંથું યોરાવવાની મનાઈ કરી છે, અને તેહને બદલે માંથાંના ખાલ કાતરવાને ફરમાવેલું છે. જે ફરમાંને ધરાંનથી હીંદુસ્તાંનમાં આવેચ્ચા પછી સઘલા જરતોશતીચ્ચો સાચવી રાખીઈ નથી; પણ અચોરનાં ટોણાં ચ્ચાચ્ચે ફરમાંન સાચવીને તે મુજબ ચાલે છે. જે ઉપરથી જોલ્લી રીતે જણાચ્ચે છે કે, માંથું યોરાવવાની કસુરનાં કાંમને 'મરગરજાં' નું નામ આપેચ્ચામાં આવીઈંચ તેહની મતલબ માથું યોરાવવાથી માથું યોરાવનાર શખ્શ કેટલેએક દરજ્જે પોતાને ઈજ્જ બોગવ્યા જોગ બનાવેચ્ચે તે સહમજહૂબવાની છે; કારંણુકે 'મરગ' બોલનો માચ્ચેનો 'મોહત' સેવાચ્ચે 'દુ:ખ' અને 'ઈજ્જ' નોખી થાચ્ચે છે.

(તેહવી ઓરત ઉપર) હુમે મોહબત રાખીએચ; અને તેજ મુજબ (ઓર-
તને) ખુશી ઉપજાવનારો ખાવંદ, જે મીઠી જ્યાંનવાલો, વધારે સુખ
આપનારો, વગર નોકસાંનનો, ઘણીએક રીતનો કુએદાકારક, નવી
નવી ઈકેતીવાલો, ઘણો હુનરવન્તો, શુંદર, અને ખીજ જણાતી (સંકટથી)
ફરાગત આપનાર, તેમજ નોકસાંનકારક, તથા કુખ:કારક વસ્તુને કુર કર-
નારો, વગર ખીહકનો, આપોઆપ ચલકાટ ભરેલો, અને લોકોની (ઈઆને
રેવાજ) રીત ભાંતને તરક કરનારો હોએ તેજે. હુમારા સઘલા નીઆંગાનો
અને આપદાદાઓ, આએ તરેહની (ઈઆને ઉપર જણાવેલી રીતની
શાહીનો) કાંમને દીનની શરત પરમાંણે પસંદ કરીને કરતા આવેઆછ.
માટે જે આદમી (આવતી કુનીઆને લગતો) છુટકારો મેલવવાને માટે લોકોને
જાણીતું હોએ, તેહને શુંદર ગણવું. વલી આએજ મતલબને મલતી ગવાહી
આપણુને અકલની રાહે પણ મલેજે, કે જે કાંમ, નાલાએક હોએ તે કરવું
૧૮ નહી. જે તમે એમ કેહવા માગતા હોવો કે, તેમ કરવાને (ઈઆને જી-
દદીન સાથે પરણવાને) તમારા ધરમની અંદર નીચું કહેલુંજે, એટલેજ
મજહુબની અંદર તેમ કરવાની મનાઈ કરેલીજે; પણ જે ફરમાંનો દાંનાઈ-
ને લગતાં હોએ તે સઘલાં ચાલુ રાખવાં જેઈએજે. (તેહના જવાબમાં હુમે
કહીએચ કે) તે, (ઈઆને જીદદીન સાથે પરણવાનું) ફરમાંન, હુમેને દાં-
નાઈને લગતું અને પેહલ્લે દરજેનું લાગતું નથી, તેહનું કારણ એ છે કે,
ખારીકોથી ખરી રીતે તપાસ કરીને જોતાં જણાએચ કે, જેમ સઘલાં આદમી-
ઓની પેદાએશ 'ખેતીએદથ' ઈઆને લગન (ની સગાઈ) થી થાએચ, તેમ
દરએક જાતની દાંનાઈની ઉતપન્તી, આસનેખેરદ (ઈઆને ખેહશતને લગતી
કુદરતી અકલ) તથા ગોશોસરૂતખેરદ (ઈઆને કુનીઆઈ એલમ હોનરથી
મેલવેલી અકલ) એ બેના સંબંધથી થાએચ; તેમા 'આસનેખેરદ' માદા
અને 'ગોશોસરૂતખેરદ' નરજે, આએ બંધે (જાતની અકલ) પેદાના
કરનાર દાદારની તરફથી પેદા થવાના સબબને લીધે) ખેહન અને ભાઈ
તરીકે છે. અને આએ કુનીઆને લગતી દરએક હુયાતી ધરાવનારી
વસ્તુને (દાંનાઈની અંદર) પુખતગી તથા શુધારો, તેહનાં (ઈઆને
ઉપર જણાવેલી ખેહું અકલનો) પરમાંણના સંબંધથીજે. એજ રીતે
પાંણી જેજે તે માદાજે, અને આતશજે તે નરજે, તેઓખી (ઉપલા
નીઅમ પરમાંણે) પોતપોતાની જાતમાં ખેહન ભાઈ તરીકે ગણા-
વાં જેઈએ. તેઓની એકબીજા સાથની સગાઈને જે તેઓથી અટકા-

વેચ્યામાં આવેતો, તેથી (ધણીએક ચીજનો) નાસ થાય, * એટલું જ નહીં, પણ ખુદ (સઘળી જાનદાર વસ્તુને) જનમ આપનાર વીરજ જે આવ્યે પાંણી અને આતશની કલ્પિતતાં એકસરખાં પરમાણુને લીધે મગજની અંદર ઉત્પન્ન થાયેચ, તેહની ખરાબી થાયે. કારણ કે પાંણી જે વધારે થાયે-તો તે તેહને કોહવી નાખે, અને આતશ (ધિઆને ગરમી) જે વધારે થાયેતો, તે તેહને બાલી નાંખે.

(૧૧) દાદાર અહુરમજ્દની દરરોજની બંદગીમાં પઠવા સાડું ૧
ભલી દીનની સહમજથી (જોડેલી) સ્તુતી.

જાણવું કે, ભલી દીનનો જે કોઈ શખ્સ, દરરોજ (પાંચે ગેહમાંની) ૨ દરએક ગેહને શરૂ થતાં ખોરશેદની સાંમણે દાદાર અહુરમજ્દની નીઆએશ તથા યશત પઢે, તે વખતે અવસ્તાની સાથે આવ્યે બંદગી જરૂર પઢવી. તેમાં જે ભલી દીનનો શખ્સ (પાક ખોદાતાલાની) આરાધના કરતો હોયે તેણે, તેમજ જે આરાધના કરવાને લાયકનો નહીં હોયે તે આરાધના કરવાની ઉમરે પેાંહયે તેઆરે, ખોરશેદની સાંમણે દાદાર અહુરમજ્દની નીઆએશ કરતી વખતે આવ્યે નીચે લખી જણાવેલી (સ્તુતીના) કલાંમ સહમજને ઘેઆનથી પઠવા. અને આવ્યે સ્તુતી પુરી કરતી વખતે (ધિઆને આવ્યે બંદગીની સેવટે) તરણુ અશેમવોહુ પઢવી, † અને તે દરએક (અશે-

* આવ્યેજગોએ હુરબદે 'આસનેખેરદ' તથા 'ગોશોસરતખેરદ,' તેમજ પાંણી, અને આતશને કુદરતની તરફથી ભાઈ ખેહન તરીકે પેદા થાયેલાં ગણાને તેહની તમસીક જરતોશતી ધરમ પાલનારા પુરુષને જરતોશતી ધરમ પાલનારી ઓરતની સાથે લગણુને લગતી સગાઈ કરવાની તરફેનમાં અતલાવીચ, તેમાં હુરબદ પોતે હેતું જણાવ્યા મગિચ, કે જેમ 'આસનેખેરદ' અને 'ગોશોસરતખેરદ' અને પાંણી તથા આતશ અશો અહુરમજ્દની તરફથી પેદા થયેલાં, તેથી તેઓ જેમ પોતાની અસૂત્ર (ધિઆને અશો અહુરમજ્દને લગતી) યુનીઆદના પરમાણીક યુણુથી એક બીજા સાથના મેલાપે ખુબી ભરેલાં કાંમ અથવા પેદાએશને જનમ આપેચ, તેમ મજ્દી-અસૂત્રી જરતોશતી દીન ધરાવનારાઓ પોતાની કોમને લગતા પુરુષનાં લગણુ પોતાની કોમની સ્ત્રીની સાથે કરવાથી લાયક અને ધર્માનદાર કુરજ્દાને જનમ આપનારા થાયેચ. અને તેમ નહીં થવાથી (ધિઆને પરકોમ સાથે જરતોશતીનાં લગન થવાથી) તેથી ઉત્કુંડ પરીનંમ નીપજેચ.

† આવ્યે જગોએ, આવ્યે બંદગી પુરી કરી પઢી, તરણુ 'અશેમવોહ' પઠવાનું ફરમાન આવેલું છે, તે તરણુ 'અશેમવોહ' ને બદલે હાલમાં શું ધરિન કે હીનદોસ્તાન ખાતે પઠાતી 'નામસેતાએશને' ની સેવટે, જે ફેકરાએ પાછલથી વધારે-

મવોહુ) પુરી કરતી વખતે માથું નીચું નાખીને શેઠદો કરવો. આએ વખાણવા બેગ સ્તુતી લલી દીનના દસતુરની બનાવેલીછે.†

- ૩ (હું) સ્તુતી (કરૂંચ) જે (સાહેબ) હુમેશાં હોતો, હુમેશાંછે, અને હુમેશાં રેહસે તે આરાધના કરવાબેગ વરધીના કરનાર મીનાયાંત મીના § નાં (મોબારેક) નાંમની; જેહનું પોતાનું એક (ધંઆને મુખ્ય) નાંમ અહુરમબદ્દહે. જે સરવેથી મોહરો, ગણેઆંણી, પેદાનો કરનાર, પાલનાર, સંભાલ કરનાર, સેહનાર, સવાબનો આવંદ, માફી બખ્શનાર અને ખુબી ભરેલો વાબબી ધનસાક કરનાર, ખોદાએ (તાલા) છે. (હું) શુકર (કરૂંચ) તે ખલકના બુબેરગ આવંદની, (કે) જેણે પોતાની જાતી સકતી અને દાંનાઈએ કરી વધારે ચહુડતે દરજેના છ અમેશાસ્પન્દો, અતીશ્ચય વબદો, રોશની વાણું બેહશત, ગરોથમાંત, ફરતું આસમાન, તપતો સુરિય, ચલકતો મંદ્ર, ઘણીએક જાતના સેતારા, પવન, હવા, આતશ, પાંણી, જમીન, જાડપાંત, ગોસ્પન્દ, ધાતુ, અને આદમીને પેદા કીધાંચ. (હું) આરાધના

આમાં આવેલાછે, તેમાં ઈરાંની જરતોશતીએને લગતો ફેકરો 'શીરૂબ્યાદ ખોરૈહ અવીને દીને માજદીઅસનાંન' થી શરૂ થાયેછે; અને હીનદુસ્થાન ખાતેના જરતોશતીઓમાં પઠાતી એ અંદગીની સેવે 'વીસ્પે સેતાએથને દાદાર અહુરમબદ્દ' થી શરૂ થાયેછે. અને આએ ફેકરાઓ શેવે તરણુ મરતમે પઠેઆમાં આવેછે, અને તેહની સાથે દર વખતે એક 'અશેમવોહુ' પઠેઆમાં આવેછે."

† અતરે જે સ્તુતી દરએક જરતોશતીને પઠવા સાહં આપેઆમાં આવેલીછે, તે આપણને 'દુઆનામ સેતાએથને' નાં નાંમથી બંણીતી પાક ખોદાએતાલાને લગતી એતમ અંદગીએ. આએ અંદગી પાક અવસ્તામાં જણવેલા દાદાર અહુરમબદ્દની બુબેરગી, મોહરોઈ, તેહની અપરંમપાર સકતી, રેહમ અને માણુસજાતનાં બધે જેહાંનનાં મુખને સાહં તેહની તરફથી થાયેલી બખ્શેથને લગતા એહવાલ ઉપરથી, આપણી દીનના એક કામેલ અને જરતોશતી ધરમની ખુબીને પુરતી રીતે શહમજનારા દશતુરે સાસાંનીઆં પાદશહીના દારની આગમ્ય, જે વેલા આવસ્તા જ્યાંનની શહમજ આપણા લોકમાંથી કમ થાતી ગેઈ અને પેહલવી ભાષાનો ઘણો મોહાવેરે વધેએ તે વેલા, વપરાતી પેહલવી ભાષામાં લોકોને અવસ્તા પઠેઆ પછી શકમજને પાક ખોદાએતાલાની વખાણુ અને ઘટતી સ્તુતી કરવાની મતલબથી જોડી હતી. અને દરએક જરતોશતીને નીઆએથ તથા યશત પઠેઆ પછી તે અંદગી શહમજને પઠવા સાહં તાકીદ ફરમાવેલીએ. સાસાંનીઆં દારમાં જેઆરે પેહલવી ભાષાનો રેવાજ પાદશહી દરબાર ખાતે ચાલવા લાગો, અને પાબંદ ભાષા કે જેહને કદીમ ફારસીને નામે આપણુ એલખીએચ, તે આંમ લોકોની ઈરાંનની ભાષા થવાને લીધે, પાછલથી ઉપલી પેહલવી અંદગીના તરજુમે પાબંદમાં થયેએ. અને તે અંદગીને હાલમાં આપણુ જરતોશતીઓ પઠીએ છઈએ.

§ મીનાયાંતમીના—એલકાબ પાક દાદાર અહુરમબદ્દનેછે, કારણુ કે મીના વબદો તથા બુબેરગ અમેશાસ્પન્દો જેઓને આપણુ જોઈ સકતા નથી તેઓ તે સરવે સકતીવાન સાહેબને નજરે જોઈ સકતા નથી.

અને બાંદગી (કરૂંચ), તે પુતવન્તા યોદ્ધવંદની, કે જીલ્લે લો-
કોની ઉપર હુકુમત કરવા તથા લોકોને દેવોની સાંહાંમણે લડાઈ
કરવા સાથે ચલાવવા સાડું, આદમીને વાચા અને વીચાર સકતી બખશીને
આમ્મે ફુનીઆંતી દરએક પેદાએશની અંદર ચહુડતે દરજેનું બનાવીઈંચ.
(હું) શેનદો (કરૂંચ), તે સરવે સહમન ધરાવનારા, અને બરદાસતના કરનારા ૪
સાહેબની હુજુરમાં, કે જીલ્લે આરાધણા કરવાએગ ફરોહુરના જરતોશત
સ્પેતમાંનની મારકતે, લોકોને પોતાની તરફ દોસ્તીવાલા કરવા સાડું,
જાતી બુદ્ધિ તથા એલમને લગતી સહમને કરી ઈમાંન લાવવાએગ દીનની
દાંતાઈ મોકલી; (કે જે દાંતાઈ) સઘલા હાલના, યઈ ગએલા અને હુવે
પછી થનારા લોકોને (આમ્મે ફુનીઆંમાં) ચલાવવા સાડું સરસમા સરસ
દાંતાઈછે. એટલે જે (આમ્મે દીનને લગતી દાંતાઈથી) આતમા દોનખની
સખતીથી બચનાર અને અશો લોકોનાં રોશનીવાલાં, ખુશખોદાર, હુમેશ-
નાં સુખવાલાં, સરવેથી ચહુડતે દરજેનાં મકાંનામાં (પોતાને) પોહુઆડનાર
થાએચ. ઓ બરદાસતના કરનાર શાહેબ! તારા હોકમ મુબબ (તે) પા- ૫
લેસ દીન ઉપર હું આસ્તવાર (ઈઆને ચુસ્ત) છેઈ, અને (તે દીનનાં ફ-
રમાંન મુબબ) દરીએક સવાબને વીચારવા, ખોલવા અને કરવાને હું કબુ-
લ છેઈ. તું મહુને (મારા) ઘણીએક તરેહના ગુનાહની માફી બખશ, (કે)
હું પોતાની જાતી કરણીને સવછ રાખું; અને તું પુતવન્તાં સાહેબની
ઈચ્છા મુબબ કરણી, વાચા, મનસકતી, તરક સકતી, હોશ, અને અકલ
જે આતમાને લગતી ફ સકતીએછે, તેહને (ગુનાહની) વગર આલાએશે
રાખી, આવતી ફુનીઆને લગતો અસબાબ મેલવવા સાડું ભલા વીચારે,
ભલા વચને અને ભલાં કાંમે કરી, હું તાહરી પરસ્તેશ કરૂં. કે જેથી હું રો-
શન ખેહસતનો રરતો (માહરે સાડું) ખોલ્લો કરૂં. એટલે જે મહુને દોન-
ખની ભારી સજા નહી થાએ, અને હું ચીનવદખુલપરથી ગુજર કરીને
ખુશખો ભરેલાં સઘલા સીનગાર સાથનાં અને હુમેશનાં સુખવાલાં ખેહશ-
તનાં મકાંનાં પોહુચું. (હું વખાંણુ કરૂંચ) તે બખશેશના સાહેબની, કે ૬
જે, તેહનાં ફરમાંન મુબબ ચાલનારાએને, પુતની ઈચ્છાને લગતો નેક બદ-
લો આપેચ, અને આખેરશ (ઈઆને કશકન્તને વખતે), તકસીરવારોને દો-
નખથી છુટકારો આપશે, અને સઘલી ખલકને સવછપણાથી સીનગારશે.

૧ (૧૧) (આએ અને આવતી કુનીઆને લગતા) તરીકાઓના સખખ વીસે, બહી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, મીનાઈ કુનીઆં અને આએ કુનીઆંને લગતી (ચાલ ચલંણુના) સખખ, એ (જુદી જુદી) તરેહનાછે; તેમાં મીનાઈ કુનીઆંને લગતી સલાંમતી અને ફરાગત (ધ્યાને આવતી કુનીઆંમાં વગર કુ:ખે રેહવા અને શુખ એન ભોગવવા) નાં સખખને લગતું કારંણુ, યજ્ઞોને લગતી ઈચ્છા, સારી બપ્પેશ કરનારા (ગેબી યજ્ઞો) ની કહવ્યત, નેક લોકોની કુઆ, અ-શો લોકોને લગતા પેઆર અને બલાઓને લગતી સારી મતલબથી (માંણુ-શને આએ કુનીઆંમાં રેહવાએ) છે. અને (આવતી કુનીઆંને લગતી)
- ૩ બીમારી તથા સંકટ (ધ્યાને આવતી કુનીઆંમાં હુલાકી ભોગવવી અને સંકટમાં રેહવા) ના સખખનું કારંણુ, દેવોને લગતા જીલમ, દરંદાંને લગતાં કાંમ, (કુનીઆંનો) ઘટારો કરનારાઓની બદ કુઆ, જાકુરોની ફેતુ-તી, અને બુરા લોકોને લગતી ખરાબ મતલબથી (આએ કુનીઆંમાં આંદમીને
- ૪ જીનદગી ગુજરવાએ) છે. (માંણુસને) આ કુનીઆંની સલાંમતી (ધ્યાને આએ કુનીઆંમાં તનદરસ્તી સાથે રેહવું), સારી રીતની પરહેઝ (ધ્યાને પોતાનાં અં-દાંમની જાલવણી) થી રેહવાએછે; અને ફરાગત (ધ્યાને શુખથી તથા પઈસાની તંગી વગર રેહવું) ઉદીઓગ કરવાએછે. તેમજ (આએ કુનીઆંને લગ-તી) બીમારી, વગર પરહેઝથી (ધ્યાને પોતાની કાએઆની સાચવણી રા-ખેઆ વગર) રેહવાએછે, અને સંકટ, આલસાઈથી (ધ્યાને વગર ઉદીઓ-ગ કરવાએ) છે. જે કાંઈ આવતી કુનીઆંને લગતી સલાંમતી અને ફરાગ-તછે, તથા જે કાંઈ (આવતી કુનીઆંને લગતી) બીમારી અને સંકટછે, તેહ-નો સખખ કોણુથી છે ? આએ કુનીઆની અંદર માંણુસને મદદ કરનારી તથા ઘાત કરનારી સકતીઓથી. આએ અને આવતી કુનીઆંને લગતી મદદ ક-રનારી તથા ઘાત કરનારી સકતીઓ કેહી ? જે સકતીઓ આએ કુનીઆં-ની અંદર (માંણુસને સાદું) સારી વસ્તુ મેલવેચ, અને તેહની (ધ્યાને માંણુસની) સલાંમતી તથા ફરાગતનો વધારો કરેચ તે, તથા જે સકતીઓ તે-હને લગતી બીમારી તથા સંકટને પસંદ કરેચ તે. (માંણુસ) આવતી કુ-નીઆંને લગતા સખખવાણું કેમ થાએચ ? અને કોણુથી (તેહને આવતી કુનીઆંની) સલાંમતી છે ? આએ કુનીઆંમાં મદદ કરનારી પર માંણુક ઈચ્છા

અને બનતી કુશેશથી છે. કોણથી (ખાણસને આવતી કુનીઆને લગતી) ક-
 રાગત છે ? આએ કુનીઆની અંદર મદદ કરનારા ઉદ્દેશ્યોથી. (આવતી ક-
 કુનીઆને લગતી) ખીમારી કોણથી છે ? આએ કુનીઆની કરેહુતને લ-
 ગતી ઘાટકી ધ્વજાથી, તથા (ખાણસને) કુરબલ બનાવનારી જાસ્તીથી. કો-
 ણથી (ખાણસને આવતી કુનીઆને લગતી) તંગી છે ? આએ કુનીઆને લ-
 ગતી (સવાબનાં કાંમમાં) આડે આવનારી આલસાઈથી. (ખાણસ) આએ ૭
 કુનીઆને લગતા સબબવાલું કેમ બનેય ? અને કોણથી (તેહને આએ
 કુનીઆમાં) સલામતી છે ? ખુશીના સબબવાલા મીનાઈ મદદગારો
 (ધ્વજાને યજ્ઞ) થી. (આએ કુનીઆને લગતી) કરાગત કોણ
 થી છે ? ગેખી મદદ કરનારા (યજ્ઞ) ની સારી અખ્શેશથી. (આએ કુ- ૮
 નીઆને લગતી) ખીમારી કોણથી છે ? ઘાટકી કુ:ખકારક વીચારવાલા ગેખી
 (દેવો) થી. કોણથી (આએ કુનીઆમાં) સંકટ છે ? ઘાટકી કાંમ કરનારા
 ગેખી (દેવો) ના બુરા આપથી. જે કોઈ ગણેઆણી હકીમ છે, તે આવતી
 કુનીઆને લગતી તથા આએ કુનીઆને લગતી નેકી અને બદીના સબ-
 બને સારી રીતે પીછાંણેય. (ખાણસને અંધે જેહાંતની) નેકી સાથી છે ? લો-
 કોને (ધરમ નીતીની મારકતે) મુધારવાથી. (ખાણસને જેહુ જેહાંતની) બદી
 સાથી છે ? બદીને સાડ મુકરર કરેલા ઉપાએ અને ઉદ્દેશ્યોગ નહી કરવાથી.
 (આદમીને) આવતી કુનીઆને લગતી (નેકી), અખ્શેશ કરનારા યજ્ઞની આ-
 રાધણા કરવાએ, તથા તેઓની ખશનુદી મેલવાએ, અને દરંદાંની ખાસીઅત-
 ના દેવોની ધ્વજા નહી કરવાએ તથા તેઓને કુ:ખી દેવાએ છે. અને આએ કુ-
 નીઆને લગતી (નેકી), અંદાંમની જાલવણીએ, દવાદારૂએ, સારી રીતનો ઉદ્દે-
 શ્યોગ કરવાએ અને સંતોષ રાખવાએ છે. (આએ) જેહુ તરેહની (કુનીઆને લ-
 ગતાં કાંમની અંદર) પેહલલી (કુનીઆ)ની હયાતીને વાસ્તેનું કાંમ, ખીજના વ-
 સીલાને લીધે ખાણસો કરી સકેય. માટે જે ધરમગુરૂએ આએ પરખાંણે લોકોને ૯
 ચલાવવા સાડ, મજહબને લગતું થોડું કાંમખી નહી કરનારા હોએ, અને જે
 તેઓ ધરમને લગતી કાએદાસરની સહમજ વગરના હોએતો, તેઓને (ધર-
 મને લગતાં) ગણેઆણતી વગર વકુફને લીધે (તેઓના એધાથી) કુર કરવા.

૧ (૧૧૮) આએ કુનીઆનાં લોકોને તરેહવાર રીતની નરીહતથી
ચલાવ્યા વીરો ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ બાણુ કે, આએ કુનીઆનાં લોકોએ (પોતાના) જોસ્સાએને, એમ
આપનારા (હરેમન) ની આલાએશવાલી હાલતમાં, (પોતાના) પેદા કરનારને
લગતા થેડાવથી ચલાવ્યા, એ તરેહવાર રીતેજે. એટલે જ (બાણુસ) હયા-
તીને લગતી માલમતાને સાડું પોતાના જોસ્સાની મારફતે, ઉલટા જોસ્સાવાલા-
એની તરફ ફરેઆ વગર, ખોદાતાલાને લગતા થેડાવથી પોતાને ઘણીએક
રીતે ચલાવી સકેચ. તેમાં જ કોઈ (પોતાના) જોસ્સાની મારફતે (આવતી
કુનીઆની) મોહટાઈને લગતું કાંમ કરનારજે, તે પોતાની દરએક સકતીને
(બેહશતની) ઉમેદ અને (દોળખની) ધાસ્તીથી ચલાવેચ; તેમજ તે કશક-
ન્ટને માટેની ઈચ્છા બદનના જોસ્સાની અંદર રાખીને ચાલવાની લોકોને
સીખાંમન આપનારજે. કે (લોકો) તેહવા જોસ્સાથી પોતાને ચલાવવાથી,
તથા અકલની મરજી મુજબની હીલચાલ કરાવવાથી પોતાને અટકાવે નહીં.
અને સારા ખવાસથી પોતાને સીનગાર આપનારા, તથા સમારનારા થાએ.
ઘણું કરીને આદમી (નેક) જોસ્સા સાથે પોતાને ચલાવનારું, દીનને લગતી
દાંનાઈ અને હુકુમતની મારફતે પોતાને (આએ કુનીઆનાં) ચલાવવાએ,
(સવાખનાં) કાંમ કરવાએ, અને (ગુનાહથી) દુર રેહવાએ થાએચ. અને
તેવીજ ખીજ ઈચ્છા રાખવાએ, (આદમી) એમ આપનાર (એહરેમન) ની
ઈચ્છાવાલી સકતી ધરાવનારા જોસસાની મારફતે (પોતાને) ચલાવવાનાં
કાંમને પુરતી રીતે હાંણી પોહચાડનારું અને લોકોને કશકન્ટને લગતા અહ-
ડતા દરજને માટેનો સંબંધ આપનારું થાએચ.

૧ (૧૧૯) રપેનામીનોને ઘનાહમીનોની ઊપર ચલાવ્યા વીરો
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ બાણુ કે, 'રપેનામીનો' નાં નામનો અસલ ખોલાસા સાથનો અર્થ
'અહડતે દરજની દાનાઈ વાલો' અને 'ગનામીનો' નો અર્થ 'કાએદાને
ટોડનારી ખુરી દાંનાઈ વાલો' હોવો થાએજે. રપેનામીનોને ઘનાહમી-

નોની ઉપર ચલાવવા વીશે આપ્ને રીતે ખોલાસો કરેઆમાં આવેલો છે કે, કેટલીએક ઘંનાઈ ધરાવનારી (ગેબી) સકતીઓ, (માંજુસને) ચહુડતે દરજ્જેનું બનાવવાને માટેની છે, અને કેટલીએક યુરી સમજનો વધારો કરનારી સકતીઓ, (માંજુસને) કંગાલ બનાવવાને માટેની છે. તેથી આદમીઓની અંદર જે કોઈ ડાહ્યાપણવાલું (ઈનસાંન) છે, તે યુરી બુદ્ધિથી (પોતાને) ચલાવનારાં (ઈનસાંન) ઉપર ઘણીએક રીતે ચહુડતો દરજ્જો ભોગવનારૂ છે. અને જે (ઈનસાંન) યુરી બુદ્ધિવાલું છે, તે પોતાને ડાહ્યાપણથી ચલાવનારૂં નથી, તે વાત દીનની સહમજથી દેખઈતી છે. માટે આપ્ને દરીએક મીના પોતે, જાતે હીલચાલ કરનાર, તેહની તરફ ચલાવનારાં (ઈનસાંન) થી છે. તેમાં સ્પેનામીનોની તાબેદારીને લીધે તે, (ઈઆને આદમી) વીખરાઈ જતું નથી, (ઈઆને પોતાના પેદા કરનારથી છુટું પડતું નથી.) અને તેહને સઘલી કેસમનો લોભ આપવાને માટેની ઘનાહમીનોની નીશાંતી જણાતી રેહ્ય. (માંજુસ) સ્પેનામીનોને પોતાની અંદરથી બાહર કાહડવાએ, પોતાની અંદર ગનાહમીનોની જાતને ઘણીએક મતલબથી ચલાવનારૂં છે. તેમાં મુખ્ય કારણ તે એ છે કે, (માંજુસ) ઘનાહમીનોની ઘટારો કરનારી સકતીઓના સંબંધને લીધે, પોતે સ્પેનામીનોની પેદાએશને દુઃખ દેનારૂં અને નોકસાન કરનારૂં થાયેચ. અને તે વીસેની બેખબરીની સહમજ ઘનાહમીનોને કશોકાંતને વખતે આપોઆપ મલસે. અને જ્યો પોતે ઘનાહમીનોની મારફતે પોતાને ચલાવનારા છે, તે (દેવ દરજ્જો) તે વેલા આજેન અને કમજેર થસે.

(૧૭) (મજદીઅમીની) દીનની દોસ્તીના તરીકા અને તેહને ૧
માટેના હોકમ વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ભલી દીનની દોસ્તી અગત કરીને આપ્ને (નીએ લખી ૨.
જણાવેલી) બે રીતથી થાયેચ. (તેમાં એક) ભલી દીનની સહમજ મેલવાથી,
(અને બીજી) તે (દીન) ના હોકમ પરમાંજુ આલવાથી (માંજુસ ભલી દી-
નનું) દોસ્ત, નેક દીઆંત વાલું, પવીત્તર, બેહશતી અને ગરોથમાંનને ૩
લગતું થાયેચ. અને જે કોઈ ભલી દીનની દોસ્તીનું તથા તેહનાં કરમાંન
મુજબ આલવાનું ગણેઆંત મેલવતું નથી, તે (આદમી) યુરી દીન વાલું

(ઈચ્છાને વગર નીતીનું) તથા (આવતી દુનીઆમાં) નેકીને સાડું આ-
પુરતા વાહું છે.*

૧ (૧૧) અગમ્યુદ્ધિ વાલાં (માણુશો) ના હિદીઓગ, તથા (યુના-
હની) પરહેજ વીસે ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, અગમ્યુદ્ધિ વાલાં (માણુશો) નું કાંમ, જેમાં ઘણો કાચ્ચે-
રો હોય્ચે, તેહને લગતો હિદીઓગ કરવાચ્ચે, સારી મદદ મેલવાનું છે. અને
તેમ કરવાથી, તેહને જે આચ્ચેપત મલેચ, તે તેહનાં રવાંનતી નેકી અને સવા-
બને લગતી છે. તેમજ (તેહનું કાંમ) જેથી વધારે નોકસાંન થાચ્ચેચ, (તેહવાં કાંમ-
થી) દુર રેહવાનું છે. અને તેમ દુર રેહવાચ્ચે તેહને જે મદદ મલેચ, તે પાપ તથા
રવાંનને લગતી બદીને ઠાંકી નાખવાની છે. તેથી, જે (માંણુસ) આચ્ચે દુની-
આંને લગતા કાચ્ચેદાની મારકતે, (ઈચ્છાને આચ્ચે દુનીઆમાં મલર્તી સાડી
જોગવાઈચ્ચે), સવાબની આચ્ચેપત વગર કણુ નહી રેહતો, ચહહડતે દરજજેનો
હિદીઓગ કરવાને તે ખરેખર લાચ્ચેકનું છે. અને જે કોઈ આચ્ચે દુનીઆંને

* આચ્ચે દુનીઆમાં નેકી કરવાથી દુર રેહવું તથા યુનાઈ કરવામાં આગલ
વધેલું નાણુસ, આચ્ચે દુનીઆંથી યુજરી ગીઆ પછી, મીનોઈ જેહાંત્રમાં પોતાનાં ક-
રવુકની સજા ભોગવતી વખતે, નેકીનાં કાંમ તેણે આચ્ચે દુનીઆમાં નહી કીધાં તે
વીસેનો પસ્તાવો કરી, પાછું આચ્ચે દુનીઆમાં આવીને નેકી કરવાની આ-
પુરતાઈ બતલાવેચ, તે વીસે 'દાદસ્તાને દીગી' નામની પેહલવી-કેતાબમાં નીચે જ-
ણાવેઆ સુજબનું વરણુત આવેલું છે.

જે સુખાંસુ ૧ ૧૧૩૦૭૧ જે ૭૫૧ ૭૫૭૧ ૭૫૭૦ ૧ ૭૫૬૫ ૧૧૭ ૭૫ ૬૬૬
૭૫૧ ૧૧૭ ૬૫ ૬૫૧ ૬૫ ૧૧૧ ૭૫ ૧૧૭ ૬૫ ૬૫ ૬૬ ૧૧૭૭ ૭૫૧૭ ૧૧૭૫૭
૧૧૭૫ ૭૬ ૫૭૫ ૧૧૭૬ ૭૫ ૫૧૭ ૬ ૧૧૭ ૫૭૫ ૧૧૭૫૭ ૧૧૭૫ ૧૫૧૧ ૧ ૧૧૭૫૭
૧૧૭ ૭ ૧૫૧ ૭૫ ૬૫૭ ૬૫૬ ૧૧૭ ૬ ૧૧૭૫ ૧૧૭૫ ૧૧૭૫ ૭૫ ૬૬૫ ૭૫૭૫ ૭૫૬
૭૫૭૫૭ ૭૫૬૫

'હુચ્ચે, ગેતી (ઈચ્છાને આચ્ચે દુનીઆં) ને લગતી હીલચાલ અને હયાતીની
અંદર, યુનાહનું નીવારંણુ અને પુણુનો જખીરો કાચ્ચે નહી કીધો ? કે તેથી મહને
ચહહડતે દરજજેનો વધારે બદલો મલતે અને જેથી માહરી જતને લગતા યુનાહનું ની-
વારંણુ અને માહરં રવાંનનો (દોજખની સજાથી) છુટકારો થઈ સકતે. હમણાં ગે-
તીને લગતાં દરીએક શુખમાં જીનદગી યુજરવાંથી, મીનોઈ દુનીઆંને લગતી ચહહડતે
દરજજેની ઉમેદમાં હું નીસકલ થચ્ચેચો; અને સખતી ભરેલી સજા તથા ધણી તસદી
બરેલી ધાસ્તીને હું સવાધીન થચ્ચેચો છેહ. આચ્ચે વખતે (પેજાં કસુરવંત માણુસને)
બદન સાથની દુનીઆમાં પાછું જવાની આહેશ થાચ્ચે છે.'

લગતાં નોકસાંનની મારફતે, (ઈચ્છાને આપ્ને કુનીચ્માંમાં મલતી બુરી જોગ-
વાઈએ), જે પાપ કરેઆ વગર થોડો વખતથી જવા નહી દીએતો, તેથી તે
(માણુશ દોનખથી) છુટવાનું નથી. માટે જે (આદમી) ગુનાહની પરહેજ, (દો-
નખનો) ડર, અને નેકીની કાલજ વગરનું હોએ, તે અગમ બુદ્ધિવાલું નથી.

(૧૧) મજદીઅસની દીનનો થોડો, મધ્યમ અને ઘણો શરસ ૧
સંબંધ અને તેહને લગતા પ્રાએદા વીરો ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, મજદીઅસની દીનને માટેનો સરવેથી નાહલો સંબંધ, દીન ૨
ઉપર એક માણુસના વીચારને આસ્તવાર (ઈચ્છાને ઈમાંનદાર) કરવાએછે.
અને તેમ કરનારો શખ્સ, તે (દીન) ના દશતુરના વસીલા તરીકેછે. અને તેથી
ફાએદો એએ છે કે, તે આદમીના (મજદીઅસની દીન સાથના) સંબંધથી,
દરૂજ તે આદમીથી જુદો પડવાએ નબલો પડેછે, અને તેથી યજદોની ક-
ઉચ્ચતનો વધારો થાએછે. મજદીઅસની દીનને માટેનો મધ્યમ સંબંધ,
એક ટોલાના વીચારને ભલી દીન ઉપર આસ્તવાર કરવાએ, તથા તેને હ-
મેશાં અહુરમઝદને લગતા વીચારથી રાખવાએછે. અને તેમ કરનારાઓ
આપણા જરથુશતરોતુમની દશતુરીને માટેના (વસીલા તરીકે) છે. અને
તેથી ફાએદો એ થાએમ કે, તે ટોલાના (મજદીઅસની દીન સાથના) સં-
બંધથી, તેહનીથી દરૂજ જુદો પડવાએ તે ઘણો નબલો થાએછે. અને
તેથી ઈજદોને ઘણી કઉચ્ચત મલેછે. મજદીઅસની દીનને માટેનો સરવે ૩
થી સરસ સંબંધ, ખલકનાં તમાં લોકોનો વીચાર ભલી દીન ઉપર મજ-
બુત થવાએ, તથા કુનીચ્માંના સરવે માણુસોનો વીચાર એક જરથુશતરો-
તુમ* ની મારફતે અહુરમઝદની સાથે એકમલતો હોવાએછે. અને તેથી
ફાએદો એએ છે કે, યજદોને, દીનનો સંબંધ ધરાવનારાં સઘલાં આદમીઓ-
ની ફોજની મારફતે, દરૂજને (તેહની) વગર ફોજના સખબથી અસકત અને

* જરથુશતરોતુમ—આએ ખોલ, પેગમબર જરથુશત પછી થનારા પેગમબ-
રોના, તથા પેગમબરના જાએનશીન તરીકે આપ્પા જરથોશતી ટોલાની ઉપર મુ-
કરર કરેઆમાં આવેલા સરવેથી વડા દશતુરોનદશતુરના, એલકાળ તરીકે વપરાએલોએ.
પાક અવસ્તામાં આએ ખોલ 'જરથુશતરોતુમ જરથુશતરોતુમ' કરીને વપરાએલો
આપણને મલેએ. અને તે ઉપરથી ઉપલા પેહલવી ખોલની ઉત્પત્તી થાઈએ. વી-

તાવેદાર કરવા અને તેહને તોડવા સાડ, અરસપરસની મદદ મલશે. ક્ર-
શોકન્તને લગતાં કાંમને સાડ સઘલાં આદમીઓની એકસરખી ફેજનું બ-
નવું, યજ્ઞોની કહ્યતથી છે, અને તે કહ્યતની વ્યસર (સઘલાં આદમી-
ઓની અંદર) હોવાને લીધે, હુમેશાં સઘલાં આદમીઓ દરૂજનો ઘટાડો
કરવા સાડ, ક્તેહમંદ સોસીઓશાની સાથે એકસરખી ફેજ તરોકેની કહ્ય-
ત ધરાવનાર થશે. અને પાક દાદારની ઈચ્છા મુજબ ભલી દીનની સહ-
મજને લગતો શુધારો ફુનીઆઓની અંદર અપાસે.

ફેરદના ૧ લા કરદાના ૩૦ માં ફેકરામાં, તથા 'અધિક્ષુ ક્રેમ' ગેહના ૯ માં ફેકરામાં
આએ ખોલ ઉપલી મતલબને મલતી સહમજથી વપરાએલો આપણને મલે છે. જેમકે:—

—
• ફેરદના ૧ લા કરદાના ૩૦ માં ફેકરામાં, તથા 'અધિક્ષુ ક્રેમ' ગેહના ૯ માં ફેકરામાં
આએ ખોલ ઉપલી મતલબને મલતી સહમજથી વપરાએલો આપણને મલે છે. જેમકે:—

‘હું અહુરમજદને લગતી પુછપરછ, (ઈઆને મજદીઅસની દીનને લગતી સહ-
મજ), અહુરમજદને લગતા મજહબ (ઈઆને મજદીઅસની દીનને લગતી) આલમ-
લાલ, અહુરમજદને લગતા નીઆધીસ, (ઈઆને મજદીઅસની દીનનાં ફરમાન મુ-
જબનો ચુકાદો કરનાર), અને અહુરમજદને લગતા જરયુશતરૌતુમ, (ઈઆને વડા
ધરમચુર) જે પવીતર, અને પવીતરાઈનાં મુલ છે, તેહની યાદ કરેય; અને (તે વી-
સેની ખીજાં લોકોને) અબર આપુંય.’

—
• ફેરદના ૧ લા કરદાના ૩૦ માં ફેકરામાં, તથા 'અધિક્ષુ ક્રેમ' ગેહના ૯ માં ફેકરામાં
આએ ખોલ ઉપલી મતલબને મલતી સહમજથી વપરાએલો આપણને મલે છે. જેમકે:—

‘જે અથો મરદ, ધાણું કરીને સાઈ પીચારનારો, સાઈ ખોલનારો અને સાઈ
કરનારો, ઈમાંદારીથી ચાલનારો અને પાપને પસંદ કરનારો નથી, તથા જેહનાં કાં-
મોથી ફુનીઆનાં લોકો જરયુશતરૌતુમને લગતી, (ઈઆને જરતોશતી ઘરમનાં વડા
ધરમચુરનાં ફરમાન પરમાણી), આરાધના અને બંદગી કરવા સાઈ, (પોતાની) પવી-
તરાઈમાં વધારો કરે, તેહની હમો વખાણુ કરીએય. (તેમજ) અથો જરયુશતરૌતુમ,
જે પવીતરાઈનો સાહીબ છે, તેહની હમો વખાણુ કરીએય.’

† જુવો ‘દીનકઈ’ કેતાબનાં ૧ લાં પુસતકને ૨૮ તથા ૨૯ મે સદે ‘સોસીઓશ’
ખીસે આપેલું વરણન.

(૧૧) મનદીઅસની દીનનાં તેજને વધારનાર તથા તેહને
જાંખ પોહ્યાડનાર (કોણુછે) ? તે વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે, જે કોઈ મનદીઅસની દીનની સહમળથી, નરચુશતરો- ૨
તુમ તથા અશોરદ (ધ્યાને ધરમગુર) નાં ફરમાં પરમાંણે, પોતાની દીનના
અશો લોકોમાં સખાવત કરનારો, તથા તે (દીન) ની નીશાંત (ધ્યાને શુદ્ધેહ
કુશતી લોકોમાં) આપનારો, અને તેહને લગતું ખોલનારો તથા તે ઉપર પે-
આર રાખનારો હોય્ને, તે મનદીઅસની દીનના તેજને વધારનારો છે. અને ૩
જે ધનાહમખિના તરીકાની સહમળ રાખનારો, ભલી દીનને આડે આવ-
નારો અને તેવાજ વીચારનો સંબંધ (લોકોને) આપનારો હોય્ને, તે દીનને
જાંખ પોહ્યાડનારો 'ફરેહચુત' તથા 'અધમેચુત' છે.

(૧૧) હયાતીની તરફ નજર રાખીને (જાંણુસે) સંતોષ અને ૧
હીદીઓગને ચાલુ રાખવા વીસે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે, જે કોઈ (આદમી) યુજેરગીને લાચેકનું છે, તે સંતોષ ૨
રાખવાને સક્તીવાંત છે, અને તે ઘણી હલકી દોલતને (ધ્યાને આચ્છે ફની-
આંતી વસ્તુ જે નીચ મારગે મેલવી સકાય્ને તેહને) વળત આપતું નથી.
પણુ તે લાંખી જનદગીને લગતા સંતોષ* ને વધારે ચહડતે દરજેની
કહચ્ચત તરીકે ગણેચ, અને તે યુજેરગ સંતોષ ઉપર (પોતાનું) ધેઆંત
આપેચ. અને જે કોઈ હમેશની ખુશીવાલો છે, તે ખીનાઈ મકાંનનો નેક
બહલો મેલવા વીસેનો હીદીઓગ ચાલુ રાખવાચ્છે.

* લાંખી જનદગીને લગતો સંતોષ—તે જે કાંમથી આવવી ખીનાઈ જેહાં-
માં શુખ મલે, તેહવાં કાંમને લગતા સંતોષને સહમળવો.

૧ (૧૦) પાક દાદારની તરફથી આદમીને સવાબનો બદલો
અને ગુનાહની સજા મલવાનાં કારણ વીરો ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણુ કે, પાક દાદારની તરફથી, આદમીને સવાબનો બદલો તથા ગુનાહની સજા, એ બેંદુ ચીજ છે. તેમાં અંગત કરીને (માંજુસ) ગુનાહની સજા વાલું, સવાબ કરવાથી દુર રેહવાએ, અને જાણુનિધને ગુનાહ કરવાએ થાએચ. અને પોતાને સાડ પસંદ કરવા જોગ તરીકા વાલું, (ધમ્માને પુણવન્તુ), ગુનાહ કરવાથી દુર રેહવાએ, અને સવાબને માટેનાં કાંમ કરવાએ થાએચ. (આએ કુનીઆમાં સંકટને) સેહન કરવા સાથે (પોતાના) આતમાને સાડ પવીતરાઈનું કામ કરવાનો સબબ, આદમીને પોતાની જાતની અંદર દોસ્ત તરીકે પોતાના પેદા કરનારને રાખવાથી છે. જે આદમીની અંદર અકલ તથા દીનને લગતી ઈચ્છા અને બીજા સારા ગુનો છે, તે, તેહને સવાબનો સંબંધ આપનારા વસીલા છે. માણુસ પોતાના પેદા કરનારની તાબેદારી કરનાર, સવાબના વસીલાની કહ્યત તથા સહમજ છે. અને તે (વસ્તુએ), આદમીને ગુનાહથી દુર રેહવાની પુરતી રીતે સહમજ આપનાર છે. સવાબનું કાંમ આદમીની પુરતી મદદ કરેચ; અને તેહને લીધે (આવતી કુનીઆના) નીઆધીસો, ગુનેહગાર આદમીની સજાને માફ કરનારા છે. માટે આદમીએની અંદર જેકોઈ શખ્સ ગુનાહનાં કાંમનો અટકાવ કરનાર તથા કોઈબી એબને નહી ઉઠવા દેવાના વસીલા તરીકે (હોએ), તે ગુનાહનો ઉપાએ કરનારો હકીમ, તથા માંજુસોને ગુનાહથી પાછાં રાખનાર અને સવાબથી દીનદાર બનાવનાર છે. અને તે શખ્સ માંજુસોને ગુનાહ અને સવાબને પીછાણવાનો મારગ બતલાવેચ તથા તેએની અંદર (આએ કુનીઆમાં) સવાબનો બદલો અને ગુનાહની સજા કેટલી ભેલસેલ રેહચ, તેહનો (વીસ્તાર) પુરતી રીતે જણાવેચ.

(૧૧) (પાક ખોદાએતાલાની) સ્તુતી કરવા અને આભાર માંણવા વીસે, બલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુપું કે, પેદાનો કરનાર (પાક ખોદાએતાલા), જે સઘલી પરકારની સ્તુતી કરવાને અને સરવે રીતનો આભાર માંણવાને માટેનો છે, તેહની સ્તુતી કરવા અને આભાર માંણવાને સરવે કોઈ બંધાએલા છે. કારણ કે, જ્યો પ્રમાંણુ અથવા હુદ વાલા છે, (એટલેજ જ્યો યજ્ઞ અમેશાસ્પન્દોને તે સાહેબે પોતાની તરફથી દરએક કાંઈને લગતી સકતી બખશી છે, તે હુદ અને માફકસર છે), તેઓની ઉપર તે સાહેબ વગર હુદ અથવા પ્રમાંણુ વાલો છે. વગર હુદ અથવા પ્રમાંણુની ખતલબ એ છે કે, તે સાહેબ સઘલી પેદાએશને પેદા કરનાર તથા તેહને હયાતી આપનાર હોવાથી, તે પેદાએશના સંબંધને માટે, (ઈચ્છાને તે સઘલી પેદાએશ તેહની પોતાની છે તે વીસે), જાણીતો છે. અને જ્યો પ્રમાંણુ (અથવા હુદ) વાલા છે, તે અમેશાસ્પન્દો, ખીનાયજ્ઞો, સુરિય, અને બીજા શેશણુ સેતારાઓ, તથા સખી પાદશાહો અને બીજા લોકો છે. તેથી સઘલી ખીનો અને ગેતીને લગતી દરીએક (પેદાએશ), તેહને આબાદ રાખનારાઓની સ્તુતી કરવાને બંધાએલી છે. તેમાં આએ કુંતીઓની પેદાએશ, (તેહને) આબાદી આપનારાઓમાંના દરએકની, દરએક આબાદીને લગતાં પ્રમાંણુ વાલી સકતીને સાફ, આભાર માંણવાને બંધાએલી છે. માટે (આપણી તરફથી) ખીનો અને ગેતીને લગતા જે યજ્ઞોની સ્તુતી કરવા અને આભાર માંવવામાં આવેય, તે અસલ પેદાના કરનારનો સંબંધ તેહમાં હોવાને લીધે છે.*

* આપણુ જરતોશતીઓ પાક ખોદાએતાલાની બંદગી કરતી વખતે અવસ્તામાં ફરમાવેલા હોકમ મુજબ અમેશાસ્પન્દો અને બીજા યજ્ઞોની વખાંણુ કરીએય, તથા તેઓનો આભાર માંણીએય, તેહની ખરી અને ખોલાસો બરેલી સહમજ, આએ બાબતને લગતો છેલ્લો ભાગ આપણને બતાવેલો છે. અને તે ઉપરથી આપણને જાણીએય કે, અમેશાસ્પન્દો અને યજ્ઞોમાં જે સકતી અને ગુણો છે, તે અશો, અહુરમજ્દે તેઓને બખશેલા છે; માટે તે સકતી અને ગુણો તેઓમાં હોવાથી તેઓ ઈનશાંતની તરફથી સ્તુતી કરવા અને આભાર માંણવાને લાએકના છે. જો અહુરમજ્દની સકતી અને ગુણ તેઓમાં નહી હોએતો, તેઓ કોઈબી પરકારે આદમીની તરફથી વખાંણુ કરવાને અને આભાર માંણવાને લાએકના નથી. તે આરે ઈજ્ઞ અમેશાસ્પન્દોને લગતી સ્તુતી, પાક દાદારને લગતી વખાંણુ કાંએ નહી ગણાએ? અશો અહુરમજ્દે પાક અવસ્તાની અંદર આપણા અશો પેગમબરને ફરમાવીડે છે કે,

જો અહુરમજ્દે પાક અવસ્તાની અંદર આપણા અશો પેગમબરને ફરમાવીડે છે કે,

જો અહુરમજ્દે પાક અવસ્તાની અંદર આપણા અશો પેગમબરને ફરમાવીડે છે કે,

१ (११) कुनीआंभांथी नोकसांनकारक हुलाकीने दुर करवा वीसे
बली हीनने लगता जालारो-

२ जाल्लुपुं के, कुनीआंभां ने कांथ नोकसांन करनारी हुलाकी होय्मे, ते
दरीयेक हुलाकीने तांहांथी दुर करवा साइ, रध्मत्तना वडा पादशाडे हुकुमतने
इये (पोतानी तरकुनी) कालळ अतलाव्वी; के तेम करवाथी ते (पादशाड)
पाक ददरनी तरकु वधारे पेआर अतलावनारो थाय्मे. पाल्लु जे आये
(नोकसांनकारक हुलाकी) केये जाल्हाय्मे, अने तांहां तेहुनो अटकाव ते अ-
अला (पादशाड) थी नही थाई सके, अथवा ते वीसेनी ते कालळ नही
रापे अथवा तो (तेहुनो उपाये केम करवो तेहुने ते) सहमळ नही सके;
तो ने (पादशाड) बुराई उपर सकतीवांन थवाभां असकत अने नबलो
होय्मे, तथा (तेहुने लगता उपायेने) नही सहमळ सकतो होय्मे, ते दरी-
येक तरेहुनो धनसाइ आपवाने दपधता नांलाय्केछे; माटे हुकुमत करनारा
(राजा) आये धनसाइने आतर तेहुनी साथे लडाई करवी (सज्जवारछे).

नोकसंनकारक हुलाकीने दुर करवा वीसे बली हीनने लगता जालारो-
० ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३

नोकसंनकारक हुलाकीने दुर करवा वीसे बली हीनने लगता जालारो-
० ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३

तीरयशत करहो १६ भो, ईकरो ५० भो.

६३३३३३३३ ६३३३३३३३ ६३३३३३३३ ६३३३३३३३ ६३३३३३३३
६३३३३३३३३ ६३३३३३३३३३ ६३३३३३३३३ ६३३३३३३३३ ६३३३३३३३३
० ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३ ६३३३३३३

जो स्पेतमांन नरतोयत ! जेम माहारी आराधना, अंङगी, अशनुदी अने
वप्यांलु करेआमां आवि, तेम आराधना, अंङगी, अशनुदी अने वप्यांलु करवा-
नोग, हुंये तिथतर सेताराने पैदा कीविय.

आये अने अने मलती मतलयना धाया ईकराये पाक अवस्तामां आवेला-
छे, ते उपरथी जाल्ही रीते जाल्हाय्मेय के, पाक ददरने यन्द अमेशास्वनहोनी स्तुती
अने धंआद करवा साइ आपलुने करमावीडिय, ते, पोतानी कुदरवी सकती तेज्योनी
अंङर होवाथीछे, अने तेज्ज अणयने कीधे तेज्योने लगती स्तुती तथा धंआदने पो-
तानी स्तुती तथा धंआद तरीके गप्लीछे.

(૧૩) જમીનને નોકસાંત થવા વીસે ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાંભુતું કે, જેમ આદમીના બદનની અંદર પવન ચાલુ છે, તેમ જમીનની અંદર જમીનના શુધારાને શાસ્ત્ર પવન હુમેશાં કરતો રેહ્ય, અને જેમ આદમીનાં સરીરની અંદર પવનને ગુબર કરવાનો મારગ છે અને તેહમાં તે ચાલેય; તેમ જમીનની અંદરથી છે. જેમ (ખાણુસનાં) સરીરની અંદર પવનને હીલચાલ કરવાનો મારગ હોવાથી તેનાં અંદાંમની હુયાતી છે, અને કોઈ જગ્યાએ પવનને મારગ નહીં મલવાથી, તે શરીર મોતમંદ થાયેય; તેજ બદનને લગતી હાલત જમીનની અંદર (પવનનો) મારગ બંધ થવાથી બનેય. જેમ બદનની અંદર ફેરફાર કરનારા આડી ચાલચલણના તરીકાએ (ઈચ્છાને ઉલટા બનાવતી ઉત્પન્તી કરનારા સબબો), (બદનનો) નાસ કરેય, તેજ પરખાંણુ જમીનની અંદર ઉલટી ચાલચલણવાલા તરીકાએથી પવન (ને ફરવા) નો મારગ બંધ થાયેય, તેથી જે તરફ ઉપર પવનનો મારગ બંધ થાયેય તે તરફ પવનને (ખોતાનો) મારગ નહીં મલવાને લીધે (જમીનની અંદર) નોકસાંત થાયેય. જેમ પેલાં જાદુગર અફરાસીઆબ તુરે, ઘણીએક ફલદરૂપ જમીનને વગર પાંણીની, ખાંણુશ વગરની, અને ઉગડ કરવા સાસ્ત્ર જાદુઈની મારફતે કરીઈ હુતું. વલી ભલી દીનને લગતી સહમજની અંદર જણાવેલું છે કે, હુમેશાં જમીનની અંદર પવન આતશથી ગરમ થાયેય, અને તેની એથી નેશ કરીને ઉપર આવેય, તેથી (જમીનને) નોકસાંત થાયેય. અને તેહના બે ટુકડા પડેય; જેમ આદમીનાં બદનની અંદર પવનનું ઉકડું આતશથી જણાવેલું છે, તેમ જમીનની અંદર (આતશથી પવનના ઉકવાએ) ધરથીકંપ અને (ખીજી) નોકસાંત થાયેય.* તેથી દરીએક મુલ (ઈચ્છાને

* જોરએપાસ્તાં—નાંમની ફારસી કેતાબ જે પાદશાહ નોશિરવાંત આદિલના વખતમાં આએ પાદશાહના દાંનેશમંદ વજીર અબુજરયમેહરના એક આજરખનેહ નાંમના શાગેરદે, પેગમખર જરતોશતે હીનદુસ્થાનના રાજા ઉપર લખેલા એક પેહલવી રસાલાનો પાદશાહ નોશિરવાંતના હોકમથી તરજીમો કરેલો છે, તેહમાં ઉપલી ખાખતને લગતું વરણુન આએ રીતે આવેલું છે:—

زورگ تف دون آمیزی که در کوه های زیر زمین هر دو گرد و زوری
در او پیدا گردن و کاهی که تفهای پی در پی او را صدن دهد جای استادن

જાત) પોતે આરાસ્તગી ભરેલી તે (ધમ્માને આતશ અને પવન) ને લગતા પ્રમાંણના સમબથી રેહ્ય. અને વગર પ્રમાંણના સમબથી તે જાત ખરાબ થાએચ. માટે દીનતી અંદર જાણાવેલું છે કે, (સઘલી) ઉતપન્તીને કાએદાસર રાખવી, એ, ભલી ગેખી સકતીના વધારે પોહ્યવાએછે, અને વગર પ્રમાંણે રાખવી, એ, બુરી ગેખી સકતીથીછે. આતશની તણુઆત પવનથીછે, અને પવનને ચલાવનાર આતશછે, જે તેઓ પોતાના સાંમનમાં બરોબર હોએતો, પવનથી આતશને જાનદગી તથા તણુઆતછે; અને આતશથી પવનને ચલાવવાની સકતીછે. અને તેહનીથી સુધરનારી વસ્તુઓ સલાંમતી અને આસાંનીથી રેહ્ય. અને જે વસ્તુઓ તેના સાંમનથી પ્રમાંણ વગરની થાએચ, તેનાં તનની અંદર પવનનાં કરતાં આતશને (તેના) જોરસાની અંદર કમજોર થવાએ તથા આતશથી પવનને ઉઠવાની સકતી ખરાબ થવાએ, તે (આતશ) અને પવનથી શુધારો મેલવનારી (વસ્તુઓ) જેવી કે, જમીન, પાંણી, આડપાંણુ, ગોરુપન્દ અને આદમીઓ છે તે, નોકસાંન પાંમેચ.

ندارد زوری کند تا زمین بشکند و ازان کوبدرد جهد و آن زمین گاهی که زمین خشک بسته بود با زمین بالای سنکستان شکافتن تف درد آمیز و بیرون آمدن از آنجا نه کاریمت آسان و آن تف از ممد نخست از خون جنبشی کند و انکا برخی ازان زمین را جنبش آن خرد این جنبش را زمین. نوز می شمارد و آن تف درد آمیز پرمزور که زمین را بلرزاند گوشه از زمین را بشکند

ગરમીની ધુઆં સાથની જે કહ્યતછે, તે જેહારે જમીનની ભીંતરના ભાગોની અંદર એકઠી થાએચ, તેઆરે તેહમાં એક જાતની કહ્યત પેદા થાએચ, અને જેઆરે તેહને ઉપરાસાપરી આતશની ગરમી પોહ્યેચ, અને તે આફને રેહવાની જગા મલતી નથી, તેઆરે તે જોર કરેચ; તેથી જમીન ફટ્ટેચ, અને તે મારગેથી તે આપાર આહરે નીકલેચ. અને જો કોઈ વખતે તે જમીન શુક્રી અને પોરસ વગરની હોએચતો, તે ઉપરની પથરને લગતી જમીનને ફારવાનું અને તેમાંથી આહરે નીકલવાનું કાંમ તે ધુમાડાં સાથની આતશની ગરમીને (ધમ્માને આફને), ઘણું સુશકેલ થાઈ પડેચ, તેથી તે આતશની ગરમી તેમાંથી આહરે નીકલવા સાથે કુદરતની મદદથી પોતાની તરફની જે કાંઈ હીલચાલ કરેચ, તે વેલા પેલી જમીનને તે ફેટલેએક દરજ્જે ધુમવેચ, જેહને આપણુ ધરતીકંપને નાંમે ઓલખીએચ, અને જેઆરે ધુવાં સાથની આતશની ગરમી વાલી કહ્યતમદ સકતી જમીનને ધુમવેચ, તેઆરે તે, જમીનની અંદરના એક ભાગને ફટ્ટેચ.

(૧૧) પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશીઓ*ના કેહવા મુજબ (કેટલીએક વસ્તુથી) દુર રહેવા વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાશો.

જાણુવું કે; પેદાના કરનાર (અથો અહુરમજદ) ને ખરાબ વસ્તુ પસંદ નથી, તેથી જાંહાં યુરી વસ્તુ હોએ તાંહાંથી દુર રહેવું. જે ચીજ દાદારને પસંદ નથી, તે ચીજને આપનારો તે નથી, માંટે તે(હવી વસ્તુ)ને ચહડતે દરજોની ગણવી નહી, અને તેથી દુર રહેવું. જે વસ્તુની સહમજ

* પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશીઓ—એ ખોલતો અર્થ 'પેહલો મજહબ ધરાવનારા' હોવો થાએછે, અને એ નામ ગયોમરદથી તે અથો જરતોશતના વખત શુધી જે ધરિંનીઓ મજદીઅસની ધરમ પાલનારા હતા તેઓને આપેઆમાં આવેલુંછે, અને એ વીસેની સાખેતી ઇજશનેના ૨૩ મા હાના ખીજ ફેકરામાં આવેલા પાક અવસ્તા ઉપરથી આપણને નીચે જણાવેઆ મુજબ મલેછે:—

જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં છે તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે. જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં નથી તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે. જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં છે તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે. જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં નથી તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે.

આતરે હું વખાણુ સાથે આહુમ્ય, ગયોમરદનાં, અથો જરતોશતનાં, કે શુશતાસ્પનાં અને જરતોશતનાં ખેટા ઇસિદવાસ્તરનાં ફરોહરને, સઘલા પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશીઓનાં પાક ફરોહરોની સાથે.

આએ ઉપર જણાવેલી અવસ્તાની દલીલ મુજબ પેગમબર શાહેબ જરતોશત શુધીના ધરિંની મજદીઅસનાનો 'પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશ' ને નામ ગણાતા હતા, અને જેઓ પેગમબર પછી મજદીઅસની જરતોશતી દીન ધરાવનારા હતા તેઓને 'નખાનજદીસ્ત' નું નામ અવસ્તામાં આપેઆમાં આવેલુંછે; પણ દશતુરાંન દશતુર આદરબાદ મારાસ્પંદ, જે સાસાની પાદશાહ અરદેશેર બાબકાનના નખીરા અહુરમજદ શાહપુરના વખતમાં થાઈ ગીઓચ, તેહના વખતમાં પેગમબર જરતોશતના શાગેરદો અને તે શાહેબ પછી થોડી મુદતે થાઈ ગએલા દશતુર મોબદોને 'પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશ' ને નામ ખોલતા અને ઓલખતા હતા. જે વીસેની સાખેતી સાસાનીઆન દોરમાં લખાએલાં પેહલવી પુસ્તકોનાં લખાણુમાં આપણને મલેછે. વલી તેઓની પદવીમાં દશતુર આદરબાદ મારાસ્પંદનાં ફરોહરને તેહનાં માનને ખાતર ગણેઆમાં આવેલુંછે, અને તે વીસેની સાખેતી 'આફરીને ફરવરદગાંન' જે પાદશાહ નોશેરવાંન આદલના વખતમાં બનેલીછે, તેમાં નીચે જણાવેઆ મુજબ આવેલીછે. જેમકે:—

જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં છે તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે. જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં નથી તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે. જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં છે તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે. જે વસ્તુની પાક અવસ્તામાં નથી તે તેને પાક અવસ્તામાં લેવામાં આવે છે.

આએ બંદગીની કુટિઅત, સઘલા ખેહશતી પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશ, દીનના પેશવાઓના ફરોહરોની સાથે, આદરબાદ મારાસ્પંદનાં ફરોહરને પોહચો. વાસ્તે ઉપલા 'પચ્ચોઠ્ઠીઓદકચ્ચેશીઓ' નો અરથ પેગમબર શાહેબના શાગેરદો અને તે પછીના દીનની સહમજ ધરાવનારા કાખિલ દશતુરોનો સહમજવો.

- ૩ ધરીવનાર દાદાર (પોતેજ) હોય્ને, તેહવી (વસ્તુની) સહમજ મેલવવાથી (માંણુસે) દુર રેહવું. જે ચીજ વીસે (માંણુસ) જાંણુકે તે બીજને લગતીછે, પણ તેહને (પોતાને) પસંદ પડતીછે, તે તેથી દુર રેહવું, અને (જે કાંમ) વધારે નોકસાંન કરનારૂં હોય્ને તે નહી કરવું, તથા તેહને વળન આપવું નહી. પેદાનો કરનાર સાહેબ માંણુસની તરફ ઘણીએક તરેહથી લાએકી વાલોછે, માટે એક માણુસને પોતાને વાસતેની કોઈ વસ્તુ તેહને પોતાને લાએકની હોય્ને, પણ (બીજાં) આદમીએને સાડું તે ઘણીએક રીતે લડાઈ ભરેલી, અને નોકસાંનકારક ઈચ્છાવાલી હોય્ને, તે તેથી (આદમીએ) દુર રેહવું.
- ૪ દાદાર પોતે નોકસાંન કરનારી ઈચ્છાવાલો નથી, માટે તેવી (બુરી ઈચ્છાથી) દુર રેહવું. અને જે કોઈ તેહવું કાંમ કરનારો હોય્ને, તેહની ઈચ્છાને (તે કાંમથી) ફેરવી; કારણ કે જે કોઈ તેહવું કાંમ કરનારને તેહની (બુરી) ઈચ્છાથી ફેરવનારો નથી, તે પેલા વગર આખરૂવાલાની ઈચ્છાને મલતોછે. દેવ, વરૂ, અને પ્રફલ્લના જોસ્સાએ, આદમીની સાથે લડાઈ કરવાથી, તથા આહુરમજ્દનાં (પેદા કીધેલાં) આદમીએને નોકસાંન કરવાથી, પાછા કરનારા નથી; માટે તે (હવા જોસ્સાએ) થી (માંણુસે પોતે) દુર રેહવું. જે ધરમ જુરૂએ આદમીએને દેવ, વરૂ અને પ્રફલ્લની આલને લગતી બેહદ નોકસાંની કરવાથી પાછાં ફેરવનારા નથી, તેએ આદમીએને આએ ફુનીઆંમાં (આવતી ફુનીઆંની) ખુટને લગતી મદદ આપનારાછે. તેએનો મજહુબ ઘટતો અને સલામતી ભરેલો હોવા છતાં, (તેની અંદર રેહીને) દેવ, વરૂ અને પ્રફલ્લનાં કાંમ કરવાને લીધે તે (મજહુબ) આદમીએના બાબમાં કુશમન તરીકે તથા અપવીતરાઈ સાથનોછે. પાપ કરનારાં આદમીની રીતભાંત, તેહની નોકસાંન કરનારી ઈચ્છાને લીધે તેહનો દોળખથી છુટકારો નહી કરી સકે; કારણ કે તે નોકસાંન કરનારની ખરાબી અને ગેરવાળખીપણાંને લગતી ઈચ્છા પાક ખોદાએતાલાને લગતી ગણાતી નથી; માટે તે (ઈચ્છા) ને પેદાએશને પેદા કરનાર આપને લગતી (ઈચ્છા) કેહવી સજવાર નથી. અને તે કાએદાની રૂએ કેહવાએ (બી) નહી.

(૧૦) મીનો અને ગેતીની અંદર જે (જાનદાર વસ્તુ) આહુ- ૧
રમજની પેદાએશ તરીકેની નીશાંણુ ધરાવેચ, તે વીસે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, મીનોએની અંદર જેઓ ખાલેસ અને ભલા (સ્પેના ૨
મીનો) ને લગતાછે, તે યજ્ઞદોષે. આએ કુનીઆની આમેજશવાલા લોકોની
અંદર, જેઓ ખુરી સહમજવાલા (અંબમેનીઉશ) ની મતલબ જે બદીને લ-
ગતીછે તેહને (પોતાની અંદરથી) બાહર કાહડવા, તથા દાંનાઈવાલા (સ્પન્ટો
મેનીઉશ) ની મતલબ જે ભલાઈને લગતીછે તે તરફ પોતાને ફેરવવા સાડ,
જેસ્સા ભરેલા રાખેચ, તે આદમીએ ઈજ્ઞદોની મદદથી ગોસ્પન્દની જાતનાં
જેવાં, અને આહુરમજની પેદાએશ તરીકેની નીશાંતવાલાંછે. મીનોએની
અંદર જેઓ ખુરા (અંબમેનીઉશ) ને લગતાછે, તે દેવોછે. આએ કુની- ૩
આંનાં લોકોમાં, જેઓ બદીને પોતાથી દુર કરવા અને ભલાઈની તરફ પો-
તાને ફેરવવા સાડ; જેસ્સા ભરેલા રાખતા નથી, તેઓ દેવની મદદથી વ-
રૂના જેવાછે; અને વરૂ તથા શ્રફ્જની જાતની માફક તેઓ આહુરમજની પેદા-
એશની નીશાંતવાલા નથી. માટે તેહવાં (આદમી) ને પેદાના કરનાર દા-
દારની પેદાએશ તરીકે ગણુવું સજ્જવાર નથી.

(૧૧) સારાં અને નરસાં રાજને લગતો એતેકાદ, તથા તેથી ૧
જાણુવું ભલી દીનને લગતા શરૂઆતના અને સેવટના
વખત વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, સારાં રાજથી દાનાઈ, સચ્યાઈ અને ભલાઈને લગતો ૨
(લોકોને) વીસવાસ રેહચ; તેથી તે (રાજ) નો વખત યજ્ઞદોષને લગતોછે. તે
(રાજ) ની મારફતે કુનીઆનાં લોકોમાં ઈનસાફતું પંથરાવું, તથા (તેઓને)
આબાદાંની અને સારી મદદતું મલવું થાએચ. તે (રાજ) માં (લો-
કોની અંદર) ગણુઆંણુ, સાચવટ અને ખુબી હોએચ. અને દાંનેશ-
મંદ તથા સાચ્યા અને બીજા ખુબીવનતા લોકોને વાજબી મોહુટાઈ
અને ચહડતો દરજ્જો તથા હલકા દરજ્જાને લાએકનાએને હલકો દરજ્જ-
ો મલેચ અને તે રાજની તરફથી દાંનેશમંદને હકુમત આપેઆમાં આવેચ.

તેથી ઘણાંએક આદમીઓને ફરાગત અને શુષ્ક મલેચ, અને તેહને લીધે આએ કુનીઆં સ્પેનામીનોને લાએકની બનેચ. અને તે (રાજ) અહુર-મનદનાં આખેરશને લગતાં રાજની શરૂઆતની અખશેશ તરીકે ગણાએચ. (કારણ કે આખેરશને લગતા વખતમાં અશો અહુરમનદ) તેવાં (રાજ) થી એમ આપનાર (એહરેમન) ને પુરતી રીતે ઘટાડનાર, તથા તેહની અસલ કહ્યતને (લોકોમાં) આમેલ થવાથી અટકાવનાર અને કુનીઆંની અંદર ૩ સેવટનો શુધારો કરનારછે. યુરાં રાજથી યુરી બુદ્ધિ, જુઠાઈ, અને બદીને લગતો (લોકોને) વીસવાસ મલેચ; તેથી તે (રાજ) નો વખત દેવોને લગતોછે. (કારણ કે) તે (રાજ) ની મારફતે કુનીઆંમાં એદાદીને લગતી આલુદગીનું, યુરી આએપતને લગતાં શુષ્કનું, અને ઉજડ હાલતનું જાહેર થવુંછે. તેવાં (રાજ) ની અંદર (લોકોમાં) યુરી બુદ્ધિ, ઠગાઈ, અને બદકારી હોએચ. અને યુરી બુદ્ધિવાલાએ, ઠગારા, અને ખીજ બદકારોને વધારે મોહટાઈ, અને પરત દરબજાને લાએકનાએને પાક લોકોને લગતું માંત મલેચ. અને તે જાલેમ રાજાની તરફથી જે યુરી બુદ્ધિવાલાએ, તેએને હકુમત આપેઆમાં આવેચ. તેથી ઘણાંએક આદમીઓ સંકટ અને સખતી ભોગવેચ. અને તેહને લીધે આએ કુનીઆં ઘનાહમીનોને લાએકની થાએચ. તે (રાજ) ઘનાહમીનોનાં જુલમગાર રાજને લગતી શરૂઆતની અખશેશ તરીકેછે. અને શેવટે તેહવી શરૂઆત કરનારા દરીએક જણને આપોઆપ હાંણી ૪ પોહચવાનો બદલો મલવા વીશે ભલી દીનમાં જણાવેલુંછે. માંટે જે ધરમ-ગુરૂએ, યુરાં રાજને લગતી આલચલણ તથા યુરાં રાજને લગતી હકુમત (લોકોને) સીખવનારા હોએ, તેએનો મજહબ તે યુરાં રાજની રીતભાતને મલતોછે. અને તે યુરાં રાજને લગતી આલચલણ લોકોને નોકસાંત કરનારીછે, તેથી તે (રાજને લગતી આલચલણ) બદકારીને લગતી આલચલણ તરીકે ગણાવી જોઈએ.

૧ (૧૧) આદમીની કેસમો, અને તેમાંની ઘણી આતમ અને સરવેથી યુરી કેસમ વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, (કુનીઆંમાં) આએ (નીએ જણાવેલી) એઆર તરેહનાં આદમીઓએ. (તેમાં એક આદમી) રવાંતને આહનારૂં અને સારા તરી-

કાથી ચાલનારૂં; (બીજું) તનને લગતી ઈચ્છાવાલું અને યુરા તરીકા પર ચાલનારૂં; (તરીજું) રવાંનને ચાહનારૂં, પણ યુરા તરીકાવાલું; અને (ચોથું) યુરી ઈચ્છાવાલું, પણ સારા તરીકાથી ચાલનારૂં. એમાંતું જ (આદમી) ૩ રવાંનને ચાહનારૂં અને સારા તરીકાવાલું છે, તે સરવેથી ઝોતમછે; કારણ કે તે સખખથી (તેહવાં આદમીનો દોજખથી) છુટકારો મેલવાનો મારગ ખોલ્લો રેહ્ય અને તેહને લગતી ઈજનો રસ્તો બંધ થાયેચ. (બીજું) તનને ૪ લગતી ઈચ્છાવાલું અને યુરા તરીકા પર ચાલનારૂં (આદમી), ઉલટી જાતવાલું અને ઘણું જ યુરૂં છે; કારણ કે તેથી (તેવાં આદમીને સારૂં) ઈજનો રસ્તો ખોલ્લો થાયેચ અને તેહનો (દોજખથી) છુટકારો મેલવાનો મારગ બંધ થાયેચ. (તરીજું અને ચોથું આદમી) જ રવાંનને ચાહનારૂં, પણ યુરા તરીકા- ૫ વાલું, અને યુરી ઈચ્છાવાલું, પણ સારા તરીકાથી ચાલનારૂં છે, તે (ઉપલાં બે જાતનાં આદમીની અંદર) વચલે દરજ્જેનું છે; કારણ કે રવાંનને ચાહનારૂં યુરા તરીકાવાલું (આદમી), રવાંનને ચાહવાના સખખને લીધે, તેમજ યુરી ઈચ્છાવાલું સારા તરીકાથી ચાલનારૂં આદમી, સારી ચાલચલણના સખખને લીધે, કદાચ દોજખથી છુટકારો મેલવી સકે; વલી પચોઈરીએ-દકએશ દસતુરોની તરફથી એ વીસેની દલીલ (આપણને) આએ પરકારે જણાવેઆમાં આવેલી છે, કે હુમેશાં ધરખથી (ઈઆને નીતીને લગતી ચાલચલણથી) માંજુસો અશો (ઈઆને દોજખથી છુટકારો મેલવાજોગ) થાઈ સકેચ, સખખ કે સારા તરીકાવાલું ભલી દીનતું (આદમી તે દીન) માં રેહીને યુરી અને ઉલટી ઈચ્છાને લગતાં કાંમો કરેચ અને તે ઉલટી યુરી ઈચ્છાને લગતાં કાંમથી તે (ભલી દીનવાલા) ને (આવતી) મીનાઈ ફુનીઆમાં ઈજ પોહચવાની બીહક છે, તેમ યુરા તરીકાવાલો એદીન (પોતાનાં) રવાંનના ચાહને લગતાં કાંમ કરેતો, તે રવાંનને ચાહવાને લગતાં કાંમને લીધે, (આવતી) મીનાઈ જેહાંતમાં તેહને છુટકારો મલી સકે.

૧ (૧૧) જે રાજની રયતની અંદર સરવેથી સરસ રીતે
 શુધારો થાયેચ, અને બેહદ શુધરેલાં આદમીઓ
 પોતે રાજાને પ્રાએદા કરનારાં હોએચ, તે રાજનું
 યાએતખત રોશની ભરેલું રેહચ, તે વીસે
 ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણુ કે, જે કોઈ આદમી વધારે હોતરમંદ હોએચ તે દુનીઆનાં
 દરએક માંજુસની ઉપર એતમ સરદારી ભોગવવાને લાએકનું છે. અને તે
 ચહડતે દરબજેનું એટલા ઉપરથી છે કે, ઘણાંએક આદમીએને તેહનીથી
 સાચું ખોલવાનો અને ભલાઈને માંટેનો નેક બદલો મલેચ અને બદકા-
 રીને લગતી સજા થાયેચ. જેથી કોઈબી (માંજુસ) બેહદ રીતે ભલાઈને
 સાડ શોકી અને બદીથી દુર રેહવાની ખાહેશ વાલું થાયેચ. અને તેથી
 દુનીઆં સવાબની ચાલચલણે કરી સમરેચ. અને એથી રાજનો કારોબાર
 ચલાવનાર (પરખાંત), માંતને લાએકનો, ઘટતા બદલાવાલો, અને પદવી મે-
 લવનારો થાયેચ. રાજને લગતા એધેદારોમાંનો દરીએક એધેદાર જે ય-
 બદાને પસંદ પડે તેહેવી સારી ઈચ્છા રાખનારો, સારી રીતે (રઘવ્યતની
 અંદર) સુધારો કરનારો અને રાજને ક્રાએદો થાયે તેહવા ક્રાએદાએને
 અમલમાં લાવનારો હોએ તથા પોતાને દીનનાં કરમાં પરખાંજે ચાલનારા
 હાકમ તરીકે પસંદ કરનારો, અને રાજને કહ્યવત મલવાને માંટેનો દીલ-
 સોજથી ઉદીએગ કરનારો હોએ, તે (એધેદાર) પોતાની હુમેશની ઉનચી
 અને ચહડતે દરબજેની હીલચાલે કરી નેક આતમાવાલો (ઈઆને અશો),
 તથા નેકનાંબી ભરેલો (ઈઆને કીરતીવાંત) છે. અને તે, પોતાના જાતી
 ખોદાની તાએદારીને માટેના નેક ખવાસથી, બીજાએને સવાબનાં કાંમથી
 અને ગુનાહની પરહેજ કરવાથી સમારવાને લીધે, તથા તેએના રવાંતને અશો
 બનાવવાએ, તથા સાડ વીચારનાર, સાડ ખોલનાર અને સાડ કરનારા (અ-
 શો મરદ) તરીકે, તે, બીજા પરહેજગાર દીલવાલા લોકોને સાડ ચીનવદ પુલને
 ખોલલો કરવા* ને લીધે, પોતાની બેઆબર જાતને રોશનીમાં મેલવી ના-
 ખનાર છે. (ઈઆને રોશન બેહુશતને લગતા યબદ અમેશાસ્પન્દો અને
 અશો રવાંનોની સક્રમાં પોતાની જગો કરનાર છે).

* ચીનવદપુલને ખોલો કરવો—તેહની મતલબ એછે કે, આપણાં મબહબને
 લગતાં પુસેતકોમાં જણાવેલું છે કે, આએ દુનીઆંથી યુજરી જન્મર આદમી જે

(૧૧) (કહું) માણસ અકલની સકતીવાલું છે ? તે વીસે ભક્તી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે; દીનને લગતી સહમજ મુજબ, જે આદમી દાનાઈ ભ- ૨
રેલા સખુતવાલું, સવાબકાર, સારાં અન્તકરણથી પસંદ કરવા ભોગ કાંમ
કરનાર, અહુરમજદની પેદાએશનો કાએદો જોવાનો ઉદીએગ કરનાર, યજ-
દાંની આરાધના કરવામાં પવીતર, માએની ઘણી વેરદ કરનારાએને સારી
સહમજથી ઉલટ આપનાર, અને સરદાર તથા ધરમગુરને લગતું કામ સારી
રીતે કરી જાણનાર હોએ, તે આદમીને અકલની સકતી વાલું ગણવું.

(૧૦૦) જે (માણસ) સકતીવાલું, અને જે (માણસ) વગર ૧
સકવાલું છે, તે વીસે ભક્તી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે (આદમી) લાએક સકતી* વાલું હોએ, તે સકતીવાંન ૨
(આદમી) છે. આદમીને લાએક સકતીવાલું બનવું, એ જમ જોઈએ તેમ
અહુરમજદને લગતા સવાબનાં સાંધનની મારફતે સવાબ કરવાએ, તથા ગુ-
નાહનાં સાંધણની મારફતે ગુનાહ નહી કરવાએ, અને બીજાં સઘલાં અ-
હુરમજદની તરફનાં ઘટતાં કાંમે કરવાએ છે. આદમી વગર સકતી વાલું, ૩

પુણવન્તું અને શાસ્ત્રું હોએએતો તેહને મીનાઈ જેહાંનમાં ગુજર કરવાને માટેનો જે
કુદરતની તરફથી મુકરર કરેલો ચીનવદપુલને નામે એલખાતો એજમતી રસ્તો છે, તે
ખોદ્રો અને કુશદેહ યાએએ, અને તે રસ્તા ઉપરથી આસાંની સાથે તે અશો આદ-
મીનું રવાંન ગુજર કરીને તેહને સાર મુકરર કરેલાં પેહશતનાં મકાનમાં જાએએ.
પણ જો આએ દુનીઆંથી ગુજરનાર આદમી પાપી અને સાએવટ વગરનું હોએ-
એતો, તેહને મીનાઈ જેહાંનમાં ગુજર કરવાને માટેનો ઉપર કહેલો રસ્તો છરીની ધાર
જોવો બનેએ, તેથી તે રસ્તે તેહનીથી ગુજર કરી મકાતી નથી; પણ તેહની ઉપર ફરજ
આપી પડવાથી, તે પાપી તે ઉપર ચાલવા જતાં નીચાંણમાં પુટી પડે છે અને તાંહાંથી
તેહને કેદી તરીકે દોજખનાં મંકર ભરેલાં મકાનમાં લેઈ જવામાં આએ છે. (જુએ
પ્રોફેસર વેસ્ટર ગેઆર્ડનાં છપાવેલાં જે-દ અવસ્તાનાં દફતરમાં વંદીદાદની ૧૯ મી
પરગરદનો ૨૯ અને ૩૦ નો ફેક્ટો, 'દાદસ્તાને દીની' ની ૨૦ મી પુરશેએનો
જવાબ, અને ૫૦ મારટીન હાઉગની તપાસ ઉપરથી છપાએલાં પેહલવી વીરાફના
પાંચમા ખાબનો ૧-૨ જો ફેક્ટો).

* લાએક સકતીની મતબબ માંણસને સવાબકારીથી મલતી સકતીની સહમજવી.

નાલાએક સકતી* ધરાવનારૂં બનવાએ છે. અને તેહને નાલાએક બનવું, એ જમ જોઈએ તેમ અહુરમજ્દની (તરફથી જણાએલા) ગુનાહના વસીલાએ કરી ગુનાહ કરવાએ, તથા સવાબના વસીલાની મારફતે સવાબ નહી કરવાએ, અને બીજાં સઘલાં નાલાએક કાંમ અહુરમજ્દની સાંહુમને કરવાએ છે. અને (તે માણુશ) નાલાએક બનવાથી, જે (બલા લોકો હાલમાં) છે, ઘઈ ગીઆમ અને (હવે પછી) થસે તેઓના જેવું નથી, પણ તેઓની અંદર તે દાંનાઈની સકતી વગરનું, બલાઈ વગરનું, (આએ કુનીઆને લગતી) કાએઆ વગરનું†, અને (આવતી કુનીઆને લગતાં) ભાએગ વગરનું‡ છે.

૧ (૧૦) દાદાર અહુરમજ્દે માંન આપવાજેગ પ્રજોહરના
 બરથુશત્ર સ્પીતમાનને તેહની અંદર જે કાંઈ ખુબી
 (અથવા સારા ગુણ) હતા તેહને લીધે મજ્દી-
 અસની દીનની પેગમબરીને સાઈ પસંદ
 કીધો હતો, તે વીસે બલી દીનને
 લગતો ખોલાસો.

૨ જાણુવું કે, દાદાર અહુરમજ્દે સઘલી તનોમંદ (ઈઆને માણુસ જાતની કાએઆ વાલી) કુનીઆની અંદરથી માંન આપવા જેગ કરોહરના બરથુશત્ર સ્પીતમાનને તેહની અંદર જે કાંઈ સારા ગુણ હતા તેહને લીધે મજ્દીઅસની દીનની પેગમબરીને માટે વધારે પસંદ કીધો હતો. તે (ગુણ)ને લગતી ઘણી ગણતરીમાં (સુખ્ય ગુણ એ છે કે તે સાહેબ) સંપુરણ વીચારવાલો, પુરતી અકલ ધરાવનારો, બલી દીનને પસંદ કરવામાં સરવેથી સરસ, નેક વીચાર, નેક વચન અને નેક કાંમ કરવાની અંદર

* નાલાએક સકતીનો અર્થ આદમીને યુરાં પાપનાં કાંમ કરવાથી જે યુરી અને તેહને પોતાને હલાક કરનારી સકતી મલેચ તેહનો સહમજ્વો.

† કાએઆ વગરનું—એટલેજે તે આદમી આ કુનીઆમાં સારાં કાંમો કરી પરોહગારીથી ચાલીને આવતી કુનીઆમાં અહડતે દરજ્જેનું સુખ મેલવાને લાએકનું નહી બનવાથી, ગાએઆ તે આએ કુનીઆમાં નહી જણુમિલું હાએ તેહવું છે.

‡ ભાએગ વગરનું—તેહની મોરાદ એ સહમજ્વી કે આવતી કુનીઆમાં ખુણવતાં માણુસને તેણે આએ કુનીઆમાં કરેલાં નેક કાંમોનો બદલો, ખેહસતને લગતું સુખ મિગળવાનો અને હમિશાં માંન અને હજ્જત ભરેલી હાલતમાં જન્દગી ગુજરવાનો મલે છે, તે બદલો પેલાં પાપી માણુસને મલતો નથી, તેથી તે વગર ભાએગનું છે.

૧ (૧૨) મજદીઅસની દીનને (દુનીઆમાં) ચાલુ થવાથી, થાઈ ગએલી, હાલની, અને હવે પછી થનારી આલમનાં લોકોને પ્રાએદા જણાવા વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, થઈ ગએલી આલમનાં લોકોને મજદીઅસની દીનના કાએદાનું જાહેર થવું, તે (દીન) ને લગતા પેગમબર માંન આપવા જોગ ફરોહ-રના બરથુશત્ર સ્પિતમાંનને દેવનાં કાલબુદને તોડવા સાડ વખાંણવાએ

જાણવું
૦

અથો જરતોશત સ્પિતમાંનનાં પાક ફરોહરની હોમા ઇઆદ કરીએય, કે જેણે સરવેથી સરસ સારા વીચારને વીચારેઓ, સરવેથી સરસ સારા વચનો બોલેઓ, અને સરવેથી સરસ સારાં કામો કીધાં; જે સરવેથી અહડતે દરજ્જેના અથોરનાંન, સરવેથી અહડતે દરજ્જેના પેહલવાંન † સરવેથી અહડતે દરજ્જેના ખેડુત ‡, અને સરવેથી અહડતે દરજ્જેના પેગમબર હતા. જેણે (લોકોને) સરવેથી સરસ ગેખી સહમજ આંખી હતી. જેનીથી માંણુસજતને આવતી દુનીઆને લગતી કહિઆત, સરઆઈ, સખુત, અને અહુરમજદની પેદા કરેલી સઘલી સરઆઈનો સીનગાર પાંચેલી ભલી ચીજોની અને તે સાહેબની હકુમતને લગતા સખુતોની સહમજ મલી હતી. જેણે સરવેથી સરસ અથોરનાંન, લડાએક, અને વરધીના કરનાર ખેડુત તરીકે ધણી રીતે દેવ અને આગણે-આંણુ માંણુસથી તેઓને લગતાં ચક્રર (ઈઆને બદીને લગતી હીલઆલ) ને ફેરવી હતી. જેણે આએ દુનીઆની હયાતી ધરાવનારી પેદાએશની અંદર સરવેથી સારી રીતે પવીતરાઈને વખાણી, અને અહુરમજદના કાએદા કાંનુનવાલી, દેવને દુર કરનારી મજદીઅસની જરતોશતી દીનને પસંદ કરી, તેહની મારકૂતે દેવનો નાસ કીધા; જેણે આએ દુનીઆનાં લોકોની અંદર દેવને દરે કરનારા અહુરમજદી ધરમને લગતા સખુત ધણી સારી રીતે કહેઆ; તથા દેવને દુર કરનારા અહુરમજદના ધરમને લગતા કલાંમ આએ દુનીઆનાં લોકોમાં પરસીધ કીધા. જેણે તનોમંદ દુનીઆની અંદર સઘલા દેવોના નહી માંનવા અને નહી વખાંણવાજોગ તરીકાએને ધણી સારી રીતે કહેઆ. જે (સાહેબ) શેહરનાં લોકોની અંદર સઘલી સારી જીનદગી અને કદીમ મજહબ ધરાવનારો હોવાને લીધે બલવન્ત ગણાતો હતો. જેની મારકૂતે સઘલા ખોલાસો કરવાજોગ સરઆઈના સખુતો (લોકોના) સંબલેઆમાં આવેઆએ. કે જે (કલાંમો) ની અંદર તેણે દુનીઆનાં લોકોના આએ અને આવતી દુનીઆના રેહનોમા તરીકે સરઆઈ જે સરવેથી અહડતે દરજ્જેની, સરવેથી ઓતમ અને સરવેથી નેક વસ્તુએ, તેહની વખાંણુ કીધી, અને જે દીન બીજી ચાલુ દીનનાં કરતા ધણીજ ઓતમ હતી તેહનો (દુનીઆમાં) ફેલાવો કીધો. જે (સ્પિતમાં જરતોશત)ને

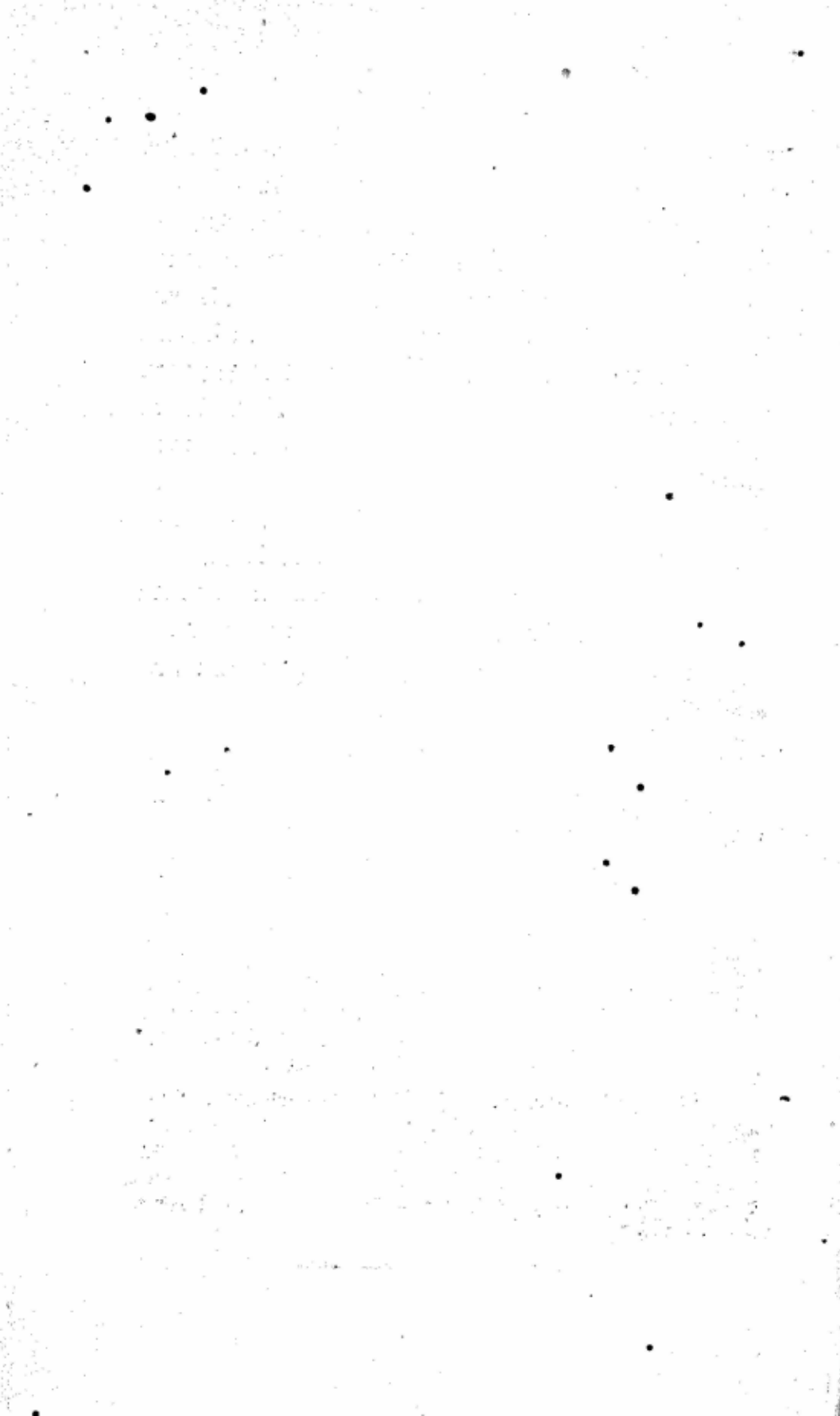
† આએ જગોએ પેહલવાંનનો અર્થ દેવાને, ધુરત ખવાસોને, અને બદીને તોડનારનો સહમજવો.

‡ ખેડુતનો અર્થ નેકીની ઉતપત્તી કરી આલમના આતમાને તેથી તુરૂત કરનારનો સહમજવો.

અને પેહેલો કબુલ રાખવાએ હુતું. અને ખલકનાં લોકોને તેથી મુખ
 અને કાએદો થએઓ હતા. અને હમણાંથી ખલકનાં લોકોને તેહનીથી
 કાએદાનું મલવું, બેહદ રીતે (આવતી દુનીઆને સાડ પોતાને) મુધારવું, ન-
 કાના સાથી થવું, ખીજા ભલા લોકોએ પવીતરાઈ મેલવી, અહુરમઝદના આત-
 શની જાલવની કરવી અને મીનો યજ્ઞોની યાદ કરવીછે. (હવે પછી જે) ખલ- ૩
 કનાં લોક પેદા થસે, તેઓને જરતોશતને લગતા હોશેતર*ના સંબંધ મેલવાએ
 અને તેહનીથી વરૂની મીસાલની જાતનાં કાલબુદનાં તુટવાએ તથા ફરેહબુત અ-
 ને અધબીબુતને તે વખતે સકતીવાં નહી રેહવાથી, કાએદાનું મેલવુંછે. અને ૪
 જરતોશતને લગતા હોશેતરમાહ*ના સંબંધને લીધે તથા તેહનીથી ડંખ માર-
 નારાઓના જેવી જાતનાં કાલબુદના તુટવાએ તથા તે વખતે ભુખ અને પીઆસ
 નહી રેહી સકવાએ (ખલકનાં લોકોને) કાએદાનું મેલવુંછે. અને જરતો- ૫
 શતને લગતા સોશીઓશ*ના સંબંધને લીધે, તથા તે વખતમાં તેહનીથી આ-
 શમોગની જાતનાં કાલબુદને તુટવાના અને જઈકી તથા મરકીને અસકત
 કરવાનાં સખખને લીધે કશોકન્ત (ધ્યાને સેવટને લગતો મુધારો) તથા સે-
 વટની કાએઆને લગતું જે રીસ્તાખેજનું કાંમછે, તે કરવા વીસે દીનમાં
 જણાવેલુંછે.

મધલી સારી ઇએઈવાલા અને સારી પસંદગીવાલા અમેશાસ્પન્દોએ * દીલાનનથી
 (દીનના) વીઆઓ તરફ (લોકોને) ઉમ્મકેરવાનું કાંમ ચાલુ રાખવાએ, (લોકોનાં દીનને
 લગતાં) ધર્માનનો વધારો કરનાર તરીકે, તથા લોકોના આએ અને આવતી દુની-
 આના રેહનોમા તરીકે, અને સચ્ચાઈ જે સરવેથી મહડતે દરજજેની, સરવેથી આ-
 તમ અને સરવેથી નેક વસ્તુએ તેહની વખાંણુ કરનાર તરીકે, તથા ખીજા ચાલુ દીનની
 અંદર જે સરવેથી સરસ (મજ્ઞીઅસગી) દીનછે તેહનો (દુનીઆમાં) ફેલાવો કરનાર
 તરીકે, પસંદ કરેઓ હતા. જેનાં ગણેઆંણુ અને બાષાંણુને લીધે, પાંણી અને ગ્રા-
 ડપાનો ઉલટવનતાં અને ઉધરબવવાલાં થએઆં. જેનાં ગણેઆંણુ તથા બાષાંણુને
 લીધે મધલી સ્પેનામીનોને લગતી ચાલચલાણુવાલી પેદાએશે (આએ રીતે) ખુશહાલી
 ભરેલા શખદો કાહડેઆ, કે: આપણાં બલને સાડ જરતોશત સ્પિતમાં જેવો
 અધોરનાં જણુમેઓઅ, તે જરતોશત (હામ અને જવાંમના) જોર અને બાધેલી
 બરશમ સાથે આપણી યાદ કરસે, અને હવેથી મધલાં સાતે કેશવરમાં (ધ્યાને આખી
 પુરવી ઉપર) બલી મજ્ઞીઅસગી દીનની મારકૂતે આપ્પાદી કરસે.

* હોશેતર, હોશેતરમાહ, અને સોશીઓશ—આએ નાંમવાલા તરણુ પેગમ-
 ખરોને આએ દુનીઆમાં જનમવા વીસે તથા તેઓની તરફથી મજ્ઞીઅસગી જર-
 તોશતી દીનનો દુનીઆમાં ફેલાવો થવા વીસેની અગમએતી, આપણા પેગમખર
 અશે જરતોશતની તરફથી આપેઆમાં આવેલીછે; માટે આએ ઉપલાં નાંમવાલા
 પેગમખરો હવે પછી આએ દુનીઆમાં જનમસે અને તેઓની તરફથી ઉપર જ-
 ણાવેલાં કાંમો થસે.

આએ પુસ્તક ખીલાંને છપાતાં થાએલી ભુલને લગલું
ગુજરાતી શુદ્ધી પતરક.

સંકે. (સંકે.)	સતર. (સતર.)	અશુદ્ધ. (અશુદ્ધ.)	શુદ્ધ. (શુદ્ધ.)
૭૨	૨૦	સવાખ કરી	સવાખકારી
૮૬	૬	દુનીઆં	દુનીઆંમાં,
૮૬	૨૨	સકતી ન	સકતીનાં
૮૭	૬	નથી.	નથી.)
૮૮	૧૦	સવારછે,	સળવારછે,
૯૧	૨૩	દુઃખી,	દેવને દુઃખી,
૯૩	૩૦	અને	હઆને
૯૭	૨૫	તરાવત	તરાવત
૧૦૦	૨૬	મોહાવેરે	મોહાવેરે
૧૦૩	૨૦	દુઃખી	દુઃખ
૧૦૭	૨૨	મારકતે	સરદારીની મારકતે
૧૧૨	૩૨	ગણીછે.	તેણે ગણીછે.
૧૨૧	૧૦	સકવાલું	સકતીવાલું

THE ENGLISH TRANSLATION,

BY

RATANSHÁH E. KOHIYÁR, B.A., LL.B.

UNIVERSITY OF BOMBAY.

CONTENTS.

	Page.
What procures or does not procure for the people of this world the assistance of the Ijads in removing hardships	65
Holy thoughts are the source of high thoughts, words and deeds,	68
Regarding the different modes of passing one's life according as he is in a superior or inferior station	70
The superior, middling and inferior deeds pertaining to the good religion	72
Regarding the duty of reciting the Gáthás and doing other righteous acts at the request and for the benefit of a believer in an evil religion who should put faith in the good religion.	75
Regarding the gradations among good and bad men	76
What women are fit to be approved or disapproved of in accordance with the religion	77
How men should behave in obedience to their Creator ...	78
Regarding the creation within the bounds of the heavens, its behaviour and attributes	79
How does man acquire superior or inferior strength? and how does he become improved or separated from his Creator ...	82
Regarding natural wisdom and the evil passions	83
How and from whom is the power of knowing God obtained ...	85
The Mazdiasnian religion is the law of God	87
Righteousness and sin are judged in the coming world with reference to the mental capacity of the person adjudged ...	89
Regarding the prohibition of marriage between a believer in the Mazdiasnian religion and a disbeliever; and the disadvantages resulting from such marriages	90
The Pehlwi Námsetáyés'né or prayer to God	102
The causes of happiness and misery in this and the next world.	105

	PAGE.
It is through religious admonitions that man guides himself in this world through hopes of heaven and fear of hell ...	107
The reasons for making the Spénámino prevail over the Ghanámino	108
Regarding the benefits resulting from connection with the Mazdasnian religion and the injuries caused by a want of such connection	109
He who does deeds of righteousness and remains aloof from sin is a far sighted man... ..	109
Regarding the lowest, the middling, and the highest relations with the Mazdiasnian religion and the advantages resulting therefrom	110
Regarding those who increase or diminish the fame of the Mazdiasnian religion	112
Regarding industry and contentment in this world with an eye to the happiness of the soul in the next	112
The reason why God rewards righteousness and punishes sin in man	113
Regarding the duty of praising God and thanking Him for his gifts	114
Regarding the duty of kings to remove hardship and harm from the world	115
The causes of earthquakes and the rending of the earth ...	116
Regarding remaining aloof from certain things in accordance with the precepts of the Paíroidakésío	117
Who among the living creation in the visible and the invisible world bear the mark of being the creatures of Ahúr-mazd	119
Regarding the hopes of good or bad times for the good religion derived from good or bad government, and the good or bad Beginning and the End	120
The best and the worst among four classes of mankind ...	121

	PAGE.
The benefits derived by a ruler from a civilised people and educated officials, and the consequent increase in the glory of the kingdom	122
Who may be called a wise man ?... ..	124
Who may be called a strong man and who a weak man ? ...	124
The attributes of Zarthústra Spitmán which led to his being selected as a prophet by God	125
Regarding the benefits caused and to be caused to the present and future generations of mankind by the Mazdiasnian religion	127

ERRATA.

- Page 69 lines 14, 15, 16, 18, for Madiasni read Mazdiasnian.*
" 72 line 10 from the bottom, *dele* the comma after highly.
" 74 line 20, put a comma after corn.
" 82 line 14, *dele* the comma after (which is).
" 85 last note at foot, for Mazdiasni read Mazdiasnian.
" 86 line 5, for offairs read affairs.
" 91 note *, line 2, for riligion read religion.
" 96 note * line 13, *dele* and Roman.
" 96 note * line 18, for Canbyses read Cambyses.
" 96 note * line 21, for sisters read daughters.
" 99 note * line 2, for Mazdiasni read Mazdiasnian.
" 102 note * line 5, for Horbad read Hérbad.
" 111 note * line 3, from bottom, for offerring read offering.
" 116 line 15 *dele* comma after air.

GLOSSARY.

- Page 1 column 1, line 7 from bottom, for begining read beginning.*
" 12 column 2, line 16 from bottom, *dele* A presence.
" 20 column 2, line 15, for month read mouth; and add, the face.
" 22 column 2 line 1, for commence read commerce.

while on the way. The clear way to publish well among the people of this world, the desire of the holy Self-existent, to protect mankind and to save them (from evil) and to give them happiness, is through the coming of the invisible Ijads to help the people of this world. The running swiftly of men in the ways of the Dévs, is owing to keeping back from doing (deeds of) righteousness, and advancing forward in doing (deeds of) sin ; and consequently, the acquirement of goodness, by men, from the Ijads, is shut off, and the wish of the holy Self-existent is not known to them. Fer, by the keeping aloof of men from committing sin, and advancing forward in doing (deeds of) righteousness, the ways of holiness of various kinds and of salvation being (open), the Ijads,

• Էյս Իճնաց քարտե Բարաստի ԵտնաՄան Էնքրայտնարաթա • Էյս Բարաստը
 օ Իճնաց քարտե Բարաստը ԵտնաՄան Էնքրայտնարաթա

i. e. Whom (Méhr Ijad) the holy Ahúrmasd has created as the protector and preserver of all living creation : who, therefore, is the protector and preserver of all living creation, and who without neglect and with watchfulness maintains and protects the creatures of the holy Ahúrmasd.

SAROS' YAS'T, VII., 15, 16, 17, 18.

Էյս Էնքրայտնար • Եթա Էտնաքրայտնար Էյ Գ Գ Բարաստնաց Երբքաք Էյս Է Է
 Եթաք Էյս Է Է Բարաստը Եթաք Էյ Է Բարաստնաց Երբքաք Եթաք Էյ Է
 Եթաք Էյ Է Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք
 Եթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք
 օ Էթաք Էթաք Էթաք

Եթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք
 օ Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք Էթաք

a. i. Who (Saros' Ijad), as the protector and preserver of all the living creation of this world, is the avorter of the harm arising from the most oppressive and destructive Dévs ; who, after sunset, preserves all the corporeal world, with raised weapons ; and who fights, day and night, with law-breaking Dévs, in which (fight), he is not terrified with the terror of numerous Dévs and does not despair ; but many Dévs, being in despair, bow to him in fear and run away into darkness in terror.

together with doing much harm to the Dévs, become the causers of much prosperity to the people. It is mostly owing to the increased success of the Ijaçs, and the better government (of the soul) and the knowledge regarding the good religion, improvements in religion, and the relations with God, that man obtains a life such as he wishes and salvation. The coming of the Dévs is for the purpose of deceiving people as much as possible, and for originating in various ways, causes for harrassing them by advancing them in sin. For, when countless people in the world keep back from doing righteousness and advance in committing sin; then there is a great increase in the coming of the Dévs; and owing to that, not much room is left for the reaching of prosperity to the people of the world from the Ijaçs, and owing to oppression, dissensions, religious blindness and deafness, dishonesty, evil thoughts, and immorality, people remain lean and harrassed. And men suffer much hardship, trouble and pain. Therefore, at such a time, a man should preach, among all men who advance in sin and keep back in righteousness, about turning back from sin and advancing in righteousness; and expatiate in such preachings upon no room being left for the acquirement of happiness from the Ijaçs, owing to the road of the Ijaçs, being shut up, in consequence of the great influx of the Dévs, by reason of advancement in sin and keeping back from righteousness; and explain that as a consequence, ample protection from God is not afforded and righteousness is not obtained. So that, owing to such preachings of that man, righteousness may reach to countless persons; and, owing to the keeping back of people from sin, and advancing in righteousness, cause may be afforded for the final triumph of God. (All)

the boundless goodness that accrues to man, consists in keeping aloof from sin and advancing in righteousness, in innumerable ways. Therefore, the man who teaches (people) to keep aloof from righteousness and to advance in sin is a dreadful man ; for, being under the government of Dévs, he is, among countless people, an arrester of righteousness, and an increaser of sin, and a destroyer of the glory of God. And, that instructor in keeping back from righteousness and in advancing in sin, is really the cause of the risk of countless people running into hardship and ruin. As from want (of the application) of a remedy to the illness of the body of man, there is danger of the whole of his body becoming diseased, and even, the man quickly dies, by reason of the increase (of the malady), owing to the neglect of the remedy, so, (if men are not prevented from committing sin and made to walk in righteousness, their soul becomes subject to death, that is, becomes, for ever, a sufferer of the pains of hell).

-
- 1 Exposition in the Good religion regarding Holy Thoughts* being the cause of high thoughts, words and deeds in every matter. (¶v)

- 2 Be it known that, (man) becomes, through all his works and behaviour, possessed of the thoughts relating to the other world and fit for it, by reposing faith in all holy thoughts.† And being firm in religion, he is able to repent of higher sins ; but he whose faith is not firm in religion, even if he should pray much by means of his tongue and do much by means of his deeds, still (his work) will not be reckoned to be in accor-

* i. e. Knowledge of the Mazdian religion.

† i. e. The ordinances of the Mazdian religion.

of the tongue, so, the obtaining of good reward, by those who are deserving of good reward is (through a religious conscience). Therefore, if (man's) conduct is not linked with (religion), he does not obtain the good reward of the coming world.

1 **Expositon in the good religion as to spending a life-time. (۶۸)**

- 2 Be it known that, the spending well the period of life is through conducting oneself by means of the attributes of wisdom. He who is possessed of foresight knows what qualities belong to a high condition ; and, (he), filling himself full with the laws of the creator of the creation, obtains, through the qualities of the highest wisdom pertaining to those laws, a knowledge regarding each (period of) time. In superior station, man's time is spent in greatness of various kinds, to

Mobadán Mobad (with blessings) replied, May you live (long)! he who knowingly attempts to take the life of his lord, it is fitting, that person deserving of capital punishment should be cut down.

In the *Sháh-náméh* of *Firúsi* the same incident is thus alluded to :—

بیامد برخسرو پاک رای	بفرمود تا موبد و کدخدای
که بدخواه را گرنشانی بگاز	ز دستور ایران پیشید شاه
که بیهوده یازد بجان تو دست	شود در نوازش بدینگونه مست
چه سازیم درمان خون کورده را	چو بادافره است آن برآورد را
چه یازد بجان جهاندار دست	چنین داد پاسخ که مهتر برآست
کسی پند گوید نباید شنید	سریگذاهش بیداید برید

i. e. In obedience to the order of king *Ardés'er*, the *Mobed* came near him :— to that *Dastár* of *Irán* the king put the question : What is the punishment for an evil-wisher whom you have put upon the throne, and who, growing reckless because of such (your) graciousness, makes an unwise attempt to take your life ? And what remedy should be had recourse to in such case ? The *Mobed* replied : The crime of him who attempts to take the life of a king is very great ; therefore, as punishment for this crime his head should, without listening to the advice of any one, be cut off.

live, as good creation and to obtain happiness. And in inferior station, his time is spent in littleness of various kinds, to live as good creation and to obtain happiness. In (this) time of two kinds, there are two descriptions of qualities, which make him do deeds of right behaviour. (Among them) are those qualities which appertain to behaviour in superior station, and to deeds for spending time well, and to profitable deeds: through them man can become attentive to his good fame, to the goodness pertaining to his soul, and to (the) salvation (of his soul) in this wise. Thus, he might spend, under the guidance of reason, his better days in a good manner, in unambitious beneficence, in the unfretting adoption of means for the End, in disinterested movements, in industry unattended with evil passions, in purity unaccompanied with religious deafness, in happiness which is not perishable happiness, in obedience in which there is no disobedience, in generosity in which there is no miserliness, in truthfulness in which there is no screen, in fearlessness which does not arise in idleness, in justice without deceit, in magnanimity without pride, in good intentions, unaccompanied with evil designs, in conduct in which there is no evil desire, in activity which is without a covering, in courage unaccompanied by evil thoughts, and in other sinless qualities. Such a man is able to conduct himself well in the durable work of making himself respectable and pure, and of high and ever-renowned righteousness. (Similarly) man, in a lower condition (in life) by spending (his) time well under the guidance of reason, by keeping himself from tale-bearing and living circumspectly, by suffering pain without querulousness, by living quietly without thoughts of doing harm, by contentment without idleness, by frugality without miserliness, by pure-dispositioned-content-

ment unaccompanied with what is impure, by making acquisitions unaccompanied with disrepute or with desires (which would be disreputable), by increase without niggardliness, by gratefulness unaccompanied with ingratitude, by purity in which there is no keeping aloof from righteousness, by hospitality unaccompanied with selfpraise, by humility without meanness, by honesty unaccompanied with evil intentions, by greatness without revengefulness, by indebtedness that is without harshness, by choice that is without a touch of sin, and by other sinless qualities, qualifies himself as good creation, and becomes an abstainer from the smallest of sins.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding superior, middling, and inferior deeds. (99)

-
- 2 Be it known that, all the deeds, (commanded to be done) in the religion, have reference to righteousness; and righteousness exists, that (men) should become good. Those persons, who render themselves of high station, and perform great deeds do so, through virtue. Whatever deeds get rid, in a high degree, of the Darújs, and render the world highly, purity-imparting the same are comprised in the four kinds of professions pertaining to the Mazđiasni, religion: among these, the deeds of Athornánship, consisting in approving of the worship of God, in instructing (people) in it, in explaining the the commands of the religion, in giving decisions in religious matters, and in doing other work pertaining to Athornánship, are the highest in rank.
- 3 In the profession of Arthéstár the deeds holding a high rank are heroism, embassy, and other political matters. In

the profession of Váštariús', the deeds holding a high rank are the nourishment of the soul and the cultivation of (articles of) food. In the profession of Hútukhs' the deeds holding a high rank are, the earning of hallowed bread by honest industry and doing skilled work in connection with other occupations of honest industry. Then again, however inferior and mean any work pertaining to the honourable calling of Athornans may be, still in comparison with it, all the works of the above three professions are considered to be of medium rank. And inferior work pertaining to trade, in comparison with the work pertaining to the profession of Váštariús', is the very lowest in rank. Therefore, he who is very rich, should use his superfluous riches, in supporting (others) and in other good deeds pertaining to higher relations.* And if in any place there are more cattle and men than can live in it, suitable land should be purchased to keep those men and cattle flourishing, and to let them live in comfort, and that they might properly live and use (it). If there be a dwelling-place of men and cattle, but by their living and being kept in that place their number and progeny are reduced, then that place should be sold for a proper price, and another

* The following holy avéštá from the fourth fargard of the Vendidad contain a precept about affording protection and sustenance to men and cattle, and the person doing such deeds of righteousness is spoken of therein as one possessing the best good thoughts:—

-ت.ا. .تاسرل .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم
 .اسر .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم .دیم
 ۰ دیم -دیم .اسر .دیم .دیم .اسر .دیم .دیم .اسر .دیم .دیم .دیم

i. e. He who multiplies and increases in numbers sheep, horses, beasts, cattle and men, who are dying from not being taken care of by some (other) persons, that man, is possessed of extremely good thoughts before (all) other men.

should be purchased for its true price. For this reason, that thereby cattle and men might obtain much assistance, and, by the work of mutual support continuing among people, mankind might increase. From a good station (in life) these two benefits result : one has reference to the doing of the work pertaining to the more profitable business of the (coming) exalted world ; another to the earning of bread for one's maintenance. He who acts in accordance with the religion, is commanded by the good religion, to do the deeds commanded in the religion along with providing for his maintenance.

- 7 Again, those deeds which are of an inferior and lower rank than the above, have reference to the earning of honest bread, virtuously, by means of the business pertaining to the profession of a husbandman, and to spending life well. And thus there is a regular carrying on of the professions of
- 8 Athornán, Arthéstár and Hutokhs'. He who purchases for himself goods that have reference to evil, and manifests dissatisfaction at men living in his country and cattle being kept, and is very neglectful in growing corn in consequence of which (neglect) countless people suffer from want and starvation, and through whom all men and cattle become ill and wounded,—such a man is reckoned as an infidel. For, he, by reason of doing evil to the world through want, and by thus doing harm to human beings obedient to God, is rejected from good, and is a keeper of himself in relation with the Diminisher* (of virtue). And such a man is, notwithstanding the remedies pertaining to the good religion, a great sinner.

* i. e. Anghraménidís.

Exposition in the good religion regarding (acts of) righteousness which may be promised and performed by the believer in the good religion to (and towards) the believer in an evil faith.* (v.)

If at any time, a believer in an evil religion, having much thought about righteousness, makes known his (repentant) thoughts regarding his evil religion, in the presence of the chief (Dastúr) possessed of true thoughts, true words, and true deeds; and solicits that the help of reciting the Gáthás and of invisible righteousness might be rendered (to him); then, for the sake of the soul of the unfortunate sinner, money having been received from that evil believer, it is good that Gáthás should be recited, and, as many as practi-

*. By a believer in an evil faith or religion is meant one who acts in a way the reverse of that of a believer in the good religion, and not one who professes a different religion from our own. Whoever, being of the good religion, rejects his own theistical religion with its divine morality, and adopts the faith which consists in Dév-worship with its satanic immorality, is a believer in an evil religion. For, in the 18th fargard of the Vendidad a believer in the Mazdiasnian faith who discards his s'údréh and kústi for three years, and does not recite the gáthás, and does not pray to God after performing ablutions, is said to be one who professes the evil religion. The passage referred to is the following:—

.ئىلهامى
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.
.

i. e. Zartos't asked of Ahúrmasd: O, invisible giver of increase and creator of the corporeal world, holy Ahúrmasd! Who is deserving of destruction and death? To that answered Ahúrmasd: O Spitmán Zartos't! He who, for three years, does not put on Súdréh and Kústi, does not recite the Gáthás, and does not praise the good waters* Whoever of my people takes out that man who has fallen into the troubles (of hell), that is, gives him back ease (the happiness of heaven)—he, by so doing, does not do a less good deed than cutting off the skin of his head.

3. eable, deeds of righteousness should be done. As it is proper to give medicine to a sick person expectant of health, so it is lawful, for the sake of the soul, expectant of righteousness, of that believer in the evil religion who shows a liking for the good religion, during his lifetime, to do (righteous) works, and through their instrumentality to liberate the soul of that believer in the evil religion from hell. For, the righteousness done for the sake of the soul of that unfortunate (man) after he is dead and fallen into hell, does not help him, and no righteousness will release him from hell. As, by pouring medicine into a dead body, no help is rendered to it, and the medicine being useless to the body is wasted; so is the worship by means of the Gáthás in behalf of that Dév-worshipper,

1. Exposition in the good religion regarding the good, the better and the best among men, and the bad, the worse and the worst among these who are evil. (५१)

2. Be it known that, whoever has a disposition and does works to cause prosperity in the world, and a disposition and does works to cause immortality in the world, resembles greatly Sosios' in disposition and work, and is the best among men and the highest in goodness. And he whose disposition and work render assistance to the work of that person (above mentioned) is of an inferior rank in goodness to that person. And he whose disposition and work are not to oppose the disposition and work of those (two) persons mentioned above is of an inferior rank in goodness.

He who is possessed of a disposition to, and is a doer of

works that, cause decrease in the world, is a doer of works of the nature of those of Johák; and he who is possessed of a disposition and does works that bring death into the world resembles greatly the nature and work of Malkús* and is a holder of the highest rank in evil among wicked persons. And he who is a renderer of assistance to the disposition and work of that person is of an inferior rank to that person in excessive wickedness. And he whose disposition and work are not to oppose the disposition and work of the above mentioned wicked persons, is of an inferior rank in evil.

Exposition in the good religion regarding those among women 1
 who deserve to be approved and those who deserve
 to be rejected. (vṛ)

The (following) exposition in the good religion is 2
 made known regarding women whose conduct is fit to be
 approved or fit to be disapproved by any person of the good 3
 religion who is a giver of attention to this matter. Women
 are necessarily of these four kinds: good as well as bad; not
 bad, and good; not good, and bad; and neither good nor bad.
 From among these any woman who is not bad and is good
 should be selected to manage household affairs and to give
 happiness and comfort to the master of the house. And to
 keep oneself free from unhappiness she who is good and bad
 ought not to be obtained; and (men) should positively keep

* Malkús is the name of the heavy rain or deluge which destroyed the greater portion of the world and which was foretold by Ahúrmazd to King Jamshéd who built a place, called Varjamkard, with the object of protecting men, animals and trees from its disastrous effects. Vide Vendidad II. 46-60; and the Pázend Minokhérd, pársés 27.

aloof from choosing, from among the two descriptions of women mentioned above, her who is not good and is bad, over her who is neither good nor bad.

-
- 1 Exposition in the good religion as to how the creation of the Creator Ahu'mazd ought to conduct itself. (vṛ)
-

- 2 Be it known that, the conduct of the creatures of Ahu'mazd in this world consists in mixed thoughts through the instrumentality of two principles :* therefore, (men) should guide themselves by means of one of the two (principles),—by means of the affection of the mind fit to be approved and of
- 3 the wish fit to be approved. The guiding (of himself by man), from among the two (principles), by means of the affection of the mind fit to be approved, is brought about by means of the truthful elements† possessing the strength that has reference to life, which are in (his) body. And people, by guiding themselves by means of these elements, and smiting the Blemish-giver, obtain the relations of Fraṣ'okant. And by guiding himself by means of wishes fit to be approved, man becomes improved in immortal and great thoughts, words and deeds ; and increases holiness by means of good thoughts, good words, and good deeds ; darkens the Dárujs ; smites the Blemish-giver ; and does benefit to people. Of the two principles which keep (men) in subjection, if any man makes
- 4

* i. e. Spentoméníus and Anghraméníus.

† By these truthful elements or principles are to be understood the eleven principles or affections bestowed by the Creator upon the soul as its honourable helpers. (Vide note at p. p. 42 & 44 respectively of Vol. I. of the Dinkard, Gujarati and English translation.)

people to act upon that principle which moves by means of the affection of the mind which is fit to be approved and makes them to hold relations with *Fras'okant*; and similarly, by making people act upon that principle which moves by means of the desire which is fit to be approved, and which has reference to immortality and greatness, makes the strength of the good religion and of good government to reach up to all people who act in accordance with the precept *hūmat, hūkht* and *havras't* and fully increases holiness; and completely darkens the *Darujs*; and drives out the Blemish-giver and reduces (his powers) of causing harm; and makes people bright through goodness;— then that man is an improver (of men) for all kinds of goodness and has the forethought of the Creator. (But) those religious teachers who, to make people guilty, make them act by means of the mental affections and wishes which have reference to shortcomings at the End, thereby make themselves captive for ever and deserving of hell. Therefore, if their religion, while it makes (people) act wickedly, is spoken of as a religion of high rank, there is forethought in its not being spoken of in that manner. 5

Exposition in the good religion regarding the (creation) 1
in the heavens. (۷۴)

It is said in accordance with religion that the heavenly 2
creation is prior to the earthly. Just as a bird is produced from an egg, so the creatures of this world and other creation have been produced. And as the egg surrounds the bird, so round about all creation are the heavens. There are three descriptions of mansions in the heavens: One of these is a mansion entirely without darkness, full of light,

wholly good without evil, and joyous without any misery ; and the very highest mansion among them is named the *garothmán béhést* and in the best part of it is the residence of the Creator Ahúrmažd, the Ames'aspands and other Ijads, and the Farohars that have not (yet) taken birth (in this world), and of bright stars ; and it is without defilement from the Ble-
 3 mish-giver. Another is a mansion lightless, dark, devoid of any goodness, wicked, devoid of any joy, miserable and black ; the meanest and uneven part of it is the residence of Anghraméniús, and of law-breakers, and of others who
 4 come across the protection of the world. (The third mansion is that of this world, midway between paradise and hell. And it has both light and darkness, goodness and evil and happiness and misery ; and in it)* those who are possessed of the three attributes of contentment, superior rank (as regards the next world) and industry, without doubt hold relations with the Self-existent and know the Self-existent. The knowledge of the self-existent is (obtained) through wisdom ; similarly, faith in the Lord is (acquired) by means of the original unveiled eye belonging to the soul of man. Therefore, as an exemplar of the eye of wisdom, the veiled eye which regulates the body should be kept open with the original eye of the soul ; for, evil passions, ambition, envy, revenge and other destructive, hurtful and pain-giving Darujs (i. e. passions) remove the wisdom of man from his body and, by guiding (man) towards worldly good, and, through worldly good, snatch away the good (happiness) of the coming world:

* The portion in brackets has been supplied by the translator in accordance with the context. The original text seems to have been omitted by the transcriber of the manuscript sent to Surat from Persia, and is, consequently, not found in all the subsequent copies.

therefore, bodily attributes are (bestowed) to fight against (and) to make of no weight worldly good. For instance, to oppose evil passions (there) is the attribute of wisdom ; to oppose ambition, contentment; to oppose anger, meekness; to oppose envy, justice ; and to oppose revenge, patience. There are three superior attributes of wisdom,—contentment, magnanimity and industry. So long as these attributes remain (in man), so long the other evil attributes receive no weight. Those (persons) who are ruined in respect of the happiness of the coming world, owe it to their being attracted towards the happiness of this world. (So long as) the evil attribute of idleness is not held and kept in the body of man, (so long) the evil attributes in man, remaining dormant, hold up no screen to prevent the things pertaining to the soul from being seen. And owing to that the dominion of the eye of the soul remains free. And (thus) men secure the love of the Ijads, by looking well at (i. e. attending to) them, and knowing them ; and owing to that they hold relation with the holy Self-existent. Therefore, the religion imparted 5 by those religious teachers who put a veil before the eye of the soul, and who do the work of keeping back the Ijads* from man, is (calculated) to disappoint men in respect of knowing their Creator : hence those who command men to know the Self-existent through such a religion, certainly delude them, through such commands, towards thoughts of ruin. Therefore, such a religion ought not to be reckoned as a religion, but it must be called (a religion) for the worship of the demon of ambition.

* By Ijads must here be understood those principles suggestive of good thoughts, through the instrumentality of *asnidé khérad*, which have been placed in man by God.

- 1 Exposition in the good religion regarding man's becoming possessed of superior strength through doing deeds of righteousness, and of inferior strength through doing deeds of sin ; and regarding (man's) improvement owing to righteousness and his separation (from his Creator) owing to sin. (v o)
-

- 2 Be it known that (man) obtains the most superior rank by doing righteous deeds through the strength (derived) from the righteous Principle* of the Spénámino. And (he obtains) the most inferior rank by doing deeds of sin, through the strength (derived) from the sinful Principle† of the Ghanámino. In the doing of the work relating to the two *minos*, the creation of a love for righteousness is owing to the reaching of the principle of righteousness, (which is), of good reward into the conscience of man ; and hence is man's improvement. Similarly, the production of a fondness for sin is owing to the reaching of the grievous principle of evil into the heart of man. It is for his (own) destruction that man embellishes himself through the Blemish-giver. The production of a fondness in man for the performance of the work relating to both the *Minos* depends upon (his) belief in the powers of each of them. (Man) is a believer in the good *Mino* of righteous principles for the purpose of acquiring righteousness ; and owing to that (the *Mino*) having the form of a beautiful young girl, be-decked in person and bearing the name of a virgin, comes forth as a helper in conducting after death

* By the righteous Principle must be understood Béhman, the invisible principle which originates all good thoughts.

† By the sinful Principle is meant Akoman, the invisible principle which originates all evil thoughts.

the soul of the righteous (into paradise); and the soul of the holy man is enabled, owing to righteousness preponderating over sin, to pass the road along the *Chinwad* (bridge) and to mount high towards the high, ever-to-be-chosen mansions (of paradise). Again, (man) becomes a believer in the evil *Mino* of sinful principles by doing deeds that help sinfulness; and owing to that the (*Mino*) that gives evil assistance (after death) to the unfortunate soul of that sinful (man), comes forth to meet it in the shape of a girl, be-decked in person as a courtesan, bearing the name of a married woman and possessed of a hurtful constitution. And the soul of that sinful man, owing to his sin being greater than his righteousness, having been carried along the lower pathway connected with the *Chinwad* (bridge) is imprisoned in the abodes (of hell) with that evil-bodied (courtesan).* And the information which is found in the good religion about this (subject) is this: that for him there is no liberation till the time of *Fras'kéréti*, but that he will have to suffer (till then) the pains and stings (of hell).

Exposition in the good religion regarding the heavenly principle of wisdom and the evil passions. (v 4) 1

Be it known, that all good qualities exist because of the heavenly principle of wisdom. And in it are comprised 2

* On the morning following the third night after death, the souls of deceased persons, according as they have led a righteous or a sinful life, meet with the apparitions above mentioned, which represent actions good or evil; and in their company pass into paradise or hell, as the case may be, to enjoy the happiness of the former or suffer the pains of the latter. For a detailed account vide *Vendidad*, Fargard 19 V. 27 to 34; and Fargards 2 and 3 of *Hádokht Nusk*.

(these) six good qualities. Of these, one is the (quality) of consummate thought, which is free from (any) relation to immoral thought that has reference to faults; another is the quality of courage, which is free from the touch of sinful discord; the third is the quality of industry, which is free from avarice which is a fault; the fourth is the quality of contentment, which is free from the contact of idleness; the fifth is (the quality) of approbation of wisdom, which is free from the selfishness of faulty evil propensities; and the sixth is (the quality) that has reference to the increase of wisdom, which is free from faulty perverse desires. Whoever has in him the above six helpful qualities, he is possessed of heavenly wisdom. And, consequently, that (man) possessed of heavenly wisdom is enabled, among all defective men, to protect

3. (himself) well and to attain superior rank. All the evil qualities that are in man are owing to the faculties of the evil passions. And they are these six law-breaking evil qualities:—

Of these, one is (the evil quality of) immoral thought which is devoid of consummate thought (and) which is sinful; the second is (the evil quality of) discord, allied to faults, (and) wanting in courage; the third is (the evil quality of) sinful, unindustrious avarice; the fourth is (the evil quality of) sinful, idle discontentedness; the fifth is (the evil quality of) sinful selfishness of the evil passions, which is devoid of the approbation of wisdom; and the sixth is (the evil quality of) sinful, perverse desires, unlearned in knowledge. He who, owing to evil passions, is possessed of these six per-

4. verse evil qualities, endures much hardship and his faith is the perverse path of evil passions. Owing to that he is, among men, a bad man and fit to be despised. (Therefore)

the religion of those religious teachers who are disapprovers of the trouble (necessary) to virtuous honesty and are promulgators among men of a religion that is hurtful to them, causes hardship and injury of every kind to men by means of perverse conduct which is influenced by evil passions. (Such a religion) is, in accordance with the ways of wisdom, considered as obstructive to mankind, as also, inimical to them; therefore, it is not proper to call such a religion a religion.

Exposition in the good religion as to how to know the
Lord Creator. (vv)

1

It is said in the religion that, it is through the power and the assistance of the Ijads that man knows the holy Self-existent, fights with the Darújs and delivers his body and soul from them, and possesses the power of managing the other creation of this world. Under the design of the Creator, man is born, and has the power to direct himself, under the superintendence of the Ijads. The abode (in man) of the evil qualities of the evil passions is for the purpose of obstructing heavenly wisdom and for contriving to plunge man into sin. The power of the Blemish-giver reaches into man through the perverse principles, and owing to that such (men) give pain to the Ijads. That which procures friendship for people of this world among beings of the highest order* is heavenly wisdom.† Through it men know their Creator and live in confidence in the Lord: and know that the Ijads are

3

* i. e. The Ijads, the Amés'áspands and the spirits of holy men.

† i. e. A knowledge of the Mazdíasni religion.

(i. e. exist) for virtue; the Dévs for vice; the Truthful for truth; the Untruthful for untruth; the Benefactor for benefit; and the Harm-doer for harm: And by means of the good religion (they) keep aloof from sin, acquire righteousness, carry on (the affairs of) the world, maintain their bodies, and save their souls (from hell). Evil passions are, owing to evil, mean and extremely hurtful, and they have reached among the people of this world from the Blemish-giver, for their destruction; owing to them men remain without the power to know their Creator and in want, and suppose that the Ijads are (i. e. exist) for vice, that the Dévs are for virtue; that the Untruthful is for truth, that the Truthful is for untruth, that sin is for righteousness, that righteousness is for sin, and that benefits are for harm; and (thus) they are damned. And owing to the evil religion of the Blemish-giver they remain aloof from righteousness, run towards sin, do evil to people, and do not approve of the thoughts connected with the invisible Ijads. It is owing to the superior strength and the superintendence of heavenly wisdom that man keeps aloof from the perverse path and has the life of the good path. And it is owing to the superior strength and the superintendence of the evil passions that man remains aloof from the good path and passes his life in an evil manner. Therefore, those persons who are spoken of as religions teachers ought to impart the religion of heavenly wisdom to those among the living creation of God whose conduct, being without a proportion of heavenly wisdom, is that of the evil passions, that they might repent of the deeds done through the evil passions and pluck out the roots of sin. Not only that, but (they) ought to hold in contempt those among men who are thankless to God and are sinful.

Of the way of the Mazdiasnian religion being the law of Him 1
 who has the power of forbearance.* (v 1)

Be it known that, as bright light is an exemplar of light 2
 of a higher kind and as true wisdom typifies all wisdom and
 truthfulness ; so the law of the Mazdiasnian religion of the
 Forbearer points out the way of the religion for His worship.
 And so in the scheme of the good religion there are three
 doctrines. One of them has reference to life in this world in
 the flesh ; the second is about the invisible world which is to 3
 succeed the bodily state ; and the third has reference to the 4
 work of Fras'okant at the End. The scheme as regards the 5
 present world consists in remaining aloof from hurtful objects
 and in alleviating human misery. Therefore, he who is a
 worshipper of God, acts properly according to law, keeps
 aloof from causing pain or harm, and, having knowledge of
 the ills and pains affecting his body, keeps himself happy ; and
 he through every object that gives happiness, knows his
 Creator. For man to know his Creator, is for the purpose of
 knowing Him of the evil religion.† The pure, by living accord-
 ing to the law (and) committing no transgression, and by not
 breaking their word with others, become fit for the work of
 the religion. The (second) doctrine,—(that) relating to the 6
 immortality of the coming world, after the bodily state has
 been ended, has reference, to the purchase of the merchandise

* We have cause to rejoice at the epithet of one who has got the power of forbearance applied to God. How placid, grave and large minded soever a man may be, there are times when he exhibits anger and opposition towards those who cross his will. But God, notwithstanding that he is omnipotent, extends his mercies to man, permits his existence in this world and affords him protection, though he goes against His will, and commits deeds of sin, and neither remembers nor thanks his Maker. What then must be His power of forbearance ! Surely this is an attribute befitting his Godhead.

† i. e. Ahéréman.

of righteousness for the purpose of remaining pure, as far as possible, while living in this world, by means of every wish and conception regarding the soul; and to the removal of

7 sin. The last doctrine, about the Fars'okant, has reference to the well-meaning design of the Creator regarding the End. It contains excellent precepts regarding the purification of the good dispositioned creation, and the plucking out from among mankind and breaking the powers of the Blemish-giver which render (men) sinful as well as untruthful, and the imparting of complete purity from the pollution of sin to the souls of transgressors which have been rescued from hell, and improving their enfeebled condition into the eternal immortal nature of the souls of holy men and making them highly lustrous: (so that) no one from among the creation of the Self-existent might

8 render himself greedy through greed. Among the people of this world his work is not in accordance with the law, whose business it is to wound and to give pain. For, to do harm and to give pain is the work of perverse, (and) irreligious

9 persons and of those who are disobedient to God. Therefore, if there be religious teachers, who, being of the religion with the doctrines about the coming world and the redemption at the time of the Fras'okant, do not adopt means to deliver other persons in whom all desires and ideas have reference to the source of sin, and if, in consequence, a great many men, being eternally damned, are thrown into hell unredeemed; their religion, although from God, is calculated to make (the men of) their race (fitted) for the evil End, owing to their not making people act according to the law, giving them evil assistance, and not imparting to them knowledge regarding the End. And as much a wolf is said

to be the destroyer of its young, owing to the influence of greed which is connected with idleness; (so much destructive are such religious teachers).

Exposition in the good religion regarding that in respect of which the soul is finally judged. (v9) 1

Be it known that the final judgment of the soul bears a relation to its desires and capacities. And men in this respect are essentially of five kinds. One (kind) is (composed of men) whose desires are conscientiously (set) on (their) Creator and His religion, and who possess the requisite intelligence to make enquiries respecting them (both) with the object of knowing them: hence, if such a man makes enquiries regarding the good religion and acquires knowledge about it, and putting faith in it, does righteous deeds as is enjoined by the good religion, and keeps aloof from sin, he, according to the religion is a holy man. But if (he), being possessed of the power to make enquiries, is unable to obtain knowledge regarding the good religion, and, notwithstanding (every) possible effort, is disappointed in (his) enquiries; he (yet) has hopes of delivering (his soul) from hell, by doing any righteous deeds in accordance with practice made current by conscience which is from God. Another (kind) is (composed of men) who love (their) Creator and His religion cordially but who do not possess intelligence enough to obtain by enquiries, as much knowledge as is necessary, concerning the good religion, and who so far as they know, keep aloof from sin, and do as much righteousness as they know of: such men, owing to (their) loving (their) Creator and His religion and to the strength of that righteousness and of

the keeping aloof from sin, have hopes of being delivered from hell. The third (kind) is (composed of men) who love the holy God and His religion with their hearts, and are eager to make enquiries, but have not intelligence to understand the good religion, and who are such men as are unable themselves to understand the design (thereof) owing to lack of wisdom. The salvation of such men is possible through the power of (directing) their hearts towards the self-existent Creator and the wisdom of His religion. The fourth (kind) is (composed of men) who love the Creator and His religion with their hearts, but have not the intelligence to understand the good religion by making enquiries regarding it, and who are such men as are unable by means of the faculty of intelligence to obtain a knowledge (through others) of what is not in their possession. For such men there is a means of salvation through their hearts being with the holy Self-existent and His religion. The fifth (kind) is (composed of men) who have not the heart to love (the) Creator and His religion: for such men, notwithstanding the connection with sin, there is a reason for their deliverance from hell, owing to the desire (for love) having been taken away from their hearts.

-
- 1 . Answer returned by a He'rbad* from a knowledge of the Mazdian religion on being asked the reason why it was wrong for a He'rbad to marry with a well-loving Ya'hu'di:† (A•)

- 2 The reason is that, wounds, harm and pain having been caused by a defendant to a complainant, a discussion

* i. e. A priest.

† i. e. A Hebrew.

arises as to his complaint: consequently men who are bound by the precepts of the religion ought, with the object of avoiding sin and strife, to tie the knot of marriage with such believers in the religion, as that strength might accrue to them and to the people of their race for deliverance from hell by means of prayers and devotions to God.* The prosperity of the progeny of men is (secured) by marriages entered into with this object of receiving mutual assistance. Khetodath† is then said to be formed when it is formed within ones own race. And thus honour is obtained by (ones own) descendants and strength is acquired by relatives and coreligionists, through prayers (offered) to the holy Self-existent. (Therefore) those who, with a view to improvement and concatenation for the Fras'okant‡ form, a (wedded) pair of man and wife, from among their own people, should form the tie of that relationship, in order that it may endure with safety for a long period, with the nearest of their kindred and with the most known of (people) known to them from among their community. That relation-ship (formed) 3:

* The following *avestâ* from the fourth fargard of the *Vendidad* testify to the position that the Zoroastrian religion contains no commandment sanctioning marriage with a person of any other than the Zoroastrian religion:—

.ash .amashamsham .ash .ashmasham .ashmasham .ashmasham .ashmasham .ashmasham
 —ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham
 .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham
 .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham .ashmashamsham
 o .ashmashamshamsham .ashmashamshamsham .ashmashamshamsham

† i. e. (O holy Zartosht!) if coreligionists (of the Mazdëaslian religion), brethren and friends, manifest a desire to obtain riches, to take a wife or to learn science, (do you) bestow riches on those who desire to obtain it, cause to be married those who are desirous of taking a wife to themselves, and impart *Mâthraspënt* (knowledge regarding the Zoroastrian religion) to those who wish to learn the sciences.

† i. e. Affinity, relationship by marriage.

for (the sake of) offspring which is deserving of most thought, is, in particular, of three kinds : of these one is that of father and daughter, the second is that of son and mother, and the, third is that of brother and sister. And the explanation of this recondite expression has been thus given by Dastúrs learned in the religion in accordance with the religion. We say that whatever the Self-existent has Created in the world is male and female ; among these that which is male is the son and that which, as its mate, is female is the daughter and (He) himself is the father. Now, the earth *safandármađ*, from which (all) creation has originated is considered as His mate ; out of her He created *Gayomard* who was a male. And all men are born because of that first man*. As long as *Gayomard* existed, so long he was living, speaking and mortal. The limitation of the three words, living, speaking and mortal, which every man has obtained, is from him (*Gayomard*) ; of these, that (man) is, in creation, the possessor of life and speech is owing to the father, the Creator, and (he

* According to our holy Zoroastrian religion the origin of man in this world is from *Gayomard*. Testimony on this point is found as follows in *Farwardin Yas't*, ch. 24 v. 87 and in *Ijus'nó*, Ha 25, v. 10. :-

•••••
 •••••
 •••••
 •••••
 •••••
 •••••
 •••••

i. e. The pure farohar of *Gayomard* we invoke, who was the first to listen to the thoughts and admonitions of *Abúrmađ*, from whom He created the race and the seed of the people of *Irán*.

•••••
 •••••
 •••••
 •••••
 •••••

i. e. The farohars of pure men and women we invoke ; among them the farohars of all the good, the strong, and the pure who are the highest in righteousness, from *Gayomard* to *Sosios*'.

is) mortal owing to the Blemish-giver prevailing over him. The series of men having these limits will continue connected with that person* until the Frasoókant. Now, the birth of a male to the daughter, by the assistance of the father, and the creation which was (thus) formed, we call the *Khétioðath* of father and daughter. Again, it is made known in the religion, that when Gayomarđ died, his semen, which is called his seed, fell into the earth *Safandármad*, which was his mother, (and) through that connection Mas'ya and Mas'yáni were born, as the son and daughter of Gayomarđ and Safandármad : that we call the *Khétioðath* of son and mother.† And Mas'ya and Mas'yáni, living with each other, did the work of increasing their race, and we call the creation which was thus produced, the *Khétioðath* of brother and sister. Many pairs of children were born to these Mas'ya and Mas'yáni, and each of these pairs lived as man and wife ; and all

4

* i. e. Gayomarđ.

† The following account of the birth of Mas'ya and Mas'yáni is given in the Pehlwi work, Búndéhs'né :—

𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫
 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫 𐎠𐎢𐎡𐎹𐎫

i. e. At the time of his death, Gayomarđ dropped his seed out, which seed, owing to the lustre of the light of the sun, spread, and its two parts were preserved by Nérísang (i. e. the natural principle that preserves the race of man) and one of these parts was accepted by Safandármad, and owing to that, after fifty years, a tree took shape out of the earth, and fifteen years after, a stem belonging to Mas'ya and Mas'yáni, having fifteen leaves, sprouted out in such a manner, that in it their hands, near the shoulders, were separate, and their bodies were connected with each other in the shape of inter-connected branches of trees : And they both were united with each other near the waist in such a manner that it was not apparent which was the man and which the woman.

the people who have been born, and will be born, owe their existence to this ancient ancestry. The creation (of man) having thus originated from the holy Self-existent, a means is (thereby) furnished of knowing Him who is the Lord of existence; that is, the people of all the *Kes'wars* have obtained knowledge regarding the holy Self-existent through the increase of creation, and thus the author of that increase is

5 known. I must (here) state that the *Dévs* are the enemies of man, (and) their wishes and movements are for destruction; therefore, it is incumbent (on men) that they should be eager in forming marriage alliances, that thus they (the *Dévs*) might be brought to an evil destiny. All men are bound fully to acknowledge their obligation to the Lord who willed the commencement of this work (*i. e.* the creation of mankind in accordance with laws), owing to which (acknowledgment) much dread, pain and harm are caused to those who are their enemies (*i. e.* the *Dévs*), and their power is diminished; and thus they find no occasion for obstructing and harming mankind. So long as there exists (among men) righteous doing like this (*i. e.* like that of *Khétiodath*), so long they are able to render the *Dévs* miserable, afflicted, terrified, and oppressed; and in this way the righteous obtain the reward

6 and recompense of righteousness. (Again) I must state that (the) children (of men) generally resemble in features, shape of body, growth, goodness, intelligence, goodness of disposition, gratefulness, affection, enterprise, constitution, and similar other matters, the original parents who give them birth. And this is considered very proper and just. Again, ideas are suggested to us on this subject by this (consideration) that, the *Athornán* class, which is pure, (always) has faith, in

the coming world, is grateful, shows magnanimity towards the weak, and keeps in fear of God. And the Arthéstár (class) is (always) a bearer of the battle-axe, a promoter of order in this world, of stalwart body, powerful, stout-hearted and brave; and remains unsatisfied with (even) lifelong battle and daring; and like a hunting dog or a wolf, is careless of life, and does not keep aloof (from taking the life of others). Again, meek cattle are not cruel like the wolf; similarly, a wolf is not so noble (an animal) as a (hunting) dog; and without the (hunting) dog, the bodies (of man and cattle) cannot be protected*. Again those horses which are foaled by fleet Aráb (sires) out of native (dams), do not run like Arab horses. Similarly native born horses do not run like Arabs. (Nor), similarly do Badávit (horses) resemble native (horses). Again, a mule, born of a horse and an ass, does not exactly resemble, in (its) nature, either the horse or the ass. In this manner, none among these (animals) resemble each other, and that being so, injury is done to the true breed and the progeny (thereof) does not increase. Therefore, there is great advantage in preserving one's race in an uncontaminated condition. Hence what I say is this, that among men four varieties of affection are recognised between children born to brothers and sister: one (where) the children of one brother love those of (another) brother; the second, (where) the children of a brother love those of a sister; the third, (where) the children of a sister love those of (another) sister; (and) the fourth, (where) the children of one cousin (love) those of (another) cousin. Owing to such (love), persons of these four descriptions enter

* The subject of the protection afforded by dogs to cattle and men against wolves is mentioned in the *Vendí dáđ*, fargard 13, V. 39 and 40.

† The name of a variety of fleet horses.

tain love, solicitude, eagerness, and desire for the support of their children of four (corresponding) descriptions; and thus they give birth to stainless children.

11 (QUESTION). Similarly then, it is much more necessary to love children that may be born of connections formed between father and daughter and between son and mother, and to be careful for their welfare and safety?

12 (ANSWER). It is (well) known that among some nations sexual congress with (ones) children is considered to be highly pleasurable and in accordance with religion, but the cause of this (custom) must necessarily be some inferior descendants of some person of a different race and of a perverse religion*. And if,

* In the description of the manners, and religious customs, of the A'khs'iân sect, given in the 13th Chapter of Dabéstan it is stated that the founder of this sect was mobéq A'khs'i an inhabitant of Persia. These people disbelieved in the existence of heaven or hell or the day of judgment, and in their actions followed no rule but that which their inclinations set them. They considered it lawful to have sexual intercourse with daughters, sisters, mothers and mother's sisters, and with those born of them. The passage in the original Ms. bearing upon the last mentioned subject is the following:—

نزد این فرقه وطنی دختر و خواهر و مادر و خاله و آنچه از ایشان بزیاد رواست

From the above account this was clearly an infidel and irreligious sect. With any such sect residing in Persia the believers in the Mædiastian Zoroastrian religion can have had nothing to do. But we find that certain Greek and Roman writers have, without proper inquiries and relying upon untrustworthy accounts, attributed the practice of unlawful marriages to Zoroastrians. Thus Philo and Diogenes Laertius write of the Parsis: "the Parsis were in the habit of marrying with their mothers and sisters. Alexander put a stop to these incestuous marriages." Herodotus writes: "Cambyses was married to his sister Atossa": Strabo "The Parsis are by their religion free to have intercourse with their mothers." Plutarch in the life of Artaxerxes (i. e. Béhman) writes thus: "This King had made his two sisters Atossa and Amestris, his wives." These and similar statements of other writers will be repudiated by not only Parsis, but by European scholars who have studied the Zoroastrian scriptures and are conversant with the history of the race. And yet Messrs. David Shea and Anthony Troyer, the English translators of the Dabéstan, have in their notes, frequently quoted the above writers with approbation, thus attaching a weight to their opinions which they do not deserve. This is a circumstance which is as disagreeable to us as it is discreditable to the translators. Vide English translation of the Dabéstan, Vol I. pp. 191 and 209. published in 1843.

through such connubial love and joy, a son be born to a person of his daughter, he would be (her) brother while she would be considered his (theson's) mother. And of any son born of the intercourse between mother and son, he (the begetter) would be reckoned the brother as well as the father: therefore, this is an improper and incestuous marriage custom. If so, such a person has thereby no part in the prayers to the Self-existent and in the joys of heaven, but gives rise thereby to increased harm, and, while doing no benefit, is not of a pleasant aspect, and has many blemishes. If you mean to ask, what evil aspect there could be in this? then you must attend to this, that if the mother or sister or daughter of a person should happen to be wounded in her private parts, and it is indispensable that she should go to a physician and get him to put a seton in that place, what is there wrong in her father, son, and brother keeping aloof from doing the work of the physician? For it is not proper that they should touch the part rather than a stranger.

(QUESTION). If those who wish to form such a pair (of a Hebrew and a Pársi) should let their intention of being positively husband and wife be known by means of a message, and should make arrangements therefor, and should inform all the people of the city, by means of the drums and pipes used on the occasion of marriages, that they are going to marry, that is, that "such and such Pársi is going to do such and such a thing (marry) with the daughter, sister, or mother of such and such Armenian," and if, after people have been made acquainted with the matter, a (married) pair was formed of them, that ought to be proper. How can (such a pair) be evil of aspect and mutually un-

loving? (On the contrary such a pair) is not ill-seeming, one towards the other and is mutually helpful, through good behaviour.

- 16 (ANSWER.) It is apparent that, difference of race cannot secure an advantageous condition to pass life in, connivance at defects, similarity of thoughts, participation in benefits or injuries occasioned to one or the other, and contentedness over what is earned; for, some women in spite of the inability of, and (owing to) lack of courage in their husbands, force them to purchase more articles for their use (than are necessary), and, failing to obtain these, from their husbands, domineer over them, to show off their superiority: just as a great many other foreign women are ready to domineer in like manner and require ornaments and beautiful dresses to wear, slave-girls, pleasant-looking colours, perfumes, and a great many other things liked by mistresses of houses, which cannot be promised. And if there is no escape but in promising them, (then) there follow quarrels (and) abuses, and bad words are uttered. And if increased pressure is put to obtain them, then the mystery remains hidden, and they (i. e. husband and wife) misbehave (towards each other) day and night, and look not at each other's face. And the bad woman goes away to the house of her parents, and drags (her) husband before the judges, and (the judges) give a decision for her to remain (with her husband) without doing harm. And if the husband should say that he did not wish to keep her as (his) wife, because of the various evil defects, harm, hardship, vice, and sin in her: But, if the judges, should not dissolve the marriage on any one of these grounds, then, how

can that pair secure an advantageous condition; a good life,—
 living on small means, spending (their) time with honour,—
 and the higher strength to live contented? If you reply 17
 that such consequences result from races that are evil-think-
 ing and mean; then, it must be borne in mind that the in-
 crease of evil and meanness does not take place of itself, but
 a great many children become vicious by taking a liking to
 the disposition of others and by loving them. (Some people
 assert), from thoughts connected with sexual congress, that
 many (children) derive beautiful forms from beautiful women;
 but according to the opinions of those who live under the
 protection of the pure Ahúrmazd such a woman is ugly,
 for, we consider (the practice of) having sexual congress
 naked, (a) bad (practice), and similarly, (other) people consider
 it a blemish. And we consider those to be beautiful, who
 have clothes on, and they (i. e. persons of the opposite view)
 consider them to be depraved. We consider him (or her)
 beautiful whose nose is uniform with his (or her) face; (but) these
 whose nose is higher than the face, consider him (or her) ugly,
 and say that that (nose) which comes out like a wall between
 the two eyes is fit to be preferred and is beautiful. From this
 it appears that beauty and ugliness are not original (ideas)
 but that they consist in the choice (of men). Similarly,
 conscientiousness consists in moving within (the sphere of)
 that religion which is ancient and which explains the design
 (of things)* He who has shaved his head appears to us to

* The object of the Hérbad in requiring that faith should be reposed in the Mazdiasni religion is to point out that it is not unlawful according to that religion to marry a woman of a different religion, provided she professes the former. We learn from the history of the Sassanian Kings that Behrám Gor and Nos'erwán were married to foreign women: but these marriages must be understood to have taken place after the brides had made a profession of our faith—
 for, otherwise no such marriages could take place according to our pure religion.

be ugly, for in our religion such people are considered *margarjân* sinners.* Those citizens therefore, with whom it is lawful to shave their heads, are prohibited on that score. There is, then, wisdom in this that she, who cannot on every side be thought badly of, should for purposes of righteousness be considered to be beautiful. In some communities the practice of acting thus (i. e. marrying) among themselves does not prevail at all; but they have (a practice) of (marrying), if (they) should like them, wicked and irreligious persons wherever found. But we in accordance with the way of wisdom, i. e. in a way to secure from the Creator the reward of righteousness for those born thus,† are preservers of (our) offspring and protectors of (our) progeny. And it is for this reason that we are (reckoned to be) people who take means for the End, and (who) place (their) affection (on women) in such a way as to benefit (their) children, assist (their) descendants, and secure the hope (of heaven) to (their) progeny: and, similarly, he is a delightful husband who is sweet-tongued, gives much happiness, is harmless, is gain-causing in various ways, is full

* The epithet *margarjân* signifies "a sin or crime the wages of which is death;" but a man who gets his head shaved cannot be said to have committed an offence deserving of death. There are two reasons for the prohibition against shaving the head contained in the Zoroastrian religion. One is that the Zoroastrian religion was first promulgated in Irân, a country the climate of which compels its inhabitants to wear warm clothing, and hair on their heads, to protect themselves from the effects of cold. Another reason is that on the head being shaved there exudes from its skin fluid matter which by the Zoroastrian religion is considered injurious. Hence the prohibition in our holy religion, and the command instead that the hair of the head should be cropped. This prohibition has not been observed by all Zoroastrians since they came to India, the Athor-nân class alone having obeyed it. The reason, therefore, why the offence of shaving the head is designated by the term *margarjân*, is evidently that the person doing so thereby exposes himself to injury, the term *marg*, sometimes signifying pain or injury as well as death.

† i. e. Of intermarriages in the same community.

of resources, highly skilled in the arts, beautiful, and a giver of other wellknown comforts; as also a remover of injurious and hurtful things, fearless, of himself brilliant, and a rejecter of the customs of (other) people. All our ancestors and forefathers have been (in the habit of) approving, in accordance with the provisions of the religion, such deeds (i. e. marriages) and doing them. Therefore, he who is known to the people as seeking salvation ought to be considered beautiful. Again testimony to the same effect is afforded us through the intellect that, that which is improper should not be done. If you should wish to assert that although to do so (i. e. to marry in this manner) is considered mean in our religion, that is, is prohibited by the religion, yet those precepts which are founded in wisdom should be observed, (the answer is) that that precept (as to intermarriages between different races) does not appear to us to be wise and of the first rank: the reason of which is that it appears on a minute (and) real examination that, as the creation of all mankind depends on *Khétiodath*, that is on marriage, so the creation of wisdom of every kind depends upon the union of these two—*A'snékhérad** and *Gos'osarútkhérad* † of these, *A'snékhérad* is the female and *Gos'osarútkhérad* is the male: these two are as brother and sister through God, the Creator. And to every living thing of this world there is maturity and improvement through the relative proportion of these (two). In the same manner, water is a female and fire a male: they too, in their class, should be considered as brother and sister. If their mutual relationship

* i. e. Natural or innate wisdom regarding paradise.

† i. e. Wisdom acquired through the arts and sciences.

he prevented, destruction would be caused thereby;* not only that, but the life giving semen itself which is generated in the brain, by the equiproportioned strength of water and fire, would be injured. For, if water was in excess it would decompose it (the semen) and if fire (i. e. heat) was in excess it would burn it (the semen).

-
- 1 Praises (composed) from a knowledge of the good religion for recital in the daily prayers to Da'da'r Ahu'rmasd. (A 1)
-

- 2 Be it known that, every person of the good religion ought, when reciting, at the beginning of a Gáh, (standing) opposite to the sun, *Niáés'* and *Yés't*, to Dádár Ahúrmazd, positively to recite together with the Avésta this prayer. A person of the good religion who is praying, as also he, who is not qualified to pray, when he arrives at the age when he can pray, ought, at the time of reciting, (standing) opposite to the sun, *Niáés'* to Dádár Ahúrmazd, to recite, with knowledge and attention, precepts made known in writing below. And at the end of this praise, three *As'é-*

* In bringing forward, in support of the doctrine that a believer in the Zoroastrian religion ought to form the marriage tie with a person of the same faith, the analogy of *As'nékhérad* and *Gos'osarútkhérad*, as also of water and fire, which are considered as created in nature as brother and sister, the intention of the *Hórbađ* is to point out that as these having been created by Ahúrmazd, may be said to have sprung from a common origin, and as the union of these gives birth to excellent deeds and things partaking of the qualities of their original source Ahúrmazd, so, the marriages of Zoroastrian men and women among themselves give birth to honest and worthy offspring: and that an opposite result follows the adoption of the opposite course.

vohús* should be recited, and at the end of each As'hémvohú the head must be bent down and a bow made. This admirable praise was composed by a Dastúr of the good religion.†

(I) praise the name of that *Minoyán mino*,‡ the increaser, 3
worthy to be praised, who always was, always is, and always will be; whose one§ name is Ahúrmazd, the God who is the greatest among all, wise, Creator, supporter, protector, endurer, the lord of righteousness, forgiver, and dispenser of excellent and pure justice. Thanks be to the exalted Lord of the world, who, of his own power and wisdom, has created, six Amés'aspands of high rank, numerous Ijads, the shining paradise, Garothmán, the surrounding heavens, the hot sun, the shining moon, the numerous stars, the wind, the atmosphere,* the fire, the water, the earth, the trees, the cattle, the

* Instead of the three As'emvohús commanded above to be recited, two paragraphs, subsequently added to the *Námsétáyés'né* are at present recited, both in Irán and in India. The Zoroastrians of Irán recite the paragraph which begins with the words "Firájbád Khorshavijé diné mazdianian," while those of India recite the one which commences with the words "Vispé sétáyés'né dádar Ahúrmazd. These paragraphs are recited thrice, and at the end of each of them an As'emvohú is also recited.

† This praise or prayer is the wellknown prayer called *Námsétáyés'né*. It was composed by a learned Dastúr thoroughly conversant with the excellencies of the Zoroastrian religion, before the Sassanian era, at the time when the knowledge of the language of the Avéstá had begun to disappear from among us and Pehlwi had become the prevalent tongue, and was based on the account given in the Avéstá of the greatness of Ahúrmazd, His might, His infinite power and mercy and of the blessings bestowed by Him on man to secure his happiness in this world and the next. It was intended to be recited after the recitation of the Avéstá, and was composed with the object of enabling our people to adore and praise their God in a language which they understood; and every Zoroastrian is strongly enjoined to understand and recite it after reciting the *Niáses's* and *Yes'ts*. During the period of Sassanian rule when Pehlwi was the language of the court, Pázénd or what is known as the old Persian became the language of the common people. Consequently, at a subsequent date, this prayer was translated into Pázénd, which is the translation which is recited by our people at present.

‡ *Minoyán mino* is an epithet applied to Ahúrmazd, because the *mino* (invisible) Ijads and the Amés'aspands, whom we cannot see, are themselves unable to see Him.

§ i. e. Principal name.

metals, and mankind. Adoration and prayers to the righteous Lord who, for the purpose of rule over people and to make people walk together to fight against the Dévs, has bestowed upon man speech and the power to think, and (thus) made

4 (him) superior to each created thing of this world. (I) bow in the presence of the omniscient and caretaking Lord, who has sent, through Zartos't Spétman of the adorable *farohar*, for the purpose rendering people friendly towards Him, the wisdom of the religion, worthy of faith through natural intelligence and knowledge of science—wisdom that is the best for the guidance of all persons who are, were and will be. That is, that (through the wisdom of the religion) the soul is freed from the pains of hell, and reaches into the shining, fragrant,

5 everhappy, (and) the highest mansions of the pure. O (thou) Lord Protector! in obedience to thy command I am firm in the pure religion and I promise to think and speak and do every righteousness. Forgive me Thou (my) many sins; (may) I keep my own conduct pure, and (may) I, in accordance with Thy wishes, righteous Lord, keeping uncontaminated the six powers of the soul,—work, speech, thought, reasoning, memory, and intellect—(and) in order to obtain the riches of the next world through good thoughts, good words, and good deeds, worship Thee, that I may thus open (for myself) the path to the shining paradise: that is that the heavy punishment of hell may not be inflicted upon me and I may, passing over the Chinwad bridge, reach into the fragrant,

6 all-adorned and eternally happy mansions of paradise. (Praise be) to the Lord of gifts, who bestows upon those who obey his commandments the reward of righteous wishes and who will at the end liberate transgressors from hell and adorn the world with purity.

Exposition in the good religion regarding the reasons 1
 for the plan (of this and the
 next world). (Ar)

Be it known that, the reasons for the (plan of the) 2
 invisible world and this world are of two kinds. Of
 these, the reasons for the safety and the ease of the
 invisible world are, the wishes of the Ijads, the strength
 (derived) from the (invisible) bestowers of good, the
 blessings of the good, the love of the pure, and the
 virtuous objects of the good. And the reasons for the 3
 illness and hardship (of the next world) are the oppres-
 sion of the Devs, the work relating to reptiles, the evil
 wishes of the diminishers, the praises of sorcerers, and
 the evil objects of the bad. Safety in this world is 4
 owing to virtuous (self) restraint, and ease is owing to industry.
 Similarly, illness is owing to living without (self) restraint;
 and hardship is owing to idleness. Whatever safety and 5
 ease, and whatever illness and hardship belong to the next
 world, to what causes are they to be ascribed? To the powers
 that help and harm man in this world. What are the powers
 that help and harm in this and the next world? Those
 powers which, in this world, procure good things for man
 and increase his safety and ease, and those powers
 which approve of his illness and hardship. How
 does (man) become qualified for the next world? And
 from what is there safety (regarding the next world).
 From conscientious wishes that help in this world and
 from practicable efforts. From what is there ease (in the
 next world?) From industry that helps in this world. From

what is there illness? From the cruel wishes of this world
 6 pertaining to Faréhbút and from enfeebling oppression. From
 what is there hardship (in the next world)? From the ob-
 7 structive idleness of this world. How does (man) become
 qualified for this world? And from whom is there
 safety (regarding this world)? From the source of joy, the
 invisible helpers (the Ijáds). From what is there ease (in this
 8 world)? From the good gifts of the invisible helpers. From
 whom is there hardship in this world? From cruel, invis-
 ible (Devs) with thoughts to cause pain. From whom is
 there hardship (in this world)? From the evilcausing
 invisible (Devs), the doers of cruel deeds. The learned
 philosopher knows well the causes of good and evil in the
 next world and in this world. In what does goodness con-
 sist? In the improvement of mankind. In what does evil
 consist? In not adopting the appointed means against evil,
 and in not being industrious. (Goodness) concerning the
 next world consists in the worship of the bountiful Ijáds,
 and in securing their good-pleasure, and in the non-remem-
 brance of reptile-dispositioned Devs, and in causing them
 distress. And (goodness) in this world consists in the preser-
 vation of the body, in medicaments, in well-directed indus-
 try, and in being contented. Of the two (worlds), men are
 9 enabled to perform the work of existence in the first, through
 the influence of the second. Therefore religious teachers,
 who do not even perform some of the work of the religion,
 to guide people in this manner, and who are without a
 regular knowledge of the religion, ought to be removed
 (from their position) for want of knowledge (of the
 religion).

Exposition in the good religion regarding guiding
 the people of this world by admonitions
 of various kinds. (१२)

1

Be it known that, there are various ways in which the
 people of this world may guide (their) emotions in accordance
 with the laws of the Creator in (the present) state of contami-
 nation with the Blemish-giver. That is to say, that for the
 merchandise of life, (man), through his emotions, is able to
 guide himself in various ways, by means of the law of the
 Self-existent, without turning towards these who have per-
 verse passions. In particular, he who, through (his) emotions,
 is a doer of deeds of greatness, guides his every faculty by
 (the) hope (of heaven) and the fear (of hell): he is also the
 giver of advice to people to guide themselves by keeping among
 the emotions of their nature the wish for the Fras'okant : that
 (they) might not prevent themselves from guiding themselves
 by such emotions, and from movements in accordance with
 the dictates of reason : and that they might become adorners
 of themselves, with good qualities and embellishers (of them-
 selves). Generally man guides himself through (the good)
 passions, by guiding himself (in this world) by means of the
 wisdom and authority of the religion, by doing (good) deeds,
 and by remaining aloof (from sin). And by cherishing
 similar other wishes, (he) becomes a thorough injurer of the
 work of guiding (oneself) by means of the passions possessing
 the power pertaining to the wishes of the Blemish-giver, and
 a giver, to people, of relations for the higher rank of the
 Fras'okant.

2

1 Exposition in the good religion regarding the Spéna'mino
 being made to prevail over the
 Ghana'mino. (A*)

2 Be it known that, the original explained meaning of Spénámino, is 'one possessed of wisdom of a high order,' and of 'Ghanámino' is 'one possessed of the law-breaking evil wisdom.' As to making the Spénámino prevail over the Ghanámino, the explanation given is, that certain wise (invisible) powers are (intended) to make (man) of high rank, and certain (invisible) powers, that increase evil thoughts, are (intended) to make (him) miserable. Therefore, whoever is wise among mankind enjoys a higher rank in various ways, over those who guide (themselves) by evil-mindedness. • And, that he who is evil-minded is not one to guide himself with wisdom, is apparent from a knowledge of the religion. Therefore, each of these *minos*, acts personally, through (men) who guide (others) towards them. In particular, (man), owing to obedience to the Spénámino, is not separated (from his Creator). And he perceives, indications, of temptations of all kinds offered by the Ghanámino. By putting the Spénámino out of himself, (man) makes the nature of the Ghanámino to work in him for various objects. Of these, the chief object is this, that, owing to the connection with the diminishing powers of the Ghanámino, he himself is enabled to cause pain and harm to the creation of the Spénámino. And a perception of his ignorance will, of itself, be felt by the Ghanámino at the time of the Fras'okant. And those who guide themselves through the Ghanámino, will at that time be helpless and powerless.

most profitable. And the income obtained by him by so doing has reference to the goodness of his soul and to righteousness. Similarly (his business) is to remain aloof from that which causes much injury. And the help which he obtains by thus keeping aloof is for the purpose of covering up the evil of the soul. Therefore, if (a man) never remain without acquiring righteousness, through the advantages (offered) in this world, he certainly becomes worthy of higher industry. And he who, owing to the (opportunities for) harm (offered) in this world, lets not pass even a little time without committing sin, he will not be delivered (from hell). Therefore, he who is without restraint in, and fear for sin, and has no solicitude for virtue, is not (a) prudent (man).

-
- 1 Exposition in the good religion regarding (the establishment of) the lowest, the middling and the highest relations with the Mazdiasnian religion, and the advantages resulting therefrom. (AV)

-
- 2 Be it known that, the lowest relation with the Mazdiasnian religion is (formed) by confirming the faith in the religion of a single individual. And the person who does this mediates like the Dastúr of (the religion). And the advantage (caused) thereby is this, that through the connection of that individual (with the Mazdiasnian religion) the Daruj being separated from that individual, is enfeebled, and thereby the strength of the Ijads is increased. Middling relation with the Mazdiasnian religion is (formed) by confirming the faith of a community in the good religion and by guiding it always with thoughts relating to Ahúrmazd.

work of the Fras'okant depends upon the power of the Ijads, and it is owing to the influence of that power that all mankind will ever possess, with victorious Sosios,* the strength of an uniform army, for the purpose of diminishing the Darújs. And, in accordance with the will of the holy Dādár, reform pertaining to a knowledge of the good religion will be introduced into the worlds.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding those who increase the brilliancy of the good religion and those who obscure it. (11)
-

- 2 Be it known that, he who, from a knowledge of the Mazdiasnian religion, (and) in accordance with the commands of the Zarthústrótúm and religious teachers, is generous to the pure men of his religion, and bestows the symbols of it (i. e. súdréh and kústi) and speaks (in favour) of it and loves it, is an increaser of the brilliancy of the Mazdiasnian religion.
- 3 And he who is versed in the ways of the Ghanátnino, comes across the good religion, and communicates similar thoughts (to other people), is a Faréhbút and Aibébút, who obscures that religion.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding the continuance of contentment and industry with an eye to (eternal) life. (19)
-

- 2 Be it known that, whoever is worthy of greatness, is capable of being contented, and he attaches no weight to wealth of an inferior kind. But he reckons the contentment

* See the account of Sosios' given at pp. 29 and 30 of the first volume of the Dinkard.

pertaining to the long life* as strength of a superior kind, and gives (his) attention to exalted contentment. And whoever is possessed of eternal joy, becomes such by continued industry for (the purpose of) obtaining the good reward of the invisible mansion.

Exposition in the good religion regarding the reasons for man's 1
obtaining from the holy Da'da'r reward for righteousness and
punishment for sin. (9*)

Be it known that, for man there are both these things 2
from the holy Dáďár—reward for righteousness, and punishment for sin. In particular, (man) becomes (deserving) of the punishment of sin by remaining aloof from doing righteousness, and by knowingly committing sin; And he becomes (an observer) of the law, fit to be approved for his own sake, by remaining aloof from committing sin and by doing deeds of righteousness. Man is enabled to do the work of purity for (his) soul, while suffering (hardships in this world), by retaining his Creator within himself as a friend. The intelligence, and religious feelings, and other good qualities which are in man, are means to enable him to form righteous relations. Man is obedient to his Maker through the strength and knowledge of the means of righteousness; And these fully inform man to keep aloof from sin. Righteousness renders sufficing assistance to man, and through it the judges (of the next world) remit the punishment of sinful persons. Therefore, whoever among mankind prevents sinful deeds and is as a means to stop any vice from arising, he is the physician that provides remedies for

* By contentment pertaining to the long life, is to be understood contentment in such matters as secure the happiness of the next world.

sin and is one who keeps back mankind from sin, and renders them religious through righteousness. And that man points out to men the road to distinguish sin and righteousness and makes fully known (the extent) to which the reward of righteousness and the punishment of sin are mixed up (in this world).

1 Exposition in the good religion regarding rendering praise and thanks (to God.) (91)

2 Be it known that, all are bound to praise and to be
 3 thankful to the Creator, who is (fit) for praises and thank-
 4 fulness of all kinds. For, above those who are finite or
 5 proportioned, the Lord is infinite and unproportioned. By
 infinite and unproportioned is meant that the Lord being the
 Creator of the whole creation and the bestower of existence
 upon it, is known in that relation to the creation. And those
 who are proportioned are the Amés'aspands, the invisible
 Ijads, the Sun and other shining stars, and generous kings
 and other persons. Therefore, each (part of the) invisible
 and visible (creation) is bound to render praise to those who
 keep it prosperous. Among these, the creatures of this
 world are bound to be thankful to each of those who cause
 (them) to prosper; for the proportionate power pertaining to
 each (kind of) prosperity. Hence, the praises and thanks
 rendered to the Ijads pertaining to the invisible and visible
 (worlds) are (so rendered) because of their relation to the
 original Creator.*

* The true reason for the praise and thanks which we Zoroastrians render, while praying to the holy Self-existent, to the Amés'aspands and other Ijads, in accordance with the precepts contained in the Avéstá, is here pointed out. The powers and attributes possessed by the Amés'aspands and Ijads are bestowed upon them by the holy Ahúrmazd, and the possession of those powers and attributes entitles them to the praises and thanks of man. If they did not possess the powers and attributes of Ahúrmazd they would not be deserving of any praise.

1 Exposition in the good religion regarding injury
to the earth. (۹۳)

2 Be it known that, as air moves about in the body of man, so it always moves about within the earth for its improvement; and as there is a passage in the body of man for the air to pass out and in which it moves, so is it with the earth. As, owing to the passage in the body for the movement of air, the body lives, and as, when the air finds no passage in any direction, the body perishes, so, a state of things similar to that of the body happens when the passage in the earth is stopped up. As injury is caused in the body by irregular ways of behaviour productive of change, so when the passage of air is stopped in the earth by contrary movements, injury is caused, in the direction in which the passage of air, is stopped, owing to no vent being found by it: (injury), such as was caused by that sorcerer Afrásiáb the Túr, by means of sorcery in rendering large tracts of fertile land unwatered, uninhabited and desolate. Again, it is made known in the exposition of the good religion that the air within the earth is always heated by fire and that it rushes up from below, causing injury thereby (to the earth) and splitting it into two parts. As in the body of man wind is known to be raised up by fire, so (from a similar cause operating) in the earth, earthquakes and (other) injuries are caused.* Therefore, every thing retains its ordered

* A similar account is contained in the Zorépastán, a Persian work, containing a translation of a disquisition in the Pehlwi language addressed by Zoroaster to the king of Hindústhán. The translation was made, by the orders of Nos'erwán the Just, by A'zar-pajoh, a disciple of the wise Abúzarchméhr, the minister of Nos'erwán.

زورگ تف دود آمیزی که در کودهای زیر زمین هویدا گردن و زوری
در او پیدا گردن و گاهی که تنهای پی در پی او را مدد دهد جای استادن

condition, because of the (just) proportion of these, (fire and air): And it is injured by a want of proportion. Hence it is declared in the religion, that the creation is kept in order, when the good invisible power prevails; and in disorder, when the evil invisible power prevails. The birth of Fire depends upon Air, and the mover of Air is fire; if they are in their proper proportions, through Air, Fire has life and birth; and through Fire, Air has the power of motion. And owing to them, improveable things remain in safety and ease. And those things in which they are ill-proportioned,—things that are improveable by Fire and Air, such as, the earth, water, trees, cattle and men,—suffer injury, when in their constitution Fire is weaker in its force than Air, or, when the power of Fire to raise up the Air is impaired.

Exposition in the good religion regarding remaining aloof
(from certain things) in accordance with the
precepts of the Païriodake's'io.* (۹۴)

1

Be it known that the Creator disapproves of evil things;
therefore (we) ought to keep aloof from any place where evil

2

ندارد زوری کند تا زمین بشکافد و ازان کود بدر جهد و آن زمین گاهی
که زمین خشک بسته بود با زمین بالای سکنستان شکافتن نف دود
آمیز و بیرون آمدن از آنجا نه کار نیست آسان و آن نف از مدد نخست
از خود جنبشی کند و انگاه برخی ازان زمین را بجنبش آرد خود این
جنبش را زمین لرز می شمارند و آن نف دود آمیز پررور که زمین را بلورزند
گوشه از زمین را بشکافد

* s. e. When heat accompanied with vapour is collected within the interior of the earth, a kind of force is generated within it; and when on the continuous application of heat, the vapour finds no room to contain itself, it exerts a power, in consequence of which the earth bursts and the hot vapour issues out through the tent. And, if at any time, the earth happens to be dry, it becomes very difficult for the vapour accompanied with the heat of fire to rend asunder the superincumbent stony ground and to issue out, and the movements which the heat of the fire makes, at the time, with the help of nature, to issue out, shake the earth to some extent. This shaking we know by the name of earthquake; and when the powerful force of the heat of fire accompanied with vapour shakes the earth, it rends some portion of the interior of the earth.

* The epithet *Païriodake's'io* signifies "the believers in the first religion";

things are. God is not the bestower of those things which he dislikes, consequently such things ought not to be considered superior, and (we) ought to keep aloof from them. Man ought to keep aloof from (attempting) to understand those things which God (alone) understands. (A man) ought to keep aloof from a thing which he knows to belong to another, but which he likes ; and (he) ought not to do (any thing) that is very injurious, and ought not to attach importance to it. The Lord Creator is full of goodness towards man, in various ways ; therefore, a man ought to keep aloof from a thing, which, though it is intended for him (and) is suitable to him

and is applied to those inhabitants of Irán, who from the time of Gayomarđ to that of the holy Zartos't professed, the Mazđiasnian religion, as appears from paragraph 2, Hđ XXIII of the Ijasné, quoted below :—

𐬀𐬎𐬎𐬀𐬎 𐬌𐬎𐬎𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎
 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎
 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎

i. e. I here praise with love, the farohar of Gayomarđ, of the pure Zartos't, of Kaé Gús'tásp and of Isadvástar, the son of Zartos't, along with the pure farohars of all the Paoiriodakés'.

From the above passage from the Avéstá, it appears that the Mazđiasnians of Irán up to the time of our prophet Zoroaster were known by the name of Paoiriodakés'io ; and those who professed the Mazđiasnian Zoroastrian religion after the time of the prophet are styled *Nabánajdíst* in the Avéstá : but in the time of the high-priest A'darbađ Márašpanđ, who lived in the time of Ahúrmazđ Shahpúr, the grandson of king Artés'éř Bábakán, the disciples of Zoroaster and the *đastúrs* and *mobéds* who lived immediately after him, were called and known as *Paoiriodakés'*. The evidence on this point is found in the Pehlwi works written during the rule of the Sásánian dynasty. Moreover, the farohar of *Đastúr A'darbađ Márašpanđ* is as a mark of honour, reckoned among those of the *Paoiriodakes'*, as appears from the following passage from the *A'friné Farvardégan*, which was composed in the time of king Nos'éřwán the Just :

𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎
 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎

i. e. May the efficacy of this prayer reach the farohar of A'darbađ Márašpanđ as well as the farohars of the Paoiriodakés' who are in heaven, and of the leaders of the religion.

Hence, the epithet *Paoiriodakés'* must be understood as applying to the disciples of Zoroaster and to *Đastúrs* learned in the religion.

is yet apt, in various ways, to raise up quarrels, and, appertains to the wish to cause harm. God Himself has no wish to cause harm; hence, (we) ought to keep aloof from such (wishes). And if there be any one who does such deeds (of harm) his wishes ought to be turned away (from them): for, he who does not turn, the doer of such deeds, away from his wishes, has similar wishes to those of that disreputable (man). The passions of the Dévs, wolves, and *Khrafastras* will not be turned away from warring with mankind and from doing harm to the people of Ahúrmazd; hence, (we) must keep aloof from them (*i. e.* the passions). Those religious teachers who do not turn mankind back from doing the immense harm appertaining to conduct like that of Dévs, wolves, and *Khrafastras*, help them in this world, to deficiency (in the next). Their religion, notwithstanding that it is proper and safe (in other respects) is hostile towards man, and impure, owing to deeds being done, like those of Dévs, wolves and *Khrafastras*. The ways of a sinner cannot deliver him from hell, owing to his harm-causing wishes; for the harm doer's injurious and unjust wishes are not considered to be the wishes of the holy Self-existent: therefore, it is not proper to call them (the wishes) of the Father, the Creator of the creation. And they cannot be so called according to law.

Exposition in the good religion regarding those in the invisible and the visible (world) who bear the mark of being the creatures of Ahúrmazd. (90)

Be it known that among the invisibles those who belong to the Pure and the Good, are the Ijads. Among the people who have mixed with this world those who, keep themselves

eager to drive out (from them) the aims of the Evil-minded, which have reference to evil, and to turn themselves in the direction of the aims of the Wise, which have reference to good, are, with the help of the Ijads, of the nature of cattle, and are marked as the creatures of Ahúrmazd. Among the invisibles those who belong to the Bad are the Dévs. Among the people of this world those, who are not eager to keep evil at a distance from themselves and to turn themselves towards good, are, with the help of Dévs, like wolves ; and like wolves and *Khrafastars* bear no mark of being the creatures of Ahúrmazd. Therefore, it is not proper to consider such (men) as the creatures of Ahúrmazd.

-
- 1 . Exposition in the good religion regarding the assurances resulting from good and bad government, and the indications derived therefrom as to the time of the Beginning and the End (mentioned) in the good religion. (97)

-
- 2 Be it known that, in good government there is assurance (to people) of wisdom, truth and goodness; therefore, the times (of such government) are the times of the Ijad's. Through it justice spreads among, and prosperity and good help is obtained by, the people of the world. In it there is intelligence, truthfulness, and excellence. And wise and truthful men and men possessing other virtues, obtain greatness and high rank ; and, those who are fitted for inferior rank, obtain inferior rank ; and the king confers authority upon wise persons. Hence, a great many men obtain ease and happiness, and thus this world becomes worthy of the Spénámino. And such (a government) is considered as the blessed beginning of the reign of Ahúrmazd at the End. (For, at the

End, the pure Ahúrmazd will) thus fully reduce the Blemish-giver, and prevent his (the Blemish-giver's) original power from being infused (into people), and accomplish the final reformation of the world. In a badly governed kingdom there is assurance of evil-mindedness, untruthfulness, and vice : hence, its times are the times of the Dévs. (For), through it oppression, the happiness of an evil income, and desolation are made manifest in the world. In it there is evil-mindedness, deceit, and immorality. And evil-minded persons, deceivers and other immoral men obtain much greatness, and people of low rank obtain the honour due to holy men. And the king confers authority upon evil-minded persons. Hence, a great many persons have to suffer hardship and pain. And thus, this world becomes suited for the Ghanámino. Such (a kingdom) is considered as the beginning of the (evil) dispensation of the oppressive reign of the Ghanámino. And it is declared in the religion that at the End every one who makes such a beginning will receive spontaneously harm as a reward. Therefore the religion of those religious teachers who inculcate the practices and the (mode of) government of a bad kingdom, is akin to the ways of a bad kingdom. And as the practices of a bad kingdom are hurtful to the people, they ought to be considered wicked.

Exposition in the good religion regarding the (different) descriptions of men, and the best and the worst descriptions among them. (1V)

Be it known that, there are men of these four descriptions : those that love the soul and behave well ; those that have wishes regarding the body and behave ill ; those that love the soul, but are evil in their ways ; and, those that have

3 evil wishes, but behave well. Of these he who loves the soul and behaves well is the best (man); for, thus the path of deliverance (from hell) is kept open, and the pains (of hell) are
 4 shut off. (The man) whose wishes pertain to the body and who behaves in an evil manner, is of a perverse nature and is the worst (man); for, thus the path of harm is kept open
 5 and the path of deliverance (from hell) is shut up. (The man) who loves the soul, but is evil of ways, and (the man) who has evil wishes, but behaves well, are of a middle rank (between the above two); for, (the man) of evil ways that loves the soul, owing to the love for the soul; (and similarly, (the man) of evil wishes that behaves well, owing to good behaviour, may perchance obtain deliverance from hell: moreover, on this subject, it is declared by Paioiōdakés' Dastúrs that, men are always able to become pure, (i. e. deserving of being delivered from hell) through religion; for, as (a person) belonging to the good way (and) the good religion, does, while professing the religion, deeds pertaining to evil wishes, and owing to such deeds pertaining to evil wishes stands in danger of hardship in the invisible world, so if an infidel person belonging to the evil way should do deeds manifesting an affection for the soul, then, owing to such deeds of affection towards the soul, he may obtain deliverance in the invisible world.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding the subject that the capital of that kingdom is shining with light whose people are being civilised in the best manner possible and where innumerable civilised people confer benefits on the king. (9A)

2 Be it known that, he who is highly skilled in the arts is

best deserving of exercising dominion over every person in the world. And he is of superior rank, because many persons, through him, obtain the good reward of truthfulness and goodness, and are punished for wickedness. In consequence of this all (men), in boundless ways, become desirous for what is good and wish to keep aloof from wickedness. And hence, the world, owing to righteous actions, improves. And thus the ruler of the state becomes worthy of honour, (and) of fitting reward, and obtains (high) dignities. If any one of the officers of state, has such good wishes as God approves of, is a good reformer (of the people), brings into force such laws as cause benefit to the state, and approves himself as a ruler who acts in accordance with the commands of the religion, he, owing to his ever exalted and superior actions, is pure of soul and of good name. And, owing to his good attribute of obedience to God; to his improvement of others through deeds of righteousness and abstention from sin, and rendering their souls righteous; and his opening the Chinwad bridge* for other holy people, who think what is good, speak what is good and do what is good; he mixes up his untainted nature with light. (*i. e.* he makes for himself a place among the Ijads, the Amés'áspands and the pure spirits in the shining paradise.)

* It is said in our religious books that when a person departs from this world, if he is righteous and truthful, the miraculous passage for entrance into the invisible world, known by the name of the Chinwad bridge, opens and widens, and his soul passes over it with ease into its appointed heavenly mansion: but, if he is sinful and untruthful, this passage contracts to the dimensions of the edge of a knife, and he cannot pass over it, but being compelled to do so he falls over into the abyss below and is thence carried off as a prisoner to the place of torment, hell. (Vide Westergaard's edition of the Zend Avésta, Vendidad XIX, 29 and 30; the answer to the 20th question in the Dádástáné Dini; and parags. 1 and 2, chapter V, of the Pehlvi Viráf náméh edited by Dr. Martin Haug.)

1 Exposition in the good religion as to who can be said to
be possessed of sense. (99)

2 Be it known that in accordance with what is contained
in the religion, that man ought to be considered as possessed
of sense who utters wise words, performs righteous deeds
worthy of being approved by good conscience, is industrious
in discerning what is for the benefit of the creation of
Ahúrmazd, is pure in the worship of God, encourages with
good advice those who recite the Máthré, and knows how
to perform well the functions of leader and religious teacher.

1 Exposition in the good religion regarding those
(men) who are strong and those who
are not strong. (100)

2 Be it known that, he is (truly) strong who is possessed
of proper strength.* Man becomes possessed of proper strength
by doing as much righteousness as possible, through the
means of righteousness pertaining to Ahúrmazd, and by not
committing sin through the means for sinfulness; and by
3 doing all other proper deeds pertaining to Ahúrmazd. Man
becomes weak when he is possessed of improper strength.†
And he becomes possessed of improper (strength) by com-
mitting as much sin as possible, through the means of sin
(made known) by Ahúrmazd, and by not doing righteousness
through the means (provided) for it, and by doing all other

* By proper strength is to be understood strength acquired through righteous conduct.

† By improper strength is to be understood the evil power, hurtful to himself, acquired by man through sinful conduct.

improper deeds in opposition to Ahúrmazd. And, having become unworthy, such a man does not resemble those (good men) who are, have been, and will be, but, is, among them, one without wisdom, without goodness, without a body,* and, without (good) fortune.†

Exposition in the good religion regarding the selection by Da'da'r 1
 Ahu'rmazd of Zarthu's'tra Spitma'n of the honourable farohar
 • to be the prophet of the Mazdiasnian religion on
 account of his excellence. (1.1)

• Be it known that, Dádár Ahúrmazd, from among the 2
 entire corporeal world, approved most, on account of his good qualities, Zarthu's'tra Spitmán of the venerable farohar, to be the prophet of the Mazdiasnian religion. Among many (qualities), he was possessed of consummate thought, of a perfect intellect, had the highest appreciation of the Mazdiasnian religion, (and)* was superior to all in good thoughts, good words, and good deeds. And (he) was able to remove the miseries of the dumb, crippled, and necessitous good creation, and recommended (others) to do the same; and (he) possessed the power of keeping (men) aloof from sin, of securing the (good) will (of Ahúrmazd), of adopting means to render

* i. e. Such a man may be considered to have never been born into this world, having failed to render himself worthy of the superior happiness of the next world through good deeds and piety.

† Without (good) fortune in that he is deprived of the happiness of paradise and the eternal life of honour which is the reward of the righteous in the next world.

Exposition in the good religion regarding the benefits that the
 establishment of the Mazdiasnian religion has caused
 to the past, the present, and the future
 generations of the world. (1-2)

Be it known that, the past (generation of) people
 acquired the benefits of the Mazdiasnian religion by praising

deeds; who was the highest priest, the greatest warrior^a, the best husbandman,^b and the greatest prophet. Who imparted the best knowledge about things invisible. Through whom men obtained the strength pertaining to the coming world; truth; the word; and the knowledge of all the good things, adorned with truth, created by Ahúrmazd, and, of the words pertaining to His rule. Who, as the highest priest, warrior, and increase-causing husbandman, in various ways, turned (away) from Dévs and ignorant men the wheels^c pertaining to them. Who praised purity in the best manner among the living creation of this world, and, chose the Mazdiasnian religion which contains laws and rules and drives away the Dévs, and by means of it destroyed the Dévs: who spoke in the best manner, among the people of this world, the words in the religion of Ahúrmazd for driving away the Dévs; and published among the people of this world the words in the religion of Ahúrmazd for the removal of Dévs. Who mentioned well to the entire corporeal world all the ways of the Dévs, unworthy of belief and of praise. Who, owing to his good life and belief in the old religion, was considered to be powerful, among the people of the city. Through whom have been heard all truthful words, worthy of being explained, in which, he, as the guide of the people of the world, for this and the coming world, praised truth, which is the highest, the best, and the most excellent thing, and, promulgated that religion which was the best of all the current religions. Who was chosen, on account of his continuing the work of stirring up (people) with all his heart and soul to thoughts (of the religion), by the Amés'aspands possessed of all good wishes and good choice, as the augmentor of faith (in the religion), and the guide of people in this and the coming world, and the praiser of truth which is the highest, the best and the most excellent thing, and the promulgator of the best of all current religions (the Mazdiasnian religion). Through whose knowledge, and discourse water and vegetation became eager and growing. Owing to whose knowledge and discourse the whole creation that follows (the precepts of) the Spéniámino uttered (these) joyful words:—For our good is born such a priest as Zartos't Spitumán: that Zartos't will remember us with (the) strength (of Hóm and Jivánm), and with tied up Bars'am, and will henceforward cause, through the good Mazdiasnian religion, all the seven *kés'vars* to flourish.

a. i. e. One who smites the Dévs, and suppresses evil passions and wickedness.

b. i. e. One who encourages virtue and thereby gives satisfaction to God the soul of the world.

c. i. e. The devices of wickedness.

its prophet Zarthus'tra Spitmán of the venerable farohar for smiting the bodies of the Dévs, and by first accepting him (as a prophet). And happiness and advantage was caused thereby to the people of the world. And even now, owing to that, there is advantage to the people of the world, improvement (as regards the next world) in various ways, companionship with gain, the securing of purity by other good people, the preservation of the fire of Ahúrmazd, and the remembrance

3 of the Ijads, by the people of the world. Future (generations of) people of the world will receive benefits by forming relations with Hos'étar* referred to by Zartost, and from the destruction by him of prototypes resembling wolves, and from

4 the powerlessness, at the time, of Faréhbút and Aibébút: And (they) will receive benefits from their relations with Hos'é-tarmáh* referred to by Zartos't, and the destruction through him of prototypes resembling (animals) that sting, and the

5 disappearance, at the time, of hunger and thirst. And it is declared in the religion that owing to the connection with Sos'ios* referred to by Zartos't, and the destruction by him at the time, of the prototype of A's'moghs, and the impairment of (the power) of old age and of pestilence, the work of Fras'okant and of resurrection, that has reference to the final constitution (of man), will be accomplished.

* Our prophet Zartos't has predicted that three prophets bearing the respective names of Hos'étar, Hos'éfarmah, and Sos'ios' will, be born in the world and will spread the Mazdianian Zoroastrian religion over the world. These prophets, when born, will accomplish the several works mentioned in the text.

દીનકર્દ કેતાબનાં બીજાં દર્કતરના અગતજોગ
લોગતોની શબ્દકોષ.

GLOSSARY OF SELECT TERMS.

અભાવસૂચક અવ્યય; આ-
એ અવ્યય નામ તથા વિશેષણની આગલ
વારે ધડીએ મેલેઆમાં આવેછે, અને તે-
હનો અર્થ વગર, સીવાએ; ઉલટું, ગેર-
વાજબી; નહી; હોવા યાએછે; પણ તે નાં-
મ અથવા વિશેષણનો પેહલો અપ્થર
સ્વર હોએઅતો તેહની આગલ * ને બદલે
* વપરાએછે. એને મલતો અવસ્તામાં
* અથવા * તથા સંસકરીતમાં અ અથવા
અન્ આવેછે, અને તેમ આપણી હાલની
આલુ યુજરાતીમાં પણ તે વપરાએછે.
Privative particle. This par-
ticle is frequently prefixed to
substantives and adjectives, and
signifies: without, except, oppo-
site, unjust, no. When prefixed
to substantives and adjectives
begining with a vowel, the * is
changed to *. It corresponds
to the * and * of the Avéstá
and to અ and અન્, in Sanskrit
and Gújrati.

અભાવસૂચક અવ્યય; આ-
એ અવ્યય નામ તથા વિશેષણની આગલ
વારે ધડીએ મેલેઆમાં આવેછે, અને તે-
હનો અર્થ વગર, સીવાએ; ઉલટું, ગેર-
વાજબી; નહી; હોવા યાએછે; પણ તે નાં-
મ અથવા વિશેષણનો પેહલો અપ્થર
સ્વર હોએઅતો તેહની આગલ * ને બદલે
* વપરાએછે. એને મલતો અવસ્તામાં
* અથવા * તથા સંસકરીતમાં અ અથવા
અન્ આવેછે, અને તેમ આપણી હાલની
આલુ યુજરાતીમાં પણ તે વપરાએછે.

મિહનત.) n. Trouble, toil, pains,
labour.

ભા. નાં. ભાષણ,
અથવા ભાષાંણુ, વાચન. (અવ૦ *+*+*),
સં૦ વાચ, Speech, speaking. *+*
ક્રિ. ભાષણ કરવું, બોધ આપવો. વિ૦
ભાષણ કરનાર, બોધ આપનાર. ક્રિ. વિ.
ભાષણને લીધે, બોધ કરવાએ.) n. A
speech, a sermon, an oration.
(*+* v. To make a speech, to
preach, to admonish. a. A
speaker, a preacher. ad. owing
to a speech; by means of a
sermon.)

નાં. એરવદ,
એટલેને તે કોઈ જરતોશતી નાવર યાએ-
લો હોએ, હંઆ નાવર તથા મરાતેય યા-
દને અથોરનાં તરીકેનો હક ધરાવતો હો-
એ તે. પારસી ઉપાધ્યો, પારસીનો યુર.
(અવ૦ *+*+* ઉપરથી. જો કે
ધણોપરે * જોલ 'જોદાના તાપેદાર'
અને * જોલ 'કુફર' ને સાર વપરાએ-
લોછે, પણ તેહની જોલો સહમજ આપવા
સાર ગએઆં ૪૫૦ વરસ ઉપર સદદરે

नजम नामनी केतायमां दसपुर शिहमरद
 भविकथाहिरि ना अर्थ 'कुस्ती आंधनार'
 ना अने अनिर ना अर्थ 'नकी कुस्ती आं-
 धनार' ना करिओछि. लोभके:—

انديران و ايران نداني اگر
 بگويم که يابي از يشان خبر
 انديران نه بنديند کستي ز داد
 ولي بست ايران بروي کشان

n. An *Erwad*, i. e. A Zoroas-
 trian who has undergone the
 requisite ceremony for becom-
 ing a *Nāwar*, or, one who being
 a *Nāwar* and *Marātīb* is privi-
 leged to be an *Athornán*; a
 Parsi priest.

سپاس = اسپاس ना. नां. साहिता,
 म६६, आसरे. (अव० ७७७७७७ म६६, मांता
 ३ ना १ थाधने; ६१० उरी अथवा यारी)
 n. Help, assistance, support.

स्वस्व = स्वस्व ना. नां. वि-
 स्वास, भरीसो, यकीत. (अव० -स्वस्व
 आस्तवार; ६१० अस्वाम अथवा
 अस्तान) n. confidence, faith,
 reliance.

अशुभ = अशुभ ना.
 नां. हीनपस्ती, नांभारी. n. disgrace,
 ignominy, dishonour, shame.

शुभ = शुभ नां. तप्त,
 पायतप्त. (६१० अरुंग) n. A throne.

शुभ = शुभ नां. लोक, आल-
 म, अथक. (शुभों पेडलां इतरनी शुभ
 कोषनी अंदर शुभ = शुभ जोल.) n.
 The people, populace, mankind.

शुभ = शुभ कि. वि. लोभ,
 भीखाले, माइक. (६१० अरुंग) ad.
 As, like, in the same manner as.

शुभ = शुभ नां. भाई. (Chaldy.
 न७, Targ. न७, Heb. न७, Aram. न७,
 Ar. أخ brother.) n. A brother.

शुभ = शुभ नां. भेलत,
 भेलत. (Chald. न७, Heb. न७,
 Aram. न७, Syr. اختا, Ar. اخت
 sister.) n. A sister.

शुभ = शुभ नां. भे-
 लत, भेलत. (आये शुभनी सेवते ववेला
 शुभ प्रत्य, लोभ शुभ, शुभ जोलामां
 शुभ प्रत्य, अव० शुभ, शुभनी शुभ
 प्रत्य उपरथी वपराओछि, तेम आये
 जोलामां अव० शुभ 'भेलत' शुभनी
 सेवते वपराओछि शुभ वापरिआमां आवेला
 आये अवेतुं धारेआमां आवेछि.) n.
 A sister.

शुभ = शुभ वि. हालतवाहुं,
 हालतने लगतुं. कि. वि. अ-तकरलुथी.
 (अव० शुभ existence.) a. Being
 in a condition, circumstanced,
 having relation to the state or
 condition. ad. conscientiously,
 cordially.

शुभ = शुभ कि. वि. अ-तकर-
 लुथी, दीलामंनथी. ad. Cordially,
 heartily.

शुभ = शुभ ना.
 नां. अदुखपती, नेहसीअत. (अव० शुभ
 अरु, अने शुभ नसीअ, उपरथी.)
 n. misfortune, ill-luck.

𐤎𐤏𐤍𐤌 = 𐤎𐤏𐤍𐤌 वि. नाप. संद, नही पसंद करवाओग; २. पराय, नकार. (𐤎 + 𐤏𐤍, अथवा 𐤎𐤏 पसंद करवुं, 𐤎𐤏𐤍𐤌) a. Not fit to be approved. 2. evil, bad.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 वि. सुयुं, वाया वगरनुं. (𐤎 + 𐤏, अथवा 𐤎 + 𐤏𐤍) ७. Dumb.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 श. अ. शुधी, तुलीक, लगी. ७. अ. लंदवेर, लंदशुधी; ताँ-वेर, ताँलगी. (Chald. 𐤎, Heb. 𐤎) Aram. 𐤎 unto, till, until, more emphatic is 𐤎𐤏, 𐤎𐤏𐤍 prep. up to, as far as, until. conj. As long as, so long as, as far as, until.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 कि. वि. दुर, वेगलुं, अललाअदुं. कि. दुर रेलुं, वेगलुं रेलुं. (आअे माल अअलमां 𐤎𐤏, पलु तेहनी आगल वधाराना 𐤎 आवीने ते 𐤎𐤏 थअे आछे. अेनी उतपन्ती अथस्ताना 𐤎𐤏 माल उपरथी थाअेलछि, अेने मलतो 𐤎𐤏 𐤎𐤏 अने सं० दुर, मलेछे.) ad. Aloof, separate, at a distance. v. To keep aloof, to keep at a distance.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 नां. कुकर, नास्तिक. (अथवा 𐤎𐤏𐤍, 𐤎𐤏) n. An infidel, atheist.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 नां. नां. अदन, कनसीनी, अभाग. (अथवा 𐤎 + 𐤎𐤏 भाग पाडवे, वेहयवुं, अथवुं. 𐤎) भाग, वांछे.) n. Ill-luck, misfortune, evil fortune.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 अथवा 𐤎𐤏𐤍 नां. आदनी, मालुय, (आ-रत धआ मरद कोषनी.) (Chald. 𐤎)

def. 𐤎𐤏𐤍, 𐤎𐤏𐤍, Aram. 𐤎𐤏 अनेन मलता शब्दो Syr. तथा Heb. मां मले-छे. Ar. 𐤎𐤏) n. Mankind, men and women.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 वि. दुःख-कारक, दुःख लरेलुं, लयंकार. (Chald. 𐤎𐤏 to be painful, dangerous. (Part-pass. 𐤎𐤏 m. 𐤎𐤏 f.) a. Painful, afflictive, terrific.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 अथवा 𐤎𐤏𐤍 नां. नां. मोहपलु, मोहटाष, अहंतो दरनो. कि. वि. वधारे, शुआ-दे, धलुं, अधिक, वधवुं. n. Greatness, superiority. ad. more, in excess, in a greater degree.

𐤎𐤏 = 𐤎 नां. माअे, माता, ललुती. (Chald. Heb. 𐤎, Syr. 𐤎, Ar. 𐤎) अथवा 𐤎) n. A mother.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 नां. माअे, माता, मावतर. (𐤎 = 𐤎 ने 𐤎 प्रत्य-लागीने.) n. A mother.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 न. ७. अथ. सुतलक नही, कंठन नही. (अथवा 𐤎 अने 𐤎 उपरथी; 𐤎 + 𐤎 नो कंठअेक ईरुकर थाधने अनेलो धमिलो.) neg. conj. Not at all, nothing.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 वि. दुःख-कारक अदन, धन वाली लत, पराय अ-दन वालुं, अथदार काअेआा वालुं. a. A body subject to pain, a constitution liable to harm, a defective constitution.

𐤎𐤏𐤍 = 𐤎𐤏𐤍 वि. उलटुं, काअेदा विरुध, आडी आलनुं. a. Illegal against rule, perverse.

अथवा अराम

वि. Aram-अराम, अथवा अरमनीया (Aramaea ३१० ארמניה) नो रहवासी, अथवा अरमानी. आगला वपतमां युना-नीया आये देशमां आवीने वसेला हता ते उपरथी आये नाम्ने अरमानीने तेमव इमीयेने आपला लोकिये आपेलेछे. अने ते वीथेनी सामेती पादशाह सेक-दरनी अ-लय नलय उपले नामि पेहलवी पुसतका-मां आपीछे ते उपरथी आपलुने मयेछे. α. An inhabitant of Armenia, an Armenian. This designation is applied to Armenians as well as to Rumis from the fact of the latter having settled in Armenia in ancient times. This is evident from Alexander the Great being frequently mentioned in Pehlwi works under this appellation.

आराम-गम

आ-अरामने लगतो उपाये, सेवने लगतो अलाज. (अथवा, Chald. ११३३ divine service. अथवा उपाये; उपरथी.) n. A remedy for the End, a means calculated for use on the day of judgment.

अथवा अराम

आ. नां. उतरती हालत, नयली दसा, पडती दसा. (अथवा अथवा उपरथी.) n. Fallen fortunes, declining day.

अथवा अराम

अथवा अराम, वेरानी, आयादी तथा व-रती अथवा वनस्पती वगरनी हालत. (३१० ویرانی) n. Desoerate, barren, sterile and uninhabited.

अथवा अराम

वि. माई करनार, दरयुवर करनार, कोषये करेकी तकसीरनी तरक मोहकुं दल पत-लावनार. (अथवा अथवा अथवा) अथवा; ५१० अथवा, ३१० اورخشیدار) α. One who pardons, one who for-gives, one who magnanimously overlooks faults committed.

अथवा अराम

नां. अथवा. (अथवा) n. A mule.

अथवा अराम

नां. कायेआ, श-रीर, अदन, तन. (अथवा अथवा तन.) n. Body, the physical constitution.

अथवा अराम

नां. आसमान, आ-काश. (अथवा अथवा, ३१० آسمان) n. The heavens, the sky, the firmament.

अथवा अराम

कि. आ-धनुं, केद करवुं. २. अथवावुं; अंध करवुं. (अथवा अथवा अथवा अथवा ३-१; Chald. अथवा to bind together, fet-ter, make fast, with cords, chains. to put in prison generally, even if not fetters. 2. to bind, to put horses to, generally to yoke or harness. 3. to bind i.e. to put a binding on oneself, in the sense of to vow not to do a thing; camp. Aram. अथवा, Syr. अथवा, Heb. अथवा, Ar. अथवा) v. To bind, to imprison. 2. to put a stop to, to prevent.

अथवा अराम

नां. सरदार, धरमना वडा, वडा धरमथर, दसतुरान दसतुर. (अथवा अथवा अथवा, सरदार.) n. The head priest, the high priest.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः कि. हाथे
 अश्रुशोष करवा, हाथेहाथे करवी. (Chald.
 ܐܫܪܘܫܐܘܫܐܘܫܐܘܫܐ u. To bewail, to la-
 ment.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः वि. हलके दरजेतुं,
 कमअसीन, नीच, हलकं, नीचुं. (Chald.
 ܐܫܪܘܫܐܘܫܐܘܫܐܘܫܐ later race.) a. Of inferior
 station, low, mean, vulgar.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः कि. वि.
 छुटकारे आपीने, छुटकारे पांसेलुं य-
 नापीने. ad. Having liberated,
 having released, having ren-
 dered free.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध
 भा. नां. परहेनगारी, पवीतराध, पापधी
 दुरी, नीदोषपछुं, भेयनाडी. n. Holi-
 ness, sanctity, freedom from sin,
 innocence.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध
 नां. लोभनी प्रस्तेय, लोभना देवनी
 मान्दा. n. Worship of avarice,
 devotion to the demon of ava-
 rice.

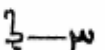
अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध वि.
 मदद करवाने की इच्छा राखनार, साहेता
 आपवाने शोक धरावनार. (अवसता
 उरुशु + अश्रुशोष + अश्रुशोष उपरथी.) a.
 One having the wish to assist,
 one desirous of helping, helpful.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध भा. नां.
 मदद, साहेता, पुरती, कुमक. (अव
 उरुशु + मदद, इति भा, भा अथवा आ)
 n. Assistance, help, support.

अश्रुशोष, **अश्रुशोष** = अश्रुशोषः
 वि. जती, शुद्ध, पोतानुं. २. भेदशती,
 भेदशतने लगतुं. ३. आदाध, अश्रुशोष-
 दने लगतुं. (अव उरुशु) a. Peculiar,
 innate, one's own. 2. Divine,
 heavenly. 3. Divine, pertain-
 ing to Ahúrmazd,

अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध भा. नां.
 संबंध, दोस्ती, भीतरायारी. (अव
 अश्रुशोष = भीतरायारी; इति अश्रुशोष) n.
 Friendship, relationship.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध वि. साह-
 शोक करनार, अरदा राखनार, उलट
 करनार. २. उरुशोषी अरुशोषार, हयाती
 भागवनार. (अव उरुशु; इति अश्रुशोष)
 a. Fond, desirous. 2. Living,
 animated, possessed of life.

अश्रुशोष = अश्रुशोषः-प्रसाध लु. कि. शारकुं करवुं. इति अश्रुशोष
 शारकुं, शारकुं करवुं. (अश्रुशोष शारकुं, Shaven, shorn.

...=... ni. 1. ઘર, ઘણી, ભતાર, માંડી, આવંદ, સ્વામી, પતિ. 2. ઘર ઘણી, ઘરનો માલિક. (અવન ... ઘર, કે... પુદ, માલિક; ઉપરથી કૃ10 કદખા) n. A husband. 2. The head of the house, a householder.

...=... કિ. વિ. ઘરઘણીઆંણીને વાસ્તેનું (કાંમ અથવા વસ્તુ) (ધરઘણીઆંણી. +... કૃ10 કદબાનુ) ad. That which pertains to the lady of the house.

...=... વિ. શુકું, આટું, આટું. 2. બનાવડી, આટું ઉભું કીધેલું. (ભા. નાં. ...=... શુકાંણું, આટારું, આટાપણું. Chald. ... def. ... Heb. ... Syr. કંબા, Ar. کذب a lie, lying. Aram. ... to lie, to dissemble.) a. False, untrue. 2. Got up, manufactured as opposed to genuine.

...=... વિ. થોડું, જરા, અલ્પ. 2. નાંહનું, આંહું. 3. અધૂરું, કમી,

અપૂર્ણ. (અવન ... કૃ10 ક) a. little, small, diminutive. 2. Small in size, small in quantity. 3. Incomplete, defective, wanting.

...=... કિ. આવાજ મારવે, પોકાર કરવે. 2. કેહવું. 3. વખાણુ કરવી. 4. મોહો આવાને વચ્ચિવું. (Chald. ... to cry, to raise the voice loud, of animals or men, to call to, to announce, to preach, to praise; to worship; to read aloud. Heb. ... Aram. ... Syr. ... Ar. ...) v. To cry aloud, to vociferate. 2. to speak. 3. to praise. 4. to read aloud.

...=... ભા. નાં. જીઆર ચકલી, રમરણુ ચકતિ, યાદ, કાંમ. (કૃ10 કૃ10) n. The faculty of thinking, memory, recollection.

...=... નાં. તરફ, ગમ, આશુ. 2. પક્ષ, તરફત. n. Towards, on the side. 2. Attachment to a side or party.

...

...=... નાં. કાચીગરી, યુક્તિ, હિકમત, કસબ, હુનર. (કૃ10 કારિકરી) n. Skill, art, workmanship.

...=... વિ. દલિર, હીમતવાનું, આહુર. (ભા. નાં. ... કૃ10 કૃ10) a. Brave, courageous.

𐤀𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 n. गविडुं, अर, धंअकलुं, धवेडुं. (Chald. 𐤀𐤏𐤃𐤍, 𐤀𐤏𐤃𐤍, 𐤀𐤏𐤃, Syr. 𐤀𐤏𐤃, Heb. 𐤀𐤏𐤃, Ar. 𐤀𐤏𐤃) n. An ass, a donkey.

𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 कि. श्रुडुं पाडवुं. विभाग करवो. २. अअ-शवुं, छिरसो आपवो, वेहयवुं. (Chald. 𐤀𐤏𐤃 to separate, divide; 2. To divide into parts, to distribute; Heb. 𐤀𐤏𐤃, Ar. 𐤀𐤏𐤃) v. To divide, to separate 2. To grant, to give a share, to distribute.

𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 आ. नां. लगलुने लगती सगाध, यादीना

गांडुं अ'धारलु. २. सं'ध, मेलाप, अदी. (अव० 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃) n. Marriage, the relationship established by marriage. 2. Relationship, affinity.

𐤀𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃 n. छंडुं, अडुं. (𐤀𐤏𐤃 𐤀𐤏𐤃) n. An egg.

𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 वि. नीचुं, हलडुं, परत दरजवालुं, कमीनुं. (𐤀𐤏𐤃 + 𐤀) a. Mean, low, of inferior rank.

𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 आ. नां. आपमतलय. n. Selfinterest, Selfishness.

— ३ —

𐤀𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 वि. अरुज उ-हावनार, अरुज उअकनार, अरुज राअनार. (अव० 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 * bearer of the club.) a. A bearer of a club, one who carries a battleaxe.

𐤀𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 अथवा 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 n. टोला, कोम, समात. (𐤀𐤏𐤃 𐤀𐤏𐤃) n. A tribe, a sect, a community.

𐤀𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 कि. हमपीरतर थवुं, आरत भरडे अक पील साथे सोह-

अत करवी. v. To have sexual congress, to cohabit.

𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 = 𐤀𐤏𐤃𐤍𐤎𐤏𐤃 कि. अ-नाल उगाडवो; अनाल रापवो, अनाल वावो, अनालनी अती करवी. (Chald. 𐤀𐤏𐤃 to cut through, to dig through (the earth), with the plough. Whence 𐤀𐤏𐤃 a husbandman, Heb. 𐤀𐤏𐤃 to cut through, to dig through; hence, to plough.) v. To grow corn, to sow grain, to cultivate grain.

५-६

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 वि. परदा वाहुं, दंड-
 क्लृ आयतुं, अडिहुं. (Heb. *paq* a
 prison, enclosure. From *paq* to
enclose, to shut up.) a. That
 which has a covering, encased,
 closed.

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 ला. नां. आ-
 अयेत, याङ्त. (अव० *pa* to collect,
 to gather उपरधी. इ० 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗, सं०
 चि.) n. Income, revenue.

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 कि. वि. कारलु के, लभके.
 (इ० 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗) ad. Because, as.

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 वि. मतलपने
 सहमननवार, कारलु अतलावनार, अयप-

नी सहमन आपनार. (इ० 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗, इ० 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗)
 a. One who explains, an inter-
 preter, an expounder.

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 नां.
 अिनवदपुलनो रस्तो, येनवदपुलनो मारग.
 २. सवाय अथवा युनाहनेो अदलो मेल-
 वाने लगतो रस्तो. (अव० 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 + 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗
 आलवुं, लवुं, सीधारवुं; इ० 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗)

n. The path over the Chinwad
 bridge, the bridge called the
 Chinwad. 2. The path con-
 nected with the obtaining of
 the reward of righteousness or
 the punishment for sin.

५-७

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 नां. अदि,
 दुष्टपलुं. n. Evil, wickedness.

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 अथवा 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗
 नां. अनाव, अंन, धा-य, दांशि.

(Chald. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 a berry, of the alive,
 a grain, e. g. of wheat. a corn,
 kernel. Ar. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗, Chald. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗
 f. seed-corn. Syr. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 corn.)
 n. Corn, grain.

५-८

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 नां. पुरुष, नर.
 २. नर जतीनुं. (Heb. *pa* m. Origin.
 the male-kind, (that which
 penetrates,); next, the male (of
 man and beast), from which
 denom. Niph. *pa* to born a

male. Chald. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗, Syr. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗,
 Ar. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗; कि. वि. 𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗,) n. A
 male. 2. Of the male kind.

𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗=𑂔𑂗𑂔𑂕𑂗 कि. जनम
 आपवो, जनमनुं. २. शैपुं, प्नी वाहुं.

(Chald. ܐܪܝ to scatter seed, to sow, to fructify. Nif. ܐܪܝ to be impregnated (of a woman). Syr. ܐܪܝ, Ar. ܐܪܝ, Heb. ܐܪܝ) v. To give birth to, to be born. 2. To plant, to sow.

ܐܪܝ ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ નાં. પીતરાઈ ભાઈ, સાવકા ભાઈ. n. A cousin, a step-brother.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ અથવા ܐܪܝ-ܐܪܝ નાં. ઘાટ, ધા, ૦૪૫મ. (ફાં ܐܪܝ, ૦૪૦ જન્નિ; a sharp or offensive weapon.) n. A wound, a cut.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ ફિ. ખરી-દુ, ખરીદ કરવું, વેચાવું લેવું. ૨. વેચવું, વેચાવું આપવું. (Chald. ܐܪܝ to

purchase, to gain. Aram. ܐܪܝ Syr. ܐܪܝ, Heb. ܐܪܝ; Chald. ܐܪܝ to attend to a thing.) v. To buy, to purchase. 2. to sell.

ܐܪܝ = ܐܪܝ નાં. ખેરત, ધણીઆંણી. ખાએડી. (ફિ. વિ. ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ ધણીઆંણી તરીકે; ફાં ܐܪܝ) n. A woman, a female, a wife.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ વિ. નીચું, ઉંડું. ફિ. વિ. માથું નીચું નાખીને, નમીને. (અવઠ ܐܪܝ, ફાં ܐܪܝ) a. Deep, low down. ad. Bending down the head, bowing.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ વિ. શુભમ પામેલું, શુભમ અમેલું. (અવઠ ܐܪܝ જોલમ.) a. Oppressed, tyrannised over.

૧-૧

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ વિ. તેજ ચાલનો, જલદ ચાલનો, ઉતાવળી ચાલનો. ૨. મજબુત, જોરાવર. (અવઠ ܐܪܝ running. ફાં ܐܪܝ, ૦૪૦ તગ to quake;) a. That which moves fast, a fast runner. 2. Strong, powerful.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ વર્ત. ફિ. ઉતાવળી ચાલે ચાલવું, દોડવું. ૨. વિ. ઉતાવળી ચાલે ચાલનારું, દોડનારું. (૧૧૭૭ અથવા ૧૧૭૭ દોડવું; વેલવું. અવઠ ܐܪܝ to runn, ઉપરથી.) v. Walking quickly, running. 2. That which walks quickly, that which runs.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ વિ. અરબી, અરબસ્તાનને લગતું. ૨. તાજદાર, તાજ શાખનાર. (ફાં ܐܪܝ) a. Arabian. 2. Crowned.

ܐܪܝ અથવા ܐܪܝ = ܐܪܝ ભા. નાં. અંધારું, અંધકાર. (અવઠ ܐܪܝ) n. Darkness, absence of light.

ܐܪܝ = ܐܪܝ-ܐܪܝ ભા. નાં. બેમરવતાઈ, નયુણાપણું, નીમઅહરંમી. ૨. ખરાબ દીઆંત, બદ નીશટા. n. Ingratitude, unthankfulness. 2. dishonesty, wicked intention.

۱۱۰۰ = ۱۱۰۰ ઉભ, અવ્યય. તો. કિ.
 વિ. લગી, થુધી, તલક. (ફી૦ ૭) *conj.*
 If, then. *prep.* until, as far as,
 up to.

۱۱۰۱ = ۱۱۰۱ નાં. ભિદ ભરેલું ખોલવું, રમલ ભરેલા ક-

લાંમ, ભરમ ભરેલું ખોલાવું. *n.* Re-
 condite language, language that
 has a hidden or deep meaning.

۱۱۰۲ = ۱۱۰۲ વિ. ખરાબ,
 નકાર, માકું. (અવ૦ ૭, સં૦ દુષ્ટ.)
a. Bad, evil.

— ૩ —

۱۱۰૩ = ۱۱૦૩ નાં. નીચાંની,
 ઠંધાણી. (અવ૦ ૭ sign, token,
 mark.) *n.* Sign, token, signal,
 mark.

۱۱૦૪ = ۱૧૦૪ નાં. કબ્રલાતથી ફરવું, વચન ટો-
 ડવો, કોલ ટોડવો. (અવ૦ ૭ કોલ,
 વચન, કબ્રલાત; ફર to lie, to tell a
 lie; ઉપરથી. ૫૧૦ ۱۱۰૪) *v.* To
 break one's promise, to go back
 from one's word.

۱۱૦૫ = ۱۱૦૫ નાં. દરવેશી; ઇઆને સંતોષ ભરેલી
 ગરીબાઈ. (અવ૦ ૭ ۱۱૦૫) લાંમખી
 ۱۱૦૬; ફી૦ ۱۱૦૬) *n.* contented
 poverty.

۱۱૦૭ = ۱۱૦૭ નાં.
 ખંદોખરત, થેડાવ. *n.* Arrangement,
 agreement, decision.

۱۱૦૮ = ۱۱૦૮ નાં. યુદ્ધક, અ-
 થવા યુદ્ધક. (અવ૦ ૭ ۱۱૦૮) અ-
 થવા ۱૧૦૮, ફી૦ ۱૧૦૮) *n.*
 Zúhák.

۱۱૦૯ = ۱૧૦૯ નાં. પેદાનો કરનાર,
 દાદાર, કિરતાર. (અવ૦ ૭ creator,
 ઉપરથી.) *n.* A creator, a giver.

۱۱૧૦ = ۱૧૧૦ નાં. દીનના ફરમાંનથી પા-
 ધાએલું, મજહબનાં ફરમાંન સાથેનો પા-
 ધ રાખનાર. ૨. દીનદાર, બરમી, મ-
 જહબધરાવનાર. *a.* Bound by the
 precepts of religion, one who
 regards the commands of reli-
 gion. 2. Religious, pious.

۱۱૧૧ = ۱૧૧૧ નાં. દવાઈ, દવા,
 ઔશડ. (ફી૦ ૧૧૧૧) *n.* Medicine.

۱۱૧૨ = ۱૧૧૨ નાં. ખુરી આપેપત વાલું, ખુરી સક્તી મેલવેલું;
 ખુરાઈથી મદદ આપનાર, ખુરી સાહિતા ક-
 રનાર. *a.* Possessed of evil in-
 come, that which has acquired
 evil powers, that which assists
 by means of evil.

۱۱૧૩ = ۱૧૧૩ નાં. જોડ જોડો, જોડો જોડો.
 ૨. જોડ, જોડું. (ફી૦ ۱૧૧૩ ઉપરથી
 ۱۱૧૩) *n.* Twins. 2. A pair.

𐤎𐤓𐤕𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 𐤎ा. 𐤎ा. 𐤎ा.
 आदेश, छिद्र, शोक. २. मतलब, अर्थ,
 मकसद. (अव० 𐤎𐤓𐤕𐤓, सं० जोष)
 n. Desire, wish. 2. Object, aim.

𐤎𐤓𐤕𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 𐤎ा. 𐤎ा. 𐤎ा.
 ङाह, ईश, ङग वदया. n. Deceit,
 treachery.

1-1

𐤎𐤓𐤕𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 𐤎ा. मादा, स्त्री, आ-
 म्मेडी, अपारतगत. (Chald. 𐤎𐤓𐤕𐤓 f.
 a female. from 𐤎𐤓, like 𐤎𐤓 referring to the sexual act or the
 figure of the female pudenda.
 Heb. 𐤎𐤓𐤕𐤓; 𐤎𐤓 to make a hole in;
 Ar. 𐤎𐤓. 𐤎म 'वेआलदी' तेमन्
 'हीमर' भाषामां 𐤎𐤓 धातु, फेकल अ-
 थवा पोखुं करवुं, अे अर्थे वपराअेलुछे,
 तेमन् अे भाषामां 𐤎𐤓 धातु, to sprout,
 to grow, पिलि कुटवो, उगवुं; अे
 अर्थे वपराअेलुछे, अने ते उपरथी 𐤎𐤓,
 f. desendant, spring, offspring
 अमलाद, वंशी; हेतुं नांम अनेलुछे, माटे
 पेहलवीमां वपराअेलो 𐤎𐤓 अेलणी उतप-
 नी 𐤎𐤓 उपरथी थल ह्याअेतो पेहलवी ः ने
 ः ने अदले ईरवाअेलो सहमन्वे, अने
 अे छेलां धातु उपरथी 𐤎𐤓 अेलि ननम
 लीवा ह्याअेतो तेहमां करसे ईरकार था-
 अेलो देआतो नथी.) n. A female.

उपरथी. pl. 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓. n. A rela-
 tive, one nearly connected.

𐤎𐤓𐤕𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 𐤎ि. वि.
 वीगतवार, तईसीलवार, नांम अनांम. २.
 सधलां, कुले. (𐤎𐤓𐤕𐤓 अे शब्द 𐤎𐤓𐤕𐤓
 ने अदले वपराअेलोछे. 𐤎𐤓 𐤎𐤓𐤕𐤓.)
 a. Detailed, with particulars.
 2. All, the whole.

𐤎𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓 𐤎ा. मत, अलि-
 प्राअे, विचार, सहमन्. २. जोलासे,
 सहमन्व. (Chald. 𐤎𐤓 to be mani-
 fest, visible, Derive; 𐤎𐤓, 𐤎𐤓;
 Syr. 𐤎𐤓, Ar. 𐤎𐤓, 𐤎𐤓 a leader.)
 n. Opinion, notion, knowledge.
 2. Explanation, exposition.

𐤎𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓 𐤎ि. दुबल, दुबल,
 लायर, तवाअेलुं. (𐤎𐤓 𐤎𐤓) a. Weak,
 lean, enfeebled.

𐤎𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓 𐤎ा. 𐤎ा. 𐤎ा. 𐤎ा.
 ङत. (अव० 𐤎𐤓 direction; सं०
 ज्ञाति, यु० नात.) n. Kind, sort,
 description.

𐤎𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓 𐤎ा. अपारत, खी,
 आअेडी, नार. (Chald. तथा Heb. 𐤎𐤓
 to be firmly fitted together, to
 be close, उपरथी 𐤎𐤓 वाकपरअना अ-

𐤎𐤓𐤕𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 𐤎ि. सयुं,
 धातुं नजदीकनुं अेशावद; अेश.
 (अव० 𐤎𐤓𐤕𐤓) relation.) n. A
 kinsman, a relation, a relative.

𐤎𐤓𐤕𐤓 = 𐤎𐤓𐤕𐤓𐤕𐤓 𐤎ि. सयुं,
 अेश, अतलगतुं. (अव० 𐤎𐤓𐤕𐤓 + 𐤎𐤓)

यथा स्त्रियणी अंदर अ a woman, आम्मे माल परलेली अथवा वगर परले-
ली अये अंधे मतनी आरतने खाइ वपरा-
असोअडे. Heb. אִשָּׁה, pl. אִשָּׁוֹת, Syr.

نِسَاء, Ar. نِسَاء a woman. पहलवीमां
pl. ना ८, प्रत्यने अदले ५ भलेअडे; अमेअडे
11५७,) n. A woman.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 कि. नोश
करिने उपर आंहुं, नोशथी उपर सहउवुं.
७. To rush up, to rise with force.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 भा. नां.
लडाध, तं थो, जगडो, वडवाड. (Chald.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 ni. आरत, स्त्री,
आपडी, नार. (शुआ 1५७) 2५६.)
n. A woman.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 वि. सीन-
गाइलां अदनवाहुं, आरास्ता करेलां श-
रीरवाहुं. (𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 नंगरु) ७. Decked
in body, embellished in person.

७-७

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 भा. नां.
उपरीपखुं, सरदारी, मुरणीगरी. कि. वि.
उपरीपखुनि लीधि, उपरीपखुंधी. (अव०
𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 धली, उपरी; ने 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 प्रत्य
नोडाधने. सं० प्रति: a master, an
owner;) n. Superintendence,
patronage, mastery. ad. Owing
to superintendence.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 वि. अदावी, अ-
थवा अेक मतता उतावली आलना घोडानुं
नांम. (𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠) ७. The name
of a swift species of horse.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 वि. पायेदार,
सुरतडीन, मलयुत, लधुकनुं. (अव० 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠
पायेदार रांभुं, सं० पा to protect.
उपरधी.) ७. Lasting, durable,
strong, permanent.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 भा. नां.
प्रपतगी, मुरवीनापखुं, कमासीअत. २.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 (अव० 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠, सं० पच्,
to cook, to mature, to ripen;))
n. Maturity, profundity, tho-
rough knowledge. 2. A pre-
sence, that which is cooked.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 नां. सुल, धल, हे-
रांगती. (शुआ पेहलां इतरने २६ मे
सई 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 माल.) n. Punish-
ment, hardship, trouble.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 कि.
तकरार करवी, नांगगड उडाव्ही; जगडो
करयो, लडाध करवी. (अव० 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 + 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠,
सं० प्रति+कार; against making,
𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠) ७. To dispute, to
quarrel, to fight.

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 कि.
पोशाक पेहडयो, कपडां पेहडवां. २. पेह-
रुं, आंगपर आरवुं. (अव० 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠. ६.
𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠, 'पेहडुं.' सं० प्रतिमुक्त

clothed, armed; કાં (بوشيدن) v. To dress. 2. To wear.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

આવે તે, ઉત્તરપક્ષી. (કાં اسم) a. A defendant, one who is sued.

ria અને Armenia; નાં દેશો આવેલાછે.) n. A native of Irán.

અવગણના-વસ્તુ-વસ્તુ

અવગણના નાં. એલાદની વરધીનું કાંમ, અથવા નર નારીને એકબીજા સાથે હમખીરતર થવાનું કાંમ. (અવગણના છોકરી, અવગણના કરવી, આહવું; તે ઉપરથી ઘાઘ, +અવગણના, ફાંશ, સું પુત્ર, a son, a child. અને વશ to desire.) n. Procreation, cohabitation.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ કિ. કોહવાડવું, સેડવું. ૨. કોહવું, સડવું. (અવગણના to rot, to putrefy. અવગણના putridity. ફાંશ બુસિદક અથવા બુસિદક (શુદ્ધ) v. To cause to decay, to cause to rot. 2. To decay, to rot.

પાપવસ્તુ = પાપવસ્તુ નાં. યુનાદની સજા, પાપની સીક્ષા. ૨. સખતી, ધ્વજ, સંકટ. n. Punishment for sin. 2. Hardship, difficulty, harassment.

અવગણના = અવગણના વિ. એવ બરેલું, એબિયલ; નાલેશી કરવાળો, એવ કાહવાળો. (ફાંશ બુસિદક) a. Blemishful, defective. 2. Fit to be decried, fit to be found fault with.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ નાં. પેગાંમ લેઈ જનાર, સંવેસો પેંહઆડનાર. n. A messenger, a courier.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ અથવા વસ્તુવસ્તુ નાં. એલચી, વકીલ, રાજદુત. ૨. કાસદ, સંવેસો લેઈ જનાર. (બા. નાં. અવગણના, ફાંશ બુસિદક) n. An ambassador, an envoy. 2. A courier, a messenger.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ નાં. જ્વેર, ધરેલુ, જ્વેરઆન. (ફાંશ બુસિદક) n. Ornaments, jewellery.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ અથવા વસ્તુવસ્તુ નાં. વાદી, દાદી, ફરીઆદી. (ફાંશ બુસિદક) n. A plaintiff, a complainant.

૧-૭

અવગણના = અવગણના બા.નાં. વધારો, અઆદતી. (અવગણના to prosper, to succeed; ઉપરથી, ફાંશ બુસિદક) n. Increase, augmentation.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ વિ. બદબખ, હીન નસીબનો. ૨. નીચ હાલતે મરણ પામિણા, (ધઆને પાપી કરમથી ધજા ભાંગવાળો અનેલો.) a. Of evil des-

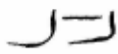
tiny, unlucky. 2. One who has died meanly i. e. in sin.

વસ્તુવસ્તુ = વસ્તુવસ્તુ કિ. નજદીક જવું, આગલ જવું. (આએ આકાર નજદીક ઉપરથી ઇ નીકલી જાધને અનેલોછે. અવગણના નજદીક, અને વસ્તુવસ્તુ to carry, to lead; to bring up;

ઉપરથી; સંઠ વજ to go;) v. To go near, to go close.

ચુકરર. (Haram) ફરજ પાડવી, જરૂર પાડવી, જબરદસ્તીથી કરાવ્યું. Chald. ܐܘܪܐ to decide, to judge; Ar. (فرض) n. Duty, obligation necessity.

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ નાં. ફરજ, જરૂર;

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ નાં. અપશેષ કરનારાઓ (ઇઆને યજદો) ની ક-ઉચ્ચતા. (ܐܘܪܐ+ܐܘܪܐ) The strength of bestowers (i. e. of Ijads).

વિષય, પ્રકરણ, આખ. ૨. ખારણું, દરવાજો. ૩. દરગાહ, દેવાંખાનું. ૪. રાજ મંદીર, સરકારવાડો, કચેરી, દરખાસ્ત. ૫. કાચેદો, અંદોબસ્ત, ધારો. (Chald. ܐܘܪܐ or ܐܘܪܐ gate, opening; ܐܘܪܐ apple of the eye, door; ܐܘܪܐ hollow, pit; Ar. ܐܘܪܐ canal; Aram. ܐܘܪܐ or ܐܘܪܐ, Syr. ܐܘܪܐ, Ar. ܐܘܪܐ the same.) n. Subject, topic, chapter. 2. A door, a gate. 3. A sanctuary, a hall. 4. A court, government offices. 5. A law, a rule.

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ વિ. અપશેષ કરનાર, સખી, સખાવતવાલું. ૨. રૂઠમદીલ, દયેઆલુ. ૩. ભાગ્યેગસારી, ભાગ્યેગવાંત. (જુઓ પેલહાં પુસ્તકને ૩૨ મે સર્કે ૨૫) ખાલ વીસે આપેલો જોલાસો.) a. That which bestows, bountiful, generous. 2. Merciful. 3. Fortunate, lucky.

ܐܘܪܐ, ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ અથવા ܐܘܪܐ નાં. યુનાહ, પાપ, પાતક, અદકારી. (Chald. ܐܘܪܐ or ܐܘܪܐ robbery, prey; ܐܘܪܐ to plunder, rob, carry off booty. Aram. ܐܘܪܐ or ܐܘܪܐ, Syr. ܐܘܪܐ; Heb. ܐܘܪܐ or ܐܘܪܐ to rob, to plunder; to tear, to break; ܐܘܪܐ plunder, Ar. ܐܘܪܐ; Pers. ܐܘܪܐ: a crime, a sin.) n. Sin, wickedness.

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ કર્મ. વા. ભુ. ફ. 'જંઆએલું', લેઈ જવામાં આવેલું; લેઈ લેવાએલું. (ܐܘܪܐ) કિ.વિ. લેઈ લેવાએઆને લીધે.) p. part. Drawn, carried away, taken away.

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ વિ. પાપી, યુનેહગાર, અદકાર. (૭) યુનાહ, અને ઠા કરનાર; ܐܘܪܐ કરવું; ઉપરથી.) a. sinful, wicked.

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ વિ. ચહકતે દરજ્જાનું, ઉમદા, ઉતચું. (અવઠ ૧) to bring forth; જો એ શબ્દને ܐܘܪܐ નો સંબંધ અથવા, અને ૨ નીકલી જાઇને અનેલો આકાર ગણીએતો, અવઠ ૨ height, loftiness; એલેલે ઉંચાઈ, ઉંચાંણુ, એ શબ્દ ઉપરથી તેહની ઉતપત્તી ગણવી જોઈએ. ૩૧૦ ܐܘܪܐ ખાલ ઉપલા અર્થને મલતો આવેલું.) a. Superior, the best.

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ નાં. ખાખત, ખીના,

ܐܘܪܐ=ܐܘܪܐ નાં. દીકરી,

છોકરી, ઘેડી. (Chald. Aram. 𐩣𐩪, તેમજ 𐩣, Syr. 𐩣, Heb. 𐤄, Ar. 𐤄, a son; સેમીટીક ભાષાઓમાં ધણાં-અરાં સ્ત્રીલીંગ નામો અથવા વીશેષણો તેહને લગતાં પ્રલિંગનાંમો અથવા વિશેષણોની સેવો ન અથવા ન મેલવાથી બનેલાંછે, જેમકે 𐩣𐩪 રાજા; 𐩣𐩪 અથવા 𐩣𐩪 રાણી; 𐩣𐩪 છોકરો; 𐩣𐩪 છોકરી; 𐩣𐩪 ઘોડો; 𐩣𐩪 ઘોડી; 𐩣𐩪 મરદ; 𐩣𐩪 ઓરત; 𐩣𐩪 શેક; 𐩣𐩪 શેકાં-ણી; 𐩣𐩪 ઉત્તરો; 𐩣𐩪 ઉત્તરી; 𐩣𐩪 નાંદણી; 𐩣𐩪 નાંદણી; 𐩣𐩪 ઉત્તરો; 𐩣𐩪 ઉત્તરી; તેમજ 𐩣 અને 𐩣 છોકરો; તે ઉપરથી 𐩣 અથવા 𐩣, Ar. بنت દીકરી, છોકરી.)
 n. A daughter.

𐩣=𐩣 વિ. નાચું, ઊ-ધાકું, ઠાંકણુ અથવા કપડાં વગરનું. ૨. વગરનું, સેવાએનું. (𐩣 𐩣) a.

Naked, uncovered. 2. without, denoting privation.

𐩣=𐩣 ભા.નાં. મોહટાઈ, અહડતો દરજો. ૨. ઉંચાઈ, ઉંચાણુ. n. Greatness, high rank. 2. Height; loftiness.

𐩣=𐩣 નાં. માએ, માતા, જણુતી. (અવ 𐩣) mother;) n. A mother.

𐩣=𐩣, 𐩣 નાં. મુલ, પાએએ, મેખ, જડ. ૨. શરૂઆત, ક્ષિતપત્તી. ૩. છેડો, તરીઉં. ૪. વિ. અમલ, આગણું. (અવ 𐩣), કાં 𐩣 અથવા 𐩣) n. The root, foundation. 2. The beginning, origin. 3. The end, the bottom. a. Ancient, old, anterior.

૬-૬

𐩣=𐩣 વિ. કાએદો, બંદો-બરત અને માપને તોડનાર. (આએ 𐩣 અથવા 𐩣 નો સંશીપ આકારછે. અવ 𐩣, સં મા to measure, અને 𐩣 striking ઉપરથી; 𐩣 કાએદાને ઘણો તોડનાર, 𐩣 તુલનાકીટી.) a. One who breaks a rule or measure, one who upsets what is arranged.

𐩣=𐩣 કિ. વેચ-વું, વેચી નાંખવું. (Chald. Heb. 𐩣 or 𐩣 to exchange, to sell; ધાર-વામણે 𐩣 નો ધમણો અમલમાં પેહલવી 𐩣=𐩣 અથવા 𐩣=𐩣 હોવા જે-

ઠએ પણ તેમાંના 𐩣 અને 𐩣 નો આકાર ફેરવાઈને પાછલથી 𐩣 થવાને લીધે તેહના ઉચ્ચારમાં ફેરફાર થએએછે, અને એમ કેટલાએક શબ્દોમાં થએલુંછે.) v. To sell, to vend.

𐩣=𐩣, 𐩣=𐩣 અથવા 𐩣=𐩣 કિ. ખરીદવું, વેચાવું લેવું. ૨. આવળેમાવળે કરવું. ૩. મેલવું, સંવાધીતમાં લેવું. (Chald. and Heb. 𐩣 to gain, to obtain; 𐩣 to obtain something. ઉપરથી.) v. To buy, to purchase. 2. To barter, to exchange. 3. To acquire, to take possession.

૫૬=૫૫૫૫ નાં. (શુઓ પેહલાં દુતરની ચબ્દકોષને ૩૮ મે સુદે કરેલો ૫૫=૫૬ ખોલનો અર્થ.) n. (vide Glossary Vol. I. p. 38.)

૫૫૫૬=૬૧૫૫૫૬ વિ. હદ વાહુ', પ્રમાણુ વાહુ; ઐટલેને જેહનામાં પ્રમાણુ પરમાણુ દાનાઈ અથવા હીકમતની કુદરતી સકતી હોએ તે. (અવ૦ ૫૫૫૬ art, artifice; skill. સં૦ માવ, the medium through which all things are seen, and by which they are estimated. મા, to measure, ઉપરથી.) a. Well-balanced, proportioned.

૬=૧૫૬ વિ. દુહકર્મી, બદકાર, બુ-રૂ, અન્યાયી. (અવ૦ ૬ પ્રાણુઘાતક; ઘાતકી.) a. wicked, evil, vicious.

૧૧૫૫૬=૧૫૫૬૧૫૫૬ કિ. મારી નાંખવું, ઠાર કરવું. ૨. ખરાબ કરવું, નોકસાંન કરવું, નાશ કરવો, બગાડવું. (અવ૦ ૧૫૫૬ to kill, to put to death; ૧૫૫૬ વર્ત. ૩ જે પુ. અનેક. વ૦) v. To kill, to slay. 2. To destroy, to hurt.

૭૧૫૬=૫૫૫૬ નાં. આખર વખતમાં પડનારો નાશકારક વરસાદ, અથવા મલકુસનું જેમસ્તાંન. વંદીદાદની ખીજી પરગરદમાં આએ વરસાદનું બએઆંન આવેલુંએ, તાંહાં આએ કેઆંમતના વખતમાં પડનારા વરસાદને '૫૫૫૬-૬૧૫૬ સૂરો બ્યાડ' ઈઆને 'નાશકારક જેમસ્તાંન' (એટલેને નોકસાંન કરનાર) હેવું નાંમ આવેલુંએ. આએ અવસ્તાના ૬૧૫૬ સૂરો, અથવા ૫૫૫૬ સૂરસ, ખોલને સેમીટીક ટોલાના

લોકોએ આપણાં ધરમ પુસ્તકમાંથી લેઈને તેહનો જાણુ મલ્કોષ, કરીને સેહજ ફેરફાર ઉચ્ચાર કરી, તેહને ઉપલીજ મતલબથી પોતાનાં ધરમ પુસ્તકમાં વાપરેલો ધારેઆમાં આવેએ. કેમકે Old Testament ની અંદર ઉપલીજ મતલબને સાઈ આ જાણુ મલ્કોષ, ખોલ વપરાએલોએ, તેમજ હીબર અને ચેઆલડી ફરહંગમાં તેહનો અર્થ the latter or harvest-rain, નો કરેલો એ. તે ઉપરથી ધારેઆમાં આવેચ કે વંદીદાદના પેહલવી તરજુમાં 'સૂરો બ્યાડ' નો પેહલવી તરજુનો ૫૫૫૬ ૧૫૫૬ નો કી-લોએ અને તેહની ઓલખ ૭૧૫૬ થી આપીએ, તે સેમીટીક ટોલાની સાથેનો આપણો સંબંધ થાએઆ પછી તેઓએ પોતાની બાષામાં વાપરેલા ઉપલા લોગતને જાણી-તો સહમજીને ખીજ સેમીટીક લોગતોની માફક તેહને પેહલવી લખાનોમાં વાપરેલોએ. n. The destructive rain which is to fall at the time of the final End. The wintry snow-storm called *malakus*. A description of this rain occurs in the second fargard of the Vendidad where it is styled '*marōθ syād*,' which means 'destructive snowing.'

૧૧૫૬=૧૫૫૬ વિ. કાએદાને—ખંદોખસ્તને—પ્રમાણુને તોડનાર. (શુઓ ૧૧૫૬ ખોલમાં કરેલો ખોલાસો.) a. One who breaks a rule or measure. (See remarks under ૧૧૫૬).

૧૫૫૬=૧૫૫૬ નાં. માએ, માતા, જનમ આપનારી. (અવ૦ ૧૫૫૬, સં૦ માતૃ, તું ૧-૨ માં ૧૫૫૬, સં૦ માતા, mother, ૬૧૦ ૫૫૬) n. Mother.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** અથવા.
ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** નાં. મતલબ,
 વિષય, મકસદ, અર્થ, સુદ્ધો, આશય. ૨.
 બાબત, બધાંન, વર્ણન. (અવન **ⲙⲉ** to
 measure, ઉપરથી.) *n.* Substance,
 subject, the main or essential
 part. 2. A description.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** નાં. માદા, સ્ત્રીજાત.
 (ફી ૩૩૦) *n.* Female.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** નાં. હાથ, આપણુ.
 (ફી ૧૦) ૨. ઘર, મકાન. (અવન **ⲙⲉ**,
 ફી ૧૦) *n.* We. 2. A house,
 a dwelling.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** નાં. માએઆ, મોહબ-
 ત, આહ, પ્રેમ, પ્રિતિ. (અવન **ⲙⲉ**, ફી
 ૪૪૦) *n.* Love, affection, regard.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** વિ. ચેઆર રાખનાર, હેત કરનાર, પ્રિતિ રા-
 ખનાર. *a.* A lover, one who bears
 affection.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** વિ. મરનાર, મો-
 તમંદ, મરવાજોગ. (અવન **ⲙⲉ** death,
 અથવા **ⲙⲉ** to kill, to put to
 death, ઉપરથી.) *a.* Mortal, peri-
 shable.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** વિ. અહંતે દરજે-
 નું અથવા મોટાઈ ભરેલું કાંમ કરનાર.
 ૨. મોહટાઈ, મોહટપણુ, અહંતો દરજો.
 (ફી ૧૦) *a.* A doer of high
 or great deeds. 2. Greatness
 superiority of rank.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** કિ. લખવું,
 લખાણુ કરવું, લેખ કરવો. ૨. કોતરણીને દસ્તખત પાડવા,
 કોતરકાંમ કરવું, અથવા તખતીપર ઈઆ સીકા પર લેખ
 પાડવો. (કર્મ. વા. ભુ. ફ. અથવા વર્ત. કા.
 ૧૦૩) *v.* To write, to engrave.
ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ, Chald. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**, Heb. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**
 to grave, to cut in; to write,
 (**ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** written,) to inscribe. Ar.
ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ *v.* To write. 2. To cut
 or engrave letters, to inscribe,
 to engrave.

to dwell; Syr. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** Torg. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**,
 Aram. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**) *v.* To dwell, to
 endure, to inhabit. 2. To sit.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** નાં. હાથ, હાત,
 દસ્ત. ૨. સક્તિ, જોર, બલ. ૩. સત્તા,
 અધિકાર. (Chald. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** def. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**, *hand*;
possession; power. Heb. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**,
 Syr. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**, Ar. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**) *n.* The hand.
 2. Strength, power. 3. Autho-
 rity, dominion.

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** કિ. રહેવું,
 રહવું, વસવું. ૨. બેસવું, બેસી
 જવું. (Chald. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**, Heb. **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** *to sit*,

ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ = **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ** નાં. યજ્ઞ, ફરિ-
 શતો. ૨. જોદાએતાલા. (આએ **ⲛⲓⲛⲁⲣⲉⲩⲟⲩ**
 બાલ જેમ ઈરાની, તેમજ સેમીટીક એ બિહ

બાધાની રીતી મુજબ વંચાઈ સકે એ અને તેહનો અર્થ પણ એકબીજાને મલતો આ-વે છે; જો આપણુ આએ ઈમલાને અવ૦ ૬૦૦ તથા સં૦ યજ to worship, ઉપ-રથી બનેલા ૫૦૦૫૦ બોલ ઉપરથી ઉત્પન થાએલો ગણીએતો તેહનો અર્થ યજ, ક-રેશતા, અથવા 'આરાધના કરવાજોગ આત્મા' નો થાએ છે, અને તે કા૦ ૩૨ ની સાથે મલે છે, એ ઉપરાંત પેહલવીમાં ૫૦૬ અથવા ૬૬૦ બોલ ૫૦૦૫૦ ઉપરથી બનેલો અને તે આએજ અર્થને સારૂ વપરાએલો કેટલેએક કેકાણે આપણુને મલે છે; તેથી જો આએ શબ્દની ઉત્પત્તી સેમીટીક બાધાના ૫૦૦ શબ્દ ઉપરથી લીજીએતો તેહનો અર્થ existence, being; નો તથા ૫૦૦ ઉપર-થી લીજીએતો તેનો અર્થ wonder નો કરેઆમાં આવેલો છે, તેહની મતલબ 'આ-ત્મા,' અથવા 'અસ્તિત્વ' નો તથા 'અ-ચરત થવાજોગ વસ્તુ' નો થાએ છે; અને જેમ Chald. ૫૦૦, Ar. ૫૦૦ નો અર્થ 'જલદીથી જનાર,' અથવા 'સંધિ-સો લઈ જનાર' નો થાએ છે, અને તે ઉપરથી 'યજ' તથા 'કરેશતા' નો અર્થ નીકલેએ છે, તેમજ Chald. ૫૦૦, Heb.

૫૦૦ to com, અથવા ૫૦૦ to bring. ઉપરથી ૫૦૦=૫૦૦ નો અર્થ 'લાવનાર' અથવા 'આવનાર' થાએ અને તે જો 'યજ' અથવા 'કરેશતા' ને અર્થ વ-પરાએલો હાએતો તે ગેરવાજબી ગણુએ નહી.) n. An Ijad, an angel. 2. God, the Self-Existent.

૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ કિ. આહવું, ઈચ્છવું, આહેશ કરવી; કરવા માં-ગવું. (Chald. ૫૦૦ to wish, to de- sire, to will. Heb. Aram. ૫૦૦, Torg. ૫૦૦, Syr. ૫૦૦) v. To wish, to desire, to will.

૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ કિ. લઈ જવું. (Chald. ૫૦૦ to push from oneself; Ar. ૫૦૦) v. To carry away, to take away.

૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ નાં. હયાતી, જં-દગી, આવરદા. (જુએ પેહલાં દક્તરની શબ્દકોષને ૪૦ મે સર્કે ૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ બોલ વીસે કરેલો ખાલાસો.) n. Life, period of existence.

1—1

૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ નાં. સરદારી, હકુમત, સાહેબી, સતા. (૫૦૦+૫૦, અવ૦ ૫૦૦, કા૦ ૩૨ 'સરદાર'.) n. Chief-ship, authority, rule, sway.

૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ વિ. કદાવર, કદાવર બદનવાલો. (Chald. ૫૦, m. ૫૦૦ f. great, ઉપરથી.) a. Stal- wart, of great stature.

૫૦૦=૫૦૦૫૦૫૦૫૦ વિ. પેઆર, પેઆ-રને લગવું. ૨. પેઆરથી બંધાએલું, પેઆરને લીધે તાપેદાર થાએલું. ૩. પેઆ-રને લીધે તાએઆમાં રાખનાર, પેઆરથી તાએએ કરનાર. ૪. તાપેદાર, ગોલાંમ. (સં૦ રસ to love, to regard. કા૦ ૫૦૦) a. Dear, loved. 2. Bound by love, submissive through

affection. 3. That keeps in subjection through affection, that subjugates by love. 4. A servant, a slave.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. गरीय, गरी-
यइ, सावस, वीसी. (Chald. ܐܘܠܐ to
be meek, mild, calm, peaceful.
Heb. ܐܘܠܐ sluggish, Ar. ܐܘܠܐ, slack.)
a. Meek, humble, mild.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. गेहूँ, समान, गेहूँ,
समाव. (n. p. ܐܘܠܐ, Aram. ܐܘܠܐ,
Syr. ܐܘܠܐ a herd, a troop; ܐܘܠܐ
ܐܘܠܐ, ܐܘܠܐ a crowd, a mul-

titude.) n. A tribe, a commu-
nity, a multitude.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. वाटपाडापखुं, राहमारपखुं. २.
खुं, चोरी. (इं० ܐܘܠܐ चोर, राहमार,
खुं०००.) n. The state of being
a highwayman, exhibiting the
qualities of a highwayman. 2.
plunder, robbery.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. बेकाधरी-
यां वाखुं, डेकरदेकरा वाखुं. (इं० ܐܘܠܐ
अथवा ܐܘܠܐ) a. Uneven, rough.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. मोहं, सुख, मोहो.
(अव० ܐܘܠܐ, इं० ܐܘܠܐ) n. The
month.

७—२

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. रीही,
रीहवी, नांत. २. चोरक, अल. (Chald.
ܐܘܠܐ to take food, to eat. उपरथी.
ܐܘܠܐ (with suff. ܐܘܠܐ, ܐܘܠܐ) food
for men or animals, bread. Heb.
ܐܘܠܐ (with suff. ܐܘܠܐ), Aram. ܐܘܠܐ,

Syr. ܐܘܠܐ, Ar. ܐܘܠܐ) n. Bread.
2. Food.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. रात, रात्र.
(Chald. and Aram. ܐܘܠܐ, Heb.
ܐܘܠܐ or ܐܘܠܐ, Syr. ܐܘܠܐ, Ar. ܐܘܠܐ
night;) n. Night.

७—३

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. उधरभाव,
वध, उधल. (अव० ܐܘܠܐ, अथवा ܐܘܠܐ
ܐܘܠܐ growth; increase. उपरथी.)
n. Growth, increase.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. वेग-
सपर, पथसपर, नापी. (इं० ܐܘܠܐ
n. A prophet.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. वेगसपर.
n. The state of being a prophet, prophetship.

ܐܘܠܐ = ܐܘܠܐ (वि. सुननहुं, सरस. २. पसं
करवानोग, अहंते दरनेनुं. (अव० ܐܘܠܐ,
ܐܘܠܐ)

ફાલકર અથવા કબીર) α. Excellent, select. 2. Fit to be chosen, of high degree.

પસંદગી = પસંદગી કરવું ક્રિ. પસંદ કરવું, ચુંટી કાઢવું. ૨. સરસ ગણવું. v. To choose, to select. 2. To rank as superior.

પસંદગી = પસંદગી કરવું ભા. નાં. પસંદગી, ચુંટણી. n. The act of choosing, selection.

ખરાબ = ખરાબ નાં. બુદ્ધિ ઝોરત, નાલાયક અધરી, ખરાબ સ્ત્રી. (ફાલકર) n. A bad woman, a wicked woman.

ખરાબ વાહી = ખરાબ વાહી નાં. ખરાબ વાહી, અનધરતી વરતનુક, ખુરી વાહી. (ફાલકર—ફાલકર, ૧૧—ફાલકર, ૧૧—અવગણવું way, passage. સંઠ પથિન or પથ a rood.) n. Bad conduct unworthy conduct.

ખાંડી = ખાંડી કરવું વિ. મેલવનાર, જિતનાર; પાંચનાર. (ફાલકર, અવગણવું, સંઠ વિન્દ, to gain; to acquire.) α. An acquirer, one who gains, a conqueror.

ખાંડી = ખાંડી કરવું વિ. યુને-હાર, પાપી. (ફાલકર, અવગણવું અને ૧૧ ઉપરથી. સંઠ વિનાશ, destruction.) α. A sinner, a criminal.

ખાંડી = ખાંડી કરવું ભા. નાં. નાશકારી, ખરાબી, નાશ. ક્રિ. નાશ થવો, ખરાબ થવું. n. Destruction, ruin, injury. v. To be destroyed.

ખાંડી = ખાંડી કરવું ક્રિ. નાશ કરવો, ખરાબ કરવું, નાશકારી કરવું. v. To destroy, to injure.

ખાંડી = ખાંડી કરવું નાં. પક્ષી, પંખી, પંખી. (અવગણવું or અવગણવું, સંઠ વચ્ચે flyer. Bird.) n. A bird.

ખાંડી = ખાંડી કરવું વિ. આશાવાનું, હોશવાલું; શોકી, ઇચ્છાવાલું. (અવગણવું to choose, સંઠ વર to desire, ફાલકર) α. Hopeful, eager, fond.

ખાંડી = ખાંડી કરવું ભા. નાં. ખુરી ધારણા, ખરાબ નીચા, બદ નજર. n. Evil intention.

ખાંડી = ખાંડી કરવું ભા. નાં. પંચરાંણુ, ફેલાણુ. ક્રિ. પંચરાણુ, ફેલાણુ. (અવગણવું + અવગણવું, ફાલકર) n. Extension, the act of spreading. v. To spread, to extend.

ખાંડી = ખાંડી કરવું ક્રિ. પાપી થવું, ખાંડી બનવું, ખાંડી બનવું. ૨. ખાંડી કામ કરવું, પાપ કરવું, નીમખરાંબીનું કામ કરવું, વીસવાસઘાત કરવો. ૩. દોષખી થવું. (Chald. ખાંડી to deceive, to lie, to act faithlessly or falsely. Aram. ખાંડી, Syr. શ્કર, Heb. શ્કર, Ar. શ્કર) v. To be a sinner, to be false, to be faithless. 2. To do what is wrong, to sin, to be ungrateful, to betray. 3. To become fit for hell.

ખાંડી = ખાંડી કરવું ક્રિ. થવું, હેલવું,

अनवुं. (کشتن) v To be, to happen, to become.

انقلاب = انقلاب क्रि. ફેરવું, એક મારગ ઉપરથી બીજા મારગ ઉપર લેઈ જવું; ફેરવી નાંખવું. ૨. ફરવું, ફેરવું થવું. (અવન ۱۰۰+۱۰۰) ઉપરથી; ક્રી. (گشتن) v. To change the direction, deviate, to turn from one path into another. 2. To turn, to be in motion.

افعال = افعال નાં. બહુ, નેક, પુખ્તિવ-વું. (અવન ۱۰૦+૧૦૦) ઉપરથી good. ક્રી. (ب) n. Good, virtuous, excellent.

اولاد = اولاد નાં. દુધમંત બાલક, દુધ પીનાર અર્થ. ૨. બાલક. (અનેકવ. ۱۰૦+૧૦૦) ; અવન ۱૦૦+૧૦૦ Blood. અને ક્રી. نوشیدن to drink.) n. A child at the breast. 2. A child, an infant.

بازار = بازار નાં. વેપાર, સોદાગરી, વ્યવહાર. (ક્રી

بازار (سوداگر.) n. Commence, trade, dealing.

اظهار = اظهار નાં. જાણાસો, સમજાવવું. n. Exposition, explanation, knowledge.

مجرم = مجرم વી. નોકસાંન કરનાર, ઈન્ન દેનાર. (અવન ۱૦૦+૧૦૦) murderer, killer. ક્રી. (ز) a. An injurer, one who harms.

انف = انف નાં. નાક, ધાણુ. (کري) n. The nose.

اصلاح = اصلاح વી. સુધારો સુધારો કરનાર, પુરતી રીતે સુધારનાર. ૨. રાજને લગતો અધિકાર, રાજ કાર્યારી. (اص, અવન ۱૦૦+૧૦૦) સુધારવું; افرافું સુધારવું, અવન ۱૦૦+૧૦૦ to see, to look. ઉપરથી افرافું દેખવું; افرافું દેખાવું કરનાર; ક્રી. (نگار) a. A thorough reformer. 2. A government official, an officer of state.

— ۰

قوم = قوم નાં. જાત, માત, વર્ણ, કોમ, ફિરકો. (અવન ۱૦૦+૧૦૦) a kind. ક્રી. (قوم) n. Race, tribe, sect, community.

سloth = سloth ભા. નાં. સુસ્તી, આલસ, થંડાઈ. (અવન ۱૦૦+૧૦૦) ક્રી. (سloth) સુસ્ત થાએલો, ક્રી. (سloth) n. Idleness, indolence, slowness.

پوش = پوش નાં. પરદો, ધુરજો, ધુંગતો. (અવન ۱૦૦+૧૦૦) n. A veil.

افتراء = افتراء ભા. નાં. સુગર્ષ, નાલેસી, બદગોષ, તોલમત, આલસ; પીક પાછલ ગીબત. (અવન ۱૦૦+૧૦૦) (سپرزگی) n. Slander, backbiting, accusation.

۱۳۵۰۰۰ = ۱۳۵۰۰۰ ना. नां. पहांलु, अंढगी, अयेआदत. (अव० ५५५, ५५६ caus of १^५ to hear.) २. पालंलु, पोश्चु, प्रतिपालंलु, परवरशी. (अव० ५५७ पालंलु करवुं; ५५८ पालंलु, परवरशी.) n. Recitation, the saying of prayers or devotions. 2. Maintenance, support.

۱۳۵۰۰ = ۱۳۵۰۰ ना. नां. नमनताड, तायेदाशी, आधीनी, इरमांयरदाशी. (अव० ५५९ obedient) n. Obedience, subjection.

۱۳۵०० = ۱۳५०० क्रि. यालवुं, जवुं, सीधारवुं. (Chald. १११ अथवा ११२ to turn aside, to deviate, from a person or thing. Aram. १११, Syr. १११, Heb. १११, Ar. १११) v. To walk, to go.

۱۳۵०० = ۱۳५०० वि. ल. लम, शुलमगार, जास्ती यलावनार, शुलम युलननार. (अव० १३५, १३६, १३७) α. Tyrannous, oppressive, one who oppresses.

۱۳۵०० = ۱३५०० नां. सोशीओथ. (आये नांमवालिा पेगमयर ग्रीस्तायेजनी आगमय पेदा थसे अने तेना जनम 'इयासिय' नांमनी नदी आ-

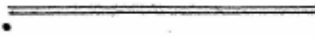
गल वसेलां 'सजेस्तां' नामनां शहरमां 'इरेदतईद्रि' नांमनी अेक खिने पेठे थसे. आये नांम अवस्तामां १३५०० 'सओशिय-त' अथवा १३५०० 'सओशियांस' करीने वपरायेलुंछे, ते उपरथी पेहलवीमां १३५०० तथा १३५०० अेवां नांमो उपला पेगमयरने सार वपरायेलां आपलुने भलेछे. वि. २. इअेदेमंद, न-इकारक, इअेदावालुं. n. Sosios'. α. Profitable, advantageous, beneficial.

۱۳۵०० = ۱३५०० नां. सरनाड, वांसली, अनसी, पेंपी. (इ० १०) n. A flute, a pipe.

۱۳۵०० = ۱३५०० नां. वाणुं, वजंन, पडधम, ढोडक. (अव० १३५, १३६, १३७) n. A drum.

۱۳ॵ०० = १३५०० नां. घोडा, अरप. (Chald. १३५ or १३६ a horse, Torg. १३५, Syr. १३५, Heb. १३५, Ar. १३५; १३६ f. a mare;) n. A horse.

۱۳ॵ०० = १३५०० वि. धरानार, तुरप्त थनार. २. संतोष राप्नार, स-जुरी पकडनार. (इ० १०) α. One who is satisfied. 2. A contented person, one who is patient.

૪૭—૪૭

𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢 = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢**
 ક્રિ. ખાલું કરવું, ઉઘાડવું, મોકલું કરવું.
 (Chald. 𐎠𐎢𐏁 (Part. pass. 𐎢𐏁) to
 loose knots or bands ; to make
 loose, vacant, free ; 𐎠𐎢𐏁 to loose,
 to unravel. 2. to begin, to open ;
 Syr. شری, Heb. 𐤎𐤊 or 𐤎𐤊, Ar.
 حَل) v. To open, to loosen, to
 liberate.

𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢 = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** વિ. શરમ—
 મરવત વાલું, શરમાઉં. (અવન 𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢
 શરમ; ઉપરથી. 𐎠𐎢𐏁 𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢) a. Grate-
 ful, one who has a sense of obli-
 gation.

𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢 = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢**
 અથવા **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** નાં. હકુમત,
 પાદશાહી, સત્તા. (શુઓ પેહલ્લાં દફતરની
 શબ્દકોષને ૪૫ મે સર્કે **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢**
 શબ્દનો ખોલાસો.) n. Dominion,
 rule, sovereignty.

𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢 = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** નાં. અવાજો, પોકાર,
 શાદ. (શુઓ 𐎠𐎢𐏁) n. A sound, voice.

𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢 = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** બા. નાં.
 અનીતી, કનીતી, અધર્મ. (Chald. and
 Heb. 𐎠𐎢𐏁 or 𐎠𐎢𐏁 n. an apostate,
 (from the right path ;) one who
 has turned aside ; hence an
 unjust judge ; sinner, wicked.

𐎠𐎢𐏁 to turn aside, to deviate ;
 to be or become faithless. camp.
 Aram. 𐎠𐎢𐏁, Syr. شطا, Heb. 𐎠𐎢𐏁,
 Ar. سَطَا) n. Immorality, irreligi-
 giousness.

𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢 = **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** **𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢** વિ. દેવ-
 પરસ્ત, શેતાનની રાહ ઉપર ચાલનાર, દે-
 વનો તાબેદાર, દેવને માનનાર. (અવન 𐎠𐎢𐏁𐎡𐎢𐏁𐎢,
 અવન 𐎠𐎢𐏁, સં વજ to worship.)
 a. A worshipper of Dévs, one
 who is obedient to the Dévs.

𐎠𐎢𐏁 = **𐎠𐎢𐏁** નાં. નામ, સંજ્ઞા. ૨.
 નામદારી, શોહરત, મશહુરી. (Chald.
 and Heb. 𐎠𐎢𐏁 a sign, a mark, a
 name ; a token. Syr. شِم, Ar.
 اسم) n. A name, a sign. 2. Fame
 renown.

𐎠𐎢𐏁 = **𐎠𐎢𐏁** નાં. મની, ધાત,
 વિરજ, તોપ્પમ, છુત. (અવન 𐎠𐎢𐏁
 sperm.) n. Semen, seed, sperm.

𐎠𐎢𐏁 = **𐎠𐎢𐏁** નાં. ખાવંદ, માંડી,
 ધણી, વર, ભતાર. (શુઓ 𐎠𐎢𐏁) n.
 A husband.

𐎠𐎢𐏁 = **𐎠𐎢𐏁** બા. નાં.
 ધણીપણું, ભતારપણું. ક્રિ. વિ. ધણી ત-
 રીકે, ભતાર તરીકે. n. Husbandship,
 the state of being a husband.
 ad. As a husband.

—

અવગ્રહ = અવગ્રહણમણ વી.
 કૈઆંત આપનાર, મગજ પોહ્યાડનાર.
 a. One who pays attention, thoughtful.

અવગ્રહણ = અવગ્રહણમણ ક્રિ.
 ગણવું, સહમજવું. (અવગ્રહણ + ણ, ફાં ۱ انكرا) v. To reckon, to understand.

અંગ = અંગમણ નાં. અંગેમ, શરીર, બદન. (અંગેમ + અંગ ۱ اندام) n. Body.

અંગત = અંગતમણ વી.
 જાતી, પુદને લગતું, પોતામાં હોએલું.
 (અંગ + ત) a. Personal, innate, inherent in one's self.

અંગતરૂપ = અંગતરૂપમણ વી.
 ક્રિ. મેલવું, સુકવું. ૧. સુકરર કરવું, થેડવું, નેમવું. ૩. ગોડવું, બેસાડવું. ૪. ઉતારે અથવા મનજલ કરવી. (Chald. ܐܢܓܐ inf. constr. ܐܢܓܐ to set oneself down; to put up. ܐܢܓܐ to put together. Heb. ܐܢܓܐ thrust down. Ar. ۱ انجى) v. To put, to place. 2. To decide, to determine, to appoint. 3. To arrange, to fit. 4. To put up, to encamp.

અંગતરૂપ = અંગતરૂપમણ અ-
 થવી. અંગતરૂપમણ બા. નાં. સહમજ, વીચાર, તમીજ. ૨. થેડાવ. (ફાં ۱ انداز)
 a. Understanding, thought, idea.
 2. Resolution, decision.

અગણ = અગણમણ નાં. હેસાબ, હિસાબ, ગણવી. (અવગ્રહણ + અગણ ۱ شمار , અં ۱ سمى to remember.)
 n. A reckoning, an account, a calculation.

અગણિ = અગણિમણ બા. નાં. અથડા અથડી, દુશમની, શત્રુપણું.
 ક્રિ. સાંભે—સાંભેમણે—અથવા સાંભેલે થવું; આડું આડું; અડચણ કરવી. (અવગ્રહણ + અગણિ ۱ hostile, inimical.) n. Enmity, hostility. ૩. To oppose, to come across, to obstruct.

અગણિ = અગણિમણ બા. નાં. હમજાત, પોતાની કોમ. (અનેકવગ્રહણ + અગણિ ۱) n. Of the same race or tribe.

અગણિ = અગણિમણ બા. નાં. સંબંધ, મેલાપ, મલતાવીથેકપણું, દોરતી. (અવગ્રહણ + અગણિ ۱ together, jointly. ફાં ۱ ۱) n. Connection, union, intimacy, friendship.

અગણિ = અગણિમણ ક્રિ.
 એકમલતું થવું, મલતું થવું, સાધી થવું, એકમત થવું. v. To join, to agree, to be of the same opinion.

અગણિ = અગણિમણ વી.
 એકખીજ સાથે મલતું, એકખીજને લાએકવું. ૨. સહલા લોક, ટોણા, જમાત.
 a. Suitable, fit. 2. The whole people or tribe or community.

અગણિ = અગણિમણ વી.
 શરીરમાં એકમલતું, કાએઆમાં એકસરખા

દેખાવતું, અંદામમાં એકસરખું. a. Resembling in body.

અનુભવજન્ય = અનુભવજન્ય-મુલ નાં. આલાદને લગતો અંબંધ, ઓરત મર- દનાં જોડાં તરીકેનો મેલાપ. n. The union of man and wife, pro- creative union.

અથવા એકસમાન-મુલ વિ. હમજાતી, પોતાની કોમનો. ૨. હમદીન. a. Of the same tribe or community. 2. Coreligionist.

અન્ય = અન્ય સર્વ. નાં. બીજું; અન્ય, જુદું. (આએ શબ્દ અવગમ્ય બીજું; ઉપરથી નીકળેલો ધારેઆમાં આવેલો; એને મૂલતો પાઠ અથવા મૂલ મળેલો. પણ જો એને આપણુ સેમીટીક ગણીએતો તે Chald. ܐܢܝܢ અને Heb. אַנִּי ને મૂલતો આવેલો.) pro. Defferent, another.

અનુભવજન્ય = અનુભવજન્ય વર્ત. કા. ૩-૧. છે. (અનુભવ ને બદલે.) ઉત્. અ. કે,કાં-

એકે, કેમકે, જોમકે; જાણવું કે. (અનુ- અથવા અનુ ને બદલે.) v. Is, exists. conj. that, because, as, be it known.

અનુભવજન્ય = અનુભવજન્ય-મુલ બા. નાં. સારી કીરતી, નેકતાંમી, વખાણુ. અનુભવજન્ય, અવગમ્ય વખાણુ- એણું, નેકતાંમીવાણું. કાં, અનુભવજન્ય. n. Good fame, good name, praise.

અનુભવજન્ય = અનુભવજન્ય-મુલ વિ. હયાતીને લગતું, જીવંતીને લગતું. (અવગમ્ય who is. હા, અસ્તિ.) a. Relating to life, vital

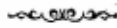
અનુભવજન્ય = અનુભવજન્ય-મુલ વિ. પસંદ કરનાર, એતેકાદ રાખનાર, માંભનાર. (Chald. aph. ܐܢܝܢ or ܐܢܝ, Syr. ܐܢܝܢ, Ar. آمَنَ; Aram. ܐܡܢܐ faithful.) a. One who approves, a believer, faithful.

સં. સત્ર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૯૮ ૧૯ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી - ૧૨૧૧૬
૧૦૦ ૧૩, ૧૪	. સ્વપ્નિય . સ્વપ્નિલ . સ્વપ્નિવ	. અસાધ્યપ્રકારી . અસાધ્યપ્રકારી . અસાધ્યપ્રકારી
૧૦૧ ૧૦ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૦૨ ૧૧ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૦૧ ૧૨ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૦૩ ૧૬ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૦૩ ૧૭ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૦૬ ૫ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૧૦ ૨ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૧૦ ૫ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૧૨ ૩ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૧૨ ૩ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૧૫ ૬ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી
૧૨૦ ૧૨ અસાધ્યપ્રકારી અસાધ્યપ્રકારી

**આએ પુસ્તક બીજાને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું
નંદ શુદ્ધી પત્રક.**

સંદો.	સંવત.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૬૫	૫
૬૫	૧૯
૬૬	૧૧
૬૮	૧
૬૮	૯
૭૦	૧૦
૭૫	૯
૭૫	૧૯
૭૬	૨
૭૭	૧
૭૭	૧૯
૭૮	૯
૮૧	૪
૮૪	૮
૮૫	૧૪
૮૬	૧૭
૮૭	૧૧
૮૮	૧૫
૮૮	૧૭
૮૯	૧૬
૯૧	૨૨
૯૩	૧
૯૪	૭
૯૪	૧૪
૯૫	૨
૯૭	૨૦

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

101 (1) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

102 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1 } (94) ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

2 } ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

3 } ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

1 } (12)

... ..

2 }

3 }

4 }

5 }

6 }

18 }

 1. 18 }

 2. 18 }

 3. 18 }

 4. 18 }

 5. 18 }

 6. 18 }

 7. 18 }

 8. 18 }

 9. 18 }

 10. 18 }

 11. 18 }

 12. 18 }

 13. 18 }

 14. 18 }

 15. 18 }

 16. 18 }

 17. 18 }

 18. 18 }

 19. 18 }

 20. 18 }

 21. 18 }

 22. 18 }

 23. 18 }

 24. 18 }

 25. 18 }

 26. 18 }

 27. 18 }

 28. 18 }

 29. 18 }

 30. 18 }

 31. 18 }

 32. 18 }

 33. 18 }

 34. 18 }

 35. 18 }

 36. 18 }

 37. 18 }

 38. 18 }

 39. 18 }

 40. 18 }

 41. 18 }

 42. 18 }

 43. 18 }

 44. 18 }

 45. 18 }

 46. 18 }

 47. 18 }

 48. 18 }

 49. 18 }

 50. 18 }

 51. 18 }

 52. 18 }

 53. 18 }

 54. 18 }

 55. 18 }

 56. 18 }

 57. 18 }

 58. 18 }

 59. 18 }

 60. 18 }

 61. 18 }

 62. 18 }

 63. 18 }

 64. 18 }

 65. 18 }

 66. 18 }

 67. 18 }

 68. 18 }

 69. 18 }

 70. 18 }

 71. 18 }

 72. 18 }

 73. 18 }

 74. 18 }

 75. 18 }

 76. 18 }

 77. 18 }

 78. 18 }

 79. 18 }

 80. 18 }

 81. 18 }

 82. 18 }

 83. 18 }

 84. 18 }

 85. 18 }

 86. 18 }

 87. 18 }

 88. 18 }

 89. 18 }

 90. 18 }

 91. 18 }

 92. 18 }

 93. 18 }

 94. 18 }

 95. 18 }

 96. 18 }

 97. 18 }

 98. 18 }

 99. 18 }

 100. 18 }

1. ජනපති . 2. ජනපති . 3. ජනපති . 4. ජනපති . 5. ජනපති .
 6. ජනපති . 7. ජනපති . 8. ජනපති . 9. ජනපති . 10. ජනපති .
 11. ජනපති . 12. ජනපති . 13. ජනපති . 14. ජනපති . 15. ජනපති .
 16. ජනපති . 17. ජනපති . 18. ජනපති . 19. ජනපති . 20. ජනපති .
 21. ජනපති . 22. ජනපති . 23. ජනපති . 24. ජනපති . 25. ජනපති .
 26. ජනපති . 27. ජනපති . 28. ජනපති . 29. ජනපති . 30. ජනපති .
 31. ජනපති . 32. ජනපති . 33. ජනපති . 34. ජනපති . 35. ජනපති .
 36. ජනපති . 37. ජනපති . 38. ජනපති . 39. ජනපති . 40. ජනපති .
 41. ජනපති . 42. ජනපති . 43. ජනපති . 44. ජනපති . 45. ජනපති .
 46. ජනපති . 47. ජනපති . 48. ජනපති . 49. ජනපති . 50. ජනපති .
 51. ජනපති . 52. ජනපති . 53. ජනපති . 54. ජනපති . 55. ජනපති .
 56. ජනපති . 57. ජනපති . 58. ජනපති . 59. ජනපති . 60. ජනපති .
 61. ජනපති . 62. ජනපති . 63. ජනපති . 64. ජනපති . 65. ජනපති .
 66. ජනපති . 67. ජනපති . 68. ජනපති . 69. ජනපති . 70. ජනපති .
 71. ජනපති . 72. ජනපති . 73. ජනපති . 74. ජනපති . 75. ජනපති .
 76. ජනපති . 77. ජනපති . 78. ජනපති . 79. ජනපති . 80. ජනපති .
 81. ජනපති . 82. ජනපති . 83. ජනපති . 84. ජනපති . 85. ජනපති .
 86. ජනපති . 87. ජනපති . 88. ජනපති . 89. ජනපති . 90. ජනපති .
 91. ජනපති . 92. ජනපති . 93. ජනපති . 94. ජනපති . 95. ජනපති .
 96. ජනපති . 97. ජනපති . 98. ජනපති . 99. ජනපති . 100. ජනපති .

98 }
17 }

۹۲ } ۱۲ } ۱۳ } ۱۴ } ۱۵ }
 ... ۱۴۶ ... ۱۴۷ ... ۱۴۸ ... ۱۴۹ ... ۱۵۰ ...
 ... ۱۵۱ ... ۱۵۲ ... ۱۵۳ ... ۱۵۴ ... ۱۵۵ ...
 ... ۱۵۶ ... ۱۵۷ ... ۱۵۸ ... ۱۵۹ ... ۱۶۰ ...
 ... ۱۶۱ ... ۱۶۲ ... ۱۶۳ ... ۱۶۴ ... ۱۶۵ ...
 ... ۱۶۶ ... ۱۶۷ ... ۱۶۸ ... ۱۶۹ ... ۱۷۰ ...
 ... ۱۷۱ ... ۱۷۲ ... ۱۷۳ ... ۱۷۴ ... ۱۷۵ ...
 ... ۱۷۶ ... ۱۷۷ ... ۱۷۸ ... ۱۷۹ ... ۱۸۰ ...
 ... ۱۸۱ ... ۱۸۲ ... ۱۸۳ ... ۱۸۴ ... ۱۸۵ ...
 ... ۱۸۶ ... ۱۸۷ ... ۱۸۸ ... ۱۸۹ ... ۱۹۰ ...
 ... ۱۹۱ ... ۱۹۲ ... ۱۹۳ ... ۱۹۴ ... ۱۹۵ ...
 ... ۱۹۶ ... ۱۹۷ ... ۱۹۸ ... ۱۹۹ ... ۲۰۰ ...
 ... ۲۰۱ ... ۲۰۲ ... ۲۰۳ ... ۲۰۴ ... ۲۰۵ ...
 ... ۲۰۶ ... ۲۰۷ ... ۲۰۸ ... ۲۰۹ ... ۲۱۰ ...
 ... ۲۱۱ ... ۲۱۲ ... ۲۱۳ ... ۲۱۴ ... ۲۱۵ ...
 ... ۲۱۶ ... ۲۱۷ ... ۲۱۸ ... ۲۱۹ ... ۲۲۰ ...
 ... ۲۲۱ ... ۲۲۲ ... ۲۲۳ ... ۲۲۴ ... ۲۲۵ ...
 ... ۲۲۶ ... ۲۲۷ ... ۲۲۸ ... ۲۲۹ ... ۲۳۰ ...
 ... ۲۳۱ ... ۲۳۲ ... ۲۳۳ ... ۲۳۴ ... ۲۳۵ ...
 ... ۲۳۶ ... ۲۳۷ ... ۲۳۸ ... ۲۳۹ ... ۲۴۰ ...
 ... ۲۴۱ ... ۲۴۲ ... ۲۴۳ ... ۲۴۴ ... ۲۴۵ ...
 ... ۲۴۶ ... ۲۴۷ ... ۲۴۸ ... ۲۴۹ ... ۲۵۰ ...

4 } 5 }
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1 } 1 } 2 } 3 } 4 } 5 }

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

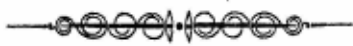
1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

3 } 1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

1 } (72) 1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

۱- کتب. ۲- کتب. ۳- کتب. ۴- کتب. ۵- کتب. ۶- کتب. ۷- کتب. ۸- کتب. ۹- کتب. ۱۰- کتب. ۱۱- کتب. ۱۲- کتب. ۱۳- کتب. ۱۴- کتب. ۱۵- کتب. ۱۶- کتب. ۱۷- کتب. ۱۸- کتب. ۱۹- کتب. ۲۰- کتب. ۲۱- کتب. ۲۲- کتب. ۲۳- کتب. ۲۴- کتب. ۲۵- کتب. ۲۶- کتب. ۲۷- کتب. ۲۸- کتب. ۲۹- کتب. ۳۰- کتب. ۳۱- کتب. ۳۲- کتب. ۳۳- کتب. ۳۴- کتب. ۳۵- کتب. ۳۶- کتب. ۳۷- کتب. ۳۸- کتب. ۳۹- کتب. ۴۰- کتب. ۴۱- کتب. ۴۲- کتب. ۴۳- کتب. ۴۴- کتب. ۴۵- کتب. ۴۶- کتب. ۴۷- کتب. ۴۸- کتب. ۴۹- کتب. ۵۰- کتب. ۵۱- کتب. ۵۲- کتب. ۵۳- کتب. ۵۴- کتب. ۵۵- کتب. ۵۶- کتب. ۵۷- کتب. ۵۸- کتب. ۵۹- کتب. ۶۰- کتب. ۶۱- کتب. ۶۲- کتب. ۶۳- کتب. ۶۴- کتب. ۶۵- کتب. ۶۶- کتب. ۶۷- کتب. ۶۸- کتب. ۶۹- کتب. ۷۰- کتب. ۷۱- کتب. ۷۲- کتب. ۷۳- کتب. ۷۴- کتب. ۷۵- کتب. ۷۶- کتب. ۷۷- کتب. ۷۸- کتب. ۷۹- کتب. ۸۰- کتب. ۸۱- کتب. ۸۲- کتب. ۸۳- کتب. ۸۴- کتب. ۸۵- کتب. ۸۶- کتب. ۸۷- کتب. ۸۸- کتب. ۸۹- کتب. ۹۰- کتب. ۹۱- کتب. ۹۲- کتب. ۹۳- کتب. ۹۴- کتب. ۹۵- کتب. ۹۶- کتب. ۹۷- کتب. ۹۸- کتب. ۹۹- کتب. ۱۰۰- کتب.

1 } (49) ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .

ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .

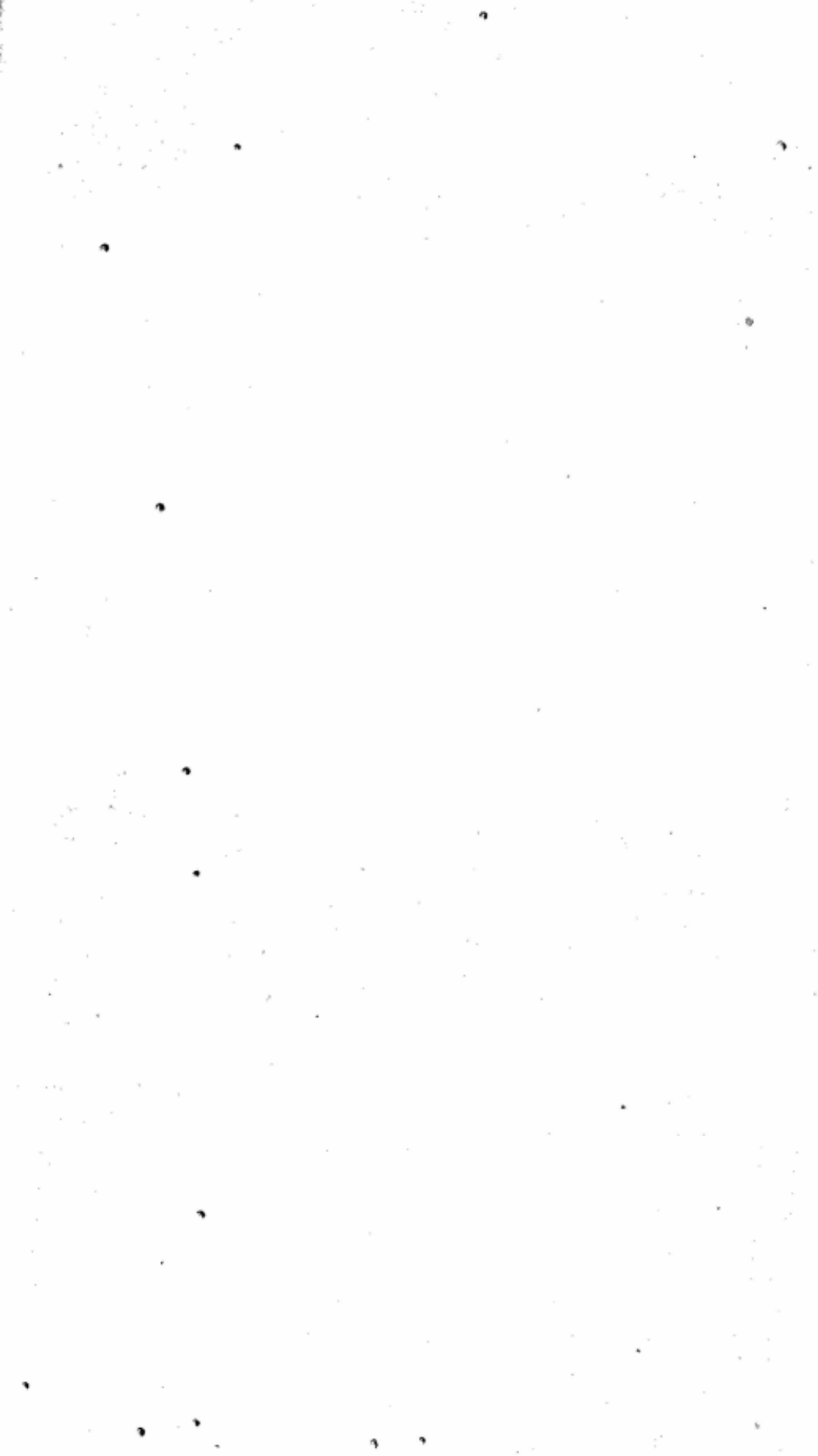

- 2 } සාහිත්ය . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය . ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .
- 3 } ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය . ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .
- 4 } ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය . ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .
- 5 } ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය . ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .
- 6 } ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය . ලිපි ලේඛන . කවි . ගාථා . සාදන . සහ . සාහිත්ය .

၅ } (၄၇) ခြံမူ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ နူၤ နူၤ တွဲၤ တွဲၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၆ } နူၤ နူၤ တွဲၤ တွဲၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၇ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ

၈ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၉ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၀ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၁ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၂ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၃ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၄ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၅ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၆ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၇ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၈ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၁၉ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ
၂၀ } ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ ကွေ့ၤ

**આએ મુસતક બીજાંને છપાતાં થાએલી ભુલને સમવું
પેહલવી શુદ્ધી પતરક.**

સંદે.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૧	૪	૧	
૧૨	૨	૭૭૭ ૭	૭૭૭૭
૧૨	૧૬	૭૭૭૭૭૭૭૭	૭૭૭૭૭૭૭૭
૧૯	૩	૧૧૭૭૭	૧૧૭૭૭ ૧
૭૦	૭	૧૧૧૧	૧૧૧૧
૭૨	૭	૭૭૭૭૭૭	૭૭૭૭૭૭
૭૩	૧૭	૭૭	૭૭ ૧
૭૪	૯	૭૭૭૭	૭૭૭૭
૭૫	૬	૭૭૭૭૭	૭૭૭૭૭
૭૬	૧૨	૭૭૭૭૭ ૧	૭૭૭૭૭ ૧
૮૫	૨	૧૭૭	૧૭૭ ૧
૮૫	૩	૭૭૭૭	૭૭૭૭
૮૬	૫	૭	૭ ૧૨
૮૬	૧૩	૧૭૭૭	૧૭૭૭
૮૮	૨	૭૭૭	૭૭૭ ૧
૮૮	૪	૧૧૧૧૭૭	૧૧૧૧૭૭
૮૯	૧	૧૭૭૭૭	૧૭૭૭૭
૮૯	૨૧	૭૭૭	૭૭૭ ૧
૯૦	૧૪	૧૭૭૭	૭૭૭૭ ૧૭૭૭
૯૧	૮	૭૭૭	૭૭૭ ૭૭૭
૯૧	૧૫	૭૭૭૭૭	૧૭૭ ૭૭૭૭૭
૯૬	૧૩	૭૭૭૭૭૭૭	૧ ૭૭૭૭૭૭૭
૯૯	૫	૭૭૭૭૭ ૧	૭૭૭૭૭ ૧
૯૯	૭	૭૭૭૭૭ ૧	૭૭૭૭૭ ૭૧
૯૯	૧૨	૭૭ ૧ ૭૭૭૭૭	૭૭ ૭૭૭૭૭
૧૦૧	૧	૧૭૭૭	૧૧૭૭ ૧ ૧૭૭૭
૧૦૩	૧૮	૧૭૭૭	૧૭૭૭ ૧
૧૦૩	૧૯	૧૭૭૭૭૭	૧૭૭ ૧૭૭૭
૧૦૬	૫	૧૧૧૧૧૭	૧૧૧૧૧૭
૧૦૭	૫, ૬	૭ ૧	૭ ૧

૧) (૧૦) જે કૃષિ ઉત્પાદનનાં કેટલાક પ્રકારો છે તેમજ તેમનાં ઉત્પાદનનાં
 ઉદ્યોગોનાં નામો, સ્થાનો, સમયાવધિ, અને અન્ય વિગતો.

૨) (૧૧) જે કૃષિ ઉત્પાદનનાં કેટલાક પ્રકારો છે તેમજ તેમનાં ઉત્પાદનનાં
 ઉદ્યોગોનાં નામો, સ્થાનો, સમયાવધિ, અને અન્ય વિગતો.

૩) (૧૨) જે કૃષિ ઉત્પાદનનાં કેટલાક પ્રકારો છે તેમજ તેમનાં ઉત્પાદનનાં
 ઉદ્યોગોનાં નામો, સ્થાનો, સમયાવધિ, અને અન્ય વિગતો.

૪) (૧૩) જે કૃષિ ઉત્પાદનનાં કેટલાક પ્રકારો છે તેમજ તેમનાં ઉત્પાદનનાં
 ઉદ્યોગોનાં નામો, સ્થાનો, સમયાવધિ, અને અન્ય વિગતો.

૫) (૧૪) જે કૃષિ ઉત્પાદનનાં કેટલાક પ્રકારો છે તેમજ તેમનાં ઉત્પાદનનાં
 ઉદ્યોગોનાં નામો, સ્થાનો, સમયાવધિ, અને અન્ય વિગતો.

૧. ૧) સંઘલી નકલમાં ૧૦૦૦૦૦ મલે છે.
 ૨. ૨) સંઘલી નકલમાં ૧૦૦૦૦૦ મલે છે. ૨) સંઘલી નકલમાં ૧૦૦૦૦ મલે છે.

નાણાં સંચાલનમાં અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને

{ 1 } (99) કૃષ્ણ મહાનિબંધ સરકારી કાર્યોમાં વડા અને

{ 2 } સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને

{ 1 } (100) કૃષ્ણ મહાનિબંધ સરકારી કાર્યોમાં વડા અને

સરકારી કાર્યોમાં વડા અને

{ 2 } સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને
 સરકારી કાર્યોમાં વડા અને સરકારી કાર્યોમાં વડા અને

* આએ આખી આખત દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં ૯૯ ને બદલે
 ૧૦૦ મી આખતની જગ્યાએ ભુલથી લખાએલીછે.

૨. ૧) શરૂઆતથી હીઆં સુધીની એઆરત મ. મ. વાલી નકલમાં ખેવરાએલીછે.

સાચાં ભલું સુખ અને આનંદ કોઈ સુખથી પણ વધારે છે.
જો તેને આનંદ અને સુખને આનંદ આનંદ આનંદ

૧૧ (૧૦) જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

૨૨ જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ { ૨

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

જો કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ કોઈ

૧. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૯૧૧૦ મળે છે.

૨. ૧) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં ૧૯૧૧૦ મળે છે.

૩. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૯૧૧૦ મળે છે.

૪. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૧ મળે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૧૦૦૧ મળે છે.

૧} (૧૫) જી સુ યજુઃ સમૃદ્ધિ શાસ્ત્રસ્ય સમૃદ્ધિ
જી શ્વેતશ્વેતો યજુઃ

૨} સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 ૩} સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 ૪} સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 ૫} સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 ૬} સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ
 સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ સુ યજુઃ

૨. ૧) સઘલી નકલમાં જામી મલેછે.
 ૩. ૧) સઘલી નકલમાં મલેછે.
 ૪. ૧) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં સુ મલેછે.

એમનાં ફક્ત મદન-૯ અને ઝૂબ અને વસાઈ એવાં જ સ્થાનો
 ગણવામાં આવ્યાં છે, અને તે સ્થાનો જ આજની અડધી
 મુજબની જગ્યા છે, અને તે જગ્યાને જ આજની અડધી
 મુજબની જગ્યા ગણવામાં આવે છે, અને તે જગ્યાને જ
 આજની અડધી મુજબની જગ્યા ગણવામાં આવે છે, અને
 તે જગ્યાને જ આજની અડધી મુજબની જગ્યા ગણવામાં
 આવે છે, અને તે જગ્યાને જ આજની અડધી મુજબની
 જગ્યા ગણવામાં આવે છે, અને તે જગ્યાને જ આજની
 અડધી મુજબની જગ્યા ગણવામાં આવે છે, અને તે જગ્યાને
 જ આજની અડધી મુજબની જગ્યા ગણવામાં આવે છે.

(૧૧) { ૧

ગાંધીજીની આજ્ઞાઓ અને તેમની અસરો વિશેષતઃ
 ત્રણ સ્તરોમાં વહેંચી શકાય છે. (૧) અસ્પર્શતા અને
 અસ્ત્રીયતા. (૨) સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શક્તિ. (૩) આર્થિક
 અને સામાજિક સુધારો. (૪) શિક્ષણ અને જ્ઞાન. (૫) સ્ત્રી
 સ્વતંત્રતા. (૬) કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ. (૭) વૃદ્ધો
 અને નબળાઓનો સુધારો. (૮) સ્વદેશીયતા અને આર્થિક
 સ્વતંત્રતા. (૯) શાંતિ અને એકતા. (૧૦) આસ્થિકતા
 અને નિષ્કાંક્ષતા.

૨. ૩) સઘલી નકલમાં મળેલ છે. ૪) સઘલી નકલમાં મળેલ છે.
 ૧. ૧) ઇ. ર્ષિ; ઇ. ર્ષિ અને મ. મ. વાલી નકલમાં મળેલ છે.
 ૨. ૧) સઘલી નકલમાં મળેલ છે.
 ૪. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં મળેલ છે.

૩૩
 ૧૨૩૪૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

૧૧ (૧૧) ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯૧૦ મળે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૨ મળે છે.
- ૩) સઘલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯ મળે છે. ૪) ૬. એ. વાલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯ મળે છે. ૫) સઘલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯ મળે છે. ૬) સઘલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯ મળે છે. ૭) મ. મ. વાલી નકલમાં એ બોલ મલતો નથી.
૧. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯૧૦ મળે છે.
૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮૯૧૦ મળે છે.

૬૮ { ૮
 ૬૯ { ૯
 ૭૦ { ૧૦

(૧૩) ૬૯ { ૧
 ૧૦ { ૧
 ૧૧ { ૧

૧૨ { ૨
 ૧૩ { ૩
 ૧૪ { ૪
 ૧૫ { ૫
 ૧૬ { ૬
 ૧૭ { ૭
 ૧૮ { ૮
 ૧૯ { ૯
 ૨૦ { ૧૦

૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૭૫ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૧૭૬ મલે છે.
 ૬. ૧) ૬. એ; ૬. તે. અને ૬. ૨. વાલી નકલમાં ૧૧૭૫ મલે છે.
 ૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૭૫ મલે છે.

૧) } (૧૨) જીવનમાં સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે

- ૨) } સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે આજીવન સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે
- ૩) } સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે આજીવન સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે
- ૪) } સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે આજીવન સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે
- ૫) } સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે આજીવન સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે
- ૬) } સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે આજીવન સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે
- ૭) } સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે આજીવન સુખ અને શાન્તિ આપવા માટે

૨. ૧) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે. ૨) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૩. ૧) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે. ૨) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૩) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૪. ૧) દ. તે. તથા દ. ર. વાલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે. ૨) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૫. ૧) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે. ૨) દ. તે. તથા દ. ર. વાલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૩) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે. ૪) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૬. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.
 ૭. ૧) સુધલી નકલમાં સુખ અને શાન્તિ મેળવવા માટે.

મનુષ્યોને સમગ્ર જીવનમાં જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૩
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૪
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૫
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૬
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૭
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૮
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૯
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૦
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૧
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૨
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૩
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૪
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૫
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૬
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૭
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૮
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૧૯
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૦
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૧
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૨
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૩
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૪
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૫
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૬
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૭
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૮
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૨૯
 જીવનના અન્યથા અર્થને જાણવું જોઈએ. ૩૦

૨. ૩) દ. તે. તથા દ. ર. વાલી નકલમાં મળેલ છે. ૪) દ. ર. વાલી
 નકલમાં મળેલ છે. ૫) દ. એ; દ. તે. અને દ. ર. વાલી નકલમાં
 મળેલ છે અને મ. મ. વાલી નકલમાં એ ખાલ મળતો નથી. ૬) સ-
 ઘલી નકલમાં મળેલ છે.

૩. ૧) દ. ર. વાલી નકલમાં એ અને દ. તે. વાલી નકલમાં છે મળેલ છે.
 ૨) મ. મ. વાલી નકલમાં એટલી એવારત નગર સુકને લીધે
 લખાયેલી નથી. ૩) દ. ર. તથા દ. તે. વાલી નકલમાં મળેલ છે.
 ૪) દ. ર. વાલી નકલમાં આએ ખાલ લખાયેલો નથી. ૫) સઘલી
 નકલમાં મળેલ છે. ૬) દ. એ. વાલી નકલમાં મળેલ છે અને
 દ. તે. તથા દ. ર. વાલી નકલમાં મળેલ છે.

સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે. ૨) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે.
 ૩) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે. ૪) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે.
 ૫) આખે જગ્યાએ સુખી નકલની અંદર ૧૫૦ મોલ મલે છે, તે નકલ
 કરનારની ભુલથી ૧૫૦ ને બદલે લખાયેલી છે. ૬) સુખી નકલમાં
 આખે જગ્યાએ ૧૫૦ ને બદલે ૧૫૦ મોલ ભુલથી લખાયેલા મ-
 લે છે. ૭) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે.
 ૧૬. ૧) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે. ૨) દ. તે; દ. એ. અને દ. ર. વાલી
 નકલમાં ૧૫૦ મલે છે, અને મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે.
 ૩) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે. ૪) સુખી નકલમાં ૧૫૦ મલે છે.
 * આખે વલાએઆમાં આપેલી એઆરત સુખી નકલમાં મલે છે, પણ તે
 નકલ કરનારની ગફલતથી લખાયેલી છે.

સુવ્રાજ્ય, ક્ષેત્રો અને કાલકાલે મળેલાં; તે સુખ સુવ્રાજ્ય { ૧૧
૧૧

સુવ્રાજ્ય, ક્ષેત્રો અને કાલકાલે મળેલાં; તે સુખ સુવ્રાજ્ય { ૧૨
૧૨

સુવ્રાજ્ય, ક્ષેત્રો અને કાલકાલે મળેલાં; તે સુખ સુવ્રાજ્ય { ૧૩
૧૩

સુવ્રાજ્ય, ક્ષેત્રો અને કાલકાલે મળેલાં; તે સુખ સુવ્રાજ્ય { ૧૪
૧૪

સુવ્રાજ્ય, ક્ષેત્રો અને કાલકાલે મળેલાં; તે સુખ સુવ્રાજ્ય { ૧૫
૧૫

સુવ્રાજ્ય, ક્ષેત્રો અને કાલકાલે મળેલાં; તે સુખ સુવ્રાજ્ય { ૧૬
૧૬

૧૨. ૧) દ. એ; દ. તે. અને દ. રૂ. વાલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું અને મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૩) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૪) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું.

૧૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૩) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૪) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું.

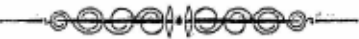
૧૪. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૩) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૪) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૫) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું. ૬) સઘલી નકલમાં ૧૧૫૫૫૫ મળેલું.

૭) ઠાકોર યુદ્ધમાં શ્રી કૃષ્ણે યુદ્ધમાં પાંચ યુદ્ધો જીત્યાં.
 ૮) ઠાકોર યુદ્ધમાં શ્રી કૃષ્ણે યુદ્ધમાં પાંચ યુદ્ધો જીત્યાં.
 ૯) ઠાકોર યુદ્ધમાં શ્રી કૃષ્ણે યુદ્ધમાં પાંચ યુદ્ધો જીત્યાં.
 ૧૦) ઠાકોર યુદ્ધમાં શ્રી કૃષ્ણે યુદ્ધમાં પાંચ યુદ્ધો જીત્યાં.

૧. ૨) સઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે ગણાયેલ મલે છે.
૭. ૧) સઘલી નકલમાં ૩૩૩૩૩૩ મલે છે. ૨) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં ૬ નીશાંન કરીને ઉપર લખેલું છે. ૩) સઘલી નકલમાં ૩૩૩૩૩૩ મલે છે. ૪) આએ ગોલ પછી દ. એ; દ. તે. અને દ. રૂ. વાલી નકલમાં ફકરો પુરો થવાની નીશાંન મેલેઆમાં આવેલી છે.
૯. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૯ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૩૩ મલે છે. ૩) સઘલી નકલમાં ૩૩૩૩૩૩ મલે છે. ૪) સઘલી નકલમાં ૩૩૩૩૩૩ મલે છે.
૧૦. ૧) સઘલી નકલમાં ૩૩૩૩ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૩૩૩૩૩૩ મલે છે. ૩) એ પછી મ. મ. વાલી નકલમાં ફકરો પુરો થવાની નીશાંન મેલેલી છે. ૪) સઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે ગણાયેલ મલે છે.

૧. ૨) સુધલી નકલમાં એકસરખી રીતે ૧૧૧૮ મલેછે. ૩) દ. એ. વાલી
 નકલમાં ૧૨૦૮ મલેછે. ૪) સુધલી નકલમાં ૬૧૧૫ મલેછે.
 ૩. ૧) સુધલી નકલમાં ૧૧૧૮ મલેછે. ૨) સુધલી નકલમાં અતરે ફકરે
 પુરે થવાની નીશાની મલેલીછે.
 ૫. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૧૧૮ મલેછે. ૨) દ. એ. તથા મ. મ. વા-
 લી નકલમાં ૧૧૧૮ મલેછે. ૩) દ. એ; દ. તે. અને મ. મ. વાલી
 નકલમાં ૧૧૧૮ મલેછે.

જાળી સરઘર પાલકે યેવાલે લેલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે

(૧૮) જો ક્રમ યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે { ૧ }

યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે
 યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે યેવાલે

-
- ૪. ૫) સઘલી નકલમાં મલે છે. ૬) દં. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં મલે છે. ૭) સઘલી નકલમાં યેવાલે મલે છે. ૮) સઘલી નકલમાં યેવાલે મલે છે. ૯) સઘલી નકલમાં યેવાલે મલે છે.
 - ૫. ૧) સઘલી નકલમાં મલે છે.
 - ૬. ૧) સઘલી નકલમાં યેવાલે મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં યેવાલે મલે છે.
 - ૭. ૧) દ. એ; મ. મ. વાલી નકલમાં યેવાલે મલે છે અને દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં યેવાલે મલે છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં યેવાલે મલે છે.

૧ } (૧૧) કોઈ કોઈ જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી

જીવન આજીવન

૨ } ૧) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૨) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૩) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૪) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૫) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૬) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૭) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૮) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૯) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી
 ૧૦) જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી જાણવા માટે આજીવન સમય સુધી

૨. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે.
 ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૬૬ મલતું નથી.
૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે
 ૧૫૦૦ મલે છે. ૩) સઘલી નકલની અંદરથી ૧૧૭ નીકલી ગએલા છે.
 ૪) સઘલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે.
૪. ૧) દ. તે. તથા દ. ફ. વાલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે. ૨) મ. મ. વાલી
 નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે. ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે.
 ૪) સઘલી નકલમાં ૧૫૦૦ મલે છે.

૩
 ૪
 ૫
 ૬
 ૭
 ૮
 ૯
 ૧૦
 ૧૧
 ૧૨
 ૧૩
 ૧૪
 ૧૫
 ૧૬
 ૧૭
 ૧૮
 ૧૯
 ૨૦
 ૨૧
 ૨૨
 ૨૩
 ૨૪
 ૨૫
 ૨૬
 ૨૭
 ૨૮
 ૨૯
 ૩૦
 ૩૧
 ૩૨
 ૩૩
 ૩૪
 ૩૫
 ૩૬
 ૩૭
 ૩૮
 ૩૯
 ૪૦
 ૪૧
 ૪૨
 ૪૩
 ૪૪
 ૪૫
 ૪૬
 ૪૭
 ૪૮
 ૪૯
 ૫૦
 ૫૧
 ૫૨
 ૫૩
 ૫૪
 ૫૫
 ૫૬
 ૫૭
 ૫૮
 ૫૯
 ૬૦
 ૬૧
 ૬૨
 ૬૩
 ૬૪
 ૬૫
 ૬૬
 ૬૭
 ૬૮
 ૬૯
 ૭૦
 ૭૧
 ૭૨
 ૭૩
 ૭૪
 ૭૫
 ૭૬
 ૭૭
 ૭૮
 ૭૯
 ૮૦
 ૮૧
 ૮૨
 ૮૩
 ૮૪
 ૮૫
 ૮૬
 ૮૭
 ૮૮
 ૮૯
 ૯૦
 ૯૧
 ૯૨
 ૯૩
 ૯૪
 ૯૫
 ૯૬
 ૯૭
 ૯૮
 ૯૯
 ૧૦૦

- ૩. ૧) સઘલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ. ૨) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ. ૩) સઘલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ. ૪) દ. એ; દ. તે. અને દ. રૂ.વાલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ. ૫) સઘલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ.
- ૪. ૧) આખે ફેકરે અસલ નકલોમાં જુદો પાડેલો નથી. ૨) સઘલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ. ૩) સઘલી નકલમાં ગ્રામ્ય મલેદિ.

૧૦૨૭ ૪ દ્વચ વચ્ચે લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪
 ૧૦૨૭ ૪ લેવાયા પેઠે જોઈ તે ૧૦૨૭ ૪

૧૧ } (૧૧)

૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧
 ૨ } ૧૧

૨. ૭) શઘલી નકલમાં ૭૦ મલે છે. ૮) શઘલી નકલમાં ૭૦ મલે છે.
 ૯) દ. તે. તથા દ. ૩. વાલી નકલમાં ૭૦ મલે છે. ૧૦) દ. તે.
 તથા દ. ૩. વાલી નકલમાં ૭૦ મલે છે.
 ૨. ૧) દ. તે. તથા દ. ૩. વાલી નકલમાં ૭૦ મલે છે. ૨) શઘલી નકલમાં
 ૭૦ મલે છે. ૩) શઘલી નકલમાં ૭૦ મલે છે.

૩૧ { ૧. } (૧૬) જુદા જુદા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૨ { ૨. } જોઈને તે ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૩ { ૩. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૪ { ૪. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૫ { ૫. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૬ { ૬. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૭ { ૭. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૮ { ૮. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૩૯ { ૯. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૪૦ { ૧૦. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૪૧ { ૧૧. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૪૨ { ૧૨. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૪૩ { ૧૩. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૪૪ { ૧૪. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૪૫ { ૧૫. } આપવા ઉપર આપવા મદ્યુક્તોનાં નામો આપવા ઉપર

૧. ૧) સઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે મળે છે.
૨. ૧) દ. એ. તથા દ. તે. અને દ. રૂ. વાલી નકલમાં મળે છે.
 ૨) દ. તે: દ. રૂ. અને મ. મ. વાલી નકલમાં મળે છે;
 અને દ. એ. વાલી નકલમાં મળે છે. ૩) સઘલી નકલમાં મળે છે. ૪) સઘલી નકલમાં મળે છે. ૫) સઘલી નકલમાં મળે છે. ૬) મ. મ. તથા દ. એ. વાલી નકલમાં મળે છે.
૩. ૧) સઘલી નકલમાં મળે છે. ૨) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં મળે છે.

* લખાણની રચણા તપાસતાં જોઈલી રીતે માલુમ પડે છે કે નકલ કરનારની ચુકથી અતરેથી આએ દુનીઆને લગતી વ્યાખતની થોડીએક એવારત નીકલી ગેઈ છે. તેમજ આએ જુદા જુદા પુરો થઈ શરૂ થવાની આગમચની નીશાંની પણ નીકલી ગેઈ છે, તે અતરે હમાએ પોતાની તરફથી વ્યાખત જુદી પાડવા માટે મેલે છે.

૩. ૧) ૬. તે. તથા ૬. ૩. વાલી નકલમાં મળેલું. મલેલું.
 ૪. ૧) સઘલી નકલમાં ૬ મલેલું. ૨) સઘલી નકલમાં ૭ મલેલું. ૩) ૬. તે.
 તથા ૬. ૩. વાલી નકલમાં ૮ ખોલ નજર ચુકને લીધે લખાએલો નથી.
 ૪) ૬. એ. વાલી નકલમાં ૬ મલેલું. ૫) ૬. તે. તથા મ. મ. વાલી
 નકલમાં ૧૧ મલેલું. ૬) ૬. એ. વાલી નકલમાં ૧૧ મલેલું તથા
 ખીજી નકલોમાં ૧૧ મલેલું. ૭) મ. મ. વાલી નકલમાં ૧૧ મલેલું.
 ૮) સઘલી નકલમાં ૧૧ મલેલું.
 ૫. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧ મલેલું. ૨) ૬. તે. તથા ૬. ૩. વાલી
 નકલમાં એ ખોલ લખાએલો નથી.

(૧૨) જી કોડ ની ઓળખો અને કોડ ની જોડણી
જોડણીઓ અને જોડણીઓ

જોડણીઓ અને જોડણીઓ { ૨ }
જોડણીઓ અને જોડણીઓ { ૩ }
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ

(૧૩) જી કોડ ની ઓળખો અને કોડ ની જોડણી
જોડણીઓ અને જોડણીઓ

જોડણીઓ અને જોડણીઓ { ૨ }
જોડણીઓ અને જોડણીઓ { ૩ }
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ
જોડણીઓ અને જોડણીઓ

૩. ૧) સંઘલી નકલમાં જોડણીઓ મળે છે. ૨) આગળ બોલ લખનારની નજર સુકધી જોડણીઓ ની આગળ લખાયેલા મળે છે. ૩) દ. તે. વાલી નકલમાં જોડણીઓ મળે છે. ૪) સંઘલી નકલમાં જોડણીઓ મળે છે.

ત્રણે દિવસે નવનિવૃત્તિ કરીશું. આથી પહેલાં ત્રણ દિવસ સુધી
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે

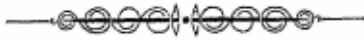
૧) (૧૧) ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે

૨) ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
૩) ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે
ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે ત્રણે દિવસે

૧. ૧) સઘલી નકલમાં કાલકાલ મલત્રું નથી; પણ પીળા ફેકરામાં આવેલી
એવારત ઉપરથી ખાલી રીતે જાણાએ છે કે એ ખાલી ધરિંનથી આવેલી
નકલમાં, નકલ કરનારની ભુલથી લખાએ આ નથી, ધ્યાનથી જે નકલ
ઉપરથી ધરિંન વાલી નકલ થઈ તેમાંથી તે નીકલી ગએએ છે. ૨) સ-
ઘલી નકલમાં કાલકાલ મલત્રું મલત્રું મલત્રું મલત્રું.
૨. ૧) સઘલી નકલમાં કા, મલત્રું.
૩. ૧) દ. તે. તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં કાલકાલ મલત્રું મલત્રું. ૨) દ. તે. તથા
દ. રૂ. વાલી નકલમાં કાલકાલ તથા દ. રૂ. વાલી નકલમાં કાલકાલ,
અને મ. મ. વાલી નકલમાં કાલકાલ મલત્રું મલત્રું. ૩) સઘલી નકલમાં કા
મલત્રું નથી.

મહા સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે

(૧૦) સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે { ૧ }
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે

સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે { ૨ }
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે { ૩ }
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે
સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે સુભાષણે

૧. ૪) દ. એ; દ. તે. અને દ. ર. વાલી નકલમાં ૧૭૧ મલે છે.
૨. ૧) મ. મ. વાલી નકલમાં આએ ખાલ મુતલક લખેલા નથી. ૨) દ. એ.
વાલી નકલમાં આએ અને દ. તે. વાલી નકલમાં આએ મલે છે.
૩) દ. ર. વાલી નકલ મલે રૂકે લખે થી ૧૭૦ લખે સુધીની એલા-
રત નજર રુકને લીધે લખેઆમાં આવેલી નથી. ૪) સઘલી નકલમાં
૧૭૦૧૧ મલે છે.
૩. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૧૭૧ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૭૦૧૧ ૧૧૭
૧૧૭૦૧૧૧ મલે છે. ૩) સઘલી નકલમાં એકસરખી રીતે ૧૧૭૦૧૧૧ મલે છે.

દેવદાસ્યુદ્યોગેષુ પુસ્તકેણ સુવિદ્યુત્પન્નત્વેન...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...
 કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ કોયુષ્ઠાદિભ્યઃ...

૭}

૮}

૧. ૧) સઘલી નકલમાં ગણપત્તમ મલેછે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ગણપત્તમ અને ખીજી સઘલી નકલમાં ગણપત્તમ મલેછે. ૩) સઘલી નકલમાં ગણપત્તમ મલેછે.

૭. ૧) મ. મ. વાલી નકલ સેવાએ ખીજી નકલોમાં જુદું મલેછે. ૨) સઘલી નકલમાં ગણપત્તમ મલેછે.

૮. ૧) સઘલી નકલમાં ગણપત્તમ મલેછે. ૨) દ. એ; દ. તે. અને દ. ૩. વાલી નકલમાં ગણપત્તમ મલેછે. ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં જુદું મલેછે.

૧૦) સઘલી નકલમાં એકમરખી
 રીતે મળેલ છે. ૧૧) દ. એ. વાલી નકલમાં મળેલ છે.
 ૧૨) આએ એવારત નકલ કરનારની તરફથી બિચરાએલી છે. ૧૩) સ-
 ઘલી નકલમાં મળેલ છે. ૧૪) દ. એ. વાલી નકલમાં મળેલ છે.
 ૧૫) દ. એ. વાલી નકલમાં એ બિલ લખાએલા નથી.

קוד טז 1914 ו 1915

טז 1914

אט 1914 ו 1915

טז 1914 ו 1915

טז 1914

טז 1914 ו 1915

טז 1914 ו 1915

טז 1914 ו 1915

ପେଣ୍ଡାଣାଁ ଘଟ୍ଟତରମାଁ ଛୁପାପା ଉପରାଁତ ବଢ଼େଣାଁ ନାଁମିନୀ ଡୀପ.

ଠୁଁ ଠାଁ ଧାତେ.

	ନକଲ.		ନକଲ.
ଶେଢ଼ ଅରଢ଼େଠରଢ଼ ଢେଢ଼ରଠାନଢ଼ ଶେଢ଼ନାଁ..	୧୫	ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ନଢ଼ ପାଳନଢ଼ ପାଳକୀଠାଠା..	୧
ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ରାଁଢ଼ ନଠରଠାନଢ଼ ଠୀରଠବଢ଼.	୧୦	ଶେଢ଼ ଢ଼ଠଶେଢ଼ଢ଼ ଢେଢ଼ରଠାନଢ଼ ଅଠୀରଠା..	୧
ଶେଢ଼ ଢାଢ଼ାଠାଢ଼ କୁଁଠରଢ଼ ଠଧାଠାଠା..	୧	ଶେଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ ଢ଼ଠନଢ଼ ରେଢ଼ିଠନୀ ..	୧
ଶେଢ଼ ଅରଢ଼େଠରଢ଼ ଅରଢ଼େଠରଢ଼ ଠାଢ଼ା..	୧	ଶେଢ଼ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ ରତନଢ଼ ଠିକାଢ଼ ..	୧
ଶେଢ଼ ଅରଢ଼େଠରଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ ଢେଢ଼ି ..	୧	ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ରଢ଼ାଢ଼ ଠାଠୁରଢ଼ ଢାଁତରଠା ..	୧

ଶେଢ଼ କାଠରଢ଼ଢ଼ ପାଢ଼ୁଲନଢ଼ନୀ କୁଁଠନୀନୀ ଢ଼ାରଢ଼ଢ଼େ ଅଧିନ ଧାତେ

ଠରଠଧାଠି କେତାଠାଠାଠୁଁ ଠିଠଠ.

ଶ୍ରୀ ଅଧିନନାଁ ଢ଼ରଠେଠାଠୀନୀ ଢ଼ରଠନାଁ ୧'ଢ଼ନାଁ
ଢ଼େଠାଠି, ଢ଼ଠଧାଁନେ ଢ଼େଠାଠା ଠାଠଠଠ
ନୀକଠେ ତେନୀ କାଠି ୧) ୧	ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ରଠାନଢ଼ ଢେଠରାଁଢ଼ ପାଠିଠଧାଠା .. ୧
ଶେଢ଼ ରତନଢ଼ ଅରଠେଢ଼ଢ଼ ଠାଁନୀଧା .. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ାରାଠଧ ଢେଢ଼ରାଠଢ଼ ୧ୠକୀଧା.. ୧
ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ନଢ଼ ୧ରାଁଢ଼ ତଠାଠି. .. ୧
ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ରାଠଢ଼ କୁଁଠରଢ଼ ପଠେଲ. .. ୧
ଶେଢ଼ ଠୋଢ଼ରାଠଧ କାଠସଢ଼. .. ୧
ଶେଢ଼ ଅଢ଼େଢ଼ଢ଼ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ ଢେଢ଼ତା .. ୧
ଶେଢ଼ ଠୋଢ଼ରାଠଧ ଢ଼ଠତଠଢ଼ ୧ୠକୀଧା. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ାରଠଢ଼ଢ଼ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ ଢେଢ଼ି .. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ନଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ରତନଢ଼ ଧିଠନୀ .. ୧
ଶେଢ଼ ନଠରଠାନଢ଼ ଢେଢ଼ିନୀ କୁଁଠନୀ .. ୧
ଶେଢ଼ ୧ରାଁଢ଼ ଢ଼ାରଠଢ଼ଢ଼ନୀ କୁଁଠନୀ.. ୧
ଶେଢ଼ କାଠସଢ଼ଢ଼ ପାଳନଢ଼ନୀ କୁଁଠନୀ .. ୧
ଶେଢ଼ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ନୀ କୁଁଠନୀ .. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ାରଠଢ଼ଢ଼ ଢ଼ାଠିକଢ଼ଢ଼ ପଲଠା .. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ଢ଼ ଢେଢ଼ନଢ଼ ଢାଁତରଠା .. ୧	

ଶେଢ଼ ଠିଠଠଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ଢ଼ନଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ଠୁନଠିନୀ ଢ଼ାରଢ଼ଢ଼େ କଢ଼କତା ଧାତେ

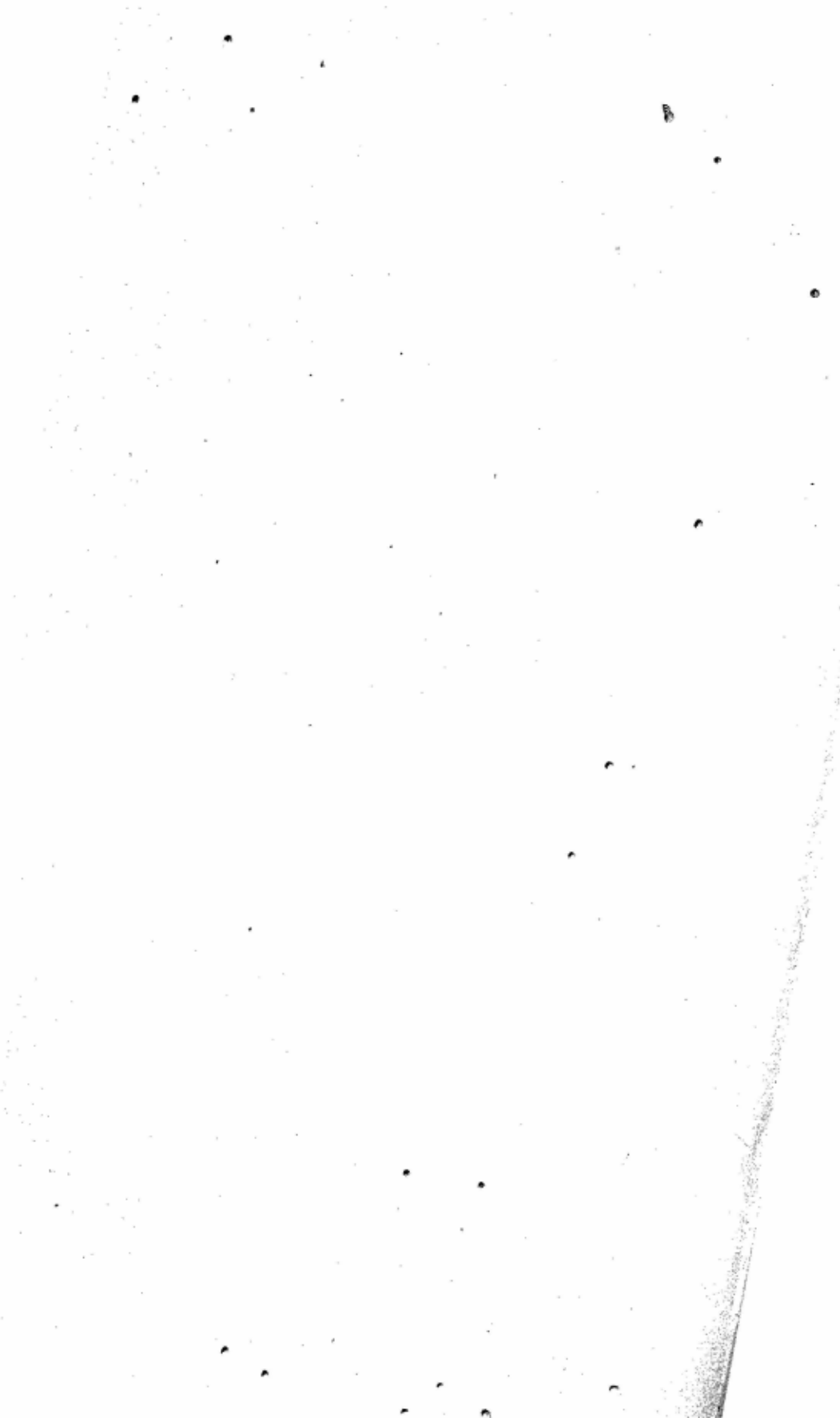
ଠରଠଧାଠି କେତାଠାଠାଠୁଁ ଠିଠଠ.

ଶେଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ଢ଼ କାଠସଢ଼ଢ଼: ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ନଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ଢେଢ଼ରାଠଢ଼ ଢେଢ଼ତା .. ୧
ଶେଢ଼ ଢେଢ଼ରଠାନଢ଼ ଢ଼ାରଠଢ଼ଢ଼ଢ଼ ଢେଢ଼ତା.. ୧
ଶେଢ଼ ଠିଠଠଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ଢ଼ନଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ଠୁନଠି.. ୧ | ଶେଢ଼ ପେଠତନଢ଼ ଅଢ଼େଢ଼ଢ଼ ଗଢ଼ଢ଼େ .. ୧
ଶେଢ଼ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ ପେଠତନଢ଼ ଢାଠା .. ୧
ଶେଢ଼ ଠୋଢ଼ରାଠଧ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ ଗଢ଼ଢ଼େ.. ୧ |
|--|---|

ଶେଢ଼ କାଠସଢ଼ଢ଼ ଢ଼ିନଠାଠାଠୁଢ଼ନୀ ଢ଼ାରଢ଼ଢ଼େ ଅଢ଼ଢ଼ନ ଧାତେ

ଠରଠଧାଠି କେତାଠାଠାଠୁଁ ଠିଠଠ.

ଶେଢ଼ କାଠସଢ଼ଢ଼ ଢ଼ିନଠାଠାଠା ଠଧା ଠାଢ଼ାଠି. ୩
ପାରଠି ଠାଠଧାଠିରେଠି. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ଢ଼ ଠୋଢ଼ରାଠଧ ଅରଠାଠ .. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ାଠିକଢ଼ଢ଼ ରତନଢ଼ ପଠେଲ, ଠିଠାଠନ
ପାଠିଧା. ୧
ଶେଢ଼ ଢାଢ଼ାଠାଢ଼ନୀ କୁଁଠନୀ. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ାଠିକଢ଼ଢ଼ ଢ଼ନଢ଼ଢ଼ାଢ଼ ଠରଠାଠ .. ୧ | ଶେଢ଼ ନଠରଠେଢ଼ଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ଢ଼ ଢ଼ାରଠତର.. ୧
ଶେଢ଼ ଢ଼ନଠିଠରଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ଢ଼ ଢାଠୁ .. ୧
ଶେଢ଼ ପେଠତନଢ଼ ଢ଼ଠତଠଢ଼ଢ଼ ଢ଼ୁଠକାଁ .. ୧
ଶେଢ଼ ଠୋଢ଼ରାଠଧ ପେଠତନଢ଼ ଢେଢ଼ତା .. ୧
ଶେଢ଼ ଅଠାଁ କାଠସଢ଼ଢ଼ ଢ଼ାରଠଢ଼ଢ଼ଢ଼ ଢାଢ଼
ଅଧାନଢ଼ନାଁ ୧
ଶେଢ଼ ଅଢ଼େଢ଼ଢ଼ ଢାଢ଼ାଠାଢ଼ ଢେଠିଠାଠା. ୧ |
|---|---|

THE following Review of the 1st Volume of the *Dinkard* was contributed last year to the Academy, a literary Periodical by a learned Oriental scholar, well-known in Bombay, Dr. E. W. West who published under the patronage of the Bombay Government the Pázend and Sanskrit Texts of an ancient work called the Mainyo-i-khard, together with an English Translation and Glossary of the Pazend Text in 1871, and the Pehlwi Text and Glossary of the Ardai-Viraf-Námeah in 1874.

THE DINKARD.

THE ACADEMY.

The Dinkard. The original Pehlwi Text, the same transliterated in Zend characters, Translations in Gujrati and English, a Commentary, and a Glossary of Select Terms. By Peshotun Dustoor Behramjee Sunjana. Volume I. (Bombay: Published under the patronage of the Sir Jamsedji Jijibhai Translation Fund.)

The *Dinkard* or "Acts of the Religion," is a large collection of fragments regarding the doctrines, customs, history, traditions, and literature of the Mazdayasnian religion, the "good religion" of the Parsis. It is written in the Pahlavi character, and its language is often complicated and obscure, so that no attempt has hitherto been made to translate more than a few fragments of this important book. Its existence was probably unknown to Europeans till a few extracts were published, about forty-five years ago, by Dastur Edalji Darabji and Mulla Firoz in their controversial works *Khoreh-Vehijak* and *Avijeh-Din*; and it seems to have been first seen by a European when Professor Haug, during his tour in Gujrat, met with a MS. of it in the library of the Dastur-i-Dasturan at Nawsary; this and all other copies in India were taken from a MS. said to have been brought from Persia, about a century ago, by Mulla Bahman, son of Mulla Behram, and presented by him to Aspandiarshah Ratanjishah of Surat. This original MS. from Persia passed into the library of Mulla Firoz, and is now in the possession of his descendant, Dastur Sorabji Rustamji, high-priest of the Kadmi section of the Parsis in Bombay.

The legendary history of the *Dinkard*, extracted from the end of its third book (the first of those now extant), has been published by Professor Haug in his introduction to the Zand-Pahlavi Glossary. It attributes the compilation of the work to a disciple of Zarathushtra in the time of King Vishtasp, who ordered a copy of it to be written; this copy was burnt during Alexander's invasion of Persia, but the original fell into the hands of the Greeks, and was translated. It was re-edited by the priest Tosar, in the time of King Ardashir Papakan; again by Adarpad Adarfroba Farukhzadan after the fall of the Sasanian monarchy; and a third time by Adarpad Admitan at a later date; each editor collecting and re-arranging such fragments of the original work as he could find. It appears further, from the colophons appended to the last book of the work, that the latter half* of it was copied, A. Y. 869, by Mahvandad Nareman Behram Mihravan, from an original which he obtained at Khushkand, in Asuristan, and within the district of Bagdad just as it had been written by former elders of the tribe of Adarbad Marspendan. From a transcript of this MS. other copies dated A. Y. 865: 1009, † 1038† have been successively made; the last of which is the MS. originally brought from Persia, as mentioned above. About one sixth of the folios of this MS. were abstracted before further copies were taken, but most of these folios have been discovered in various Parsi libraries, so that the whole MS. can now be restored, except five folios which are still missing in different parts of the text.

The *Dinkard* is divided into eight books of very unequal length, of which the first and second are missing, and the MS. appears to begin with the third book, which is a miscellaneous collection of explanations and elucidations of difficulties and apparent contradictions in the tenets of the "good religion," extending to 166 folios of text in the original MS. from Persia; its first folio is lost, so it is assumed to be the third book merely because it immediately precedes the fourth; its next three folios are also defective, as they have their outer margin torn off, with two or

* Probably Books iii. to viii., or all that are now extant.

† These last two dates are no longer extant in the original MS, but they exist in several copies, and are quoted by Mulla Firoz in his *Avijeh-Din*. Some of the names must also be received with caution, on account of the ambiguity of the Pahlavi Characters.

three words from every line. The fourth and fifth books contain much miscellaneous information regarding the history and customs of the "good religion" according to the statements of Adarfrobag Farukhzadan, and occupy only ten and fifteen folios respectively. The sixth book treats of the beliefs and practices of the primeval religion, with many sayings of Adarpad Marspendan and others, extending to fifty-one folios. The seventh contains an account of the wonders of the religion from the time of Gayomard (the first man) to the fall of the Sasanian dynasty, including a life of Zarathushtra, and a prophecy regarding the last three prophets, altogether occupying thirty-seven folios. And the eighth book gives a description of the twenty-one *nasks*, or books, which constituted the Mazdayasnian literature before the time of Alexander, with an abstract of their contents extending to 110 folios.* The original MS. concludes with a series of colophons containing the dates mentioned above, but of which only two folios remain extant.

It is a striking illustration of the interest the Parsis feel in their religious books, as well as of the progress lately made in Pahlavi studies, that a Parsi high-priest should venture to undertake the publication of a complete edition and translation of this difficult work. In his first volume Dastur Peshotan gives the text and translation of only one-seventh of the third book of the *Dinkard*, or about one-eighteenth part of the whole work as it now exists, but this fragment is so well edited, that all Pahlavi scholars must hope that the learned Dastur may receive sufficient encouragement to continue and complete the work he has so ably begun. The text is very accurately printed, and stands the test of collation with the MSS. much better than the Pahlavi text of the Vendidad printed at Vienna; but the Dastur has not always noted his corrections of the original, and he very frequently omits the final vowel-stroke after *j*, *k*, *p*, and *t*, as he evidently considers it unnecessary, though it is a marked peculiarity in the orthography of the *Dinkard*. In the transliteration in Zend letters, which follows the text, he has followed a system of his own, which, however, generally resembles that adopted by Professor

* From further examination of some of the scattered folios it appears that the eighth book extends only to forty-six folios, which conclude the summary of the contents of the Nasks. The remaining sixty-four folios are occupied by a ninth book containing a detailed account of the contents of each fargard of the first three Nasks.

Haug. In the glossary, which is confined to less than five hundred words, the European scholar will find more cause for difference of opinion than elsewhere; its alphabetical arrangement being that of the transliteration, and not that of the original character, prevents it from being of much use to any one who is doubtful about the reading of a word. The Gujrati translation is sometimes more of a paraphrase than a literal translation; it is by far the most difficult part of the Dastur's task as the language of the third book of the *Dinkard* is often exceedingly obscure; but although he may in some instances have misunderstood the text, yet in most cases he appears to have hit upon the correct meaning of these obscure passages. The English translation is from the Gujrati, by Mr. Ratanshah Erachshah Kohiyar; it is very literal, but being the translation of a translation it must be expected to depart sometimes more* widely from the original than if it were translated direct from the Pahlavi.

The third book of the *Dinkard* is essentially dogmatic and polemical, and is therefore the least interesting part of the work to Europeans. It begins with twelve questions of certain Ashmoghs† (infidels), suggesting difficulties which are severally explained away by the writer in his answers. Of these questions the first two are lost, but part of the second answer is extant; it refers to the duties of the four castes in the Mazda-yasnian community, the priests, warriors, farmers, and artisans but it is too much mutilated to be translated, and this mutilation extends throughout the text of the next six questions and answers, which are passed over by Dastur Peshotan, who commences his translation with the ninth question. These twelve infidel questions are followed by sixteen others propounded by a disciple, and then commence the explanations regarding religious doctrines and customs, which constitute the bulk of the book. The miscellaneous character of this religious encyclopædia may be seen from the following list of some of its contents: Whether the scriptures are all inspired. Why it is sinful to put green wood on the fire, and to drink liquor to excess. The advantage of reciting the scriptures, and

* This is much more literal than Dastur Peshotan's version, which also differs considerably in meaning, but the language of the original text is obscure enough to admit of several interpretations.

† Dastur Peshotan attributes them to a single Ashmogh, but more are mentioned in the text.

how this advantage may be lost. To what man and woman Jamshed was ordered to teach the religion. What food can be eaten after the recital of the greater and lesser graces respectively. The annihilation of *sin* by renouncing it. The best actions of men. Which high-priest is to be obeyed when they differ in their teaching. The causes of greatness to religious men, rulers and sages. Why the *beresma* is held in the left hand. Why the sun shines upon half the world at a time. Whether a man becomes unclean by touching the trunk of a tree on whose top dead matter has lodged. How contradictory statements regarding Gayomard are to be reconciled. On the country of Iran and its neighbours. The contentedness of those who strive to do good, and the discontent of evil-doers. The protection of the good and desertion of the bad by the angels. The first promulgator of the good religion. The duty of rulers to remove, as much as possible, misery, want, hardship, filth, and pestilence from men. The three kinds of beings. The relation of government to religion. The power of man to choose happiness in this dreadful world. &c., &c.,

The Parsi community act wisely in obtaining trustworthy translations of their religious books, as they thus learn the weak as well as the strong points of their religion, which, like all others, is in want of progressive reformation. Its strength lies in the general excellence of its teaching, as seen from the Parsi point of view of everyone working out his own salvation; its weakness lies in various ceremonies and customs, some of which have long passed away, although defended in the portion of the *Dinkard* yet unpublished, while others will have to follow in course of time. When no reference is made to Parsi mythology, or cosmogony, the statements of the *Dinkard* might be attributed to any thoughtful religious man, whatever his faith, as witness the following remarks on the connexion of religion with the State:—

“The existence of a government of religion and of countries of religious government, is owing to the exposition of the good religion which is in those precepts in conformity with which the fulfilment of their very faith consists in their appointment of government over religion, and of religion over government; the original precepts of the faith, even for the followers of the religion of the good, are steadfastness in the service of God, stimulation of each other's religion, upholding the humility of the promoters of government through religion and the service of

God, and of the Mazdayasnian religion through government; and the greatest glory for these is advantageous union, and for the creatures (it lies) in the unity of the government of the good religion, which is true government and in the unity of the true government of the good religion, which is the good religion in like manner as government is religion, and religion is government of countries, so also anarchy is irreligion, and irreligion is also anarchy."

Dastur Peshotun, whose second volume is now in the press, has done good service to the Parsi community by his translation, although by the time he approaches the completion of his arduous task he will probably see much to revise in his earlier volumes, but, notwithstanding these imperfections (which are the inevitable consequence of hasty publication in parts), his work will be indispensable to Pahlavi students as a fairly satisfactory edition of a difficult text.

E. W. WEST.

દીનકરદ કેતાબનાં પેહલવાં દફતરની તપાસ.

દીનકરદ કેતાબનાં પેહલાં પુસ્તકની તપાસ હેઠલ પરગટ કીધીછે, તે “ધી અક્રેડમી” હવે નામનું વીદેઆને લગતું ચોપાનીઈ ઈંગલંડમાં પરશીધ થાએછે, તે ચોપાનીઆમાં એ તપાસ મુંબઈમાં પરખેઆત થએલા ઉગમણુ પરાંતની લાધાનાં એક કાખેલ વીદેઆરથી ડાકટર ઈ. ડબ્લીઉ. વેસટની કલમથી ગએ વરશ લખાએલીછે, કે જે ધણીએ સને ૧૮૭૧ ના શાલમાં “મેનીઓ ખેરદ” નામની કદીમ કેતાબ અસલ પાબંદ તથા સંસકૃત લાધામાં ઈંગરેલ તરજુમા તથા પાબંદની ફરહંગ સાથે, તથા પેહલવી અરદાએવીરાફ નામું તથા તેની ફરહંગ સને ૧૮૭૪ માં મુંબઈ સરકારના આસરા હેઠલ છપાવી પરગટ કરીછે.

(ઈંગલંડમાં છપાતાં “ધી અક્રેડમી” નામનાં ચોપાનીઆ ઉપરથી.)

દીનકરદ.

દીનકરદ અથવા “દીનનાં કાંમો” એ ‘લલી દીન’ વાલા પારસીઆના મબદ્યસની ધરમને લગતા કૃતવા, રેવાએ, તવારીખ, દંતકથા અને ભણુતર વીસેનાં છુટાં છુટાં પ્રાકરણોનો એક મોહુટો સંગ્રહછે. એ કેતાબ પેહલવી હુ-રફે લખેલીછે, અને તેહની લાધા વારેઘડીએ ગુંધવાડા ભરેલી અને ખરોખર સહમબ નહી પડે તેવીછે, તેથી એ અગતનાં પુસ્તકના થોડાએક ભાગે સેવાએ એ પુસ્તકનો તરજુમો કરવાને હજુર મુધી કોઈએ કુશેશ કીધી નથી. આસરે પીસતાલીસ વરસની વાત ઉપર દસતુર એદલલ દારાબલએ તથા મુલ્લા ફીરોજ પોતાનાં તકરારી પુસ્તકો “ખોરેહ-વેહીજક” અને “અવીજહ-દીન” મધે દીનકરદમાંથી કેટલાએક ફકરા ઉતારી લીધા તાંહાંમુધી એ પુસ્તકની હસતીથી યુરોપીઅનો ઘણુંકરીને અન્જાણા હતા; અને જ્યારે પ્રોફેસર હાઉગે ગુજરાત પરાંતમાં મુસાફરી કરતી વખતે નવસારીના દસતુરે દસતુરાંતનાં પુસ્તકખાંનાંમાં દીનકરદ કેતાબની હાથની લખેલી એક નકલ દીઠી તેઆરેજ એ પુસ્તક પેહલવેહુલું એક યુરોપીઅનના જોવામાં આવીઈ. આસરે એક સદીની વાત ઉપર મુલ્લાં ખેહમન અખને ખેહરાંમ હાથની લખેલી દીનકરદ કેતાબ ઈરા નથી લાવેઆ હોતો અને તેણે તે કેતાબ સુરત વાલા અસફંદીઆરશાહ રતનશાહને ભેટ આપી હતી, તે ઉપરથી એ કેતાબની મબકુર તથા ખીલ નકલો કરવામાં આવી હતી. ઈરાંનથી આવેલી આએ અસલ કેતાબ હાલમાં મુલ્લાં ફીરોજનાં પુસ્તકખાંનાંમાંછે, અને તે તેવણની આલાદના અને મુંબઈના કદમી પારસીઆના વડા દસતુર શોહરાબલ ફસતમલના સવાધીનમાંછે.

દીનકરદ કેતાબનું તરીજી* દફતર (જે તેહનાં હવડાંનાં પુસ્તકોમાં પેહલુ* ગણાએછે) તેના પાછલા ભાગની ઉપરથી પ્રોફેસર હાજી પોતાની નવં પેહલવી ફરહંગના દીવાઆમાં એ કેતાબની તવારીખ પ્રગટ કીધીછે, તેમાં એણે નવજીવીઈંછે કે, પાદશાહ ગુશતાસપના વખતમાં એ કેતાબ નરતોશતના એક શાગરદે બનાવી હતી અને એ પાદશાહે તેહની ઉપરથી બીજા એક નકલ કરવાને ફરમાવીઈં હતું; તે નકલ ધરાંન ઉપર સીકંદરે હોમલો કીધો તે અધ્યાંમમાં બાલી નાંખેઆમાં આવી હતી, પણ તે અસલ કેતાબ યુનાંનીઆના હાથમાં આવી હતી, તે ઉપરથી તેએએ તેનો તરજીમો કરી લીધો હતો. અરદેશર બાબકાંનના વખતમા તોસરે નાંમના દસતુરે એ કેતાબને ફરીથી રચી હતી, તથા સાસાનીઅન હકુમત પડી ભાગ પછી આદરબાદ આદરફરોબા ફરોખજદે એ પુસ્તક પાછું રચીઈં; અને છેલ્લું આદરબાદ આદમીતને તરીજી મરતબે પરવરતાવીઈં હતું; એ પરમાંણે ઉપલા દરએક લખનારે એ અસલ કેતાબના નેટલા ભાગો મલી આવેઆ તેટલા એકઠા કીધા અને નવેસરથી રચેઆ.

વલી એ કેતાબનાં છેલ્લાં દફતરની પછવાડે વધારેલાં લખાણુ ઉપરથી માલમ પડેછે કે, બગદાદ જલ્લામાં અસુરીસ્તાંન મધે ખુશખંદ નાંમનાં શેહેર ખાતેથી આદરબાદ મારાસ્પંદની એલાદના બુખ્તરગોએ લખેલી અસલ દીનકરદ ઉપરથી એ કેતાબના છેલ્લા અરથા ભાગની* માહુવંદાદ નરીખાંન બેહુરાંમ મેહુરવાંને ઈઅબદનરદી સને ૩૬૯ માં નકલ કીધી હતી. તેઆર બાદ એ નકલ ઉપરથી ઈઅબદનરદી સને ૮૬૫ તથા ૧૧૦૦૯ તથા ૧૧૦૩૮ માં બીજા નકલો એકેક પછી કરવામાં આવી હતી, તેમાં દીનકરદ કેતાબની છેલ્લી ને નકલ થાઈ તે ઉપર લખવા મુબ્ય પ્રથમ ધરાંનથી હીફુસ્તાંન ખતે આવી હતી. એ કેતાબની વધુ નકલો થવા આગમ્ય તેનો આસરે છઠો ભાગ કોઈ શખસે દાહડી લીધો હતો, પણ તે ઘણાખરા જુએ જુદાં જુદાં પારસી પુસ્તકખાંનાંઆમાંથી પાછા મલી આવેઆએ, માતરે પાંચ વરક અસલ કેતાબમાંથી ખોહોવા-એઆએ તે સીવાએ બાકીની આખી કેતાબ હવે સંમપુરણુ થાઈ સકેછે.

દીનકરદ કેતાબનાં આઠ દફતરછે તેમાં કોઈ લાંમણું અને કોઈ ટુકુંછે. પેહલુ* તથા બીજું* દફતર ગુમ થાએલુંછે અને તરીજી* દફતરથી હાલની દીનકરદ કેતાબ શરૂ થાએછે. “લલી દીન” ને લગતી ને બાબદો મુશકેલ તથા દેખઈતી રીતે એકેકથી ઉલટી લાગતી હોએ તે બાબદોની સહમજ તથા ખોલાસો એ (તરીજી) દફતરમાં સમાવેલોએ. ધરાંનથી આવેલી અસલ કેતાબના ૧૬૬ જુબછે, અને તેનો પેહલુએ એક વરક ગુમ થાએલોએ અને તે પછીના તરણુ

* એ ઘણું કરીને તરીજીથી ૮ માં દફતર સુધી અથવા મધલાં માજુદ દફતરે સુધી હસે.

† હાથની લખેલી અસલ દીનકરદ કેતાબમાં આએ છેલ્લા અને લખેલા નથી, પણ તે કેટલીએક નકલોમાંછે, તથા મુલ્લાં શીરો ને પોતાની અબીજેહ દીનમાં એ અને ટાંકી ખતાવેઆએ. પેહલવી હરદો ને જુદી જુદી રીતે વંચાએછે તેટલા માટે આમાંનાં કેટલાંએક નાંમો વીસે સાહુચેતી રાખવી જોઈએ.

વરકબી અધુરા છે, કેમકે તે વરકોના હાંશીઆ દરએક સતરના શેવટનાં બે તરણુ શ-
મદો શુધાં કાટી ગીઆ છે. એ (દફતર) પછી ચોથું દફતર આવેલું છે, માટે એ
તરીણું દફતર હુસે હેવું ધારવામાં આવે છે. આદરકરોબગ કરોખજદાનના કે-
હવા મુબબ “ભલી દીન” ની તવારીખ તથા રાહરસમોની ઘણીએક પરચુટણુ
હકીકત ચોથાં દફતરના દશ વરક તથા પાંચમાં દફતરના પંદર વરકમાં સમા-
વેલી છે. છઠાં દફતરના એકાવન વરક છે, તેમાં અસલી ધરમ તથા એતેકાદ,
તથા રેવાજ તથા આદરબાદ મારાસ્પંદ અને બીજા ધરમગુરૂઓની ઘણીએક
નસીહતો આવેલી છે. સાતમાં દફતરના સારતીસ વરક છે, તેમાં ગઈઓમરદ
(સરવેથી પેહલવાં આદમી) ના વખતથી તે સાસાનીઅન શેહનશાહાત પડી ભા-
ગવા સુધીની દીનને લગતી અજબએબ હકીકતો તે સાથે જરતોશતના જનમા-
રાનો એહવાલ તથા છેલ્લા તરણુ પેગમબરો વીસેની અગમચેતી સમાવેલી છે.
અને આઠમાં દફતરના ૧૧૦* વરક છે તેમાં સેકંદરના જમાનાં સુધી મઝહીઅ-
સની દીનના સઘલા મલીને એકવીસ નુસક અથવા કેતાબો કે જે મોજુદ હતી
તેની હકીકત તથા એ કેતાબોની મકસદનો મુખતેસર શાર આપેલો છે. આએ
અસલ કેતાબની સેવટે કેટલાએક વધારા જોડેલા છે કે જેમાં ઉપર જણાવેલી
તારીખો આપેલી છે, પણ તેના બેજ વરક મોજુદ રહેલા છે.

પારસીઓ પોતાની ધરમ સંબંધી કેતાબો વીસે કેટલી ઉચટ ધરાવે છે તથા
પેહલવીના અભયાશમાં હાલ કેટલો વધારો થયેઓ છે, તેની આ એક જાણુવા-
બેગ સામેતી છે, કે આ મુશકેલ કેતાબની એક સંપુરણુ આવડતી તથા તરણુમે
છપાવી પરગટ કરવાનું કાંમ પારસીઓના એક વડા દસતુરે માથે લીધું છે.
દીનકરદ કેતાબ હાલ જે હાલતમાં હઈઆત છે તેનાં તરીખાં દફતરનો સાતમો
હીશશો અથવા આખી કેતાબના આસરે અઠારમા ભાગની અસલ એમારત
અને તરણુમે દસતુર પેશોતને પોતાનાં પેહલવાં પુસતકમાં આપેઓ છે, પણ એ
ભાગ એવીતા સારી રીતે રચયો છે કે એ વીદવાંન દસતુરે આવી ચાલાકીથી
શરૂ કરેલું કાંમ જરી રાખવા તથા સંપુરણુ કરવાને એવણુને પુરવું ઉતેજન
મલે એમ પેહલવી ભાશાના સઘલા વીદીઆરથીઓએ આરજુ રાખવી જોઈએ.
આસટરીઆના પાએતખત વીએના શેહર મથે વંદીદાદ પેહલવી (તરણુમા)
સાથે છાપી પ્રગટ કરવામાં આવેઓ છે તેના કરતાં આ દીનકરદ કેતાબની અસલ
એમારત વધારે શુધ રીતે છપાઈ છે, અને તેને હાથની લખેલી અસલ કેતાબો
સાથે વધારે સરી રીતે સરખાવી સકાએ છે. પણ અસલ કેતાબની લુકોને
દસતુરે પોતે જાંહાં જાંહાં શુધારી છે, તાંહાં તાંહાં તે સઘલી વખત જણાવીઈ ન-
થી, તથા તેવણે જ, ક, પ અને ત, ની સેવટે આવનારા છેલા સવરેની
નીશાંનોને વારેઘડીએ (ઉચ્ચારની અંદરથી) કાહુડી નાખી છે, કારણ કે તેની
તેવણુને જરૂર નબર આવી નથી, તો જો કે દીનકરદની લીટીમાં એતો એક

* કેટલાએક વીખરાઈ ગએલા વરકોને વધારે તપાસવાથી માલમ પડે છે કે ૮ મું
દફતર ફક્ત છતાબીસમા વરક સુધી છે, કે જેની સેવટે એકવીસે નુસકનો મારકિમ આપેલો
છે. આવીતા ચોથા વરક સુધી નવમું દફતર મમાવેલું છે. કે જેમાં પેહલાં તરણુ નુસક-
ની દરીએક પરગરદમાં આલેલી બાબતોનો હવાલ આપેલો છે.

અગતની ખાસીઅત દીસે છે. અસલ પેહલવી એમારત પછી તેહના નંદ હુ-
કુકે ને ઉચ્ચાર આપેલા છે તેમાં દસતુરે પોતાની એક રીત વાપરી છે, પણ તે
પ્રોફેસર હાઉગે સાધારણ રીતે વાપરેલી રીતને મલતી આવે છે. આએ કેતા-
બના બીજા કોઈ પણ ભાગ કરતાં એમાં આપેલી (પેહલવી શખદોની) ફરહંગ
કે ને પાંચસોથી એાછા લોગતોની છે તે વીસે યુરોપીઅમાં વીદીઆરથીએને જી-
દી રીતનું મત આપવાનું કારણ મલસે; કેમકે એ ફરહંગના લોગતો તેના ઉ-
ચ્ચાર પરમાણેની લીપીથી આપેઆમાં આવેલા છે પણ અસલ પેહલવી હુરફના
આકાર પરમાણે આપેઆમાં આવેલા નથી, તે કારણને લીધે લોગતોનાં ઉક-
લાંણ વીસે ને શખસને શક હોએ તેને એ ફરહંગ જાહાજ ઉપીએાગી થાઈ
પડસે નહી. કેટલીએક જગોએ ગુજરાતી તરજીમો બોલેબોલનો કીધાને બદલે
વીસતારીને શરેહ સાધનો કીધા છે; પણ દસતુરે માથે લીધેલાં કાંમનો સઉથી
મુશકેલ ભાગ એ છે, કેમકે તરીજા દફતરની ભાશા કારેકાર ઘણીજ અસપશટ
અને ગુચવાડા ભરેલી છે; તે છતાં કેટલેએક ઠેકાંણે અસલ એમારત બરાબર
સહમજવામાં આવી નહી હોએ, તોપણ ઘણીખરી જગોએ એ ગુચવાડા ભરેલી
એમારતની ખરેખરીજ માંએની એ દસતુરે કીધી છે. ગુજરાતી ઉપરથી ત્રીં
રતનશાહ એસ્વશાહ કોહીઆરે ઈંગ્રેજીમાં ને તરજીમો કરેએા છે તે ઘણોજ બોલે
બોલ છે, પણ એતો તરજીમો ઉપરથી પાછો તરજીમો કરેલો હોવાથી અસલ પેહ-
લવી ઉપરથીજ તરજીમો કીધાથી નેટલો તફાવત આવતે તેના કરતાં કેટલેએક
ઠેકાંણે અસલ કરતાં ઘણો વધારે તફાવત ઈંગ્રેજ ભાશાણુતરમાં પડવાની આ-
પણને વધી રાખવી એઈએ.

દીનકરદ કેતાબનું આએ તરીજી દફતર અગત કરીને તંકરાસી તથા કુ-
તવો આપનાર છે, તે સબબથી યુરોપીઅન વાંચનારાએને એ ભાગ ઘણોજ થોડો
રસીલો નબર આવસે. એ દફતરની શરૂઆતમાં કેટલાએક ખતરા વીસે આ-
શમોગ* (એટલેજે નાસતીક) લોકોએ બાર સવાલો પુછેલા છે તેના જવાબમાં એ
કેતાબ જેડનારે પોતાની તરફથી દરએક બાબદનો ખલાસો કીધા છે. આએ
સવાલોમાંના પેહલા એએ સવાલો ગુજ થએઆ છે, પણ બીજા સવાલના જવા-
બનો એક ભાગ મોજી છે. મજદીઅસની દીનના લોકોના એમાર ફેરકા ઈ-
આને અથોરનાંન, પેહલવાંન, ખેડુત અને કીસબી લોકોની ફરજને લગતો
આએ જવાબ છે, પણ તે જવાબ અતીઘણો નાકેસ અને પરાગંદે થાઈ ગએલો
છે, અને તે પછીના બીજા છ સવાલ જવાબથી એજ રીતે નાકેસ હોવાના સ-
બબથી દસતુર પેશોતને તેનો તરજીમો કીધો નથી અને તેવણે નવમા સવાલથી
તરજીમો શરૂ કરેએા છે. આશમોગે પુછેલા બાર સવાલોની પછી, એક શાગેરદે
પુછેલા બીજા સોલ સવાલો આપેઆ છે, અને તેઆર પછી ધરમને લગતા કા-
નુનો તથા રાહુરસમો, ને દીનકરદ કેતાબની મુખીઅ બાબત છે તેને લગતા
ખલાસો શરૂ થએ છે. ધરમ સંબંધી વીદીઆના આ સંગ્રહ કોશમાં કેટલી
ધરમુટણ બાબદો સમાવેલી છે તે એ કેતાબનાં સાંકેલીઆં મથેની હેઠલ જણાવેલી

* દસતુર પેશોતન ફકત એકજ આશમોગ લખે છે, પણ અસલ એમારતમાં એક
કી વધારે લખેલા છે.

ટીપ ઉપરથી નબર આવસે:—દીનની સઘલી કેતાબો આકાશવાંનીછે કે નહી?; આતશ ઉપર લીલી કાઠી બાલવાથી અને હુદથી જીઆદે દારૂ પીવાથી ગુનાહ લાગેછે તેનો શું શબ્દ?; દીનના કલામો પઠવાના ક્ષમ્પેદા અને તે ક્ષમ્પેદા કેમ રદ જાએ?; કીહાં મશી અને મશીઆનેને દીનનાં ફરમાંન જાહેર કરવાનો જમશેદને હોકમ થએઓ હતો?; જમવાની મોદી તથા નાધલી બાબ પઠવા પછી કેહી જાતનું ખાંણું ખાવું રવાછે?; પતેત કરવાથી ગુનાહનું નીવારણ કેમ થએછે?; આદમીનું સઉથી ચહડતે દરજતું કાંમ કીહુંછે?; દીનના દસતુરોમાં મતકેર પડેતો કીહા દસતુરનો હોકમ માંનવો?; દીનદાર લોકો તથા હોકમ અને ઉસ્તાદોને મોહોટાઈ સાધીછે?; બરસમને ડાલા હાથમાં સા માટે રાખેછે?; શુરબ એક વખતે અડધી કુનીઆં ઉપર સા માટે પ્રકાશેછે?; જે જાડનાં મથાલાં ઉપર નશો પડેઓ હોએ તે જાડના થડને અડકનાર આદમીને રીમની પોહુએછે કે નહી?; ગઈઓમરદ વીસેના એકેકથી ઉલટા ખોલાસાઓની સમજ કેમ લેવી?; ધરાંન દેશ અને તે દેશની નબદીકીમાં રેહનારા લોકની હકીકત. જ્યો ભલું કરવાની કુશેશ કરેછે તેઓની સભુરી અને ભુરૂ કરનારાઓની નાંસભુરી વીસે. યજદો ભલા લોકોનો સંભાલ કરેછે અને બુરા લોકોને તરક કરેછે તે વીસે. ભલી દીનને ખેહલવેહલી જાહેર કરનાર વીસે. કંગાલીઅત, હાબત, સંકટ, ગલીચી અને મરકીને જમ બને તેમ દુર કરવાની હોકમોની ફરજ વીસે. તરણ જાતનાં આદમીઓ વીસે. ધરમને રાજ સાથના સંબંધ વીસે. આએ ભયંકાર કુનીઆંમાં શુખ પસંદ કરવાને આદમીની મુખતીઆરી વીસે. ધતીઆદી, ધતીઆદી.

પોતાની દીનની કેતાબોના લાએક તરજુમા મેલવવામાં પારસીઓ ડાહાપણુ કરેછે, કેમકે એથી તેઓ પોતાના ધરમની નબલી તેમજ સારી ખોરકુ જોઈ સકેછે, કે જે ધરમને બીજા ધરમોની મીસાલે ચહડતી હાલતમાં લાવવા સાડું શુધારવાની જરૂરછે. દરએક જણે પોતાનું તારણ પોતાની કરણીથી મેલવવું એ ફરમાંનની ખુબી પારસીની નબરે જોતાં એવીછે કે તેથી જરતોશતી મજહબની એસતવારી ગણાએછે. તરેહવાર કીરીઆ અને રાહરસમો કે જમાંની કેટલીએક કીરીઆ તથા રસમોનો દીનકરદનાં હુવે પછી છપાતા લાગોમાં બચાવ કીધા છતાં તે રશમો હાલમાં નીકલી ગેઈછે, તથા બીજી કીરીઆ અને રસમો વખત જતાં નીકલી જસે તે કીરીઆ તથા રસમોથી જરતોશતી ધરમની નબલાઈછે. જાંહાં યજદાંની હકીકત તથા પેદાએશની ઉત્પનતીની જીકર આવેલી નથી, તાંહાં દીનકરદ કેતાબની હકીકત હેવી રીતે લખેલીછે કે કોઈબી મજહબ વાલો દાનાવ શખસ તે હકીકત લખી સકે. જેમકે રાબની સાથે ધરમના સંબંધ વીસે હેહલ ઠાંકેલા વીચારો જીવો.

“જાંણવું કે શેહરનાં લોકોની જાંદગી દીનને લગતાં રાબ અને રાબને “લગતી દીને કથીછે. અને તે વીસે ભલી દીનને લગતી સમજથી એમ ખો-
 “લાસોછે કે, જ્યોનું રાબ દીનને વાસતેનું અને દીન રાબને શુધારવા માટે-
 “ની હોએતો ખચીત મજહબ ધરાવનારા લોકોએ તે (રાબ) ને મલતા વીચારથી
 “રેહવું; કારણ કે તે (રાબ) ને લગતો ધારો ભલી દીનને લગતી સખાવત
 “(ઈઆને કાંમ) કરનારાઓને અહોરમજદની તાબેદારીમાં એસતવાર રેહવા

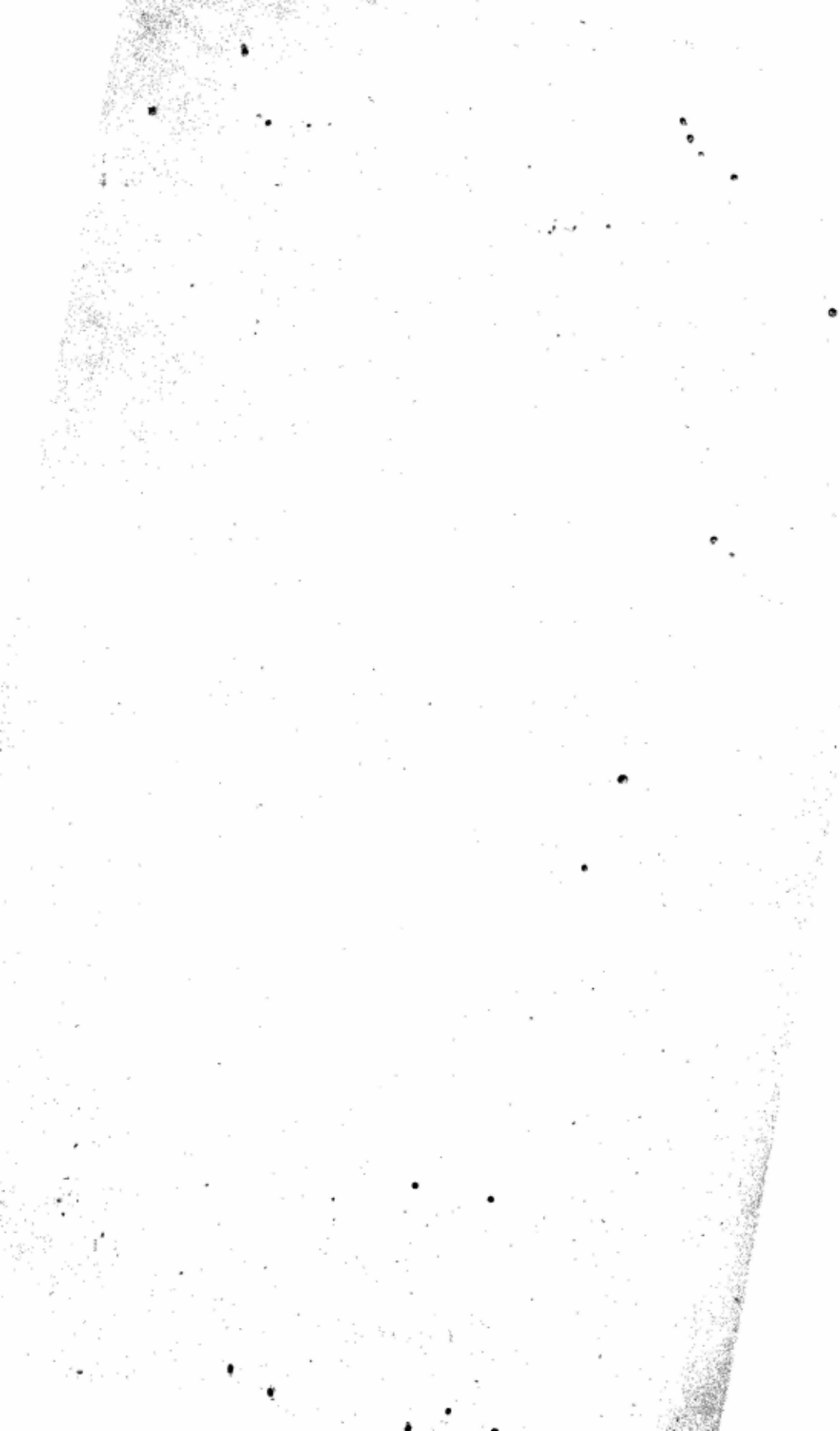
“સારૂં તથા (તેહની) દીનને મોહોટાઈ આપવા થકી, એક ખોલવા આધાર
 “તરીકે. એકે બીજનો નાસ નહી કરવો, રાજની તાબેદારી કરવી અને તે-
 “હને મોહોટાઈ આપવી, એ અહોરમજની દીનને તાબેદારી રેહવાથી. દીનને
 “ઘણીજ મોહોટાઈ રાજથી. યજ્ઞાંની તરફથી ખલકનાં લોકોને ઘણી દીપક
 “તથા કાએદો દીનને લગતી ચાલચલણની અસરને લીધે. સાચું રાજ ભ-
 “લી દીન સાચનું રાજ હોવાને લીધે. ભલી દીનને લંગતું રાજ (તેની સાથે)
 “ભલી દીનને પુરેપુરો શંખંધ હોવાથી. અને એ ઉપરથી રાજ તે દીન
 “અને દીન તે શેહરનાં લોકોનું રાજ, તે મતલબ ખોલવી રીતે આપણને જ-
 “ણાએ. એજ પરમાંણે યુરૂં રાજ તેની યુરી દીનને લીધે અને યુરી દીન
 “તેને લગતાં યુરાં રાજને લીધે.”

દસતુર પેશોતન, જવણનું બીજું પુસ્તક છાપનારના હાથમાં, તેવણે આ
 દીનકરક કેતાબના તરજુમાથી પારસી ટોલાની અછી શેવા બજવીએ. જરે
 તેવણ પોતાનું જહમત ભરેણું કાંમ સમાપત કરવાના વખત ઉપર આપસે તારે
 તેવણ કદાચ પોતાનાં આગલાં પુસ્તકોમાં શુધારવાનું ઘણુંએક જોસે, તોપણ
 એ ખામીએ જ (હરએક પુસ્તકને છુટા ભાગોમાં ઉતાવલેથી પરગટ કરવાનાં
 કાંમનું હમેશ પરીણાંમ હોએ), તે છતાં એક મુશકેલ કેતાબને સારી રીતે
 છપાવેલાં દક્તર તરીકે દસતુર પેશોતનનું આ પુસ્તક પેહલવી વીદીઆરથીએને
 ખેચુલું થાઈ પડસે.

ઈ. ડબ્લી. વેશટ.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY,
NEW DELHI

Catalogue No. 891.53/Sun - 34174.

Author— Sunjana, P.D.B.

Title— Dinkard. Vol.2.

Borrower No.	Date of Issue	Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.

S. B. 14B. N. DELHI.

